

**การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผ้าไหมแพรวา
การศึกษาในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์**

นางสาวทิพย์สุรางค์ วัฒน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

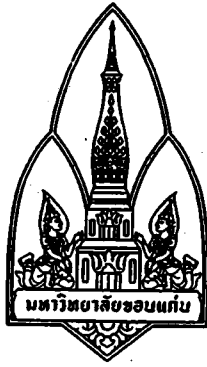
พ.ศ. 2554

**THE PRAEWA SILK LOCAL WISDOM TOWARDS THE TOURISM
DEVELOPMENT: THE STUDY IN BAAN PHON, KAM MUANG,
KALASIN, THAILAND**

MISS THIPSURANG WACHOOM

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION
IN TOURISM MANAGEMENT
GRADUATE SCHOOL KHON KAEN UNIVERSITY**

2011

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
หลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว

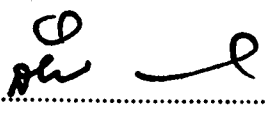
ชื่อวิทยานิพนธ์: การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผ้าไหมแพรวา
การศึกษาในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

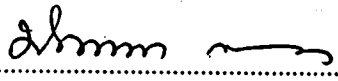
ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์: นางสาวทิพย์สุรางค์ ะชุม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์:	ดร. ศรีสุดา จงสิทธิผล	ประธานกรรมการ
	รองศาสตราจารย์ ดร. นิตินล ภูตะ ไซติ	กรรมการ
	ดร. ศิริรักษ์ ขาวไชยมหา	กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร. ศิริรักษ์ ขาวไชยมหา)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ต่าปาง แม่นมาดย์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

.....
(รองศาสตราจารย์ มันทนา สามารถ)
คณบดีคณะวิทยาการจัดการ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ทิพย์สุรางค์ วะหุม. 2554. ผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว
การศึกษาในบ้านโปง คำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญา
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ดร. ศิริรักษ์ ขวไชยมหา

บทคัดย่อ

แพรวา คือ การทอผ้าด้วยมือของชาวผู้ไทสิบสองปีนนา เป็นการผสมผสานวัฒนธรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยในบ้านโปง คำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นเวลากว่า 300 ปี จากวัฒนธรรมการทอผ้าและชุดผ้าไหมแพรวาได้เริ่มจากประชาชนอีสาน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นของการทอผ้าไหมด้วยมือ การถ่ายทอดความรู้สู่ความต้องการและการรับรู้ของนักท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมการพัฒนาในชุมชน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบเฉพาะเจาะจงในกลุ่มผู้ทอผ้าไหมแพรวา 8 คนกลุ่มผู้กำหนดนโยบายหน่วยงานภาครัฐ 7 คน และ 5 ชุมชนโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้บริบทโดยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบและนำผลที่ได้นำมาใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณโดยการสำรวจนักท่องเที่ยว 400 คน และชุมชน 400 คน นำมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติเชิงอนุมานของไคสแควร์ หาความสัมพันธ์และคอสเท็บบเพื่อจะนำไปสู่ผลการวิจัยที่สำคัญที่สุด

ผลการวิจัย ตัวอย่างการพัฒนา 5 รูปแบบ คือ ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปรากฏในรอบ 1 ปี ด้านการต้อนรับนักท่องเที่ยว ด้านรูปแบบของการท่องเที่ยว ด้านที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียง นอกจากนี้ยังแนะนำการวิจัยต่อไปในรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงการศึกษาที่มีเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับการประเมินผลและพัฒนาอย่างต่อเนื่องซึ่งเกิดจากความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

Thipsurang Wachoom. 2011. The "PRAEWA" Silklocal Wisdom Towards the Tourism Development; The Study in Baan Phon, Kam Muang, Kalasin. Master of Business Administration Thesis in Tourism Management, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisor: Dr. Siriraks Khawchaimaha

ABSTRACT

Praewa is the typical handmade Silk cloth of the PhuThai. Sib-Song-Punna who has been emerged and settled down in the northeast of Thailand in Baan Pone. Kam Muang, Kalasin province for over 300 years, accordingly the weaving culture and Praewa Silk dress are being commenced to Isaan nations. This research study is objectively to study the traditional handmade of silk weaving local wisdom or tacit knowledge towards the tourist's needs and perceptions, so as to explore the cultural tourism development in the community. The research design of qualitative method by structured interviewed and 8 Praewa Weaving Commune, purposively sampling in the policy maker: 7 government officers, and 5 Communities by using structured in-depth interview. Data analysis by content and Factor Analysis technique. In resulting and additionally, the quantitative method by further develop of questionnaires survey towards tourists 400 persons and communities 400 persons, statically data analysis by using descriptive statistic and inferential statistic of chi square, correlation and cross-tab, as to triangulate those of proceeding results.

As results, there are 5 generic developing model of which The annual traditions factor. The tourists welcome factor. The pattern of tourism factor. The accommodations and facilities factor. The near by destinations Factor. It is also suggest further research in the Education Tourism Management Model with proper tools for assessment and continuous development of which satisfied tourists' needs.

วิทยานิพนธ์นี้ขอมอบส่วนดีให้บุคลากรและคณาจารย์

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์เป็นอย่างดีได้ด้วยความช่วยเหลือ และการให้คำปรึกษา จากอาจารย์ที่ปรึกษาคือ คร. ศิริรักษ์ ชาวไชยมหา ที่ได้ให้คำแนะนำในทุกขั้นตอนของการทำ วิทยานิพนธ์ตรวจสอบ การแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ การสนับสนุนและเปิดโอกาสให้นำเสนอ ผลงานในระดับนานาชาติ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำสาขาการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่นทุกท่านที่ได้ให้การส่งสอนรายวิชาที่เป็นพื้นฐาน ในการศึกษาและทำงานวิจัย ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ ของขอบคุณเจ้าหน้าที่และ บุคลากรคณะวิทยาการจัดการทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือด้านเอกสาร และการประสานงานต่างๆ ขอขอบคุณนักศึกษาปริญญาโทชั้นปีที่ 2 สาขาการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่นทุกท่านที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจใน การศึกษาตลอดมา

ขอขอบคุณเด็กและ คั้นเพื่อนที่น่ารักที่มีส่วนร่วมช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้และ ขอขอบคุณนักท่องเที่ยวและประชาชนชาวบ้านโพน อำเภอกำแพง จังหวัดกาฬสินธุ์ทุกท่านที่ให้ความ ร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยความยินดี

สุดท้ายผลอันจะเป็นประโยชน์ ความดีความงามทั้งปวง ที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์นี้ ขอมอบแด่ครอบครัววะหุม ที่มีคุณพ่อ คุณแม่ และน้องชายที่คอยเป็นกำลังใจ กำลังทรัพย์และ คอยเป็นห่วงมาโดยตลอดและหากมีข้อบกพร่องด้วยประการใดๆ ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้ด้วยความ ขอขอบคุณยิ่ง

ทิพย์สุรางค์ วะหุม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
คำอุทิศ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ท
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
3. สมมุติฐานการวิจัย	3
4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
5. ขอบเขตของการวิจัย	3
6. นิยามศัพท์เฉพาะ	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
1. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	7
2. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	16
3. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน	17
4. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา	20
5. แนวคิดเรื่องความพึงพอใจ	21
6. แนวคิดเรื่องความต้องการ	25
7. แนวคิดเกี่ยวกับผ้าไหมแพรวา	29
8. แนวคิดเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	32
9. ชาวผู้ไท อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์	37
10. สถานที่ตั้ง	42
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
12. กรอบแนวคิดการวิจัย	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	53
1. สถานที่ทำการวิจัย	54
2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	64
5. การวิเคราะห์ข้อมูล	64
บทที่ 4 ผลการวิจัยและการอภิปรายผล	69
1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	69
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ	86
3. การพัฒนาศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์	213
4. การอภิปรายผล	215
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	221
1. สรุปผลการวิจัย	221
2. ข้อเสนอแนะ	230
บรรณานุกรม	231
ภาคผนวก	241
ภาคผนวก ก ภาพประกอบ	243
ภาคผนวก ข ฝ้ายไหมแพรวาบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์	249
ภาคผนวก ค ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์ (กลุ่มทอผ้าไหมแพรวา)	257
ภาคผนวก ง ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์ (หน่วยงานภาครัฐ)	263
ภาคผนวก จ ตัวอย่างแบบสอบถาม (นักท่องเที่ยว)	271
ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างแบบสอบถาม (ประชาชน)	279
ภาคผนวก ช รายชื่อผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	289
ประวัติผู้เขียน	293

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 1	แสดงจำนวนตัวอย่างหน่วยงานภาครัฐ	56
ตารางที่ 2	แสดงตัวอย่างของกลุ่มทอผ้าไหมแพรวา	57
ตารางที่ 3	วิเคราะห์ความแปรปรวน	67
ตารางที่ 4	แสดงปฏิทิน ประจำปี 2552	77
ตารางที่ 5	แสดงปฏิทิน ประจำปี 2553	79
ตารางที่ 6	แสดงปฏิทิน ประจำปี 2554	80
ตารางที่ 7	แสดงสรุปย่อของการศึกษาคุณภาพ	82
ตารางที่ 8	จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไป/ข้อมูลส่วนบุคคล	86
ตารางที่ 9	แสดงจำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว	88
ตารางที่ 10	แสดงค่าไคสแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว	92
ตารางที่ 11	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้าน โพน คำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านสถานที่ท่องเที่ยว	93
ตารางที่ 12	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้าน โพน คำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก	94
ตารางที่ 13	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้าน โพน คำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านกิจกรรมและการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว	95
ตารางที่ 14	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้าน โพน คำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านความปลอดภัย	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 15 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจด้านสถานที่ท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอายุ	97
ตารางที่ 16 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	98
ตารางที่ 17 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการท่องเที่ยว จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	99
ตารางที่ 18 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวจำแนกตามอายุของ กลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	100
ตารางที่ 19 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการรองรับนักท่องเที่ยว จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	101
ตารางที่ 20 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการจัดการด้านการท่องเที่ยวจำแนกตามอายุ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	102

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 21	ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอายุ	103
ตารางที่ 22	ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของห้องน้ำสาธารณะ จำแนกตามอายุของ กลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	104
ตารางที่ 23	ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของที่จอดรถเพียงพอ จำแนกตามอายุของ กลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	105
ตารางที่ 24	ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของป้ายบอกทางต่างๆ ไปสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	105
ตารางที่ 25	ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยว จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	106
ตารางที่ 26	ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการจัดเก็บขยะ ระบบกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	107

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 27 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของโทรศัพท์สาธารณะ จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	108
ตารางที่ 28 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านกิจกรรมและการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอายุ	109
ตารางที่ 29 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	110
ตารางที่ 30 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	111
ตารางที่ 31 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของความสามารถในการตอบสนองความต้องการของสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	112
ตารางที่ 32 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัยที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอายุ	113
ตารางที่ 33 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของมาตรฐานกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	114

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 34 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการให้คำแนะนำจากบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	114
ตารางที่ 35 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการจัดระบบการรักษาความปลอดภัย ในแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	115
ตารางที่ 36 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยด้านการเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ	116
ตารางที่ 37 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	117
ตารางที่ 38 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	117
ตารางที่ 39 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	118

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
<p>ตารางที่ 40 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการรองรับนักท่องเที่ยวจำแนกตามสถานภาพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่</p>	118
<p>ตารางที่ 41 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการจัดการด้านการท่องเที่ยว จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่</p>	119
<p>ตารางที่ 42 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยง ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามสถานภาพ</p>	119
<p>ตารางที่ 43 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของห้องน้ำสาธารณะ จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่</p>	121
<p>ตารางที่ 44 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของที่จอดรถเพียงพอ จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่</p>	121
<p>ตารางที่ 45 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของป้ายบอกทางต่างๆไปยังสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่</p>	122

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 46 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของโทรศัพท์สาธารณะ จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	122
ตารางที่ 47 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านกิจกรรมและการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามสถานภาพ	123
ตารางที่ 48 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	124
ตารางที่ 49 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	124
ตารางที่ 50 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของความสามารถในการตอบสนองความต้องการของสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	125
ตารางที่ 51 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามสถานภาพ	126

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 58 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวจำแนกตามการศึกษา ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	132
ตารางที่ 59 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการรองรับนักท่องเที่ยวจำแนกตามการศึกษา ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	133
ตารางที่ 60 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการจัดการด้านการท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	134
ตารางที่ 61 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยง ด้านสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก ที่มีต่อการท่องเที่ยว ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามการศึกษา	135
ตารางที่ 62 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของห้องน้ำสาธารณะ จำแนกตามการศึกษาของ กลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	136
ตารางที่ 63 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของที่จอดรถเพียงพอ จำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	137

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 64	ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโพน คำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของป้ายบอกทางต่างๆ ไปยังสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	138
ตารางที่ 65	ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโพน คำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	139
ตารางที่ 66	ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโพน คำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการจัดเก็บขยะ ระบบการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย จำแนกตามอายุ จำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	140
ตารางที่ 67	ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโพน คำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของโทรศัพท์สาธารณะ จำแนกตามการศึกษา ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	141
ตารางที่ 68	ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงด้านกิจกรรม และการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยง ที่มีต่อการท่องเที่ยวใน บ้านโพน คำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามการศึกษา	142
ตารางที่ 69	ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโพน คำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ จำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	143

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 70 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	144
ตารางที่ 71 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความสามารถในการตอบสนองความต้องการของสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	145
ตารางที่ 72 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยง ด้านสาธารณูปโภคที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามการศึกษา	146
ตารางที่ 73 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของมาตรฐานกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	147
ตารางที่ 74 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการให้คำแนะนำจากบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ จำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	148
ตารางที่ 75 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการจัดระบบการรักษาความปลอดภัย ในแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	149
ตารางที่ 76 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ	150

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
<p>ตารางที่ 77 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของสถานที่ท่องเที่ยวจำแนกตามอาชีพ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่</p>	151
<p>ตารางที่ 78 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่</p>	152
<p>ตารางที่ 79 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพของ กลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่</p>	153
<p>ตารางที่ 80 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการรองรับนักท่องเที่ยวจำแนกตามอาชีพ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่</p>	154
<p>ตารางที่ 81 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการจัดการด้านการท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่</p>	155
<p>ตารางที่ 82 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านสาธารณูปโภคที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอาชีพ</p>	156

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
<p>ตารางที่ 83 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของห้องน้ำสาธารณะ จำแนกตามอาชีพ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่</p>	157
<p>ตารางที่ 84 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของที่จอดรถเพียงพอ จำแนกตามอาชีพ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่</p>	158
<p>ตารางที่ 85 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของป้ายบอกทางต่างๆ ไปยังสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่</p>	159
<p>ตารางที่ 86 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่</p>	160
<p>ตารางที่ 87 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการจัดเก็บขยะ ระบบกำจัดขยะ และบำบัดน้ำเสีย จำแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่</p>	161
<p>ตารางที่ 88 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของโทรศัพท์สาธารณะ จำแนกตามอาชีพ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่</p>	162

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 89 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านกิจกรรมและการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ จําแนกตามอาชีพ	163
ตารางที่ 90 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ จําแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	164
ตารางที่ 91 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จําแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	165
ตารางที่ 92 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความสามารถในการตอบสนองความต้องการของสถานที่ท่องเที่ยว จําแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	166
ตารางที่ 93 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ จําแนกตามอาชีพ	167
ตารางที่ 94 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของมาตรฐานกิจกรรมการท่องเที่ยว จําแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	168
ตารางที่ 95 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการให้คำแนะนำจากบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ จําแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	169

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 96 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมการจักระบบการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	170
ตารางที่ 97 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้	171
ตารางที่ 98 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	172
ตารางที่ 99 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	172
ตารางที่ 100 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	173
ตารางที่ 101 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการรองรับท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	174

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 102 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการจัดการด้านการท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	175
ตารางที่ 103 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนัก ค้าปลีกสาธาณูปโภคพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามรายได้	176
ตารางที่ 104 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนัก ค้าปลีกสาธาณูปโภคพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของห้องน้ำสาธารณะ จำแนกตามรายได้ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	177
ตารางที่ 105 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนัก ค้าปลีกสาธาณูปโภคพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของที่จอดรถเพียงพอ จำแนกตามรายได้ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	178
ตารางที่ 106 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนัก ค้าปลีกสาธาณูปโภคพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของป้ายบอกทางต่างๆ ไปยังสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	178
ตารางที่ 107 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนัก ค้าปลีกสาธาณูปโภคพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีต่อ การท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	179

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 108 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการจัดเก็บขยะ ระบบกำจัดขยะ และบำบัดน้ำเสีย จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	180
ตารางที่ 109 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของโทรศัพท์สาธารณะ จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	181
ตารางที่ 110 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านกิจกรรม และการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามรายได้	182
ตารางที่ 111 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	183
ตารางที่ 112 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	183
ตารางที่ 113 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความสามารถในการตอบสนองความต้องการของสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	184
ตารางที่ 114 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามรายได้	185

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 115	ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของมาตรฐานกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	186
ตารางที่ 116	ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยการให้คำแนะนำจากบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ จำแนกตามรายได้ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	186
ตารางที่ 117	ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยจำแนกตามรายได้ของ กลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่	187
ตารางที่ 118	จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไป/ข้อมูลส่วนบุคคล	188
ตารางที่ 119	จำนวนและร้อยละความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว	190
ตารางที่ 120	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	192
ตารางที่ 121	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว	193
ตารางที่ 122	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว	194
ตารางที่ 123	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน	194
ตารางที่ 124	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านการบริการ	195
ตารางที่ 125	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านบุคลากร	196

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 126 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	197
ตารางที่ 127 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการมีส่วนร่วมใน การพัฒนาการท่องเที่ยว	198
ตารางที่ 128 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างลักษณะทาง ประชากรศาสตร์กับความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ	199
ตารางที่ 129 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการ พัฒนาการท่องเที่ยวจำแนกตามเพศ	200
ตารางที่ 130 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างลักษณะทาง ประชากรศาสตร์กับความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวจำแนกตามอายุ	201
ตารางที่ 131 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนา การท่องเที่ยวจำแนกตามอายุ	202
ตารางที่ 132 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างลักษณะทาง ประชากรศาสตร์กับความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ	203
ตารางที่ 133 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างลักษณะทาง ประชากรศาสตร์กับความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา	205
ตารางที่ 134 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา	206
ตารางที่ 135 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างลักษณะทาง ประชากรศาสตร์กับความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ	207
ตารางที่ 136 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวจำแนกตามอาชีพ	208

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 137 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างลักษณะทาง ประชากรศาสตร์กับความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้	209
ตารางที่ 138 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้	210
ตารางที่ 139 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างลักษณะทาง ประชากรศาสตร์กับความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว	211
ตารางที่ 140 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ	212
ตารางที่ 141 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา	212

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	52
ภาพที่ 2 โมเดล (Model) การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวผ้าไหมแพรวาและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	227

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“แพรวา” เป็นชื่อของผ้าไหมทอมือชนิดหนึ่ง ซึ่งมีความเป็นมาควบคู่กับชาวผู้ไทสิบสองปันนา ที่นิยมใช้เป็นเครื่องแต่งกาย ต่อมาเมื่อประมาณ 300 ปีที่ผ่านมา ชาวผู้ไทกลุ่มนี้ได้อพยพเข้าสู่บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยตั้งหลักแหล่งอยู่บริเวณอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ พร้อมการนำเอาวัฒนธรรมการทอและการใช้ผ้าไหมแพรวาเป็นส่วนประกอบของการแต่งกายเข้ามาด้วย (อัจฉรา สุขสมบูรณ์, 2540)

“แพรว” เป็นชื่อเรียกผืนผ้าของชาวอีสานหรือชาวไทลาวทั่วไป ที่เรียกผ้าที่มีลักษณะเป็นผืนว่า “ผ้าแพรว” ส่วนคำว่า “วา” หมายถึง ขนาดความยาวของผ้าที่มีความยาว 1 วา (ประมาณ 2 เมตร) ทั้งนี้เพราะว่าเดิมผ้าแพรวาเป็นผืนผ้าทอที่ชาวผู้ไทใช้สำหรับการเบี่ยงสไบทับผ้าสีพื้นอีกทีหนึ่ง จึงทอให้มีขนาดความยาว 1 วาของผู้ใช้ (สุภาวดี คุ่มเงิน, 2537) ผ้าแพรวาเป็นผ้าทอด้วยเส้นไหม แต่มีลักษณะพิเศษกว่าผ้าไหมอื่นๆ คือ เป็นผืนผ้าที่มีความงามวิจิตรกว่าผ้าไหมทั่วไป จนได้รับการขนานนามว่าเป็น “ราชินีแห่งไหมไทย” ทั้งนี้เกิดจากกระบวนการผลิตที่พิถีพิถัน การเลือกใช้วัสดุที่ดีที่สุด คือ เส้นไหมที่มีเส้นเล็กละเอียด ที่เรียกว่าเป็นเส้นไหมน้อยหรือไหมขอดีที่มีความลื่นมัน และทำการทอให้เกิดลวดลายแต่ละดอกดวงด้วยการเก็บจิดและการจกเส้นไหมหลากหลายสีเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นการสร้างลายบนผืนผ้าไปทีละซุกๆ อย่างประณีตบรรจงยิ่ง การทอผ้าแพรวาจึงเป็นภูมิปัญญาชั้นสูงที่ต้องผสมผสานกับความมานะพากเพียรชั้นเลิศ (ยุทธนา เกียรติคำเนินงาม, 2543)

ผ้าไหมแพรวาถูกผลิตและใช้สอยกันเฉพาะชาวผู้ไท อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งยังไม่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายดังปัจจุบัน ต่อมาเมื่อในปี พ.ศ. 2520 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เสด็จฯเยือนพสกนิกรที่อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ครั้งนั้นสตรีชาวผู้ไทบ้านโพน ได้แต่งกายชุดพื้นเมืองผู้ไท ห่มสไบเฉียงด้วยผ้าแพรวาสีแดง ประกอบด้วยลวดลายอันวิจิตรมีโอกาสดำเนินเข้ารับเสด็จ เมื่อสมเด็จพระราชินีนาถทอดพระเนตรเห็นก็ทรงรับไว้ในโครงการศิลปาชีพพิเศษด้วย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในลำดับแรกที่ทำให้ผ้าไหมแพรวาเป็นที่รู้จักกว้างไกลในระยะต่อมา (ทวี ราตรี ธารบุญ, 2540)

ชุมชนบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นชุมชนผู้ไทที่มีการผลิตผ้าไหมแพรวา ซึ่งเป็นผ้าไหมที่มีความงดงาม วิจิตร บรรจง ด้วยการผลิตที่มีเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่ม อันถือเป็น

ภูมิปัญญาที่สั่งสมสืบทอดจากบรรพชนมาช้านาน มีการผลิตอย่างคั่งเนื่อง และสามารถนำเงินสู่ชุมชนและจังหวัดได้ปีละหลายล้านบาท นอกจากนี้ชุมชนบ้านโพนยังรักษาวัฒนธรรมผู้ไทไว้อย่างเข้มแข็ง มีวิถีชีวิตที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน โดยเฉพาะวิถีชีวิตที่ดำเนินไปพร้อมกับการทอผ้าไหมแพรวาอยู่ตามใต้ถุนเรือนไม้หลังสูง ปัจจุบันจังหวัดกาฬสินธุ์ได้มีโครงการจัดสร้างพิพิธภัณฑ์ผู้ไทบ้านโพน เพื่อนำเสนอภูมิปัญญาด้านการทอผ้าไหมแพรวาอย่างเป็นทางการ รวมทั้งการนำเสนอแบบแผนและวิถีชีวิตของชาวผู้ไทบ้านโพน โดยจัดสร้างพิพิธภัณฑ์ดังกล่าวไว้ในชุมชนบ้านโพนตั้งแต่ปี 2544 ชุมชนบ้านโพนถูกแวดล้อมด้วยแหล่งท่องเที่ยวเสริมที่สำคัญอีก 2 แหล่ง คือ พิพิธภัณฑ์โค โนเสาร์ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ที่รวมไว้ทั้งอุทยานโค โนเสาร์ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ที่รวมไว้ทั้งอุทยานโค โนเสาร์ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ที่รวมไว้ทั้งอุทยานโค โนเสาร์และแหล่งวิจัยฟอสซิลคึกค้ำบรรพ์กับแหล่งโบราณคดีที่สำนักสงฆ์ภูค่าว ซึ่งมีพุทธไสยาสน์สลักเพิงหินสมัยทวารวดี พร้อมกับกุฏิไม้ โบสถ์ไม้ และพิพิธภัณฑ์พระเครื่องที่วิจิตรในสำนักสงฆ์ดังกล่าวนี้ด้วย ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวได้เดินทางไปเยี่ยมชมตลอดทั้งปี (สุรศักดิ์ พิมเสน และคณะ, 2545)

อย่างไรก็ตาม ในภาคของการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผ้าไหมแพรวาสายวัฒนธรรมผู้ไท จังหวัดกาฬสินธุ์ ยังขาดการวิจัยที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์ถึงรูปแบบการจัดการ ที่ชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของชุมชนที่ผลิตศิลปหัตถกรรมท้องถิ่นประเภทผ้าทออย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผ้าไหมแพรวาที่มีอยู่ ต่างเน้นการศึกษาเฉพาะด้านภูมิปัญญาในวิถีการผลิต เทคนิคการถักทอ และลวดลายของผ้าแพรวาแบบต่างๆ เพียงเท่านั้น โดยมีได้วิเคราะห์เชื่อมต่อกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวด้านอื่นๆ จึงเป็นงานวิจัยที่ยังไม่พอเพียงต่อการให้คำตอบที่จะเป็นองค์ความรู้ที่ช่วยส่งเสริมสร้างด้านการวางแผนการผลิตและการจัดการผ้าไหมแพรวาจังหวัดกาฬสินธุ์ และชุมชนที่พัฒนาการผลิตผ้าแพรวาในจังหวัดอื่นๆ อีกหลายชุมชนให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนกว่าเดิม รวมถึงจะเป็นการตอบคำถามให้กับชุมชนอื่นๆ ในการใช้กรณีศึกษาผ้าไหมแพรวาจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นต้นแบบเทียบเคียงเพื่อพัฒนาการรูปแบบศิลปะและการจัดการศิลปหัตถกรรม อันสืบเนื่องจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนของตน ได้ดึงชุมชนชาวผู้ไทจังหวัดกาฬสินธุ์ที่ใช้เป็นกรณีศึกษา ที่ประสบความสำเร็จในระดับสูง (ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์ และคณะ, 2545)

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษารูปแบบผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรมผู้ไทในเขตบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 เพื่อสำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

2.3 เพื่อศึกษาผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรมผู้ไทเพื่อพัฒนาศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

3. สมมุติฐานการวิจัย

3.1 ปัจจัยพื้นฐานของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

3.2 ปัจจัยพื้นฐานของนักท่องเที่ยว มีผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

3.3 ปัจจัยพื้นฐานของประชาชน มีผลต่อความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

4.2 กระตุ้นการพัฒนาการจัดการการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวในเขตบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

4.3 เพื่อสร้างศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 พื้นที่ทำการศึกษาวิจัย ได้แก่ บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยว ประชาชน กลุ่มทอผ้าไหมแพรวา หน่วยงานภาครัฐ

5.3 เนื้อหาที่ทำการศึกษา มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวกับการทอผ้าไหมแพรวากับวิถีชีวิตของชาวผู้ไท โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น พร้อมทั้งศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ในการจัดการทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว เพื่อหาแนวทางแก้ไข อันจะเป็นประโยชน์ต่อการตอบสนองความต้องการของคนในชุมชน ในด้านการจัดการทรัพยากรเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 รูปแบบผ้าไหมแพรวา หมายถึง ผ้าไหมที่ทอเป็นผืนมีความยาวขนาด 1 วา หรือยาว 1 ช่วงแขน ซึ่งทอด้วยมือมีความละเอียด ประณีต สลับสีสันและลวดลายสวยงามมาก เป็นผ้าที่ทอจากฝีมือนสตรี

6.2 วัตถุดิบที่ใช้ในการทอผ้าไหมแพรวา หมายถึง เส้นใยไหมที่ผ่านขั้นตอนการผลิตเป็นเส้นไหมสำเร็จรูปแล้ว

6.3 การผลิตผ้าไหมแพรวา หมายถึง กระบวนการในการผลิตผ้าไหมแพรวาที่ชุมชนผู้ทอบ้านโพน ได้พัฒนาขนาดลวดลายสีสันอย่างวิจิตรเพื่อใช้ประโยชน์อเนกประสงค์โดยเฉพาะนำมาตัดเสื้อและตัดชุดสวยงาม

6.4 การจัดการผลิต การจัดการห่วงโซ่อุปทานเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ประกอบด้วย การออกแบบ การพัฒนาลักษณะรูปแบบ การจัดการด้านวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการผลิต การบริหารและการจัดการเงินทุนสนับสนุนการผลิต การจัดการประกวดแข่งขันเพื่อกระตุ้นและเสริมสร้างคุณภาพ การจัดตั้งกลุ่มผู้ผลิต การจัดการ โครงสร้างและหน้าที่ค่อนหน่วยการผลิตในระบบโรงงานและชุมชน

6.5 การจัดจำหน่าย หมายถึง การจัดการห่วงโซ่อุปทานที่เกิดขึ้นเพื่อการนำเสนอและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวา ให้สามารถต่อสู้กับคู่แข่งทางการค้าประเภทผ้าทอระดับชุมชนระดับประเทศได้ อาทิ การจัดการโฆษณาและนำเสนอ การวิเคราะห์ตลาดและกลุ่มเป้าหมาย หลักในการจัดการองค์กรเพื่อการจำหน่าย ลักษณะการจัดการเสริมของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายศิลปหัตถกรรมทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชน รูปแบบและวิธีการจำหน่ายในลักษณะต่างๆ

6.6 ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านโพน หมายถึง สภาพความพร้อมด้านต่างๆ ของชาวผู้ไทบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีผลต่อการรองรับการท่องเที่ยว ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

6.6.1 ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปรากฏในรอบ 1 ปี

6.6.2 ด้านการต้อนรับนักท่องเที่ยว

6.6.3 ด้านรูปแบบของการท่องเที่ยว

6.6.4 ด้านที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวก

6.6.5 ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียง

6.7 ชุมชนผู้ไทบ้านโพน หมายถึง ชาวบ้าน โพน คำบลบ้าน โพน อำเภอคำม่วง จังหวัด
กาฬสินธุ์

6.8 ขนบธรรมเนียมประเพณี หมายถึง กิจกรรมทางวัฒนธรรมผู้ไทบ้านโพน ที่เกี่ยวกับการ
ท่องเที่ยว

6.9 รูปแบบของการท่องเที่ยว หมายถึง การท่องเที่ยวแบบไม่พักค้างคืนกับการท่องเที่ยว
แบบพักค้างคืนในหมู่บ้าน โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผ้าไหมแพรวา การศึกษาในบ้านโปน ตำบลบ้านโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากเอกสารต่างๆ แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
2. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
3. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน
4. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา
5. แนวคิดเรื่องความพึงพอใจ
6. แนวคิดเรื่องความต้องการ
7. แนวคิดเกี่ยวกับผ้าไหมแพรวา
8. แนวคิดเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
9. ชาวผู้ไท อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์
10. สถานที่ตั้ง
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
12. กรอบแนวคิดการวิจัย

1. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

คำว่า "การท่องเที่ยว" มีนักวิชาการและหน่วยงานต่างๆ ได้ให้ความหมายไว้หลายลักษณะ ซึ่งพอจะประมวลได้ดังนี้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2540) ให้ความหมายของการท่องเที่ยว สรุปได้ว่าการท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้เป็นสากล 3 ประการ ดังนี้

1. เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ
3. เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่มีใจเพื่อการประกอบอาชีพหรือหา

รายได้

ชาญชัย ดวงจิตต์ (2536) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้มี 2 ประการ สรุปได้ดังนี้

1. การท่องเที่ยว หมายถึง ความสัมพันธ์ของกิจกรรมทั้งหลายในการอยู่อาศัยของบุคคลในประเทศใดประเทศหนึ่ง ซึ่งมีเงื่อนไขว่าเขาเหล่านั้นจะต้องไม่อยู่อาศัย ณ ประเทศนั้นเป็นการถาวรเพื่อทำกิจกรรมใดๆ ไม่ว่าจะเป็นการชั่วคราวหรือถาวรในการที่จะได้มาซึ่งรายได้

2. การท่องเที่ยวมีความหมายทั้งการเป็นศาสตร์และศิลป์และเป็นธุรกิจในการสร้างความพอใจให้กับนักท่องเที่ยว เช่น การจัดการด้านที่พักและด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นต้น

วรรณ วลัยวานิช (2539) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยวเป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง มิได้มีความหมายเพียงการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการเคลื่อนย้ายของประชากรจากแห่งหนึ่งไปสู่อีกแห่งหนึ่ง รวมทั้งการเดินทางภายในประเทศและการเดินทางระหว่างประเทศ การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์ต่อกันมีกิจกรรมร่วมกัน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ได้รับความรู้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน

นิคม จารุมณี (2536) ให้ความหมายการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวมิได้มีความหมายเฉพาะการเดินทางเพื่อพักผ่อนหรือความสนุกสนานเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเดินทางเพื่อการประชุม สัมมนาเพื่อการศึกษาหาความรู้ เพื่อการศึกษา เพื่อการพักผ่อนเพื่อธุรกิจ ตลอดจนถึงการเยี่ยมชมญาติพี่น้อง

1.2 ความสำคัญของการท่องเที่ยว

นักวิชาการและหน่วยงานต่างๆ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้หลายลักษณะ ซึ่งพอจะประมวลได้ดังนี้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2540) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยว สรุปได้ดังนี้

1. ก่อให้เกิดรายได้เข้าประเทศ มีส่วนช่วยแก้ปัญหาการขาดดุลชำระเงินของประเทศ รายได้จากการท่องเที่ยวมีผลกระทบทวีคูณในการสร้างรายได้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดการหมุนเวียนและการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาค การท่องเที่ยวมีบทบาทในการนำเอาทรัพยากรของประเทศหรือของท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในรูปของการผลิตสินค้าพื้นเมืองของที่ระลึก ตลอดจนการบริการในท้องถิ่นนั้น การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่สิ้นเปลืองวัตถุดิบ ผลผลิต รายได้ตลอดเวลาช่วยกระตุ้นให้เกิดการผลิตเป็นวงจรหมุนเวียนภายในประเทศ ทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพทั้งทางตรงและทางอ้อม

2. ส่งเสริมความสัมพันธ์ของมนุษยชาติ สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าบ้านและผู้มาเยือนพัฒนาสร้างสรรค์ความเจริญทางสังคมให้แก่ท้องถิ่นมีการก่อสร้างสิ่งใหม่ ก่อให้เกิดการอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เกิดความภาคภูมิใจ ความสำนึก ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมเอกลักษณ์ของชาติ ตลอดจนรักและหวงแหนผืนแผ่นดินของตน ขจัดความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบท แก้ปัญหาการหลงไหลเข้ามาหางานทำในเมืองของชาวชนบทช่วยให้ชาวชนบทรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ นำทรัพยากรมาประดิษฐ์สิ่งของในรูปแบบสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก สร้างรายได้มาจุนเจือครอบครัว

3. ก่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยเสริมสร้างความเข้าใจอันดี ที่จะนำไปสู่ความเป็นเพื่อนร่วมโลกที่จะช่วยสร้างสรรค์สัมพันธ์ไมตรี และความสงบสุข

ศุภาพร มากแจ้ง (2534) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวที่สามารถจำแนกได้ 3 ด้าน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

การท่องเที่ยวเป็นสิ่งสราญใจ ช่วยให้มนุษย์ได้รับการพักผ่อนอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษยชาติ เป็นการเปิดโลกทัศน์ ช่วยให้มนุษย์มีทัศนะที่กว้างไกลและการท่องเที่ยวเป็นการสร้างความเข้าใจระหว่างมนุษยชาติ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนวัฒนธรรมทั้งระหว่างชนในชาติและนานาชาติ

การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการสืบทอดทางวัฒนธรรม ทำให้เกิดการฟื้นฟูและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และเป็นสิ่งที่นำความเจริญไปสู่ท้องถิ่น ทั้งทางด้านการคมนาคม การสาธารณสุข โภคและมาตรฐานการครองชีพ ทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งเจ้าของท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นแหล่งรายได้ในรูปแบบเงินตราต่างประเทศ ทำให้เกิดการลงทุนทางธุรกิจ ทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรงที่เกี่ยวเนื่องกับนักท่องเที่ยว ทำให้เกิดการจ้างงานในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และโดยอ้อมทำให้เกิดการหมุนเวียนเงินตราและการกระจายรายได้ให้แก่ท้องถิ่น

นวนนิตย์ ฤทธิรักษ์ (2538) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ว่าการท่องเที่ยวมีบทบาทต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศโดยก่อให้เกิดรายได้ในรูปแบบเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นยังทำให้เกิดการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่มีคุณค่าทางการท่องเที่ยว การเสริมสร้างความปลอดภัยในพื้นที่ที่มีการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างสังคมและระหว่างประเทศ นำไปสู่ความสามัคคีและสันติภาพของประชากรในโลก

นิคม จารุมณี (2536) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ว่ามี 11 ประการ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. การท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ
2. การท่องเที่ยวช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับดุลยภาพชำระเงิน
3. รายได้จากการท่องเที่ยวเป็นรายได้ที่กระจายไปสู่ประชกรอย่างกว้างขวาง
โครงการสร้างงานสร้างอาชีพมากมายและเป็นการเสริมอาชีพด้วยอาชีพที่เกิดต่อเนื่องจากการท่องเที่ยว เช่น การผลิตหัตถกรรมพื้นบ้าน เป็นต้น
4. การท่องเที่ยวมีบทบาทในการสร้างงานสร้างอาชีพในธุรกิจที่ทำหน้าที่บริการ เช่น โรงแรม ภัตตาคาร บริษัทนำเที่ยว เป็นต้น
5. การท่องเที่ยวมีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดการผลิตนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ประโยชน์อย่างสูงสุด
6. การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่มีขีดจำกัดในการจำหน่าย
7. การท่องเที่ยวไม่มีขีดจำกัดในเรื่องการผลิต เพราะไม่ต้องพึ่งดินฟ้าอากาศ
8. การท่องเที่ยวช่วยสนับสนุนฟื้นฟูอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี เอกลักษณ์ ของแต่ละท้องถิ่นให้เป็นมรดกตกทอดที่ควรค่าแก่การนำออกเผยแพร่ฟื้นฟูและอนุรักษ์ไว้
9. การท่องเที่ยวมีบทบาทในการสร้างสรรค์ความเจริญไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ
10. การท่องเที่ยวทำให้เกิดมาตรการที่ช่วยส่งเสริมความปลอดภัย และความมั่นคงให้แก่พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว
11. การท่องเที่ยวช่วยสร้างเสริมสันติภาพ สัมพันธไมตรี และความเข้าใจอันดี สร้างความสามัคคีให้เกิดแก่คนในชาติ และนำไปสู่การช่วยจรรโลงสันติภาพแก่โลก

จากความสำคัญของการท่องเที่ยวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวมีในรูปของเงินตราต่างประเทศ ซึ่งช่วยแก้ไขการขาดดุลชำระเงินของประเทศ เกิดการสร้างงาน การกระจายรายได้ และความเจริญมาสู่ท้องถิ่นที่ได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนช่วยเสริมสร้างความสามัคคีและความเข้าใจอันดีให้แก่คนในชาติ นอกจากนี้ยังช่วยในการฟื้นฟูอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมและประเพณีของท้องถิ่นด้วย

1.3 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

นักวิชาการ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการท่องเที่ยวไว้หลายลักษณะ ซึ่งพอจะประมวล ได้ดังนี้

วรรณ วลัยวานิช (2539) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวไว้ว่าจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบหลายอย่าง ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. นักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของธุรกิจการท่องเที่ยว ซึ่งจะต้องประกอบด้วย ลักษณะของการกระจายรายได้ กิจกรรมต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยว ฤดูกาลท่องเที่ยว ทักษะคิของนักท่องเที่ยว เป็นต้น
2. สินค้าท่องเที่ยวหรือสถานที่ท่องเที่ยว เป็นสินค้าที่รวบรวมเอาสินค้าและบริการหลายประการทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมไว้ด้วยกัน เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณี อุตสาหกรรม สาธารณูปโภค เป็นต้น
3. การคมนาคมขนส่ง การคมนาคมขนส่งการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ และธุรกิจการท่องเที่ยวสามารถดำเนินต่อไปได้ ซึ่งในการจัดการคมนาคมขนส่งต้องพิจารณาจากรูปแบบของการคมนาคมขนส่ง การคมนาคมขนส่งสู่แหล่งท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่งในแหล่งท่องเที่ยว แบบแผนการเดินทางของนักท่องเที่ยว บริเวณหรือสถานที่ให้บริการแก่ผู้โดยสาร
4. ข้อมูลข่าวสารและบริการ ข้อมูลข่าวสารเป็นเอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว แผนที่ และเอกสารแนะนำต่าง ๆ ส่วนการบริการเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วยบริการในด้านที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว อาหารและเครื่องดื่มของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง บริการด้านสถานที่จอดรถ บริการด้านสถานที่ และอุปกรณ์สำหรับออกกำลังกาย
5. ความปลอดภัยและการอำนวยความสะดวก ด้านการเข้าเมือง แบ่งออกได้ 2 ลักษณะ ดังนี้
 - 5.1 ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เช่น กำหนดมาตรการต่าง ๆ จัดหน่วยงานพิเศษเพื่อช่วยเหลือและให้บริการด้านต่างๆ แก่นักท่องเที่ยว เป็นต้น
 - 5.2 ด้านการอำนวยความสะดวกในการเข้าเมือง เช่น การขนส่งผู้โดยสาร ระเบียบพิธีการเข้าเมือง บริการขนส่งระหว่างท่าอากาศยาน หรือสถานที่ขนส่งผู้โดยสาร
6. โครงสร้างพื้นฐาน เป็นองค์ประกอบที่สนับสนุนให้ธุรกิจการท่องเที่ยวดำเนินไปด้วยดี และก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ การไฟฟ้า การประปา การสื่อสาร ความสามารถในการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล สถานพยาบาลต่างๆ
7. การสนับสนุนอื่น ๆ เป็นการเพิ่มความความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยว

เสรี วังสีไพจิตร (2530) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวไว้ว่าประกอบด้วย องค์ประกอบ 2 ประการ สรุปได้ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น เกาะ ภูเขา ทะเล ทศนียภาพ ภูมิอากาศ เป็นต้น และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี เป็นต้น

2. การบริการสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร การคมนาคมขนส่ง ทั้งภายในและระหว่างประเทศ ตลอดจนความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สินค้าของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง เป็นต้น

ศรัณยา วรากุลวิทย์ (2537) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวว่าจะต้องประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ สรุปได้ดังนี้

1. นักท่องเที่ยว เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยว เพราะเป็นผู้ก่อให้เกิดการท่องเที่ยวขึ้น

2. การเดินทาง การท่องเที่ยว คือ การเดินทางไปให้ถึงจุดหมายที่ตั้งไว้ โดยวิธีใดวิธีหนึ่ง ซึ่งจะต้องสามารถอำนวยความสะดวกในการเดินทางทั้งสภาพยานพาหนะที่ใช้เดินทางและระบบเส้นทางที่ใช้ในการเดินทางที่มีความปลอดภัย รวมทั้งประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

3. แรงจูงใจที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นได้นั้นนักท่องเที่ยวจะต้องมีสิ่งบันดาลใจให้เกิดการเดินทาง ซึ่งแรงจูงใจนี้ประกอบด้วย แรงจูงใจทางกาย แรงจูงใจทางวัฒนธรรม แรงจูงใจระหว่างบุคคล และแรงจูงใจทางด้านสถานภาพ และความมีชื่อเสียง

4. ทรัพยากรท่องเที่ยว ทรัพยากรท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยว โดยเฉพาะทรัพยากรที่มีลักษณะแตกต่างกับสภาพแวดล้อมของตนเองจะเป็นแรงดึงดูดใจที่สำคัญที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวขึ้น

สุทธิ์ ขุชาติ (2538) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ว่า ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1. สิ่งดึงดูดใจด้านแหล่งท่องเที่ยวมี 4 ประการ ดังนี้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น อ่าว แหลม เกาะ หน้าผา โขดหิน ภูเขา ทะเล ภูมิอากาศ ทศนียภาพ เป็นต้นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ต่างๆ อาจแสดงออกมาในรูปแบบของศาสนา สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ จารึกประเพณี เป็นต้นการกระจายของชาติพันธุ์เดียวกัน ซึ่งนำไปสู่การเดินทางเพื่อเยี่ยมชมและท่องเที่ยวแหล่งบันเทิงสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ อาจเป็นสถานเริงรมย์ ยามราตรี สวนสัตว์ สนามกีฬา สวนสาธารณะ เป็นต้น

2. สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว มี 4 ประการ ดังนี้
 - 2.1 ที่พักซึ่งมีหลายประเภท เช่น โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮ้าส์ หรือที่พักลักษณะอื่นๆ เป็นต้น
 - 2.2 ร้านอาหารและเครื่องดื่ม เช่น ประเภทอาหาร คุณภาพอาหาร ราคาอาหาร เป็นต้น
 - 2.3 สถานบริการ เช่น ร้านซักรีด รีดชายของที่ระลึก เป็นต้น
 - 2.4 ปัจจัยพื้นฐานทางการท่องเที่ยว เช่น ระบบการสื่อสาร การคมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภค เป็นต้น

3. การขนส่ง เช่น ประเภทของการขนส่ง เส้นทางในการขนส่งแต่ละประเภท ความสะดวก ความปลอดภัย ความประหยัด เป็นต้น

4. การต้อนรับ เช่น คนในพื้นที่ พนักงานบริการ การเดินทางเข้าประเทศ เป็นต้น
 วลัยลักษณ์ บุญปราบ (2543) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวไว้ว่าจะต้องประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ซึ่งสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งมีปัจจัยที่เป็นมูลเหตุจูงใจให้เกิดการลงทุนและการพัฒนาการท่องเที่ยวดังนี้

1. สภาพพื้นที่
2. สิ่งอำนวยความสะดวก
3. นโยบายของรัฐและท้องถิ่น

จากทฤษฎีของนักวิชาการดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการท่องเที่ยวประกอบด้วย นักท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยว การบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางท่องเที่ยวได้

1.4 รูปแบบของการท่องเที่ยว

หน่วยงานหลายๆ หน่วยงานได้กล่าวถึงรูปแบบของการท่องเที่ยวไว้หลายลักษณะ ซึ่งพอจะประมวลได้ดังนี้

ศูนย์พัฒนาภาคใต้ (2540) ได้จัดรูปแบบการท่องเที่ยวของภาคใต้โดยทั่วไป แบ่งออกได้ดังนี้

1. การท่องเที่ยวพื้นที่ธรรมชาติสวยงาม เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวประเภท หาดทราย ชายทะเล เกาะ แก่ง การดำน้ำดูปะการัง การล่องเรือสำราญ และการเล่นกีฬาทางน้ำประเภทต่างๆ
2. การท่องเที่ยวแหล่งบันเทิง เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อซื้อสินค้า รับประทานอาหาร สถานบริการ และสถานเริงรมย์

3. การท่องเที่ยวแหล่งประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นลักษณะการท่องเที่ยวที่อาศัยกิจกรรมเกี่ยวกับลัทธิ พิธีกรรม และความเชื่อต่างๆ

4. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ของการท่องเที่ยวธรรมชาติ ที่มีแนวคิดในการนำกิจกรรมการท่องเที่ยว และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมาประสานเข้าด้วยกัน

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544) ได้แบ่งรูปแบบของการท่องเที่ยวออกเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ เป็นการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ความสนุกสนาน ความชื่นชมในธรรมชาติเป็นหลัก จัดเป็นการท่องเที่ยวธรรมชาติ (Natural Tourism)

2. การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นเสนอลักษณะทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และสถานที่ต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นและเกี่ยวเนื่องกับความเป็นอยู่ของสังคม เป็นการท่องเที่ยวในเชิงการให้ความรู้และความภาคภูมิใจ จัดเป็นการท่องเที่ยววัฒนธรรม (Cultural Tourism)

3. การท่องเที่ยวที่สนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และความพึงพอใจในการพักผ่อนสนุกสนาน รื่นเริง บันเทิงใจ ที่มุ่งเน้นการได้รับการบริการที่เหมาะสม เป็นการท่องเที่ยวแบบบันเทิงและการกีฬา (Sport and Entertainment Tourism)

4. การเดินทางที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการประชุมสัมมนา การติดต่อทางธุรกิจ ซึ่งอาจมีหรือไม่มีการศึกษาดูงาน และการทัศนศึกษารวมอยู่ด้วย ถูกจัดให้เป็นการท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและสัมมนา (Business and Convention Tourism)

จากทฤษฎีของหน่วยงานดังกล่าว สรุปได้ว่า รูปแบบของการท่องเที่ยวแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท คือ การท่องเที่ยวธรรมชาติ การท่องเที่ยววัฒนธรรม การท่องเที่ยวแบบบันเทิงและการกีฬา และการท่องเที่ยวเพื่อการประชุมสัมมนา

1.5 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว

นักวิชาการและหน่วยงานต่างๆ ได้กล่าวถึงประเภทของแหล่งท่องเที่ยวไว้ ดังนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2540) ได้จำแนกประเภทของแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 3 ประเภท สรุปได้ดังนี้

1. ประเภทธรรมชาติ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามและเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา น้ำตก ถ้ำ ทะเล หาดทราย วนอุทยาน เขตสงวนพันธุ์สัตว์ป่า เป็นต้น

2. ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ และศาสนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญในประวัติศาสตร์ โบราณคดีหรือศาสนา เช่น วัด ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑ์ กำแพงเมือง คูเมือง อนุสาวรีย์ เป็นต้น

3. ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวอีก
รูปแบบหนึ่งในลักษณะของพิธี งานประเพณี วิถีชีวิต ศูนย์วัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง เป็นต้น
วรรณา วงศ์วานิช (2539) ได้จำแนกประเภทของแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 2 ประเภท
สรุปได้ดังนี้

1. สถานที่ท่องเที่ยวที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยวประเภท
นี้นับว่าเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากที่สุด จำแนกย่อยได้ดังนี้

1.1 ทิวทัศน์ ทิวทัศน์ต่างๆ ทางธรรมชาติที่สวยงามและแปลกประหลาดเป็นสิ่ง
ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปชม เช่น แกรนแคนยอน น้ำตกไนแองการ่า ในสหรัฐอเมริกา ภูเขาวิสซู
เวียส ในอิตาลี เป็นต้น

1.2 สัตว์ป่า เช่น แหล่งอนุรักษ์สัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ สวนสัตว์เปิด เป็นต้น

1.3 สภาพภูมิอากาศ เช่น แสงแดด สายลม อากาศอบอุ่น เป็นต้น

1.4 ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น พระอาทิตย์เที่ยงคืนหรือการเกิดสุริยุปราคา
เป็นต้น

2. สถานที่ท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น สามารถแยกย่อยได้ดังนี้

2.1 ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศาสนสถาน

2.2 ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี

2.3 กีฬาต่างๆ

2.4 สถานที่เชิงเทคนิคและอุตสาหกรรม

2.5 กิจกรรมบันเทิง

2.6 สวนสาธารณะ

2.7 สวนสนุก

2.8 ศูนย์การค้า

2.9 ร้านขายของที่ระลึก

นิคม จารุมณี (2536) ได้จำแนกประเภทของสถานที่ท่องเที่ยวออกเป็น 2 ประเภท สรุป
ได้ดังนี้

1. สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่
ประสบความสำเร็จในการดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากที่สุด ควรได้รับการดูแลและบำรุงรักษาเป็น
อย่างดี เช่น ภูมิอากาศ ทิวทัศน์ที่สวยงาม สัตว์ป่า เป็นต้น

2. สถานที่ท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น แบ่งย่อยเป็น
ฝ่ายต่างๆ ได้แก่ กิจกรรมบันเทิง สวนสาธารณะ สวนสนุก สวนสาธารณะเฉพาะทาง และร้านค้าปลีก

จากแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานดังกล่าว สรุปได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น

จากคำกล่าวของนักวิชาการและหน่วยงานข้างต้น การท่องเที่ยวหมายถึงการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราวที่ไปด้วยความสมัครใจ โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางที่หลากหลาย เช่น เพื่อการพักผ่อน เพื่อความสนุกสนาน เพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อทัศนศึกษา เพื่อการศึกษา เพื่อติดต่อธุรกิจ และเพื่อเยี่ยมญาติแต่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

2. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

2.1 แนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural Tourism) เกิดขึ้นมาพร้อมๆ กับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecological Tourism) เพื่อฝ่าวังล้อมของการท่องเที่ยวในรูปแบบเดิม โดยเน้นที่การพัฒนาด้านภูมิปัญญา สร้างสรรค์ ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมและไม่มีการนำวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นมา ทำให้เป็นสินค้า

2.1.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

พิชานและแมนส์เฟด (1999) ได้กล่าวว่าคนเราสนใจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้น มาจากความต้องการที่จะศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมชนชาติและการดำรงชีวิตที่แตกต่างไปจากที่อยู่อาศัยเดิม เนื่องจากคนเรามีสัญชาตญาณของความอยากรู้อยากเห็นในตัวเอง

พะยอม ธรรมบุตร (2548) ได้ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยวซึ่งให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่เป็นจุดหมายปลายทางของการเดินทางท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจะสนใจวิถีชีวิต มรดกวัฒนธรรม ศิลปะ อุทยานกรรม และกิจกรรมนันทนาการของชุมชนนักท่องเที่ยวจะเยี่ยมชมและศึกษาแหล่งประวัติศาสตร์ ศิลปะ มหกรรมและงานแสดงสินค้า หัตถกรรม พิพิธภัณฑ์ทุกประเภท ศิลปะการแสดงและทัศนศิลป์ ตลอดจนแหล่งมรดกต่างๆ

ราณี อสิชัยกุล (2546) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมว่า หมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อชมหรือ สัมผัสศิลปวัฒนธรรมแขนงต่างๆ ได้แก่ สถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม ภาษาและวรรณกรรม หัตถกรรม นาฏศิลป์และดนตรี รวมทั้งงานเทศกาล ประเพณี

รสิกา อังกูร (2549) ได้ให้คำจำกัดความว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นการท่องเที่ยวที่ให้ความรู้เกี่ยวกับชีวิต และความงดงามศิลปวัฒนธรรมไทยที่มีความวิจิตรอลังการ และแตกต่างจากชาติอื่น เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่กำลังได้รับความนิยมในหมู่นักท่องเที่ยว

2.1.2 ประโยชน์ของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ขวัญ วงษ์วิภาค (2545) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ที่ได้จากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ดังนี้

ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ผลการดำเนินการท่องเที่ยวที่ผ่านมาก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติเป็นอย่างมาก นำเงินตราเข้าประเทศมากที่สุดเมื่อเทียบกับรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศที่ได้รับจากหน่วยงานต่างๆ ปัจจุบันการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้วางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในภูมิภาคต่างๆ เพื่อรองรับการเติบโตของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยเฉพาะการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทย และจะมีการประชาสัมพันธ์ไปสู่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น

ประโยชน์ทางสังคมและวัฒนธรรม การท่องเที่ยวจะช่วยเผยแพร่เอกลักษณ์ของท้องถิ่นให้เป็นที่รู้ในวงกว้างขวางขึ้นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ การที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติดกับผู้คนในท้องถิ่นได้มีโอกาสรู้จักกันนั้น ผลก็คือ เกิดความสามัคคีสมานฉันท์ของคนในชาติ และการท่องเที่ยว ระหว่างประเทศก็ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีที่จะนำไปสู่ความเป็นเพื่อนร่วมโลกและเกิดสันติภาพขึ้นแก่โลก

จากคำกล่าวของนักวิชาการและหน่วยงานข้างต้น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือ การท่องเที่ยวเพื่อชมหรือ สัมผัสศิลปวัฒนธรรมแขนงต่างๆ รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นได้แก่ สถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม ภาษาและวรรณกรรม หัตถกรรม นาฏศิลป์และดนตรี รวมทั้งงานเทศกาล ประเพณี

3. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน

การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ใช้ชุมชนเป็นฐานในการบริหารจัดการ (Community-based Tourism หรืออาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "Host Management") ในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมาได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว และในอนาคตมีแนวโน้มที่จะเติบโตขึ้นเป็นเครือข่ายมากขึ้นทั้งรูปแบบของการจัดการ โดยชุมชนถูกคาดหวังว่าเป็นวิธีการจัดการท่องเที่ยวแบบหนึ่งที่มีศักยภาพ โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการ และสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยวในตัวเอง

ในขณะที่เดียวกันก็เกิดประโยชน์แก่เศรษฐกิจชุมชนของคนในท้องถิ่นอีกด้านหนึ่งด้วย นอกจากนี้หากมองในด้านของการตลาดด้วยแล้วปรากฏว่าตลาดของการท่องเที่ยวโดยชุมชนยังเป็นกลุ่มเฉพาะ และบ่อยครั้งคำว่า "การท่องเที่ยวโดยชุมชน" (Community-Based Tourism) หรือ "การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ" (Ecotourism) หรือ "การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์" (Conservation tourism) และการ

เรียกชื่ออื่นในลักษณะคล้ายกัน ได้ถูกนำมาใช้เป็นเพียงสื่อการ โฆษณาประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริม ภาพพจน์ของการท่องเที่ยว แต่ในทางตรงกันข้ามกลับส่งผลกระทบต่อฐานทรัพยากรสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม ประเพณีของคนในท้องถิ่น

3.1 ความหมายของการท่องเที่ยวโดยชุมชน

รชพร จันทรสว่าง (2546) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวโดยชุมชนว่า หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะเป็นชุมชน พื้นฐานสำคัญ คือ การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการท่องเที่ยวของพื้นที่ การท่องเที่ยวชุมชนมีส่วนช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของท้องถิ่นด้วยการสร้างงานและกระจายรายได้ ขณะเดียวกันก็ช่วยในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียม ประเพณี

มิ่งสรรพ์ ขาวสอาด (2548) กล่าวว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชนคือ การท่องเที่ยวที่มีชุมชนเป็นองค์ประกอบสำคัญทั้งในด้านการดำเนินการ การบริหารจัดการ การตัดสินใจ และการจัดการผลประโยชน์ โดยอาศัยปัจจัยเกี่ยวพันจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ประเพณีวัฒนธรรม และกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น

เทิดชาย ช่วยบำรุง (2550) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวโดยชุมชนว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชน หมายถึงการท่องเที่ยวที่เป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม และสถานที่ให้ดำรงอยู่ โดยผนวกการท่องเที่ยวไว้เป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศในชุมชน หรืออาจกล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวชุมชนเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ไม่รบกวนหรือทำลายทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและสถานที่

อุทยานแห่งชาติกับการท่องเที่ยวภาคอีสาน (2550) กล่าวถึงการท่องเที่ยวโดยชุมชน หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากประชาชนภายในชุมชนร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ในการปรึกษาหารือ และตัดสินใจแก้ปัญหาาร่วมกัน เพื่อปรับปรุงสภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ของชุมชนนั้นๆ ให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น นับเป็นความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น นับเป็นความเจริญที่สร้างความ ต้านึกและสามารถ ให้แก่บุคคลในชุมชน

3.2 ลักษณะสำคัญของการท่องเที่ยวโดยชุมชน

พจนา สวนศรี (2546) กล่าวว่าสิ่งสำคัญของการท่องเที่ยวโดยชุมชนคือ ผลจากการ ดำเนินการท่องเที่ยว ก่อให้เกิดผลประโยชน์ตามมาทั้งทางตรงและทางอ้อม นั่นคือ ทางตรง ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้กับคนในชุมชน ในทางอ้อม ก่อให้เกิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน คงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของท้องถิ่นและก่อให้เกิดการพัฒนาสาธารณูปโภค ของชุมชน

สินธุ์ สโรบล (2547) กล่าวว่าสิ่งสำคัญของการท่องเที่ยวโดยชุมชนว่า การนำเอาทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่นมาใช้นั้น จะต้องพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนให้มีความรู้ความสามารถ และมีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานตั้งแต่การตัดสินใจ การวางแผน และมุ่งเน้นให้เกิดความยั่งยืนสู่คนรุ่นลูกหลานและเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการรองรับของธรรมชาติเป็นสำคัญ

เทิดชาย ช่วยบำรุง (2550) กล่าวว่าลักษณะการท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้นเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวขนาดเล็กที่ให้สำคัญต่อการมีส่วนร่วมของผู้คนในท้องถิ่นในฐานะเจ้าของชุมชน มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและสถานที่ในพื้นที่ สิ่งปลูกสร้างต้องยึดถือสอดคล้องกับท้องถิ่นเป็นพื้นฐาน และการท่องเที่ยวโดยชุมชนนั้นต้องทำให้สิ่งสามัญธรรมคา เป็นสิ่งที่พิเศษสำหรับนักท่องเที่ยว

3.3 คุณสมบัติที่สำคัญของการท่องเที่ยวโดยชุมชน

คุณสมบัตินี้ที่สำคัญของการท่องเที่ยวโดยชุมชนจะคำนึงถึงผลประโยชน์และสิ่งที่ชุมชนจะได้รับในฐานะที่เป็นเจ้าของทรัพยากรท่องเที่ยว เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมได้ส่วนเสียจากการพัฒนาการท่องเที่ยว เทิดชาย ช่วยบำรุง (2550) ได้กล่าวถึงคุณสมบัตินี้ที่สำคัญของการท่องเที่ยวโดยชุมชนไว้ดังนี้

1. ต้องเป็นการท่องเที่ยวที่มีผลกำไรการตอบแทนมายังสมาชิกของชุมชนในฐานะของการเป็นเจ้าของที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชน ซึ่งการแบ่งปันผลประโยชน์ไม่ต้องผ่านนายหน้าอันเป็นการจัดสรรรายได้ทางตรงให้แก่คนในชุมชน
2. ต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ชุมชนได้รับผลประโยชน์โดยรวมอย่างแท้จริง การสร้างสาธารณูปโภค และการยกระดับความเป็นอยู่ที่มุ่งสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกในชุมชน
3. ต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านสังคมและวัฒนธรรมในชุมชนเนื่องจากความพยายามนำวิทยาการสมัยใหม่แบบตะวันตก เข้ามาสู่ชุมชนเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว พร้อมทั้งต้องมีการสร้างสำนึกร่วมกับชุมชนให้มีความรู้สึกรักผูกพันกับชุมชนตัวเอง
4. ต้องเป็นการท่องเที่ยวเพื่อสร้างจิตสำนึกในการเคารพและช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ สังคม ตลอดจนวัฒนธรรมในชุมชนให้เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว
5. ต้องการเป็นนักท่องเที่ยวที่สร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยวโดยชุมชนต้องก่อให้เกิดการเรียนรู้เกิดสติ เกิดปัญญา ทั้งผู้เที่ยวและผู้ต้อนรับ

จากคำกล่าวของนักวิชาการและหน่วยงานข้างต้น การท่องเที่ยวโดยชุมชน คือ การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของท้องถิ่นให้เกิดงานและกระจายรายได้ และช่วยในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวด้วย

4. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา

4.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ม.ป.ป.) ให้ความหมาย การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา คือ การเดินทางที่มีการเรียนรู้เกิดขึ้น ซึ่งมีความหมายเฉพาะเจาะจงว่าเป็นการเรียนรู้ โดยมีการจัดการ (Organized Learning) เช่น มีการวางแผนล่วงหน้า มีขั้นตอนที่ชัดเจน มีครูผู้สอนที่ชำนาญ และมีวิธีการฝึกหัดตามแบบแผน เป็นต้น นอกจากนี้ การเรียนรู้มักได้จากประสบการณ์จริงไม่ใช่การเรียนรู้จากตำรา

เบญจมาศ อุทกศิริ (2549) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา หมายถึงบุคคลที่เดินทางไปศึกษาหรือทำวิจัยในด้านสังคมวิทยา และมานุษยวิทยา ซึ่งพักอาศัยอยู่ในสถานที่ศึกษา นั้น ๆ เป็นเวลานาน ซึ่งในช่วงพักหรือหยุดก็จะกลายเป็นนักท่องเที่ยวไปโดยปริยาย

การท่องเที่ยวในรูปแบบนี้มักจะประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ ที่ครอบคลุมถึงการวางแผนการเดินทาง การวางแผนการศึกษาในรูปแบบของหลักสูตร การเรียนรู้ในสถานที่ท่องเที่ยวและการประเมินผล ลักษณะดังกล่าวทำให้การท่องเที่ยวเพื่อศึกษามีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากการท่องเที่ยวเพื่อความสนใจพิเศษอื่นๆ ซึ่งมีลักษณะของการได้เรียนรู้จากกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่นเดียวกัน ลักษณะแตกต่างอีกอย่างหนึ่งก็คือ การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาดังกล่าวต้องมีการเรียนรู้ที่เป็นกิจจะลักษณะจากครูผู้สอน โดยส่วนใหญ่ครูผู้สอนในการท่องเที่ยวเพื่อศึกษานี้ มักเป็นครูหรืออาจารย์อยู่แล้ว เช่น อาจารย์มหาวิทยาลัย อาจารย์สอนภาษา หรือสอนศิลปหัตถกรรม เป็นต้น ซึ่งครูผู้สอนจะทำหน้าที่แตกต่างจากมัคคุเทศก์ และมีการแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจน กล่าวคือมัคคุเทศก์จะทำหน้าที่ในการนำทาง คุ้มกันอันตราย ให้ความบันเทิง และจัดการกิจกรรมของนักท่องเที่ยว ส่วนครูผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงหรือที่ปรึกษาของนักท่องเที่ยว

จากคำกล่าวของนักวิชาการและหน่วยงานข้างต้น การท่องเที่ยวโดยชุมชน คือ การเดินทางเพื่อไปศึกษาหาความรู้ในสถานที่ต่างๆ โดยมีการวางแผนล่วงหน้าและมีผู้สอนที่ชำนาญคอยให้ความรู้ซึ่งเป็นความรู้จากประสบการณ์จริง

5. แนวคิดเรื่องความพึงพอใจ

5.1 ความหมายของความพึงพอใจ

Good, Carter V. (1973) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง คุณภาพ สภาพ หรือระดับของความชอบ ความพอใจ ซึ่งเป็นผลจากความสนใจต่างๆ และทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งนั้น

Vollasten (1989 อ้างถึงใน นพนีย์ อิศระไพจิตร และคณะ, 2540) ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้น เมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย หรือเป็นความรู้สึกขั้นสุดท้าย (End-Stage in Feeling) ที่ได้รับผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์นอกจากนี้พจนานุกรมทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ให้ความหมายไว้ว่า

Wolman, Benjamin B. (1989) ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพความรู้สึกของบุคคลที่มีความสุข ความอึดอเมใจเมื่อความต้องการหรือแรงจูงใจของคนได้รับการสนองตอบ

Oliver, R.L. (1986) ความพึงพอใจของผู้บริโภค หมายถึง ภาวะการแสดงออกที่เกิดจากการประเมินประสพการณ์การซื้อและการใช้สินค้าและการบริการ ซึ่งอาจขยายความให้ชัดเจนได้ว่า “ความพึงพอใจหมายถึง ภาวะการแสดงผลออกถึงความรู้สึกในทางบวกที่เกิดจากภาวะประเมินเปรียบเทียบประสพการณ์การได้รับบริการที่ตรงกับสิ่งที่ลูกค้าคาดหวังหรือดีกว่าความคาดหวังของลูกค้า”

จิตตินันท์ เคะระคุปต์ (2539) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึงภาวะการแสดงผลออกถึงความรู้สึกในทางบวก ที่เกิดจากการประเมินเปรียบเทียบประสพการณ์การได้รับบริการที่ตรงกับสิ่งที่ลูกค้าคาดหวัง หรือดีกว่าความคาดหวังของลูกค้า ในทางตรงกันข้ามความไม่พึงพอใจ หมายถึง ภาวะการแสดงผลออกถึงความรู้สึกในทางลบที่เกิดจากการประเมินเปรียบเทียบประสพการณ์การได้รับบริการที่ต่ำกว่าความคาดหวังของลูกค้า

หฤช จำปาเทศ (2533) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความต้องการ (Need) ใ้ับบรรลุเป้าหมายพฤติกรรมที่แสดงออกมาก็มีความสุข สังกัดได้จากสายตา คำพูด และการแสดงออก

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง เป็นสภาวะอารมณ์ของบุคคล ซึ่งสืบเนื่องมาจากการเต็มใจที่จะตอบสนองเมื่อบุคคลทำปฏิกริยาบางอย่างไปแล้ว ความพอใจเป็นคตอนหนึ่งของการตอบสนอง ซึ่งการตอบสนองเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรม ด้านทัศนคตินิยม ความรู้สึก ความชอบ พฤติกรรมด้านนี้แบ่งเป็น 5 ส่วน คือ การรับ (Receive) การตอบสนอง (Responding) การให้ค่า (Valuing) การจัดกลุ่มค่า (Organization) การแสดงคุณลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ (Characterization by a Value)

จินตนา โยธาศรี (2539) สรุปความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกสนใจ อิ่มเอมใจที่เกิดร่วมกับการ ได้บรรลุผลสำเร็จหรือสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย หรือความคาดหวัง หรือ ได้รับการตอบสนองความต้องการ

ดังนั้น ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งหรือปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ความรู้สึกพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อ ความต้องการของบุคคลนั้น ได้รับการตอบสนอง ถ้าความต้องการนั้น ได้รับการตอบสนองอย่างเต็มที่ ผู้รับบริการย่อมมีความพึงพอใจในบริการนั้นๆ เป็นอย่างมาก ดังนั้นความพึงพอใจจึงเป็นเครื่องมือวัดประสิทธิภาพของหน่วยงาน ได้อย่างหนึ่ง

5.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

เป็นทฤษฎีที่เน้นผู้รับสารเป็นจุดเริ่มต้นในการศึกษาโดยศึกษาผู้รับสารในฐานะเป็นผู้กระทำการเลือกใช้สื่อ (Active Receiver) ว่ามีกระบวนการอย่างไร โดยแนวทางการเลือกศึกษาดังกล่าวอยู่ภายใต้แนวคิดที่ว่าพฤติกรรม และปรากฏการณ์ในสังคมมนุษย์เกิดจากความต้องการ (Needs) ซึ่งมีที่มาต่างกัน พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนของมนุษย์เกิดขึ้น เพื่อสนองความต้องการอันเกิดจากพื้นฐานจิตใจของบุคคลและประสบการณ์ที่บุคคลนั้น ได้รับจากสถานการณ์ทางสังคม ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจึงเน้นอธิบายเชิงเหตุผลต่อเนื่องถึงความต้องการแรงจูงใจพฤติกรรมและแรงจูงใจที่ตามมาทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจนี้ถูกพูดถึงครั้งแรกโดยแคทซ์ (Katz, 1959) ซึ่งต่อมาได้ร่วมกับคณะ (Katz and Other, 1959) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ โดยศึกษาจากข้อมูลที่เก็บจากผู้ใช้สื่อประเทศอิสราเอลงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจพื้นฐานมีจุดเน้นอยู่ที่ความพยายามที่จะประดิษฐ์เครื่องมือในการวัดมากกว่าเป็นการศึกษาเพื่อพิสูจน์สมมติฐานใดๆ โดยแคทซ์ และคณะ ได้สร้างมาตรวัดความต้องการทางด้านจิตใจและสังคมของมนุษย์ (The Social and Psychological Needs) และความพึงพอใจจากการเปิดรับสื่อโดยมีองค์ประกอบ 3 อย่าง ได้แก่

Mode คือ ลักษณะของความต้องการ อาทิ

ต้องการให้เพิ่มมากขึ้น (Strengthen)

ต้องการให้น้อยลง (Weaken)

Connection คือ จุดประสงค์ของการติดต่อของบุคคลต่อสิ่งภายนอกได้แก่

เพื่อรับรู้ข่าวสารความรู้ (Information)

เพื่อความพอใจและเพื่อประสบการณ์ทางอารมณ์ (Gratification)

เพื่อความเชื่อถือ ความมั่นใจ ความมั่นคงและสถานภาพ (Credibility and Confidence)

เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ (Contact)

Referent คือบุคคลหรือสิ่งภายนอกที่ต้องการเชื่อมโยงการติดต่อไปสู่ได้แก่

ตนเอง (Self)

ครอบครัว (Family)

เพื่อนฝูง (Friend)

ผู้ปกครอง (State and Society)

ชนบประเพณี วัฒนธรรม (Culture)

Katz and Other (1959) ได้สร้างข้อความแสดงความต้องการของบุคคลขึ้นจำนวน 35 ข้อความ โดยนำองค์ประกอบทั้ง 3 เข้ามารวมกันเข้าเป็นความต้องการในแง่ต่างๆ ตอบสนองและให้ความพึงพอใจได้และได้นำข้อความเหล่านี้มาสร้างมาตรวัด (Rating Scale) ระดับการตระหนักในความต้องการแต่ละอย่างของบุคคล และยังได้วัดระดับความพอใจที่ได้รับจากสื่อโดยวิธีการคล้ายคลึงกัน งานวิจัยนี้แม้จะเป็นเพียงขั้นพื้นฐานแต่เป็นแม่แบบของงานวิจัยการใช้สื่อและความพึงพอใจในระยะต่อมาโดยแบบแผน (Pattern) ของการศึกษาตามทฤษฎีดังกล่าวสรุปได้ดังนี้ แคมพ์และคนอื่นๆ (Katz and Other, 1959) "การศึกษาเกี่ยวกับการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจคือการศึกษาเกี่ยวกับ

1. สภาวะทางสังคมและจิตใจที่มีผลต่อ
2. ความต้องการของบุคคลซึ่งนำไปสู่
3. การคาดคะเนเกี่ยวกับ
4. สื่อและแหล่งที่มาของสาร ซึ่งการคาดคะเนนี้นำไปสู่
5. ความแตกต่างกันในการใช้สื่อและพฤติกรรมอื่นๆ ของแต่ละบุคคลส่งผลให้เกิด
6. ความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อ และ
7. ผลอื่นๆ ซึ่งมีอาจจะคาดหมายมาก่อน

ทฤษฎีความพึงพอใจของผู้บริโภค (The Consumer Perspective)

ความพึงพอใจในทัศนะของ โอลิเวอร์ (Oliver, 1980) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความชอบของแต่ละบุคคล เป็นเป้าหมายที่ผู้บริโภคต้องการจากการซื้อสินค้าหรือบริการ ถูกค้าส่วนใหญ่ต้องการได้รับความพึงพอใจ เหตุผลก็คือ

ความพึงพอใจ เป็นความปรารถนาขั้นสุดท้ายของการบริโภค ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้มีประสบการณ์ที่ทำให้พอใจ

ความพึงพอใจ จะขจัดปัญหาในการแก้ไข และไม่ต้องทนรับความเสียหายจากผลของการตัดสินใจผิดพลาด

ความพึงพอใจ เป็นเครื่องยืนยันการตัดสินใจของลูกค้า

การได้รับความพึงพอใจ เป็นสิ่งที่ลูกค้าต้องการ แต่โดยทั่วไปในการซื้อทุกครั้งลูกค้าย่อมไม่ได้รับความพึงพอใจทุกครั้ง การได้รับความพึงพอใจนับเป็นประสบการณ์ที่ดีที่ได้รับหรือไม่ได้รับความพึงพอใจเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้เสมอ การก่อให้เกิดความพึงพอใจนับเป็นกลยุทธ์ทางการตลาดที่ทำให้ประสพชัยชนะได้ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นความต้องการในระดับที่เรียกว่าตรงกับความประสงค์พอดี ไม่มากเกินไป (Fulfillment) ในมุมมองของลูกค้า มีความหมายกว้างตั้งแต่การตอบสนองอย่างนิยมนิยมชอบไปจนถึงการตอบสนองอย่างไม่นิยมนิยมชอบ (Favorable Unfavorable) ไม่ใช่เพียงแต่ระดับ Fulfillment เท่านั้น Fulfillment เป็นระดับความพึงพอใจ (Satisfaction Level) ซึ่งเปรียบเทียบได้เท่ากับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานเท่านั้น (Basic Needs) เช่น ความต้องการน้ำ อาหาร เป็นต้น

นักวิจัยการตลาด ไม่ได้สนใจความหมายคำว่า Satisfaction ตามความหมายของทฤษฎีการนิยาม แต่สนใจในแง่ของกระบวนการ (Process Definition) เป็นการเน้นที่ประสบการณ์ของลูกค้า (Consumer Experiences) ดังนี้

ความพึงพอใจ เป็นการประเมินประสบการณ์ของลูกค้าอย่างน้อยที่สุดต้องดีเท่าที่สมควรจะเป็น โดยทั่วไป

ความพึงพอใจ เป็นภาวะทางจิตวิทยา เป็นอารมณ์ที่แสดงถึงความคาดหวังซึ่งถูกเสริมโดยความรู้สึกของลูกค้าเกี่ยวกับประสบการณ์ในอดีต

ความพึงพอใจ เน้นการตอบสนองของลูกค้าต่อการประเมินหรือ เปรียบเทียบความคาดหวังกับ ผลลัพธ์ ที่เกิดขึ้นจริงหลังจากการบริโภคความพึงพอใจเป็นผลลัพธ์ขั้นสุดท้ายของกระบวนการทางจิตวิทยาความพึงพอใจในมุมมองหนึ่ง มองว่าเป็นเหตุการณ์ ซึ่งเป็นผลจากการบริโภคหรือผู้รับบริการลูกค้าอาจมีความพึงพอใจ หรือไม่พอใจขึ้นกับระดับความพึงพอใจที่ได้รับ ปัจจุบันลูกค้าปรารถนาความพึงพอใจที่มากกว่าความพึงพอใจของตน (Desire more Satisfaction from Their Satisfaction) หมายความว่า ระดับความพึงพอใจในปัจจุบันอาจไม่ใช่ความพึงพอใจที่ต้องการความสะควกสบายแต่หมายถึงการตอบสนองความต้องการของลูกค้ามากกว่า

จากคำกล่าวของนักวิชาการและหน่วยงานข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นภาวะทางจิตวิทยา ที่แสดงถึงภาวะการณแสดงออกที่เกิดจากการประเมินประสบการณ์แสดงออกถึงความรู้สึกในทางบวก

6. แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการ

6.1 ความหมายของความต้องการ

พวงเพชร วัชรอยู่ (2524) ได้กล่าวถึงความต้องการในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการของแรงจูงใจ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง 4 ขั้นตอน โดย เริ่มด้วยความต้องการและสิ้นสุดที่การตอบสนองข้างล่าง ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ขั้นความต้องการ ความต้องการเป็นภาวะขาดสมดุลที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลขาด สิ่งที่จะทำให้ส่วนต่างๆ ภายในร่างกายทำหน้าที่ไปตามปกติ สิ่งที่เขาขาดนั้นอาจเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต เช่น บิงจ๊อบ 4 คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค หรืออาจเป็นสิ่งที่สำคัญต่อความสุข ความทุกข์ของจิตใจ เช่น ความรัก ความอบอุ่น ความยอมรับจากสังคม ความต้องการทางด้านมั่นคง ความอยากรู้อยากเห็น และความต้องการได้รับผลสำเร็จ เป็นต้น

2. แรงขับ ความต้องการในขั้นแรกจะกระตุ้นให้เกิดแรงขับ คือ เมื่อเกิดความต้องการแล้วบุคคลจะนั่งเฉยอยู่ไม่ได้ อาจมีความกระวนกระวายไม่เป็นสุข ถ้าต้องการมากจะกระวนกระวายมาก

3. ขั้นพฤติกรรม เมื่อเกิดความกระวนกระวายขึ้นจะผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา แรงขับจะเป็นตัวผลักดันให้แสดงพฤติกรรมได้รุนแรงหรือมากน้อยต่างกัน

4. ขั้นลดแรงขับ เป็นขั้นสุดท้ายคือ แรงขับจะลดลงภายหลังการเกิดพฤติกรรมที่ตอบสนองความต้องการแล้ว

นงลักษณ์ เอมประดิษฐ์ (2535) กล่าวว่า ความต้องการ (Needs) เป็นความรู้สึกปรารถนาที่จะได้รับสิ่งที่คาดหวังหรือมุ่งหมายให้ได้รับการตอบสนองความรู้สึก และรับรู้ แต่ความต้องการนี้ยังไม่ต่ำลึกลงเท่ากับคำนิยาม

นันทนา กัลป์ยาศิริ (2540) กล่าวว่า ความต้องการของมนุษย์ มีลักษณะเป็นนามธรรม คือ มองไม่เห็น จับต้องไม่ได้ ทั้งมีความซับซ้อนแฝงด้วยความเชื่อ ความประทับใจเจตนา ขาดแก่การเข้าใจเป็นอันมาก จัดเป็นกระแส แห่งพลังที่มีบทบาทเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกต้องการใหม่ๆ เกิดความอยากในรูปแบบต่างๆ ตามมาอย่างไม่จบสิ้น ไม่มีกาลเวลากำหนดว่าความอยากเริ่มกันเมื่อใดจะจบสิ้นหายความอยากเมื่อใด ยิ่งคนมีความต้องการมากเท่าใด เขาก็ยิ่งมีความอยากเป็นทวีคูณแบบเงาตามตัว คนยังมีความอยากรุนแรงเท่าใดก็ยิ่งเพิ่มความยึดมั่นเอาตัวเขาไปผูกพันกับสิ่งที่ตนต้องการติดแน่นลึกซึ้ง แสวงหาสิ่งที่ตนต้องการให้ตอบสนองความอยากสมตามเจตนา หากไม่ได้รับการตอบสนองให้เกิดความพึงพอใจ ก็จะเกิดความเบื่อหน่าย คับข้องใจ เกิดความไม่พึงพอใจนับเป็นรูปแบบแห่งพฤติกรรมเฉพาะตัวของบุคคล จากความต้องการดังกล่าว ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองถึงขั้นแห่งความพึงพอใจจัดเป็นความต้องการที่ไม่มีพลังที่เป็นตัวกระตุ้นให้

บุคคลเกิดพฤติกรรม ความต้องการที่เป็นตัวกระตุ้นความอยากให้บุคคลเกิดความรู้สึกต้องการ (Felt Needs) นั้น เป็นความต้องการที่มีการตอบสนองยังไม่ถึงขั้นที่เกิดความพึงพอใจ เป็นความต้องการที่มีแรงกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม ให้เกิดการกระทำที่ทรงพลังส่วนความต้องการที่เป็นพลังแฝงของบุคคล เป็นความต้องการที่ไม่มีแรงกระตุ้นความอยากให้บุคคลเกิดความรู้สึกต้องการ (Unfelt Needs)

6.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

6.2.1 ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow's Needs Hierarchy Theory)

Maslow (1994 อ้างถึงใน เสรี มีสุข, 2544) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นเริ่มต้น เป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ได้แก่ ความต้องการอาหาร ความต้องการทางเพศ ความต้องการพักผ่อนนอนหลับ เป็นต้น

ระดับที่ 2 ความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง (Safety and Security Needs) เมื่อความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองจนถึงพอใจแล้ว ความต้องการขั้นต่อไปของมนุษย์คือความต้องการคุ้มครองภัยอันตรายต่างๆ ที่จะมีต่อร่างกายและจิตใจ เช่นอุบัติเหตุ อาชญากรรม เป็นต้น

ระดับที่ 3 ความต้องการยอมรับและความรักจากกลุ่ม (Belongingness and Love Needs) ได้แก่ ความต้องการความรัก อยากให้คนเป็นที่รัก มีการยอมรับตนเอง ทั้งจากกลุ่มของครอบครัว กลุ่มเพื่อน กลุ่มต่างๆ ในสังคม

ระดับที่ 4 ความต้องการมีชื่อเสียง (Esteem Needs) เป็นความต้องการที่จะให้คนหรือกลุ่มคน ยอมรับนับถือคน ต้องการได้รับการยกย่อง สรรเสริญในสังคม

ระดับที่ 5 ความต้องการความสำเร็จ ความสมหวังในชีวิต (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ คือ ความต้องการสัมฤทธิ์ผลและการพัฒนาศักยภาพที่แท้จริงแห่งตน ต้องการเป็นตัวของตัวเองอย่างแท้จริง

6.2.2 ทฤษฎีความต้องการความสำเร็จของแมคคลีแลนด์ (Mc.Clelland)

Mc.Clelland (1999 อ้างถึงใน ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2544) แบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น 3 ประเภท คือ

1. ความต้องการประสบความสำเร็จ (Need for Achievement) เป็นความต้องการมีผลงานและบรรลุเป้าหมายที่ปรารถนา

2. ความต้องการมีมิตรสัมพันธ์ (Need for Affiliation) เป็นความต้องการที่จะมีสัมพันธ์ภาพที่คิดกับผู้อื่น

3. ความต้องการอำนาจ (Need for Power) เป็นความต้องการมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น

6.2.3 ทฤษฎีความต้องการของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's Motivated Need Hierarchy Theory)

Paul Alderfer (1980 อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2544) ได้คิดทฤษฎีความต้องการที่เรียกว่า ทฤษฎีอีอาร์จี (ERG: Existence-Relatedness-Growth Theory) ซึ่งแบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น 3 ประเภท คือ

1. ความต้องการมีชีวิตอยู่ (Assistance Needs) เป็นความต้องการที่ต้องตอบสนองเพื่อให้มีชีวิตอยู่ต่อไป ได้แก่ ความต้องการทางกาย และความต้องการความปลอดภัย

2. ความต้องการมีสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น (Relatedness Needs) เป็นความต้องการของบุคคลที่มีมิตรสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างอย่างมีความหมาย

3. ความต้องการเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) เป็นความต้องการสูงสุดรวมถึงความต้องการได้รับการยกย่อง ตลอดจนประสบความสำเร็จในชีวิต

แนวคิดจากทั้ง 3 ทฤษฎีมีความสอดคล้องกัน ถ้าจะจัดประเภทของความต้องการออกเป็นประเภทใหญ่ๆ จะแบ่งได้เป็น ความต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการทางด้านจิตใจ ซึ่งบุคคลแต่ละคนจะมีระดับความต้องการแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และสติปัญญาของแต่ละคน

6.2.4 ทฤษฎีเอ็กซ์และทฤษฎีวายของแม็กเกรเกอร์ (McGregor's Theory)

Douglas M. McGregor (1960 อ้างถึงใน วิรัช แหวนเพชร, 2548) ผู้เชี่ยวชาญและมีนามกระเดื่องในทางการบริหาร ได้สรุปข้อสมมติฐานที่เกี่ยวกับตัวคนไว้เป็น 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีเอ็กซ์ (Theory X) และทฤษฎีวาย (Theory Y) แสดงเปรียบเทียบลักษณะของคนให้เห็นใน 2 ทรรศนะที่แตกต่างกันอย่างตรงกันข้ามคึกกลาต แม็กเกรเกอร์ (Douglas M. McGregor) ได้แสดงทรรศนะที่เกี่ยวกับลักษณะของคนไว้ในทฤษฎีที่เขาเรียกว่าทฤษฎีเอ็กซ์ และทฤษฎีวาย ในทฤษฎีการจูงใจของเขาทฤษฎีทั้งสองจะแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกของผู้บริหารที่มีต่อลักษณะของผู้ปฏิบัติงาน บังคับบัญชา โดยที่ความรู้สึกดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่กำหนดแบบของวาทกรรม และหลักการของความรับผิดชอบ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการบังคับให้ทำงาน ส่วนทฤษฎีวาย ซึ่งเป็นแนวทางสมัยใหม่ (Modern Approach) ที่ตั้งอยู่บนข้อสมมติฐานที่ว่า คนโดยพื้นฐานแล้วจะให้ความร่วมมือ สนับสนุน มีความขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบในงานที่ทำทฤษฎีเอ็กซ์ และทฤษฎีวาย ของ McGregor เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจที่พยายามอธิบาย หรือผสมผสานแรงจูงใจ

ภายในและแรงจูงใจภายนอกเข้าด้วยกัน ทฤษฎีนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเข้าใจที่หัวหน้างานหรือผู้บริหารมีเจตคติต่อผู้ปฏิบัติงานหรือลูกน้องอย่างไรความรู้สึกรู้สึกหรือเจตคตินี้จะเป็นเครื่องตัดสินใจว่า ผู้บริหารหรือหัวหน้างานมีลักษณะความเป็นผู้นำชนิดใด อาจจะสรุปได้ง่ายๆ เช่น ถ้าผู้บริหารคิดว่า ผู้ปฏิบัติงานมีคุณลักษณะไม่เป็นไปตามที่องค์กรต้องการแล้วปล่อยให้ทำงานไปตามธรรมชาติ ไม่มีการควบคุมดูแล ผลเสียก็จะตกแก่คนงานและองค์กรเอง ในทางตรงข้ามถ้าผู้บริหารคิดว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความสามารถและจัดให้เขาได้ทำงานตามความสามารถควบคุมดูแลอย่างพอเหมาะ ก็จะช่วยให้งานพัฒนาไปสู่เป้าหมายขององค์กรได้ ผลลัพธ์ก็คืองานจะสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ขององค์กรและบรรลุวัตถุประสงค์ของผู้ปฏิบัติงานเอง

หลักการของทฤษฎีเอ็กซ์ McGregor ได้ตั้งทฤษฎีเอ็กซ์ ขึ้นตามสมมติฐานของ “การควบคุมหรือการบังคับบัญชา” เป็นหลัก ซึ่งเป็นแนวคิดแบบเก่า ความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับมนุษย์ของ ทฤษฎีเอ็กซ์ มีดังนี้คือ

1. มนุษย์โดยทั่วไปจะไม่ชอบงานและจะหลีกเลี่ยงการทำงานถ้ามีโอกาส
2. เนื่องจากธรรมชาติของมนุษย์มีความไม่ชอบทำงานนี้เอง จึงต้องใช้วิธีการบังคับควบคุมหรือการจะลงโทษ เพื่อเป็นตัวกระตุ้นให้ทำงานสำเร็จไปสู่เป้าหมายที่องค์กรต้องการ
3. มนุษย์โดยทั่วไปมักชอบการบังคับควบคุม ชอบหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ มีความทะเยอทะยานเพียงเล็กน้อย และความต้องการความมั่นคงปลอดภัยอย่างไรก็ตามทฤษฎีเอ็กซ์นี้จะเหมาะสมสำหรับชีวิตการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมแต่ก็ยังเป็นทฤษฎีที่ไม่ได้คำนึงถึงความสามารถหรือศักยภาพของคนทำงานหลักการของทฤษฎีวาย McGregor ตั้งทฤษฎีวาย ขึ้นมาตามพื้นฐานความเชื่อว่ามนุษย์สามารถกระตุ้นได้ด้วย “แรงจูงใจ” ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้สมาธิและองค์การประสบความสำเร็จ ตลอดจนสนองความต้องการของสมาชิกรแล้วบรรลุจุดประสงค์ขององค์การด้วยนับเป็นแนวคิดใหม่และอยู่บนรากฐานของการวิจัย ความเชื่อพื้นฐานของทฤษฎีวาย มีดังนี้ (ธีรวิมล บุญยโสภณ, 2534)
 1. การใช้ความพยายามทางกายและทางสมองในการทำงานนั้นเป็นเสมือนการเล่นหรือการพักผ่อน
 2. การควบคุมโดยปัจจัยภายนอกและการขู่ว่าจะลงโทษไม่ช่วยให้งานบรรลุเป้าหมายขององค์การ แต่มนุษย์จะต้องนำตนเองและควบคุมตนเองเพื่อให้งานไปสู่เป้าหมายตามที่ตนคิด
 3. การกำหนดจุดมุ่งหมายที่แน่นอน เป็นเสมือนเครื่องล่อใจที่ก่อให้เกิดความสำเร็จ

4. มนุษย์โดยทั่วไปจะเรียนรู้เกี่ยวกับการทำงานในสภาวะการณ์ที่เหมาะสม ซึ่งเพียงแต่จะช่วยให้เขามีความรับผิดชอบต่องานเท่านั้น แต่จะช่วยให้เขาแสวงหาความรับผิดชอบต่องานด้วย

5. ความสามารถที่จะคิดสร้างสรรค์หรือหาวิธีแก้ไขปัญหาในองค์การเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระจายไปสู่เพื่อนร่วมงานอย่างกว้างขวาง

6. ภายใต้อาณัติของอุตสาหกรรมใหม่ ความสามารถทางสติปัญญาของมนุษย์โดยทั่วไปถูกนำมาใช้เพียงบางส่วนซึ่งสามารถกระตุ้นใช้ได้มากกว่าได้เท่านั้น

สรุป ทฤษฎีวาท ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า คนงานสามารถทำงานให้บรรลุจุดหมายตามที่ตนเองตั้งไว้ได้ ถ้าอุทิศตนเองในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การจากแนวความคิดนี้จะเห็นได้ว่า คนงานจะต้องทำงาน โดยอาศัยแรงจูงใจภายใน อันที่จริงแล้ว ทฤษฎีวาท และทฤษฎีเอ็กซ์ นั้นตั้งอยู่บนแนวคิดเดียวกัน แต่อธิบายธรรมชาติของมนุษย์คนละทิศทางเท่านั้น (วินิจ เกตุขำ, 2535) ดังนั้นในการทำงานผู้บริหารมักจะใช้ทฤษฎีนี้ปะปนกันไปทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาวะการณ์ในการทำงาน และใช้ทฤษฎีใดมากและน้อยนั้นก็ขึ้นอยู่กับลักษณะความเป็นผู้นำของผู้บริหารเอง

จากคำกล่าวของนักวิชาการและหน่วยงานข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ความต้องการ เป็นความรู้สึกรปรารถนาที่จะได้รับสิ่งที่คาดหวัง ซึ่งอาจแบ่งเป็นด้านต่างๆ เช่น ด้านร่างกาย ความต้องการประสบความสำเร็จ ความต้องการมีมิตรสัมพันธ์ ความต้องการอำนาจ ความต้องการเจริญก้าวหน้า เป็นต้น

7. แนวคิดเกี่ยวกับผ้าไหมแพรวา

“ผ้าไหมไทย” เป็นมรดกทางวัฒนธรรมการแต่งกายที่สืบสานกันมากกว่า 3,000 ปี มาแล้ว โดยมีแหล่งสำคัญอยู่ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และได้ขยายไปยังภาคเหนือตอนบน จนปัจจุบันได้แพร่กระจายไปทุกภูมิภาคของประเทศซึ่งมีความแตกต่างกันในลวดลายตามเชิงความคิดและวัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่น

ในอดีตผ้าไหมเป็นที่รู้จักกันในวงแคบๆ ของชุมชนที่ผลิตและใช้กันภายในกลุ่ม สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีวิสัยทัศน์ยาวไกล ได้ทรงนำผ้าไหมออกสู่ตลาดโลก จนเป็นที่รู้จักกันในชื่อ Thai Silk หรือผ้าไหมไทย อย่างแพร่หลาย และการบินไทย ที่เป็นสายการบินแห่งชาติ ยังนำไปใช้เป็นคำขวัญว่า Smooth as Silk

7.1 รูปแบบผ้าไหมไทย

ผ้าไหมไทยมีชื่อเรียกขานแตกต่างกันตามวิธีการผลิต และลวดลายของผ้า เช่น

7.1.1 ผ้าไหมพื้น เป็นผ้าไหมที่ทอลายขัด โดยใช้เส้นยืนและเส้นพุ่งธรรมดา เส้นเดียวตลอดทั้งผืน หรืออาจใช้เส้นยืนหรือเส้นพุ่งต่างกันก็ได้

7.1.2 ผ้ามัดหมี่ เป็นผ้าไหมที่มีถิ่นกำเนิดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวิธีการทำด้วยการมัดค้ำยให้เป็นลวดลายที่เส้นพุ่ง หรือเส้นยืนด้วยเชือก แล้วนำไปย้อมสีที่ละชั้นตอนของลายผ้าที่มัดไว้ เพื่อให้ได้สีและลวดลายตามที่ต้องการ แล้วจึงนำมาทอเป็นผืนผ้าตามลวดลายที่มัดไว้

7.1.3 ผ้าขัด เป็นผ้าไหมแบบทอกลายในตัวด้วยกรรมวิธีเขี่ย หรือสะกิดเส้น ได้ยืนขึ้น แล้วสอดเส้นพุ่งไปตามแนวเส้นยืน จังหวะการสอดเส้นค้ำย จะทำให้เกิดลวดลายรูปแบบต่างๆ

7.1.4 ผ้ายก เป็นผ้าไหมที่ทอกลายในตัวโดยใช้เส้นพุ่งพิเศษเป็นคั้นเงิน คั้นทอง โดยใช้วิธีการเก็บตะกรอเช่นเดียวกับการทอขิด มีทอกันอย่างแพร่หลายในภาคเหนือที่จังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน ภาคใต้ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่รู้จักกันในชื่อของ “ไหมพุมเรียง”

7.1.5 ผ้าจก เป็นผ้าที่ใช้วิธีการเก็บและทอเช่นเดียวกับผ้าขิด แต่มีการทำลวดลายด้วยการเพิ่ม เส้นพุ่งพิเศษเข้าไปเป็นช่วงๆ ไม่ติดต่อกันตลอด มีการสลักสีและลวดลายได้ต่างๆ กัน

7.1.6 ผ้าแพรวา เป็นผ้าทอที่มีลักษณะลวดลายผสมระหว่างลายขิด และลายจก บนผืนผ้า “แพรวา” หมายถึง ผ้าที่มีความยาวประมาณ 1 วา เพื่อใช้เป็นสไบและใช้ในงานพิธีต่างๆ ตามวัฒนธรรมของเขตสุโขทัย ปัจจุบันได้มีการคิดแปลงให้เหมาะสมตามสมัยนิยม

7.1.7 ผ้าไหมบาติก เป็นผ้าไหมสีพื้นและนำมาเขียนลวดลายบนเนื้อผ้าด้วยขี้ผึ้ง (wax) แล้วนำไปย้อมสีตามต้องการ จากนั้นจึงนำไปต้มเพื่อให้ขี้ผึ้งออก ก็จะได้ลวดลายสีสันทสวยงาม

7.2 ผ้าไหมแพรวา

ผ้าแพรวาหรือผ้าไหมแพรวา เป็นผ้าที่ไหมที่ทอผ้าด้วยมือ มีความละเอียดประณีตสลักสีสันทสวยงาม ตามแบบลวดลายต่าง ๆ ผ้าไหมแพรวามีขนาดความยาวประมาณ 1 วา หรือประมาณ 2 เมตรเศษการทอผ้าไหมแพรวาเป็นงานศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้านดั้งเดิมของสตรี

เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2520 สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จไปเยี่ยมราษฎรอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ และได้ทอดพระเนตรเห็นกลุ่มสตรีที่แต่งกายชุดสุโขทัย สไบผ้าแพรวาที่เข้าเฝ้ารับเสด็จจึงมีความสนพระทัยเป็นอย่างยิ่ง และทรงมีพระราชดำริว่าผ้าแพรวาเป็นศิลปหัตถกรรมพื้นเมืองที่ควรได้รับการฟื้นฟูทำให้ทำกันอย่างจริงจัง และให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นจึงได้มีพระราชเสาวนีย์ให้จังหวัดกาฬสินธุ์ฟื้นฟูการทอผ้าไหมแพรวานับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ชาวบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งชาวบ้านโพนได้สืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษที่เป็นชาวสุโขทัย แม้ว่าการทอผ้าจะเป็นวัฒนธรรมที่สตรีไทยได้สืบสวนถ่ายทอดกันมา

ค
แ
ค
เ
ป
แ
เ
ส
ช
แ
ล
ค
ท
ป
ค
แ
อ

ตั้งแต่สมัยโบราณว่าเป็นหน้าที่ของสตรีโดยตรง แต่การทอผ้าไหมแพรวาที่บ้านโพนนี้ จะมีความแตกต่างจากที่อื่น คือที่บ้านโพนจะเน้นด้านความประณีต ความวิจิตรสวยงาม และมาตรฐานของผลผลิตปัจจุบันการทอผ้าไหมแพรวาที่บ้านโพน มีทอกันเกือบทุกครัวเรือน บางครั้งครัวเรือนทอเป็นจำนวนมากและต่อเนื่อง จนมีลักษณะเป็นกิ่งหัตถกรรม-อุตสาหกรรมในครัวเรือน ถึงแม้ว่าประชากรชาวบ้านโพน ส่วนใหญ่ยังคงมีการประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร คือทำนาเป็นอาชีพหลัก แต่ขณะเดียวกันก็มีการทอผ้าไหมแพรวาเป็นอาชีพเสริมควบคู่ไปกับการทำนาตลอดมา

ความประณีตของชาวบ้านโพนซึ่งมีมาแต่โบราณหญิงสาวทุกคนจะต้องทอผ้าแพรวาเป็น จึงจะแต่งงานได้ จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันนี้สตรีที่มีอายุเพียง 12 ปี จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก็สามารถทอผ้าไหมแพรวาได้ ผ้าแพรวาดังกล่าวจะได้รับความนิยมจากสตรี โดยเฉพาะใช้สำหรับตัดชุดสตรี หรือใช้เป็นสไบเฉียงห่มทับเสื้อ เพื่อไปงานมงคลสมรสหรืองานอื่น ๆ

บ้านโพน หมู่ที่ 1-5 ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นแหล่งผลิต ผ้าไหมแพรวาแห่งเดียวของประเทศไทย โดยส่วนใหญ่เป็นการทอเพื่อส่งเสริมรายได้ให้แก่ครอบครัว ตลอดจน สีสันของผ้า ตลอดจนคุณภาพของเส้นไหมถูกกำหนดการทอผ้าไหมแพรวาจึงทอเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ผ้าแต่ละผืนต้องใช้เวลาทออย่างน้อย 12-15 วัน และมีความยากในการทอมาก ราคาจำหน่ายเริ่มต้นผืนละประมาณ 2,000 - 3,000 บาท จนถึง 150,000 บาท ตามแต่ความประณีต สวยงามและความสวยงาม

7.3 ลวดลายของผ้าไหมแพรวา

การนำลวดลายมาทอผ้าแพรวาในแต่ละผืน ผู้ทอจะอาศัยลายดั้งเดิมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ ซึ่งมีอยู่มากมาย ลายของผ้าแพรวาจะเป็นลายเดียวกันลายแม่บทของผ้าซิด ซึ่งพอจะแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ด้วยกันคือ

1. ลายที่ได้จากรูปทรงของสัตว์ เช่น ลายนาคเกี้ยว เป็นต้น
2. ลายที่ได้จากรูปทรงของพืชพันธุ์ไม้ เช่น ลายดอกสร้อย เป็นต้น
3. ลายจำลองจากสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ เช่น ลายปราสาท เป็นต้น
4. ลายเบ็ดเตล็ด เช่น ขนมเปียกปูน ลายซิดตา เป็นต้น

ลายต่างๆ เหล่านี้ อาจมีเรียกแตกต่างกันไปตามท้องถิ่น ไม่มีกำหนดกฎเกณฑ์ตายตัวแต่อาจจะเหมือนกัน หรืออาจจะคล้ายคลึงกันในเรื่องของลาย

7.4 ประเภทของลายผ้าแพรวาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

7.4.1 ลายหลักหรือคอกลาย มีดังนี้

ลายนาคหัวขุมจุ่มดินหมาผสมคอกดาว คอกแก้ว และกาบคอกแบค สำหรับลายนี้มีผ้าแพรวาในปัจจุบันนิยมทอกันมาก เพราะผ้าที่ให้ลายนี้เสร็จออกมาแล้วจะมีความสวยงาม ความสมดุลของลายอยู่ตัวมันเอง

ลายพันมหา มีพันมahan้อยกับลายพันมหาใหญ่ เมื่อทอลายผ้าพันมหาเป็นหลัก ต้องมีลายผสมเข้าไปกับพันมหา มักผสมกับคอกจกนกกิ่งผสมกาบคอกแบค ผสมกับ คอกแก้ว (เครื่องแฮในลาย) หรือเครื่องประดับในปัจจุบัน ลายพันมหาเป็นที่นิยมของผู้ใช้พอๆ กับลายนาค

ลายใบนุ่นน้อยสลัดดาว

ลายคอกแบคจุ่มดาวผสมกับนาคหัวขุม

ลายคอกจกนกกิ่งจุ่มคอกแบคกาบคอก

ลายนาคหัวขุมจุ่มคอกดาวคั่นด้วยคอกแบค

ลายคอกกระบวนแอกิ้ว (คอกใน) ผสมใบนุ่นหวาน

ลายใบนุ่นก้านก่องจุ่มคอกสำน ฯลฯ

7.4.2 ลายแถบหรือลายคั่นหรือลายที่ใช้แต่งชายผ้า (ชาวผู้ไทยเรียกลายนี้ว่าคอกอ้อม) นิยมใช้ลายดังนี้

ลายงูลอย 3 ไม้ถึงงูลอย 9 ไม้ ลายนี้จะขาดไม้ได้ในลายผ้าแพรวา

ลายคาน้ำกับลายขาเข

ลายหอยขึ้น

จากข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ผ้าไหมแพรวา คือ ผ้าทอที่มีความวิจิตร งดงาม ใช้ในงานมงคล และทรงคุณค่าทางวัฒนธรรม เริ่มจากการผลิตไว้ใช้เป็นส่วนตัวจนกลายเป็นสินค้าที่ได้รับความนิยมในสังคมไทย ซึ่งก็ถือได้ว่าเป็นการเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวผู้ไทย บ้านโพน จังหวัดกาฬสินธุ์ไปสู่วงกว้างได้อย่างดีอีกด้วย

8. แนวคิดเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

8.1 ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

คำว่า “ภูมิปัญญาท้องถิ่น” (Local wisdom) หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน (Popular wisdom) หรือ ภูมิปัญญาไทย (Thai wisdom) เป็นคำที่เกิดขึ้นใหม่ มีความหมายที่ลึกซึ้ง ทำให้มีความยุ่งยากที่ใช้สื่อสารให้เข้าใจกัน โดยทั่วไปได้ อย่างไรก็ตาม ได้มีผู้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย ความคิดเห็น ดังนี้

ประเวศ วะสี (2547) กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นสะสมขึ้นมาจากประสบการณ์หรือความชัดเจนจากชีวิตและสังคมในท้องถิ่นหนึ่ง ๆ เพราะฉะนั้นจึงมีความสอดคล้องกับเรื่องของท้องถิ่นมากกว่าภูมิปัญญาที่มาจากข้างนอกซึ่งลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นก็คือมีวัฒนธรรมเป็นพื้นฐาน มีความเป็นบูรณาการสูงทั้งในเรื่องของกาย ใจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และเชื่อมโยงไปสู่นามธรรมที่ลึกซึ้งสูงส่งอีกทั้งยังเน้นความสำคัญของจริยธรรมมากกว่าวัตถุ เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความสำคัญแก่ประสบการณ์ จึงมีความเคารพผู้อาวุโส ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า

นิคม ชมภูหลง (2547) กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ความรู้ประสบการณ์ของชาวบ้านในท้องถิ่นที่ใช้ในการแก้ปัญหา หรือดำเนินชีวิต โดยได้รับการถ่ายทอดและถักทอเป็นระยะเวลายาวนาน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2547) กล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น คือที่มาขององค์ความรู้ที่งอกงามขึ้นใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการและการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนไทย ลักษณะองค์รวมของภูมิปัญญาที่มีความเด่นชัดในหลายด้าน เช่น ด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม และหัตถกรรม ด้านการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ด้านศิลปกรรม ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี และด้านโภชนาการ

Zane ma Rhea and Bob Teasdale (2547) ได้แสดงความคิดเห็นถึงความหมายของภูมิปัญญา โดยมีบริบทว่าเป็นผลที่เกิดจากคิดหรือสิ่งที่สังคมมีความเข้าใจร่วมกันว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่า สังเกตได้จากสังคมท้องถิ่นสามารถสรุปได้ว่าใครเป็นผู้ฉลาด หรือมีภูมิปัญญา ภูมิปัญญาเป็นความฉลาดของสังคมหนึ่งอาจไม่ใช่ความรู้ที่สมบูรณ์เสมอไป ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสิ่งที่ทำให้ท้องถิ่นดำรงอยู่ได้อย่างสมดุล

จากความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายถึงความรู้ ความสามารถ หรือระบบของความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมจากประสบการณ์ของชีวิตที่มีคุณค่าของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา การจัดการ และการปรับตัวให้เหมาะสมแก่การเปลี่ยนแปลงของบริบทของสังคม เป็นความรู้ที่สร้างสรรค์เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป และถ่ายทอดความรู้เหล่านั้นสู่ลูกหลาน

8.2 ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้สรุปสาระสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคง
2. สร้างความภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิแก่คนไทย

3. สามารถปรับประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนามาใช้กับชีวิตได้อย่างเหมาะสม
4. สร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคมและธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน
5. ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุคสมัย

สามารถ จันทรสุรย์ (2534) ได้กล่าวว่า ภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นเรื่องของการสืบทอดประสบการณ์จากอดีตถึงปัจจุบันเป็นไปอย่างต่อเนื่องไม่ขาดสายเป็นธรรมชาติของชาวบ้านที่เชื่อมโยงประวัติศาสตร์ต่อกันมามิได้ขาด เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ภายในโดยชาวบ้านเอง

กรมวิชาการ (ม.ป.ป.) ได้แบ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

1. คติ ความคิด ความเชื่อ หลักการ ที่เป็นพื้นฐานขององค์ความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมถ่ายทอดกันมา

2. ศิลปะ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ที่เป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตที่ปฏิบัติสืบทอดกันมา

3. การประกอบอาชีพในท้องถิ่นที่ยึดหลักการพึ่งตนเองและได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับกาลสมัย

4. แนวคิด หลักปฏิบัติ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ชาวบ้านนำมาคิดแปลงใช้ในชุมชนอย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2535) ได้เสนอแนวคิดในการอภิปรายเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นว่า มีคำที่ต้องทำความเข้าใจให้ตรงกัน คือ ความหมายของคำว่า ยุทธวิธีพัฒนาคุณภาพการศึกษา และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยได้ให้คำนิยามคำสำคัญดังกล่าวไว้ว่า ยุทธวิธีพัฒนา หมายถึง การกำหนดหน้าที่ ยุทธวิธี ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์คุณภาพการศึกษาจึงหมายถึง การพัฒนาปัญหาที่มีอยู่ การนำความรู้ความสามารถมาพัฒนาและยกระดับตนเองให้สูงขึ้นกว่าเดิมทั้งผู้เรียนและผู้สอน

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่น่าสนใจที่พอจะนำมาเป็นตัวอย่างให้เห็นได้อย่างชัดเจน ได้แก่

1. การบวชต้นไม้ บวชป่า
2. ระบบอาหารการกินที่สัมพันธ์กับระบบนิเวศน์ เช่น ไล่จิ้งจก แคนแก
3. พิษสมุนไพร

8.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับชุมชน

อัมพร ค้างปาน (2538) ได้กล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ว่า เพราะการจัดการศึกษาในอดีตที่ผ่านมาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากไม่มีความเสมอภาคทางการศึกษา และระบบการศึกษาแบ่งแยกคนออกตามระดับความสามารถ ทำให้เกิดการแบ่งแยกในสังคมและเกิดคำถามว่า ทำอย่างไรจึงจะทำให้คนในสังคมมีความเท่าเทียมกัน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าสู่ระบบการ

เรียนการสอนจึงน่าจะเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ เพราะการเรียนรู้ในเรื่องของ ภูมิปัญญาท้องถิ่นจะต้องอยู่ในลักษณะพึ่งพาอาศัยกันและกัน เพื่อใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการ แก้ปัญหาให้กับตนเองและสังคมในท้องถิ่น เช่น การรวมตัวของกลุ่มเกษตรกรเพื่อส่งเสริมอาชีพ แก้ปัญหาการลงทุนและออมทรัพย์ มีการลงทุนร่วมกัน มีการบริหารการจัดการและการสร้าง ระบบที่เอื้อประ โยชน์ต่อผู้ร่วมโครงการในลักษณะพึ่งพาตนเองและหมู่สมาชิกด้วยกันให้เกิด กระบวนการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น นอกจากนั้นชาวบ้านยังได้รับสวัสดิการต่าง ๆ หลายด้านด้วยกันและรู้จักทำงานเป็นทีม จึงมีข้อเสนอให้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยชาวบ้านขึ้น เพื่อ เป็นสถาบันเพื่อการพึ่งพาตนเองต่อลูกหลานของประชาชนในท้องถิ่นมีการนำเข้าสู่ระบบโรงเรียน โดยยึดหลักการดังนี้

1. นำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นประ โยชน์ต่อชาวบ้านมาบรรจุไว้ในหลักสูตร การเรียนการสอน มีข้อกำหนด และระเบียบที่ชัดเจน

2. ในวันหยุดสุดสัปดาห์ ครูจะนำนักเรียนอายุ 14 - 20 ปี เข้ามหาวิทยาลัยแห่งนี้ เพื่อ อบรมและให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งวิถีชีวิตของชาวบ้านและวัฒนธรรมในท้องถิ่น เช่นการ ประกอบอาชีพ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การบริการ การลงทุน การออมทรัพย์ เป็นต้น

วิชิต นันทสุวรรณ (2538) ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาชนบทมูลนิธิหมู่บ้าน ได้เพิ่มเติม ว่า นับตั้งแต่ประเทศไทยประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 เป็นต้นมา เราได้ถูกครอบงำทางความคิดจากสหรัฐอเมริกา ซึ่งทำให้ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของลัทธิที่พัฒนาไปสู่ ความทันสมัย (Civilization) มีคนในสังคมกลุ่มหนึ่งได้พยายามพัฒนาตนเอง เพื่อแข่งกับโลกและ เป็นการนำสังคมเข้าสู่ยุค โลกาภิวัตน์ (Globalization) ในขณะที่คนส่วนใหญ่ในสังคมไม่รู้ว่ อนาคตของตนเองเป็นเช่นไร ทำให้เราต้องกลับไปหาคำตอบจากท้องถิ่น (Localization) และเชื่อ ว่าจะสามารถแข่งกับคนอื่นได้โดยยังความเป็นไทยเอาไว้

8.4 บทบาทภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ บุคคลผู้มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ในการทำงาน การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรต่างๆ นั้น เพื่อให้ทราบถึงความหมาย แนวคิด หลักการ เกี่ยวกับบทบาท ได้มีนักวิชาการกล่าวไว้เกี่ยวกับบทบาท มีดังต่อไปนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2532) ได้ให้ความหมายของคำว่าบทบาท ไว้ดังนี้ คำว่า บทบาท (Role) หมายถึง “การทำหน้าที่หรือพฤติกรรมที่สังคมกำหนดและคาดหวังให้บุคคลกระทำ”

ประกาศ ศิลปะระวี (2529) กล่าวถึงบทบาท ไว้ว่าเป็นแบบแผนของพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งดำรงอยู่ในสังคม โดยแบบแผนดังกล่าวจะสืบเนื่องเกี่ยวข้องกับบรรทัดฐานหรือขนบธรรมเนียม

ประเพณีทางสังคมอย่างแนบแน่น ดังนั้นแบบแผนของพฤติกรรมมนุษย์จึงเกี่ยวเนื่องกับสิทธิและหน้าที่ตามตำแหน่งทางสังคมที่คาดหวังหรือกำหนดไว้

สมบัติ เสาร์แก้ว (2536) ได้อธิบายความหมายของบทบาทว่า เป็นแบบแผนของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องตำแหน่งเฉพาะทางสังคม การกระทำตามสถานภาพ การกระทำตามหน้าที่ ซึ่งมีบรรทัดฐานกำหนดไว้อย่างชัดเจนถึงสิทธิ และหน้าที่ และให้มีมาตรการในการปฏิบัติงานที่ขึ้นอยู่กับตำแหน่งทางสังคม

วินิจ เกตุขำ และคมเพชร ฉัตรสุกกุล (2544) ได้กล่าวถึงทฤษฎีบทบาทว่า เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึง พฤติกรรมของบุคคลเมื่อรวมกลุ่มกันว่าแต่ละคนจะมีพฤติกรรมออกมาอย่างไร พฤติกรรมนี้คือ บทบาท (role) คำว่า บทบาท หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในด้านที่เกี่ยวกับคำคุณลักษณะ ทำทางการตอบสนองกิริยาอาการต่างๆ เพื่อให้ผู้อื่นทราบว่าตนกำลังทำหน้าที่อะไร มีต่อเจ้าของตำแหน่งหรือฐานะทางสังคมอย่างไร จึงอาจกล่าวได้ว่า “บทบาท” ก็คือการแสดงออกถึงฐานะตำแหน่งหน้าที่ของแต่ละคนในสังคมนั่นเอง”

บุญเลิศ โล่ห์คำ (2546) ได้สรุปความหมายของ “บทบาท” ว่าหมายถึง สิ่งที่เกิดจากความ เป็นบุคคล ซึ่งเปรียบเสมือนตัวละครในการแสดงอะไรต่างๆ ตามบทบาทกำหนด โดยการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ ที่รับผิดชอบ

Bruce & J. Cohen (1994 อ้างถึงใน มนัส ชัยยะ, 2548) ได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับบทบาทไว้ว่า “การที่สังคมได้กำหนดเฉพาะเจาะจงให้เราปฏิบัติหน้าที่ ตามบทบาทใดบทบาทหนึ่งนั้นเรียกว่า เป็นบทบาทที่ถูกกำหนด (prescribed role) ถึงแม้ว่าบุคคลบางคน จะไม่ได้ประพฤติปฏิบัติตามบทบาทที่คาดหวัง โดยผู้อื่นก็ยังยอมรับว่า จะต้องปฏิบัติไปตามบทบาทที่สังคมกำหนดให้ ส่วนบทบาทที่ปฏิบัติจริง (enacted role) เป็นวิธีการที่บุคคลได้แสดง หรือปฏิบัติออกมาจริงตามตำแหน่งของเขา ความไม่ตรงกันของบทบาทที่ถูกกำหนดกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงนั้น อาจมีสาเหตุมาจากบุคคลขาดความเข้าใจในส่วนของบทบาทที่ต้องการ (lack of understanding) ความไม่เห็นด้วย (cannot to conform) หรือไม่ลงรอยกับบทบาทที่ถูกกำหนด และ บุคคลไม่มีความสามารถ (inability) ที่แสดงบทบาทนั้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพเกี่ยวกับบทบาทที่สังคมกำหนด หรือบทบาทในสังคม (social role) นี้

สรุปได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ความรู้และวิถีการปฏิบัติที่ชาวบ้านปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน มีการปรับประยุกต์ไปตามประสบการณ์ของตนเอง และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างมีคุณค่า

9. ชาวผู้ไท อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

9.1 อินทอาศัย ชาวผู้ไทในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ มีทั้งหมด 5 อำเภอ ดังนี้

9.1.1 อำเภอเขาวง มีหมู่บ้านชาวผู้ไทจำนวน 30 หมู่บ้าน ดังนี้

ตำบลคุ้มเก่า มี 7 หมู่บ้าน คือ บ้านกุคสิมคุ้มเก่า บ้านนาเจริญ บ้านกุคตอแก่น
บ้านคงหมู บ้านโคกมะลิ บ้านกุคปลาข้าว บ้านขัง

ตำบลสงเปลือย มี 5 หมู่บ้าน คือ บ้านกุคสิมคุ้มใหญ่ บ้านโพนสว่าง บ้านหนอง
แสง บ้านกุคพอ บ้านนาวิ

ตำบลหนองเหือก มี 8 หมู่บ้าน คือ บ้านหนองเหือก บ้านส้มบ่อ บ้านกุคกอก
บ้านโพนนาดี บ้านคักกระเคา บ้านม่วงหวาน บ้านโพธิ์ชัย บ้านจอมศรี

ตำบลนาภู มี 9 หมู่บ้าน คือ บ้านห้วย บ้านหินลาด บ้านสร้างแก้ว บ้านชาติ
บ้านกุคตาไ้ บ้านหนองอีคอม บ้านโคกก่อง บ้านขามป้อม บ้านนางาม

บ้านภูแล่นช้าง มี 1 หมู่บ้าน คือ บ้านภูแล่นช้าง

9.1.2 อำเภอคำม่วง มีหมู่บ้านชาวผู้ไทอยู่ 3 ตำบล จำนวน 12 หมู่บ้าน คือ

ตำบลบ้านโพน มี 3 หมู่บ้าน คือ บ้านโพน บ้านหนองยางเหนือ บ้านหนองขาวไ้

ตำบลทุ่งครอง มี 4 หมู่บ้าน คือ บ้านทุ่งครอง บ้านเก่าเคื้อ บ้านคำม่วง บ้าน

หนองสะพัง

ตำบลสำราญ มี 5 หมู่บ้าน คือ บ้านค้อ บ้านจาน บ้านหนองช้าง บ้านหนอง

แสง บ้านท่า

9.1.3 อำเภอสมเด็จ มีหมู่บ้านชาวผู้ไทอยู่ 2 ตำบล จำนวน 4 หมู่บ้าน คือ

ตำบลแสงบาดาล มี 2 หมู่บ้าน คือ บ้านเหล่า บ้านหนองแสง

ตำบลหมู่ม่น มี 2 หมู่บ้าน คือ บ้านคงแหลม บ้านหนองแสง

9.1.4 อำเภอสหัสขันธ์ มีหมู่บ้านชาวผู้ไทอยู่ 1 ตำบล คือ

ตำบลโนนศิลา มี 2 หมู่บ้าน คือ บ้านคงไร่ บ้านคอนผึ้ง

9.1.5 อำเภอภูจินาราชณ์ มีหมู่บ้านชาวผู้ไทอยู่ 4 ตำบล จำนวน 15 หมู่บ้าน คือ

ตำบลกุคหว้า มี 7 หมู่บ้าน คือ บ้านหนองห้าง บ้านกุคหว้า บ้านห้วยม่วง

บ้านวังมน บ้านชุมชีเขียง บ้านห้วยแดง บ้านหนองสะพัง

ตำบลเจนแลน มี 4 หมู่บ้าน คือ บ้านคำกั้ง บ้านมะนาว บ้านเหล่าใหญ่ บ้านเหนือ

ตำบลบัวขาว มี 3 หมู่บ้าน คือ บ้านชาติ บ้านนาโค บ้านหาว

ตำบลคำบง มี 1 หมู่บ้าน คือ บ้านคำบง

9.2 ผ้าในวัฒนธรรมผู้ไท

ผู้หญิงผู้ไทกับการทอผ้า การทอผ้าในหมู่บ้านผู้ไท ถือว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของเพศหญิง เมื่อเริ่มมีอายุ 7-8 ขวบ เด็กผู้หญิงจะถูกแม่เฒ่าสอนให้ทอผ้าให้เป็น โดยทั่วไปผู้หญิงจะเรียนรู้การทอผ้า หัดทำทุกอย่างเกี่ยวกับการทอผ้า นับตั้งแต่ เช็นฝ้าย อี้วฝ้าย กวักด้าย สืบ คั้น ทอผ้า ออกมาเป็นผืน เป็นลวดลายต่างๆ โดยมีแม่และยายเป็นคนคอยบอก คอยสอน ความสำคัญของการทอผ้ากับความเป็นผู้หญิงในหมู่บ้านผู้ไท เห็นได้ชัดเจนจากคำบอกคำสอนคนแก่ในหมู่บ้านที่ว่า

“ตำหูกมิมิเป็นแจ ตำแพรมิมิเป็นฝ่ากะตาดค้อน
เลียงหม้อนมิผู้โถลูกโคนอน มิเป็นตาเอาโผ”

ซึ่งก็หมายความว่า หญิงคนใดทอผ้ายังไม่เป็น ไม่เป็นนุ่มเป็นเหลี่ยม ไม่เป็นรูปร่าง แม้แต่ฝ่ากะตาดที่สานด้วยไม้ไผ่ขัดกันธรรมดาซึ่งดูดีกว่า และเลียงหม้อนยังไม่รู้ว่าตัวไหนแก่ไม่แก่ ก็ยังไม่สมควรจะแต่งงานหรือมีครอบครัว ยังไม่กล้าแกร่ง หรือเก่งพอที่จะเลียงครอบครัวได้

“ผู้หญิงผู้ไทต้องทำเป็นอย่างน้อย 3 อย่าง คือ เสื่อคำ ตำแพร (ผ้าขาวม้า) ชิ้นไหม ถ้ามีฉะนั้นหญิงคนนั้นจะไม่ตีพ้อ โดยเฉพาะตอนเป็นสาว ชาวผู้ไทจะถูกลูกสะไภ้ก็จะดูที่เสื่อผ้า หมอนเสื่อ ใครทำเก่งๆ ก็จะเป็นที่ชื่นชอบ” ในกรณีนี้ เสื่อคำ หมายถึงเสื่อที่ทอจากผ้าฝ้ายแล้วข้อมด้วยคราม ต้องทำเองทุกขั้นตอน ตั้งแต่ปลูกฝ้าย ปลูกดินคราม จนถึงการตัดเย็บเป็นตัวเสื่อ “ตำแพร” หมายถึง การทอผ้าขาวม้า “ชิ้นไหม” หมายถึง ผ้าชิ้น/ผ้าถุงที่มีลวดลายต่างๆ แล้วทอออกมาเป็นผืน นับว่าเป็นงานที่ละเอียดอ่อนและยุ่งยากมากซึ่งการทำเสื่อคำ ตำแพร ชิ้นไหม จะเป็นสิ่งของที่ใช้ในการสมมาตอบแทนญาติผู้ใหญ่ฝ่ายชาย เมื่อหญิงสาวเข้าพิธีแต่งงาน ชาวผู้ไทถือมากกว่า ลูกสะไภ้ต้องทำเป็น ทำได้จึงจะอยู่เป็นครอบครัวได้มั่นคง สร้างเสื่อสร้างตัวได้

9.3 ชาวผู้ไทบ้านโพน

9.3.1 ประวัติความเป็นมา

เนื่องจากบรรพบุรุษของชาวบ้านโพนมีชาติพันธุ์เป็นชาวผู้ไท ได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยเมื่อประมาณ 200 ปีมาแล้ว เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ผู้ไท โดยรวมจึงได้นำเสนอประวัติอพยพและการตั้งถิ่นฐานของบรรพบุรุษของผู้ไทบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ไว้ดังนี้

ถวิล เกศรราช (2512) ได้กล่าวถึงประวัติผู้ไทไว้ว่า เมื่อประมาณ 200 ปี เมืองเวียงจันทน์ได้แตกเสียแก่ทัพไทย เมื่อ พ.ศ. 2322 กลุ่มผู้ไทในเมืองวัง โดยมีพระกำเจ้าเมืองวัง ได้อพยพครอบครัวหนีไปอยู่ราชบุรีเขตแดนญวน แม่ทัพได้กวาดค้อนราษฎรผู้ไทและข่าในเมืองให้มา

ตั้งภูมิลำเนาอยู่ที่ท้องที่อำเภอสหสขันธ์ และอำเภอภูจินารายณ์ คือ บ้านโพน บ้านหนองยาง บ้านหนองช้าง ตำบลโพนทอง อำเภอสหสขันธ์ ซึ่งในปัจจุบัน คือ บ้านโพน บ้านหนองยาง บ้านหนองช้าง ขึ้นกับอำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งมีประชากรประมาณ 300 หลังคาเรือน มีจำนวนพลเมือง 1,200 นอกจากนั้น สุรรัตน์ วรางค์รัตน์ (2524) ได้กล่าวถึงชาวผู้ไทในสมัยแรกว่า แบ่งเป็นสองกลุ่ม คือ ผู้ไทขาว ซึ่งตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณภาคเหนือของเวียคนาม ต่อกับพรมแดนจีน มี 4 เมือง คือ เมืองไล เมืองยาง เมืองนูน เมืองเจียน พวกนี้อยู่ในแถบอากาศค่อนข้างหนาว จึงมีผิวขาวอีกทั้งได้รับอารยธรรมจากจีนหลายอย่าง โดยเฉพาะการแต่งกาย ในพิธีศพนิยมนุ่งขาวห่มขาว จึงเรียกผู้ไทขาว อีกกลุ่มหนึ่งเรียกผู้ไทดำเพราะผิวสีคล้ำกว่าผู้ไทขาว นิยมแต่งกายด้วยผ้าฝ้ายข้อม ครามเข้ม กลุ่มนี้มี 8 เมือง คือ เมืองแดง เมืองคุง เมืองม่วย เมืองจา เมืองโมะ เมืองหวัด เมืองซา เมืองควาย รวม 12 กลุ่ม 12 เมือง บริเวณเมืองของคนไทยเหล่านี้เรียกกันแต่เดิมว่าแคว้นสิบสองจุไท หรือสิบสองเจ้าไทย ต่อมา พ.ศ. 2250 อาณาจักรสิบสองจุไท ได้อยู่ภายใต้การดูแลของอาณาจักรล้านช้างริ้วขาว หลวงพระบาง ต่อมาเกิดความอดทนยาก และขัดแย้งระหว่างท้าวท่า หัวหน้าของชาวผู้ไท กับเจ้าเมืองน่าน้อยฮ้อยหนู ท้าวท่าจึงพาชาวผู้ไทเป็นจำนวนมากอพยพขึ้นมาอยู่กับชาวเวียงจันทน์ โดยไปตั้งถิ่นฐานที่เมืองวัง ชาวผู้ไทกลุ่มนี้ได้ส่งส่วนมิดอิได้และขวานให้เวียงจันทน์ ปีละ 500 เล่ม แต่เนื่องจากอยู่ใกล้ๆ พรมแดนเวียคนาม ชาวเมืองวังจึงได้ส่งตัวขึ้นฝั่ง 5 ปี (ปีหนึ่งหนัก 5 ชั่ง) ให้แก่เจ้าเมืองคำร์วของเวียคนามด้วย (พระโพธิวงศาจารย์, 2506) เนื่องจากจังหวัดกาฬสินธุ์มีชาวบ้านผู้ไทที่ตั้งบ้านเรือนอยู่หนาแน่นในเขตอำเภอสหสขันธ์ อำเภอเขาวง และอำเภอภูจินารายณ์ โดยเฉพาะในตำบลบ้านโพน ตำบลบัวขาว ตำบลแจนแลนและตำบลภูแล่นช้าง และในเขตบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในเอกสารของคณะกรรมการหมู่บ้านอาสาพัฒนาป้องกันตนเอง (อ.พ.ป. บ้านโพน, 2532) ได้กล่าวถึงประวัติการตั้งชุมชนบ้านโพนไว้ว่า เมื่อประมาณ ปี พ.ศ. 2400 บรรพบุรุษของชาวบ้านโพนซึ่งมีเชื้อสายชาวผู้ไท ได้อพยพตั้งถิ่นที่อยู่อาศัยเดิมแถบภูคบบาก จังหวัดสกลนคร การอพยพมาครั้งนั้น มีผู้นำอพยพแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเผ่าพรหมบุตร กลุ่มเผ่าโพธิ์ และกลุ่มเผ่าซุน ทั้งสามกลุ่มได้มาตั้งถิ่นฐานครั้งแรกที่บริเวณบ้านหนองจอก ซึ่งอยู่ห่างจากบ้านโพนสมัยปัจจุบันไปทางทิศตะวันตก ประมาณ 2 กิโลเมตร โดยมีการสาบานกันว่าจะอยู่ร่วมกันอย่างซื่อสัตย์ จนกระทั่งประมาณสิบปีต่อมา สถานที่ตั้งบ้านเรือนที่อยู่กันมาแต่แรกนั้นคับแคบลง พื้นที่ไม่เพียงพอแก่การสร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัย และการตากแดดไร่นา ทำนา เพราะมีประชากรเพิ่มมากขึ้น จึงมีคนบางกลุ่มขยับขยายมาสร้างบ้านเรือนหาทำเลในการทำมาหากินแหล่งใหม่ โดยมาสร้างบ้านเรือนอยู่ทางทิศตะวันออกของหมู่บ้านหนองจอกในปัจจุบัน ซึ่งมีทำเลอุดมสมบูรณ์กว่าที่อยู่เดิม โดยเรียกพื้นที่แห่งใหม่นี้ว่า บ้านโพนไท ตามสภาพภูมิประเทศที่มีลักษณะเป็นเนินกว้าง อยู่ใกล้กับหนองน้ำขนาดใหญ่ ในระยะแรกชาวบ้านได้ตั้ง

ขุนแต่่าบริหารเป็นผู้ใหญ่บ้าน พร้อมกันนั้นชาวบ้านได้ร่วมกันจัดสร้างวัด เพื่อเป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมในพุทธศาสนา และเป็นแหล่งศึกษาเล่าเรียนของลูกหลานในช่วงอุปสมบท หรือเข้าพรรษา ต่อมาขุนแต่่าบริหารถึงแก่กรรม หมู่บ้านโพนไทยขยายใหญ่มากขึ้น ตามจำนวนประชากรจึงแบ่งออกเป็น 2 หมู่บ้าน โดยให้หมื่นปัญญาเป็นผู้ปกครองหมู่บ้านที่ 1 และให้ผู้ใหญ่สอเป็นผู้ปกครองหมู่บ้านที่ 2 และยกบ้านโพนไทยขึ้นเป็นอำเภอโพนไทย จนกระทั่งปี พ.ศ. 2454 ได้มีการอพยพประชากรส่วนหนึ่งมาจากอำเภอแขวงบาดาล มาที่อำเภอโพนไทย แต่พิจารณาเห็นว่าที่ตั้งของอำเภอโพนไทย ไม่อยู่ในส่วนที่เป็นศูนย์กลางของหมู่บ้าน จึงย้ายที่ว่าการอำเภอไปตั้งที่ ตำบลโนนศิลา และเปลี่ยนชื่อเป็นอำเภอสหัชชันท์ เมื่อปี พ.ศ. 2462 ส่วนอำเภอโพนไทยให้ยุบเป็นตำบลเรียกว่า ตำบลโพน (คณะกรรมการหมู่บ้านอาสาพัฒนาป้องกันตนเอง, 2532) นับจากนั้น เป็นต้นมาบ้านโพนไทยก็มีฐานะเป็นบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอสหัชชันท์

9.3.2 การแต่งกายและรูปแบบการแต่งกายของชาวผู้ไทบ้านโพน

เครื่องแต่งกายและเครื่องนุ่งห่มของชาวผู้ไทบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ นั้นมีการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะคน โดยการแสวงหาและผลิตขึ้นใช้เองทั้งผ้าฝ้ายและผ้าไหม การแต่งกายระหว่างผู้ชายกับผู้หญิงและเด็ก ที่แตกต่างกันออกไปโดยเฉพาะเมื่อมีการประกอบพิธีกรรมหรือเนื่องในเทศกาลต่างๆ ชาวผู้ไททั้งผู้หญิงและผู้ชาย จะแต่งกายเฉพาะถิ่นของคนที่สวยงามมากทั้งเสื้อผ้าและเครื่องประดับ ซึ่งจะแตกต่างจากเวลาแต่งกายปกติ ดังนี้

1. การแสวงหาและการผลิต

ชาวผู้ไทบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จะผลิตผ้าฝ้ายและผ้าไหมเพื่อใช้เองในครอบครัว เป็นการผลิตแบบครอบครัวของชาวผู้ไท ซึ่งผลิตควบคู่ไปกับการประกอบอาชีพหลัก คือ การทำนา ทำไร่ ชาวผู้ไทมีความรู้เรื่องการผลิตผ้าฝ้ายและผ้าไหม จากการถ่ายทอดสืบต่อกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ จนกระทั่งปัจจุบัน

การผลิตเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายหรือเครื่องนุ่งห่มของชาวผู้ไทในอดีตนั้นผ้าฝ้ายแต่เดิมมีการปลูกฝ้ายและปั่นฝ้ายขึ้นเอง แต่ในปัจจุบันมีฝ้ายที่ปั่นไว้ขายให้ จึงสามารถซื้อฝ้ายสำเร็จมาทอได้เลย

สำหรับผ้าไหม ในอดีตชาวบ้านจะเริ่มจากการปลูกหม่อน เลี้ยงไหม ลักษณะการเลี้ยงเป็นแบบพึ่งตนเอง โดยการใช้แรงงานในครัวเรือน ภายในหมู่บ้าน โพนมีการพึ่งพากัน โดยการแบ่งปันวัสดุคืบและปัจจัยการผลิตต่างๆ เช่น บางครอบครัวจะอาศัยใบหม่อนหรือตัวไหมจากเพื่อนบ้านเพื่อมาเลี้ยงและผลิตเป็นเส้นไหม หรือบางครอบครัวอาจจะมาร่วมกันผลิตโดยให้ครอบครัวหนึ่งเป็นผู้ปลูกหม่อน อีกครอบครัวหนึ่งเป็นผู้เลี้ยงไหม เมื่อตัวหม่อนแก่จนเป็นฝักหลอก (รังไหม) ก็จะแบ่งปันกันไปสาวเส้นไหมตามอัตราส่วนที่ตกลงกันไว้ เป็นต้น

ชาวผู้ไทบ้านโพนผลิตเครื่องแต่งกายและเครื่องนุ่งห่มทั้งผ้าฝ้ายและผ้าไหม ในชีวิตประจำวันในเวลาปกติ ชาวผู้ไทจะใส่เสื้อผ้าที่ทำด้วยฝ้ายจากการทอเอง เพราะเป็นการ สะดวกสบาย ไม่ต้องระมัดระวังมาก ส่วนผ้าไหมจะใช้ในโอกาสพิเศษ คือ นุ่งห่มในงานประเพณี และในโอกาสสำคัญต่างๆ เช่น การประชุม (แต่งงาน) หรืองานพิธีการต่างๆ นอกจากนั้นผ้าไหมซึ่ง ชาวผู้ไทถือว่ามีคุณค่าสูงสุดเหนือเครื่องนุ่งห่มทั้งหลาย ชาวผู้ไทจึงใช้ผ้าไหมสำหรับห่อคัมภีร์ ศักดิ์สิทธิ์เก็บไว้ในตู้พระโคจรูปฎก หรือหอไตรในวัด ใช้ผ้าไหมเป็นเครื่องสมมา (ขอมมา) ในพิธี ประชุม ซึ่งชาวผู้ไทถือว่าเป็นของไหว้ที่มีคุณค่าและสมศักดิ์ศรี และถ้าบางปีการทำนาทำไร่ของชาวผู้ ไทไม่ได้ผล ก็จะนำผ้าไหมไปแลกข้าวหรือนำไปแลกเป็นเงินตราเพื่อนำมาใช้สอยต่อไป

การแสวงหาและการผลิตเครื่องแต่งกายในปัจจุบันของชาวผู้ไท ได้มีการ เปลี่ยนแปลงกันไปบ้าง ผู้ผลิตในปัจจุบันนอกจากจะผลิตเพื่อใช้ในครอบครัวแล้วยังมุ่งเพื่อจำหน่าย หารายได้เป็นเงินอีกด้วย ขั้นตอนในการผลิตผ้าฝ้ายไม่ได้เริ่มที่การปลูกฝ้ายและไหมไม่ได้เริ่มต้นที่ การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและสาวไหม ตามลำดับขั้นตอนเหมือนดั้งเดิม แต่ได้ซื้อฝ้ายและไหม สำเร็จรูปในการนำมาทอเป็นผ้าแทน

2. การแต่งกายปกติ

2.1 การแต่งกายของผู้ชายผู้ไทในเวลาปกติ ผู้ชายจะนุ่งกางเกงขาแคบและ ช่างหัวสุด (กางเกงเอวมีหัวรูค) สวมเสื้อยาวอย่างฉวน เก้าหมมวยแต่ปัจจุบันนี้ผู้ชายผู้ไทแต่งกาย เหมือนชาวอีสานทั่วไปรวมทั้งทรงผมด้วย

2.2 การแต่งกายของผู้หญิงผู้ไทในเวลาปกติ ผู้หญิงจะนุ่งผ้าซิ่น สวมเสื้อ แขนยาวอย่างฉวน นิยมไว้ผมยาว ถ้าผู้หญิงที่ยังไม่มีสามีจะเกล้าผมมวยดำ ถ้ามีสามีแล้วจะเกล้าผม มวยสูง สำหรับผ้าซิ่นนิยมใช้ผ้าซิ่นสีดำ ที่ชาวผู้ไทเรียกว่า "ผ้าซิ่นดำปึก" ถ้าเป็นหญิงสาวที่ยังไม่ แต่งงานมักนิยมนำผ้าไหมที่มีลายขาวมาต่อที่ตีนซิ่น เรียกว่า "ซิ่นทิวไหม" สำหรับผู้หญิงผู้ไทที่ เข้าสู่วัยชรา คือ อายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป นิยมนุ่งผ้าซิ่นที่เป็นผ้าไหมสีดำก่อนข้างมีค

สำหรับในปัจจุบัน การแต่งกายปกติของชาวผู้ไท บ้านโพน ส่วนใหญ่จะแต่ง กายเหมือนกับชาวอีสานทั่วไป โดยเฉพาะชาวผู้ไทผู้ชายแทบจะไม่เหลือการแต่งกายที่เป็นผู้ไทแล้ว แต่ผู้หญิงชาวผู้ไทที่เป็นผู้สูงอายุยังนิยมไว้ทรงผมยาวและเกล้าผมมวยสูงอยู่

10. สถานที่ตั้ง

บ้านโพนในช่วงก่อน พ.ศ. 2515 อยู่ในเขตพื้นที่การปกครองของอำเภอสหพันธ์ ต่อมาวันที่ 1 ตุลาคม 2551 กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งกิ่งอำเภอม่วง จึงแยกพื้นที่การปกครองบางส่วนจากอำเภอสหพันธ์ และอำเภอเขาวง ประกอบด้วยตำบลทุ่งคลอง ตำบลโพนทอง และตำบลสำราญ ต่อมาอีก 4 ปี คือ พ.ศ. 2516 กระทรวงมหาดไทยยกฐานะกิ่งอำเภอม่วง เป็นอำเภอม่วง เมื่อวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2516 (กระทรวงมหาดไทย, 2531) โดยมีตำบลโพนอยู่ในสังกัด ในปี พ.ศ. 2539 บ้านโพน ตำบลโพน ได้ยกฐานะเป็นสุขาภิบาลโพน และในวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลโพน เป็นเทศบาลชั้น 7 ตามพระราชบัญญัติ (เทศบาลโพน, 2543) มีสำนักงานเทศบาลโพน ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของหมู่บ้านริมทางหลวง หมายเลข 227 อยู่ห่างจากอำเภอม่วง 6 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดกาฬสินธุ์ไปทางทิศเหนือ 78 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานคร 593 กิโลเมตร เขตเทศบาลโพน ครอบคลุมพื้นที่ 7.66 ตารางกิโลเมตร ปกครองครอบคลุมพื้นที่บ้านโพนทั้งหมด แบ่งเป็น 5 หมู่บ้าน

10.1 สภาพภูมิศาสตร์

10.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต บ้านโพน ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอม่วง ห่างจากตัวอำเภอ 6 กิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัด ตามเส้นทางหมายเลข 227 ไปทางทิศเหนือเป็นระยะทาง 78 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	จรด	บ้านคำมั่ง ตำบลทุ่งครอง อำเภอคำม่วง
ทิศใต้	จรด	บ้านหนองแขงเมว ตำบลโพน อำเภอคำม่วง
ทิศตะวันออก	จรด	บ้านใหม่ชัยมงคล ตำบลโพน
ทิศตะวันตก	จรด	บ้านหนองช้างกิ่ง อำเภอสามชัย

10.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ บ้านโพนมีพื้นที่ 7.66 ตารางกิโลเมตร สภาพทั่วไปเป็นพื้นที่ทำนาประมาณ 2,922 ไร่ พื้นที่ทำไร่ประมาณ 6,156 ไร่ ที่อยู่อาศัย 432 ไร่ พื้นที่สาธารณะประโยชน์ และที่ตั้งหน่วยราชการ 376 ไร่ พื้นที่เป็นที่ราบสลับเนินเขา มีลำห้วยไหลผ่าน 3 สาย คือ ห้วยสมอทบ ห้วยยาง และห้วยกุดโค้ง ทำให้พื้นที่อุดมสมบูรณ์ จัดเป็นที่ราบเหมาะแก่การปลูกข้าว บริเวณที่เนินเหมาะสำหรับประกอบอาชีพทำไร่ และเลี้ยงสัตว์

10.1.3 ลักษณะภูมิอากาศ สภาพภูมิอากาศของบ้านโพน มีสภาพเหมือนกับสภาพภูมิอากาศของภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั่วๆ ไป กล่าวคือ อากาศแห้งแล้งจัดในฤดูแล้ง ในฤดูฝนบางปีฝนแล้งบางปีฝนตกชุก แต่โดยทั่วไปจะได้รับอิทธิพลความเย็นจากเทือกเขาภูพาน ในฤดูหนาวมีอากาศหนาว

10.2 โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

10.2.1 การคมนาคมขนส่ง เนื่องจากบ้านโพนเป็นศูนย์กลางที่สามารถแยกไปตำบลและหมู่บ้านต่างๆ ซึ่งมีถนนสายสำคัญ ดังนี้

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 227 สายบ้านโพน-บ้านคำพิมูล-อำเภอวังสามหมอ (28 กิโลเมตร ทางทิศตะวันตก)- อำเภอศรีธาตุ-อุดรธานี หรือวาริชภูมิ - สกลนคร ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2298 บ้านโพน-อำเภอสามชัย ระยะทาง 30 กิโลเมตร

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2253 บ้านโพน - ทางแยกปากทางบ้านคงแหลม อำเภอสหัสขันธ์ ระยะทาง 28 กิโลเมตร

ทางหลวง ร.พ.ช. บ้านโพน - อำเภอคำม่วง เป็นระยะทาง 6 กิโลเมตร การเดินทางไปบ้านโพน เดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง มี 3 สาย คือ สายกาฬสินธุ์-วังสามหมอ สายกาฬสินธุ์-คำม่วง และสายสมเด็จ-คำม่วง

10.2.2 การไฟฟ้า มีไฟฟ้าใช้ในหมู่บ้าน และมีผู้ใช้ไฟฟ้า 853 ครัวเรือน

10.2.3 การประปา มีประปาใช้ในหมู่บ้าน โดยอนามัยตำบลโพนเป็นผู้ดำเนินการ

10.2.4 การสื่อสารโทรคมนาคม มีโทรศัพท์ แบ่งเป็น

โทรศัพท์ประจำบ้าน	จำนวน	111	เครื่อง
โทรศัพท์สาธารณะ	จำนวน	131	เครื่อง
โทรศัพท์หยอดเหรียญ	จำนวน	121	เครื่อง
โทรศัพท์ใช้บัตร TOT	จำนวน	111	เครื่อง

10.3 การจราจร ภายในเขตเทศบาลตำบลโพนทอง เป็นถนนแบบ คสล. 16 สาย ซ้ำรถ 3 สาย กำลังอยู่ระหว่างการซ่อมแซมถนนดินและลูกรัง จำนวน 13 สาย อยู่ในสภาพที่ชำรุด 8 สาย

10.4 ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ

สุภาวดี คุ่มเงิน (2535) ได้กล่าวว่า ชาวบ้านโพนมีเชื้อสายผู้ไท มีความขยันขันแข็ง สามัคคีกลมเกลียว และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่รู้จักทำมาหากิน ชาวบ้านมีฐานะดีประกอบอาชีพหลากหลายชนิด ตั้งแต่การเกษตรกรรม คือ การทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ งานหัตถกรรมที่สำคัญคือ งานทอผ้าไหมแพรวา ที่ทำชื่อเสียงให้กับหมู่บ้านมาก ในขณะเดียวกันก็มีการเขี่ยดองข่ามและงานประเภทจักรสาน การทอผ้าแพรวาเป็นอาชีพที่ช่วยเหลือเศรษฐกิจของครอบครัวให้มีรายได้มากกว่าอาชีพอื่นๆ เฉลี่ย 12,000 บาท/คน/ปี

10.5 ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม

มีประชากรจำนวนทั้งสิ้น 6,719 คน (เทศบาลตำบลโพน, กรกฎาคม 2552) เป็นชาย 3,357 คน เป็นหญิง 3,362 คน

10.5.1 การศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

มีสถานศึกษา 1 แห่ง คือ โรงเรียนชุมชนโพนวิทยาคม สังกัดสำนักงาน
ประถมศึกษาแห่งชาติ ทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีครูประจำการ 22 คน
อัตราจ้าง 3 คน มีนักเรียน 570 คน

10.5.2 ศาสนา และความเชื่อ

ชาวบ้านโพนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัด 3 วัด คือ วัดโพธิ์ชัย วัดโพธิ์
ศรีวิไล และวัดป่ารังสีปาลิวัน ขณะเดียวกันก็นับถือผีบรรพบุรุษและผีอื่นๆ เช่น ผีไร่ ผีนา ผีตาแฮก
เชื่อในอำนาจเหนือธรรมชาติยังคงมีอยู่ในสังคมของชาวบ้านโพน ที่สืบทอดกันมาแต่บรรพบุรุษ
และมีการประกอบอาชีพไหว้ผีบรรพบุรุษที่เรียกว่าการเซ่นเฮือนแก้ว และการประกอบพิธีฮีด
สิบสอง และประเพณีตามคติทางพุทธศาสนา เช่น บุญหะเวด บุญเข้าพรรษา บุญออกพรรษา
บุญกฐิน บุญสงกรานต์ เป็นต้น

10.5.3 การสาธารณสุข

มีสถานีอนามัย 1 แห่ง ขนาด 1 เตียง บุคลากร 2 คน ให้บริการแก่ประชาชน
เขตเทศบาลตำบลโพนทอง และเขต อบต. โพน ทั้งหมดจำนวน 10 หมู่บ้าน อัตราส่วนเจ้าหน้าที่ต่อ
ประชากร 1: 5,000 คน โดยมีผู้เข้ารับการรักษามากที่สุด คือ โรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจ รองลงมา
เกี่ยวกับกล้ามเนื้อ และโรคผิวหนังมีคลินิก 1 แห่ง

10.5.4 ด้านสวัสดิการสังคมสงเคราะห์

เทศบาลโพนให้บริการต่าง ๆ ดังนี้ สงเคราะห์คนชรา จำนวน 60 คน ให้
สวัสดิการรักษาฟรีเด็กอายุ 0- 12 ปี จำนวน 537 คน สงเคราะห์ผู้พิการ จำนวน 29 คน โครงการ
ประกันสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 1,179 คน บัตรประกันสังคม 6 คน ส.ป.ร. ผู้มี
รายได้น้อย จำนวน 273 คน และผู้มีสิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลได้ จำนวน 47 คน

10.5.5 ลักษณะของครอบครัวชาวบ้านโพน

เป็นลักษณะครอบครัวขยาย คือ มีการอาศัยอยู่ร่วมกันทั้ง พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย
ลุง ป้า น้า หรือ อา ส่วนใหญ่นิยมแต่งงานกับผู้เชื้อสายผู้ไทด้วยกัน ปัจจุบันนิยมแต่งงานกับไทย - ลาว

10.5.6 การแต่งกาย

ยังนิยมการใส่เครื่องนุ่งห่มที่ตัดเย็บจากผ้าที่ทอได้เอง ภายในครัวเรือน ผู้ชาย
นุ่งกางเกงขาแคบ สวมเสื้อนอกสีคราม หรือสีดำ ผู้หญิงนุ่งผ้าซิ่นมัดหมี่ผู้ไท ผู้หญิงสวมเสื้อแขน
กระบอก สีครามหรือสีดำ ผู้หญิงสูงอายุสวมเสื้อคอกระเช้าสีขาว เข็มข่าสีขาว เมื่อนิมนต์พิธีผู้หญิง
สวมเสื้อแขนกระบอก สีครามหรือสีดำ นุ่งผ้าซิ่นมัดหมี่สีเข้ม ห่มผ้าสไบเฉียงที่บ่าด้วยผ้าแพรวา
สีแดงที่ทอได้เอง

10.5.7 ภาษาที่ใช้

ภาษาที่ชาวบ้านใช้เป็นภาษาผู้ไท ชาวบ้านผู้สูงอายุบางคนยังคงเขียนอักษรผู้ไท ภาษาที่ใช้สื่อสารกับคนต่างถิ่นจะใช้ภาษาพื้นเมืองไทย - อีสาน หรือภาษากลาง เขียนอักษรภาษาไทยชาวบ้านโพนจะพูดภาษาผู้ไท และใช้เป็นภาษาหลักในการสื่อสารกันทั้งชุมชน

10.5.8 ด้านการเมืองการปกครอง

บ้านโพนปัจจุบันยกฐานะการปกครองท้องถิ่นเป็นเทศบาล โครงสร้างการบริหารการปกครองขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ได้แบ่งออกเป็นฝ่ายบริหาร และสมาชิกสภาเทศบาลฝ่ายบริหารแบ่งออกเป็น สำนักปลัดเทศบาล ส่วนการคลัง ส่วนช่าง และส่วนสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม โดยส่วนการคลังจะบริหารรับ จ่าย ส่วนสำนักปลัดจะเป็นเจ้าของงบประมาณ การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการเมืองและการบริหาร โดยมีประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการวางแผนพัฒนาเมือง จำนวน 100 คน และกรรมการพัฒนาสิ่งแวดล้อม การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และสวัสดิการของประชาชน มีรถดับเพลิง 1 คัน และถังเคมีดับเพลิงหมู่บ้านละ 2 ถัง รถขยะมูลฝอยชนิด 4 ล้อ จำนวน 1 คัน และรถล้อ จำนวน 1 คัน และมีที่ดินสำหรับทิ้งขยะจำนวน 10 ไร่

การมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองโดยการเลือกตั้งในระดับการเมืองท้องถิ่น คือ การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลล่าสุดเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2542 และเลือกตั้งนายกเทศมนตรี 2,800 คน ชาย 1,423 คน หญิง 1,377 คน (เทศบาลตำบลโพน, 2543)

10.6 สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวในชุมชนผู้ไท บ้านโพน

จากเอกลักษณ์และลักษณะเฉพาะตัวทางวัฒนธรรมในมิติต่างๆ ของชุมชนผู้ไทบ้านโพน เน้นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะผู้ที่สนใจในวิถีวัฒนธรรมชนเผ่า และวิถีชุมชนที่ดำเนินไปภายใต้บริบทอันเข้มแข็งของวัฒนธรรมที่สืบทอดมาจากบรรพชน จึงส่งผลต่อศักยภาพด้านการท่องเที่ยวดังที่นำเสนอมาแล้วนั้น

กล่าวสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในชุมชนบ้านโพน ตามขอบเขตของการศึกษานั้น สามารถจำแนกออกอธิบายได้ ดังนี้

10.6.1 ด้านที่พักนักท่องเที่ยว ปัจจัยการท่องเที่ยวด้านที่พักเพื่อการรองรับการท่องเที่ยวชุมชนบ้านโพน สามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ที่พักภายในชุมชน

1.1 บ้านเรือนของชาวบ้านโพน ลักษณะพิเศษของชุมชนบ้านโพนก็คือ ลักษณะการวางผังชุมชนและรูปแบบสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวผู้ไท ปัจจัยเสริมทางการท่องเที่ยวด้านที่พักของชุมชนบ้านโพน โดยจากการสำรวจพบว่าจำนวนครัวเรือนร้อยละ 60

มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวที่ประสงค์จะเข้ามาพักอาศัยในรูปแบบโฮมสเตย์ (Home Stay)

1.2 เรือนผู้ไทบ้านโพน ในปี 2544 ทางจังหวัดกาฬสินธุ์ได้จัดสรรงบประมาณมาจัดสร้างเรือนผู้ไทไว้ในบริเวณเดียวกันกับศูนย์วัฒนธรรมผู้ไท เป็นเรือนไม้ 4 หลัง มีลักษณะรูปแบบทางสถาปัตยกรรมเรือนผู้ไทแบบดั้งเดิม โดยมีห้องน้ำพิเศษให้ใช้ร่วมกันอีกจุดหนึ่ง

จุดมุ่งหมายในการสร้างเรือนดังกล่าว คือ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆ ที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนบ้านโพนและได้ทำพิธีเปิดเรือนผู้ไทไปพร้อมกับพิธีเปิดศูนย์วัฒนธรรมผู้ไท เมื่อปี 2544 อย่างไรก็ตามเรือนผู้ไทที่ทางจังหวัดกาฬสินธุ์มาสร้างไว้ 4 หลังดังกล่าว เป็นเรือนที่เน้นแสดงรูปแบบมากกว่าการใช้สอยเพื่อการอยู่อาศัยจริง โดยเฉพาะบริเวณในส่วนองฝาไม้ที่เป็นไม้ซี่ หรือไม้ฟากตีประกบแล้วทาสีน้ำตาล ซึ่งไม่สามารถป้องกันสภาพลมฟ้าอากาศและความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวได้

ดังนั้นในภาพรวมของที่อยู่อาศัยเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในเขตชุมชนบ้านโพน จึงเน้นมาที่เรือนอาศัยของชาวบ้านทั่วไป โดยใช้การพักแบบโฮมสเตย์ (Home Stay) นั่นเอง

2. ที่พักภายนอกชุมชน

จากการที่ชุมชนบ้านโพน เป็นหนึ่งในสถานที่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น เช่น พิพิธภัณฑ์ของดีเมืองกาฬสินธุ์ ที่นำเอาเรื่องราวเกี่ยวกับชาวผู้ไทบ้านโพนมานำเสนอ เป็นประเด็นหลักและในส่วนของสถานที่พักอาศัยในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ คือโรงแรมริมปาว ซึ่งเป็นโรงแรมชั้นนำของจังหวัดกาฬสินธุ์ได้นำเอาวัฒนธรรมผ้าไหมแพรวามาวางจำหน่ายนำเสนอในรูปแบบของนิทรรศการขนาดย่อม

กรณีดังกล่าวเป็นการเชื่อมโยงสถานที่พักกับแหล่งท่องเที่ยวคือ ชุมชนบ้านโพน เข้าไว้ด้วยกันได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามนอกจากโรงแรมริมปาวแล้ว สถานที่ที่สำคัญในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์ คือ โรงแรมสุภัท โรงแรมไพบุลย์ โรงแรมแสงทอง ซึ่งค่าที่พักระหว่าง 120 – 3,745 บาท ตามรสนิยมของลูกค้า

3. ร้านค้าร้านอาหารในเขตเทศบาลตำบลโพน

โดยสภาพของชุมชนบ้านโพน เป็นชุมชนที่มีระบบการดำเนินชีวิตผูกพันกันภายในชุมชนของคน จะเป็นการอยู่กินกันในครอบครัวของคนเป็นหลัก ดังนั้นจึงส่งผลต่อร้านอาหารในชุมชนที่มีจำนวนจำกัด คือ มีร้านอาหารที่เปิดจำหน่ายอาหาร โดยตรง 6 ร้าน จำหน่ายอาหารตามสั่ง 2 ร้าน

4. การรักษาความปลอดภัย

ในส่วนของ การรักษาความปลอดภัยในชุมชนบ้านโพน สภาพโดยทั่วไปของชุมชนมีความปลอดภัยโดยสภาพการณ์ทั่วไป เพราะชุมชนบ้านโพนเป็นชุมชนที่มีความใกล้ชิดกัน และเป็นหนึ่งเดียวเชิงสามัคคีกันมาตั้งแต่บรรพชน ความเป็นอยู่ในวิถีสังคมของชาวบ้านโพนจึงดำเนินไปอย่างเรียบร้อย ปราศจากภาวะคุกคาม หรือกัณฑ์ร้ายในชีวิตและทรัพย์สิน

ในสภาพความเป็นจริงของเทศบาลตำบลโพนในปัจจุบัน ยังเป็นชุมชนที่ยังไม่มีสถานีตำรวจ ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบเรื่องการรักษาความปลอดภัยโดยตรง แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจจากสถานีตำรวจภูธรอำเภอดำม่วง ก็ได้เข้ามาดูแลความสงบเรียบร้อยในลักษณะเวรยามอย่างต่อเนื่อง

ในปี 2545 เทศบาลตำบลโพนได้รับงบประมาณก่อสร้างป้อมตำรวจและได้ขอกำลังตำรวจมาประจำที่ป้อมยามแห่งนี้ อย่างไรก็ตาม ที่ชุมชนบ้านโพนก็ได้มีการจัดกำลังของชุมชนในรูปแบบของตำรวจบ้านดูแลความสงบเรียบร้อยของชุมชนตลอดเวลา

11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชวนชม อาษา (2552) ศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดลพบุรี กรณีศึกษา พระนารายณ์ราชนิเวศน์ ตำบลท่าหิน อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้าชมพระนารายณ์ราชนิเวศน์ตำบลท่าหิน อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี 2) เพื่อศึกษาสภาพการใช้งาน ของสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในพระนารายณ์ราชนิเวศน์ในปัจจุบัน 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในพระนารายณ์ราชนิเวศน์ ซึ่งการวิจัยนี้สามารถนำผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดลพบุรี เกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวได้อธิบายถึงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวจำเป็นต้องพัฒนา 3 ด้าน คือ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทั่วไปในแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านป้ายบอกทางในแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ควรปรับปรุงซ่อมแซมโทรศัพท์สาธารณะให้สามารถใช้บริการได้ทุกจุด ยังขาดระบบนำบัตรน้ำเสียภายในชุมชน การให้บริการที่พัก อาหารและเครื่องดื่ม ศูนย์บริการและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว มักถูกเทศก์ท้องถิ่น ป้ายบอกทาง ป้ายสื่อความหมายต่างๆ บนเส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว

ปวีณา ขำพัด (2552) ศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก” โดยมีวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจและความต้องการในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก (2) เพื่อสร้างแนวทางในการพัฒนาศักยภาพและเสนอแนะแนวทางจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก รวมทั้งทดสอบกรอบการวิจัยที่ตั้งไว้ คือ นักท่องเที่ยว มีความพึงพอใจ มีโอกาสที่จะมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และรวมไปถึงแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างไรบ้าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาคือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในเขตอำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก 200 คน และประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดพิษณุโลก 200 คน โดยมีเครื่องมือในการศึกษา คือแบบสอบถาม ข้อมูลที่รวบรวมได้นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปอภิปรายผลและการนำเสนอผล โดยใช้ทั้งสถิติเชิงพรรณนา จากการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยววัยกลางคน ไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ และเหตุผลการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเหล่านี้ก็คือ การมาสักการะสถานที่ศักดิ์สิทธิ์การมาไหว้พระเพื่อขอพร และการมาเพื่อศึกษา โบราณสถานและศึกษาธรรม และระดับความพึงพอใจและความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างก็พบว่า มีความพึงพอใจในด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด เพราะแสดงให้เห็นถึงความมีประสิทธิภาพของบุคลากรในการบำรุงและดูแลรักษาสถานที่ท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

อภิรมย์ พรหมจรรยา และคณะ (2546) “รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวชนบท” การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวชนบท จังหวัดภูเก็ต ให้เป็นตัวอย่างในการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และช่วยส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น การท่องเที่ยวชนบทในจังหวัดภูเก็ตเป็นการท่องเที่ยวที่สำคัญอีกประเภทหนึ่งที่มีศักยภาพที่จะส่งเสริมและพัฒนาได้ จากการศึกษาและการขยายตัวของนักท่องเที่ยวในอนาคตพบว่า การขยายตัวของการท่องเที่ยวชนบทเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และจากกรณีหนึ่งที่วิถีชีวิตของชาวบ้านกำลังเปลี่ยนแปลง โดยมีการรวมกลุ่มก่อตั้งชุมชนที่เข้มแข็ง มีการเริ่มทำกิจกรรมการท่องเที่ยวชนบทภายใต้โครงการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่สร้างขึ้น โครงการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนและเกิดการจ้างงานให้คนในหมู่บ้าน จะเห็นได้ว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวชนบทเกิดขึ้นกับปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ เศรษฐกิจ ระบบนิเวศ และสังคมวัฒนธรรม ตัวชี้วัดปัจจัยเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวชนบทอย่างยั่งยืน

ประกาศ อินทนปสาธน์ (2546) ศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วม กรณี หมู่บ้าน โลกโกอง อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์” มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อ ศึกษาการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วมในด้านการจัดองค์กรชาวบ้าน การมีส่วนร่วมของชุมชน และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวจากการบริการบ้านพักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท รวมทั้งศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วมบ้าน โลกโกอง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ ประชากรที่เป็นตัวอย่างในกลุ่มสมาชิกร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวบ้าน โลกโกอง จำนวน 106 คน และกลุ่มนักท่องเที่ยวช่วงเดือนธันวาคม 2545 - เดือนมกราคม 2546 จำนวน 40 คน โดยใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างตามกรอบคิดการวิจัย เก็บข้อมูลจากกลุ่มสมาชิกชาวบ้านร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยว และแบบสอบถามความพึงพอใจจากการเข้าพักและร่วมกิจกรรมของนักท่องเที่ยว การสัมผัสวัฒนธรรมบ้าน โลกโกอง พบว่า การมีส่วนร่วมทำกิจกรรมการท่องเที่ยวสัมผัสวัฒนธรรมชนบทบ้าน โลกโกองนั้น ชาวบ้าน ได้มีการร่วมกันคิดวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการและร่วมรับผลประโยชน์อยู่ในระดับสูง

สุรศักดิ์ พิมพ์เสนและคณะ (2545) “รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาภาพด้านการท่องเที่ยว” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนผู้ไทบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีชื่อเสียงด้านขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และการผลิตผ้าไหมแพรวาเพื่อการท่องเที่ยว ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนอย่างเป็นธรรมชาติ ชุมชนผู้ไทบ้านโพนยังมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่เหนียวแน่น มีการนับถือพุทธศาสนาอย่างเข้มแข็ง มีการทำบุญตามจารีตประเพณี 12 เดือน สำหรับบุญประเพณีที่ชาวบ้านโพนให้ความสำคัญและจัดได้ยิ่งใหญ่ที่สุด คือ บุญบังไฟซึ่งใช้เวลา 2 วัน จัดขึ้นในเดือนพฤษภาคมของทุกปี ด้านรูปแบบการท่องเที่ยว สามารถจัดการท่องเที่ยวได้ 2 รูปแบบ รูปแบบที่ 1 คือ การท่องเที่ยวแบบไป-กลับ ภายใน 1 วัน โดยเริ่มเดินทางจากตัวเมืองกาฬสินธุ์เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวเสริมที่อำเภอสหัสขันธ์ และเข้าสู่ชุมชนบ้านโพนในช่วงบ่ายขึ้นชมวัฒนธรรมบุญประเพณี ประเพณีการทอผ้าไหมแพรวาเลือกซื้อผ้าไหมแพรวา และเดินทางกลับในตอนเย็น รูปแบบที่ 2 การท่องเที่ยวแบบค้างคืน ซึ่งปัจจุบันยังไม่เป็นรูปธรรมชัดเจน

คารศ ฆารพันธุ์ (2544) ศึกษาเรื่อง “กระบวนการประกอบอาชีพผลิตและค้าผ้าไหมแพรวา และผลกระทบจากการประกอบอาชีพผลิตและค้าผ้าไหมแพรวาของชาวบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์” พบว่า มีการลงทุน และแสวงหาแหล่งเงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพผลิตและค้าผ้าไหมแพรวา จากการกู้ยืมเงินทุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมากที่สุด ผลจากการขายผ้าไหมแพรวา อยู่ระหว่าง 10.89 บาทต่อเงินลงทุน 100 บาท และมีรายได้ประกอบ

อาชีพผลิตและค้าผ้าไหมแพรวา ต่อคน อยู่ระหว่าง 3,000-5,000 บาทต่อเดือน หรือ 30,000-60,000 บาทต่อปี ผลกระทบทางด้านสังคม พบว่า ชาวบ้านโพน ส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพผลิตและค้าผ้าไหมแพรวาทั้งสิ้น 815 ครัวเรือน จาก 853 ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 95.55 โดยมีแรงจูงใจที่สำคัญ คือ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงรับเอาการทอผ้าไหมแพรวาของชาวบ้านโพนไว้ในโครงการศิลปาชีพพิเศษ ทำให้ชาวบ้านโพนหันมาทอผ้าแพรวาเป็นอาชีพเสริมมากขึ้น ผู้ทอผ้าไหมแพรวาส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทอผ้า อยู่ระหว่าง 11-20 ปี ได้รับการฝึกสอนและสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ในด้านความคิดความเชื่อ คนรุ่นหนุ่มสาวอายุต่ำกว่า 30 ปี ปฏิบัติตามคิดความเชื่อน้อยลง ในด้านการศึกษา สามารถส่งบุตรหลานเรียนต่อได้ทุกคน และฝึกอาชีพได้มากขึ้น ประชาชนส่วนใหญ่อ่านเขียนได้ (ร้อยละ 81.33) และในด้านสาธารณสุขประชาชนส่วนใหญ่มีสุขภาพพื้นฐานดีขึ้น (81.11) และในด้านการปกครอง มีการพัฒนารูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรูปแบบของเทศบาลตำบล มีการรักษาสิทธิ ขนบธรรมเนียมของคนในหมู่บ้าน และมีพัฒนาการสาธารณสุขไปได้ตามความต้องการจำเป็นมากขึ้น

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ (2542) ศึกษาถึง “วัฒนธรรมพัฒนาการ ประวัติศาสตร์ เอกลักษณะและภูมิปัญญาจังหวัดกาฬสินธุ์” พบว่าด้านประวัติศาสตร์ สิ่งแวดล้อมและสังคมของจังหวัดกาฬสินธุ์นั้น ภูมิประเทศได้แบ่งออกเป็น 3 ชั้นตอน คือ พื้นที่ตอนบน พื้นที่ตอนกลาง พื้นที่ตอนล่าง มีลักษณะภูมิประเทศในระดับกลาง ทรัพยากรธรรมชาติจะใช้ทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ สภาพแวดล้อม มีแนวเทือกเขาเล็กๆโดยรอบ อุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นการแปรรูปผลผลิตทางเกษตรกรรม การคมนาคม ที่สำคัญคือ การขนส่งทางบก ทางน้ำมีน้อยและทางอากาศยังไม่มีพื้นที่ของจังหวัด ประชากรและการปกครอง แบ่งเป็นอาศัยอยู่ในเมือง และอาศัยอยู่ในชนบท แบ่งการปกครองออกเป็น 14 อำเภอ 4 กิ่งอำเภอ 134 ตำบล และ 1,449 หมู่บ้าน ภูมิปัญญาชาวบ้านและเทคโนโลยีท้องถิ่น ด้านการประกอบอาชีพ นอกจากการเกษตรกรรมแล้ว ชาวพื้นเมืองของกาฬสินธุ์ได้มีการประกอบอาชีพหัตถกรรม เป็นรายได้เสริม และศิลปะงานช่างส่วนมากอยู่ในลักษณะที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านและเทคโนโลยีท้องถิ่น สำหรับอาหารการกิน จะเป็นไปตามฤดูกาล ประเพณี และอาหารพื้นเมือง ส่วนที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เน้นที่เอกลักษณ์ทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ สัตว์ป่า ชากศึกคำบรรพ์ มีศิลปวัฒนธรรม โบราณคดี ผ้าไหมแพรวา คนตรี การละเล่น

เพ็ญพร ดิษฐ์ประดิษฐ์ (2542) ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและปัญหาของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์” โดยมีขอบเขตการศึกษา คือ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดกาฬสินธุ์ 22 แห่ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 10 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี 10 แห่ง และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 2 แห่ง

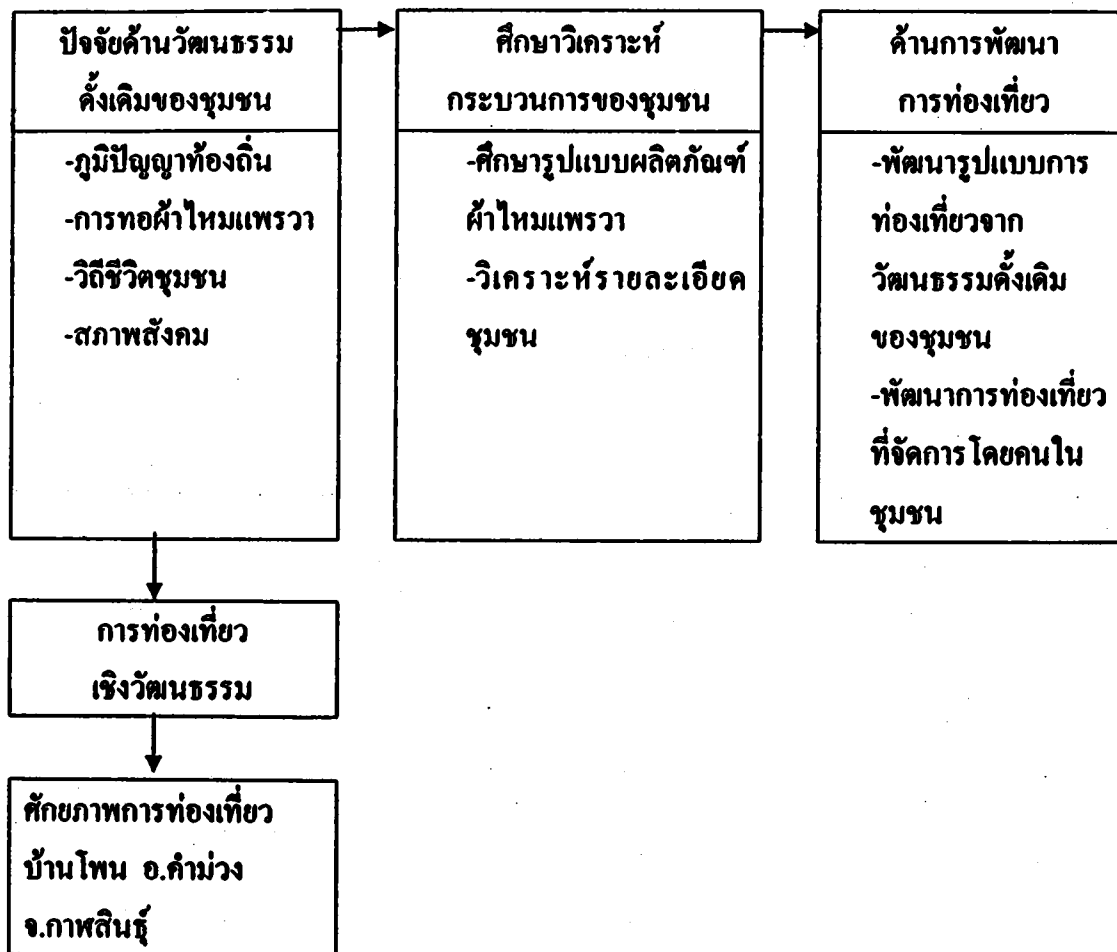
เส้นทางการคมนาคมเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เป็นถนนลาดยางสภาพดี พาหนะที่ใช้เดินทางสามารถใช้รถได้ทุกประเภท สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการในแหล่งท่องเที่ยวทุกที่ไม่มีข้อยกเว้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวจังหวัดกาฬสินธุ์มากที่สุด รองลงมาคือนักท่องเที่ยวจากจังหวัดต่างๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และน้อยที่สุดคือนักท่องเที่ยวจากจังหวัดในภาคอื่น ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการบริการ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การบริการอยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับบริการสาธารณสุขมากที่สุด วิธีการแก้ไขปัญหาคือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีการพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้สะอาด สวยงามและเป็นระเบียบ

อดิศักดิ์ จันทไชย (2540) ศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การพัฒนาอาชีพสตรี กรณีศึกษาการทอผ้าไหมแพรวาของสตรี บ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์” การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและสนับสนุนให้สตรีได้มีความรู้ด้านกระบวนการผลิต การจัดการและการตลาด การบันทึกและการทำบัญชี และมีทักษะในการประกอบอาชีพ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สตรีบ้านโพนได้มีการรวมกลุ่มพัฒนาอาชีพ และจัดตั้งกองทุนหมุนเวียน ความแตกต่างระหว่างก่อนและหลังกิจกรรมแทรกแซง ด้านสภาพปัญหาในการประกอบอาชีพและรายได้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แนวทางการพัฒนาอาชีพสตรี คือ การให้ความรู้ ด้านการทอผ้าไหมแพรวา การจัดการและการตลาด การบันทึกและการทำบัญชี การฝึกทักษะอาชีพ การรวมกลุ่ม การจัดตั้งกองทุนหมุนเวียน และการประชาสัมพันธ์

12. กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่นการพัฒนา ศักยภาพการท่องเที่ยว ในพื้นที่บ้าน โพน ตำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผ้าไหมแพรวา ภูมิศึกษาในบ้านโพน คำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่นของบ้านโพน คำบลบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการจัดการท่องเที่ยวของคนในชุมชน ศึกษาปัจจัยด้านความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของบ้านโพน คำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ผู้วิจัยได้จัดระเบียบวิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผสมผสานตามระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพนั้น ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณนั้น ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจในความพึงพอใจและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวบ้านโพน คำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อนำมาการจัดการรูปแบบ กิจกรรม สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านโพน คำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. สถานที่ทำการวิจัย
2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานที่ทำการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่การศึกษาคือ บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. หน่วยงานภาครัฐ คือ หน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยวที่ทำการวิจัย ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแผนนโยบาย และงบประมาณการจัดการการท่องเที่ยว ได้แก่

- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
- เทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
- สำนักบริหารการปกครองท้องที่ อำเภอคำม่วง ม่วงจังหวัดกาฬสินธุ์
- สำนักงานเกษตรอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
- ที่ว่าการอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์
- สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

2. กลุ่มผู้ทอดผ้าไหมแพรวา คือ ผู้เชี่ยวชาญในการผลิตการทอดผ้าไหมแพรวาเพื่อการจัดจำหน่ายในพื้นที่บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่

- กลุ่มทอดผ้าไหมแพรวา 168 หมู่ 3 บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
- กลุ่มอาชีพสตรีทอดผ้าไหมแพรวาบ้านโพน (ศูนย์วัฒนธรรมผู้ไท) 173 หมู่ 5 ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
- กลุ่มทอดผ้าไหมแพรวาบ้านโพน 7 หมู่ 3 บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
- กลุ่มทอดผ้าไหมแพรวาบ้านโพน 88 หมู่ 2 บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
- กลุ่มทอดผ้าไหมแพรวาบ้านโพน 220 หมู่ 3 บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

- กลุ่มทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพน 49 หมู่ 1 บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
- กลุ่มทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพน 195 หมู่ 1 บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
- กลุ่มทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพน 130 หมู่ 1 บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

3. ประชาชน คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งประกอบด้วย 5 หมู่บ้านดังนี้

- หมู่ 1 บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
- หมู่ 2 บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
- หมู่ 3 บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
- หมู่ 4 บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
- หมู่ 5 บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 6,719 คน เป็นชาย 3,357 คน เป็นหญิง 3,362 คน

(กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2552)

4. นักท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ในช่วงเวลาที่เก็บข้อมูล จำนวนทั้งสิ้นประมาณ 3,000 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลโพน, 2552)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 ดังนี้

1. หน่วยงานภาครัฐ คือ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวนทั้งสิ้น 7 คน เป็นการเลือกสุ่มตัวอย่างจากผู้ที่เกี่ยวข้องและมีข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและมีหน้าที่ด้านการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (In-dept Structured Interview) โดยสุ่มตัวอย่างจากหน่วยงานต่างๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนตัวอย่างหน่วยงานภาครัฐ

หน่วยงานภาครัฐ	จำนวนตัวอย่าง (คน)
1. นายกองค้การบริหารส่วนตำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์	1
2. เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ เทศบาลตำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์	1
3. กำนันตำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์	1
4. เกษตรอำเภอ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์	1
5. นายอำเภอ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์	1
6. เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์	1
7. นักวิชาการพัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์	1
รวม	7

2. กลุ่มผู้ทอผ้าไหมแพรวา คือ ผู้เชี่ยวชาญในการผลิตการทอผ้าไหมแพรวาเพื่อการ
จัดจำหน่ายในพื้นที่บ้าน โพน ตำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง
แบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวนทั้งสิ้น 8 คน เป็นการเลือกสุ่มตัวอย่างจากผู้ที่มีความ
เชี่ยวชาญและสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาในการทอผ้าไหมแพรวารวมถึง
การดำเนินงานภายในกลุ่ม โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (In-dept Structured
Interview) จากกลุ่มต่างๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงตัวอย่างของกลุ่มทอผ้าไหมแพรวา

กลุ่มทอผ้าไหมแพรวา	จำนวนตัวอย่าง (คน)
1. ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มทอผ้าไหมแพรวา 168 หมู่ 3 บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์	1
2. ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มอาชีพสตรีทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพน (ศูนย์วัฒนธรรมผู้ไท) 173 หมู่ 5 ตำบลโพน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์	1
3. ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพน 7 หมู่ 3 บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์	1
4. ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพน 88 หมู่ 2 บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์	1
5. ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพน 220 หมู่ 3 บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์	1
6. ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพน 49 หมู่ 1 บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์	1
7. ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพน 195 หมู่ 1 บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์	1
8. ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพน 130 หมู่ 1 บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์	1
รวม	8

3. ประชาชน คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบไปด้วยประชากร 5 หมู่บ้าน ที่มีกลุ่มการผลิตผ้าไหมแพรวามีประชากรทั้งสิ้น 6,719 คน (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2552) และทำการเลือกตัวอย่างแบบสุ่ม (Random Sampling) โดยใช้วิธีการแจกแบบสอบถาม (questionnaire)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ การเลือกกลุ่มตัวอย่างจะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนประชากรในพื้นที่วิจัยทั้งหมดจำนวน 6,719 คน (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2552) โดยใช้สูตรการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane' (ปัญญา วีระวิทยเลิศ, 2545) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยกำหนดให้

n แทน จำนวนตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่กำหนดว่าจะให้มีระดับนัยสำคัญเป็น 0.05

แทนค่าในสูตร จะได้

$$n = 6,719 / 1 + (6,719)(0.05^2)$$

$$n \sim 377.52 \text{ ตัวอย่าง}$$

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องเก็บข้อมูล = 378 คน หรือ 400 คน

จากจำนวนประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณในบ้าน โพน ตำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบไปด้วยประชากร 5 หมู่บ้าน ที่มีกลุ่มการผลิตผ้าไหมแพรวามีประชากรทั้งสิ้น 6,719 คน (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2552) ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการกำหนดสัดส่วนในการสุ่มตัวอย่างประชาชนจากขนาดตัวอย่างที่ต้องการที่ 400 คน

4. นักท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวบ้าน โพน ตำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ในกลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยว มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้นประมาณ 3,000 คน (องค์การบริหารส่วนตำบล โพน, 2552) โดยใช้วิธีการแจกแบบสอบถาม (questionnaire)

ในการการศึกษาวิจัยครั้งนี้ การเลือกกลุ่มตัวอย่างจะได้กลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนประชากรในพื้นที่วิจัยทั้งหมดจำนวน 3,000 คน (องค์การบริหารส่วนตำบล โพน, 2552) โดยใช้สูตรการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane' เพื่อหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ (ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ, 2545)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยกำหนดให้

n แทน จำนวนตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่กำหนดว่าจะให้มีระดับนัยสำคัญเป็น 0.05

จัง

กา

3.

กับ

น้ำ

แก้

ศึก

ทอ

การ

การ

คำร

ระ

บริ

มีส

การ

คำร

แทนค่าในสูตร จะได้

$$n = 3,000 / 1 + (3,000) (0.05^2)$$

$$n \sim 352.94 \text{ ตัวอย่าง}$$

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องเก็บข้อมูล = 353 คน หรือ 400 คน

จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ประมาณ 3,000 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลโปน, 2552) ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการกำหนดสัดส่วนในการสุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวจากขนาดตัวอย่างที่ต้องการที่ 400 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และผสมผสานกับวิธีการตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมเนื้อหาอย่างสมบูรณ์ โดยแบ่งประเภทเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดังนี้

- เครื่องมือที่ใช้ตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพคือการสัมภาษณ์ การสังเกต
- เครื่องมือที่ใช้ตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณคือ แบบสอบถาม

หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลต่างมาประมวลผลด้วยการพรรณนาและวิธีการทางสถิติต่อไป

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

ประเด็นการสังเกตแบบสังเกตการณ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสังเกตการณ์ที่มีเค้าโครงกำหนดไว้ล่วงหน้า ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการสังเกตการณ์เกี่ยวกับสภาพของแหล่งท่องเที่ยว สภาพของแหล่งท่องเที่ยวทุกด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ กิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิต การทอผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญา สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ การบริหารและการจัดการ รวมทั้งสังเกตการณ์มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว

3.1.1 แบบสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจพื้นที่ศึกษา แหล่งท่องเที่ยวบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการสังเกต กิจกรรมการท่องเที่ยว การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ภูมิทัศน์ ระบบสาธารณูปโภคและการคมนาคม อาคารสถานที่ ระบบการจัดการด้านการท่องเที่ยว การบริการ และสภาพชุมชน ลักษณะพื้นที่ สภาพแวดล้อมลักษณะทางธรรมชาติ ความต้องการและการมีส่วนร่วมของชุมชนและผลกระทบต่าง ๆ ที่จะได้รับ ด้านการรวมกลุ่มทอผ้าไหมแพรวา เป็นต้น การสังเกตของผู้วิจัยใช้แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมควบคู่กัน ไปเพื่อความสมบูรณ์ และได้ตั้งคำถามต่อไปนี้ในการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ ในกลุ่มผู้ทอผ้าไหมแพรวา
ในบ้าน โพน คำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ดังนี้

1. ด้านการรวมกลุ่มการทอผ้าไหมแพรวาบ้าน โพน คำบล โพน อำเภอคำม่วง
จังหวัดกาฬสินธุ์

- 1.1 ด้านผ้าไหมแพรวา
- 1.2 ด้านการรวมกลุ่มทอผ้าไหมแพรวา
- 1.3 ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 1.4 ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไข

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ หน่วยงานภาครัฐที่
เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวบ้าน โพน คำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ดังนี้

1. ด้านแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวบ้าน โพน คำบล โพน อำเภอ
คำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

- 1.1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว
- 1.2. ด้านการวางแผนการดำเนินงาน
- 1.3. ด้านการบริหารจัดการ
- 1.4. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน
- 1.5. ด้านนโยบายของภาครัฐทำการสำรวจคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว

บ้าน โพน คำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จากการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์

2. ด้านความคิดเห็นที่มีต่อสภาพทั่วไปทางการท่องเที่ยวบ้าน โพน คำบล โพน
อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

- 2.1 ด้านที่ตั้ง
- 2.2 ด้านการคมนาคม
- 2.3 ด้านการรักษาความสะอาด
- 2.4 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ
- 2.5 ด้านคุณภาพของบุคลากร / เจ้าหน้าที่
- 2.6 ด้านเศรษฐกิจ
- 2.7 ด้านสังคม
- 2.8 ด้านบริการ
- 2.9 ด้านการรักษาความปลอดภัย
- 2.10 ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไข

ปี
นิต
ย

ที่

อ

ขอ
แ

โท
คำ
(C)

โท

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

แบบสอบถาม ซึ่งสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามปัญหาวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย รวมทั้งขอบเขตของการวิจัยและการนิยามศัพท์โดยการใช้คำถามปลายเปิด (Open - ended question) และคำถามปลายปิด (Close - ended question)

3.2.1 การจัดทำเครื่องมือ

3.2.1.1 แบบสอบถาม

แบบสอบถามมี 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวบริเวณแหล่งท่องเที่ยวบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ชุดที่ 2 แบบสอบถามประชาชนที่อยู่อาศัยบริเวณบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

แบบสอบถามชุดที่ 1

เป็นแบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยแบ่งเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ข้อมูลทั่วไป เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยตัวแปรที่เกี่ยวกับ อายุ อาชีพ สัญชาติ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา และ รายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย เป็นคำถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choice Question) และเป็นคำถามที่มีลักษณะการตอบแบบเลือกตอบ (Checklist) ดังต่อไปนี้

ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยว	ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอัตราส่วน (Ratio Scale)
วัตถุประสงค์ในการมาเที่ยว	ใช้ระดับข้อมูลนามบัญญัติ (Nominal Scale)
กิจกรรมการท่องเที่ยว	ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอัตราส่วน (Ratio Scale)
ความถี่ในการมา	ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอัตราส่วน (Ratio Scale)
งบประมาณการท่องเที่ยว	ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอัตราส่วน (Ratio Scale)
จำนวนผู้ร่วมมาท่องเที่ยว	ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอัตราส่วน (Ratio Scale)

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยจะวัดจากระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยภายนอก ดังนี้

- ปัจจัยด้านกายภาพและการจัดการหรือด้านสถานที่ของการท่องเที่ยวบ้าน โพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

- ปัจจัยด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

- ปัจจัยด้านกิจกรรมและการตอบสนองความต้องการทางการท่องเที่ยวบ้าน โพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

- ปัจจัยด้านความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวบ้าน โพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

โดยลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนและประเมินค่า ของ Likert's Scale (Rating Scale) ที่ให้ผู้ประเมินค่าเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์น้ำหนักคะแนนแต่ละตัวเลือก ตามวิธี Arbitrary Weighting Method ดังนี้ (อุทุมพร จามานาน, 2531)

เลือกตอบ	มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เลือกตอบ	มาก	ให้	4	คะแนน
เลือกตอบ	ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เลือกตอบ	น้อย	ให้	2	คะแนน
เลือกตอบ	น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ในการประเมินผล จะใช้วิธีการแปลผลแบบสอบถามโดยใช้ค่าเฉลี่ยตามหลักการแบ่งอันตรภาคชั้น (Class Interval) โดยใช้สูตรคำนวณช่วงกว้างของชั้น (ถ้วน สายยศ, 2548) ดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned} \text{Interval (I)} &= \frac{\text{Range(R)}}{\text{Class(C)}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

จากนั้นหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถามโดยพิจารณาตามเกณฑ์ในการประเมินผลดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 - 4.20	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 - 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการ
ท่องเที่ยวบ้าน โพน คำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ แบบปลายเปิด (Open-ended form or
questionnaire)

ผลการทดสอบแบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยวค่าของครอนบัก
(Cronbach) เพื่อทดสอบหาค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) เท่ากับ
0.873

แบบสอบถามชุดที่ 2

เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็น
ของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้าน โพน คำบล โพน อำเภอคำ
ม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้กับกลุ่มประชาชนที่อาศัยใกล้แหล่งท่องเที่ยวแบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ เพศ
อายุระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งเป็น
แบบเลือกตอบ (Checklist)

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวบ้าน
โพน คำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) โดยลักษณะ
คำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนและประเมินค่าของ Likert's Scale (Rating Scale) ที่ให้ผู้ประเมิน
ค่าเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์น้ำหนักคะแนนแต่ละตัวเลือก ตามวิธี Arbitrary Weighting
Method ดังนี้

เลือกตอบ	มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เลือกตอบ	มาก	ให้	4	คะแนน
เลือกตอบ	ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เลือกตอบ	น้อย	ให้	2	คะแนน
เลือกตอบ	น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

คะแนนเฉลี่ยระดับ 4.21 - 5.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้
ส่วนราชการพัฒนาการท่องเที่ยวบ้าน โพน คำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ใน
ระดับสูง

ส่วนที่ 4 ความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นในการจัดการ
การท่องเที่ยวบ้าน โพน คำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนของ
Likert's Scale (Rating Scale) ตามวิธี Arbitrary Weighting Method ดังนี้ (อุทุมพร จามานาน, 2531)

เลือกตอบ	5	คะแนน
เลือกตอบ	4	คะแนน
เลือกตอบ	3	คะแนน
เลือกตอบ	2	คะแนน
เลือกตอบ	1	คะแนน

คะแนนเฉลี่ยระดับ 4.21 - 5.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended form or questionnaire)

ผลการทดสอบแบบสอบถามชุดที่ 1 สำหรับประชาชนค่าของครอนบัท (Cronbach) เพื่อทดสอบหาค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) Cronbach เท่ากับ .936

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Method) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจากการทอผ้าไหมและภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยแบ่งลักษณะของการเก็บข้อมูลที่ทำการศึกษา คือ

4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวชาวไทย และประชาชนที่อาศัยบริเวณแหล่งท่องเที่ยวบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ รวมถึงข้อมูลจากการสัมภาษณ์หน่วยงานราชการ และนำมาวิเคราะห์ผลหาข้อสรุปต่อไป

4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการประกอบของการทำวิจัยนั้นผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ตำราที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัย วิทยานิพนธ์ และเอกสารและแนวคิด ทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้อง บทความจากข่าวสาร และการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ทางการท่องเที่ยว

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสังเกตของผู้วิจัยโดยตรง ได้นำมาสรุปตามประเด็นเนื้อหาของการสังเกตการณ์ในภาพรวม และการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างต่อเนื่องและเป็นขั้นตอนโดยการตรวจสอบความถูกต้อง (Content Analysis)

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ (SPSS) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.2.1 ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ ข้อมูลทั่วไป เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยตัวแปรที่เกี่ยวกับ อายุ อาชีพ สัญชาติ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา และ รายได้ต่อเดือน โดยเป็นคำถามที่ตัวแปรอยู่ในระดับกลุ่มชั้น (Nominal Scale) สำหรับสถิติที่ใช้คือสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยใช้ตารางแจกแจงความถี่แสดงผลเป็นค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายตัวแปรดังกล่าว
ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541)

$$SD = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

5.2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สถิติที่ใช้คือสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยใช้ตารางแจกแจงความถี่แสดงผลเป็นค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายตัวแปรดังกล่าว

5.2.3 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) เพื่อทดสอบสมมติฐานแต่ละข้อ โดยใช้สถิติ One- Way ANOVA (F-Test) เพื่อทดสอบความแตกต่างในการวิเคราะห์ ความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ พฤติกรรมการท่องเที่ยว ความพึงพอใจและการต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว

การคำนวณ F - test ในการทดสอบ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว ในการคำนวณสถิติเพื่อการทดสอบนั้นต้องใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแหล่งความแปรปรวนระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่ม มีขั้นตอนการคำนวณดังนี้

สูตรการทดสอบค่าเอฟคือ $F = \frac{S_1^2}{S_2^2}$ เมื่อ $S_1^2 > S_2^2$ โดยมี $df_1 = n_1 - 1, df_2 = n_2 - 1$

หรือ $F = \frac{S_1^2}{S_2^2}$ เมื่อ $S_2^2 > S_1^2$ โดยมี $df_1 = n_2 - 1, df_2 = n_1 - 1$

เมื่อ S_1^2, S_2^2 แทนความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1, 2

1) การคำนวณหาความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (mean square between groups)

เขียนแทนด้วย MSB ซึ่งหาได้จาก

$$MSB = \frac{SSB}{k-1} \quad \text{ในที่นี้ } k=3 \text{ เนื่องจากมี 3 กลุ่ม}$$

ซึ่ง SSB หาได้จาก
$$SSB = \sum_{j=1}^k \frac{\left(\sum_{i=1}^{n_j} x_{ij} \right)^2}{n_j} - \frac{\left(\sum_{j=1}^k \sum_{i=1}^{n_j} x_{ij} \right)^2}{N}$$

2) การคำนวณหาความแปรปรวนภายในกลุ่ม (mean square within groups)

เขียนแทนด้วย MSW ซึ่งหาได้จาก

$$MSW = \frac{SSW}{N-k}$$

ซึ่ง SSW หาได้จาก

$$SSW = \sum_{j=1}^k \sum_{i=1}^{n_j} x_{ij}^2 - \sum_{j=1}^k \frac{\left(\sum_{i=1}^{n_j} x_{ij} \right)^2}{n_j}$$

3) หาค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบคือ F-test โดยการเปรียบเทียบค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่มและความแปรปรวนภายในกลุ่ม

$$F = \frac{MSB}{MSW}$$

5.3 วิเคราะห์ความแปรปรวน

โดยทั่วไปนิยมสรุปผลการคำนวณลงในตารางที่เรียกว่าตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA table) ซึ่งเป็นดังนี้

ตารางที่ 3 วิเคราะห์ความแปรปรวน

แหล่งของความแปรปรวน (source of variation)	ระดับชั้น ความเสรี (df หรือ v)	ผลรวม กำลังสอง (SS)	ความ แปรปรวน (MS)	ค่า F (F)
ระหว่างกลุ่ม (between group)	k-1	SSB	MSB	$\frac{MSB}{MSW}$
ภายในกลุ่ม (within group)	N-k	SSW	MSW	MSW
รวม (total)	N-1	SST		

รวมทั้งวิเคราะห์เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่างๆ กับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

หาค่า Chi-square ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานที่มีผลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยดูจากค่าสหสัมพันธ์ว่ามี

ความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 เนื่องจากขนาดของระดับของความสัมพันธ์ที่วิเคราะห์ได้หลายระดับ ในการตีความจึงต้องใช้ค่าบรรยายสหสัมพันธ์ (Correlation) โดยใช้เกณฑ์ของ Davis คือ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538: 125)

การคำนวณค่าไคสแควร์ (Chi - Square) ใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้
(บุญธรรม กิจปริคาปริสุทธิ, 2540)

สูตรที่ใช้ในการคำนวณหาความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปร คือ

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j>1}^c \frac{(O - E)^2}{E}, \quad df = (r - 1) (c - 1)$$

เมื่อ O แทน ความถี่ที่สังเกตได้
E แทน ความถี่ที่คาดหวัง

เราสามารถหา E ได้จาก $E = \frac{R \times C}{N}$

เมื่อ R แทน ผลรวมของความถี่ในแถวนั้น
C แทน ผลรวมของความถี่ในคอลัมน์นั้น

การ

ทอ

วิศ

จัง

2 ชุ

ดบ

ประ

ปัญ

โดย

ผล

คำม

1. ๕

ภาพ

แต่

บทที่ 4

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว
การศึกษาในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้เครื่องมือใช้แบบสัมภาษณ์ 2 ชุด ชุดที่ 1 ในกลุ่มตัวอย่างกลุ่ม
ทอผ้าไหมแพรวา จำนวน 8 ฉบับ เพื่อศึกษาถึงรูปแบบผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่น
วัฒนธรรมผู้ไทที่เกี่ยวข้องกับการทอผ้าไหมแพรวาในเขตบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง
จังหวัดกาฬสินธุ์ ชุดที่ 2 ในกลุ่มตัวอย่างหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 7 ฉบับ และแบบสอบถามทั้งสิ้น
2 ชุด ในกลุ่มตัวอย่างโดยชุดที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยว 400 ฉบับ และชุดที่ 2 สำหรับประชาชน 400
ฉบับ รวมทั้งสิ้น 800 ฉบับ เพื่อสำรวจความพึงพอใจและความต้องการของนักท่องเที่ยวและ
ประชาชนที่มีต่อการท่องเที่ยวและเพื่อศึกษาถึงปัจจัยการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมถึง
ปัญหาอุปสรรคที่มีผลต่อการท่องเที่ยวและแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยว
โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้เทคนิคการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพควบคู่กับการวิจัยเชิงปริมาณ และการนำเสนอ
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ
3. การพัฒนาศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอ
คำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
4. การอภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1.1 กลุ่มทอผ้าไหมแพรวา

จากการสัมภาษณ์กลุ่มทอผ้าไหมแพรวาบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัด
กาฬสินธุ์ ทั้ง 8 กลุ่ม โดยมีรายละเอียดดังนี้

แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาในบ้านโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

1) ด้านผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวา

ผ้าไหมแพรวาบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีลักษณะ
แตกต่างจากแหล่งอื่นเนื่องจากมีลักษณะพิเศษ โดดเด่นตามเอกลักษณ์ของการทอโดยใช้ภูมิปัญญา

ท้องถิ่นของชาวผู้ไท มีเอกลักษณ์อยู่ที่ลวดลายผ้า และการให้สีสันที่สะดุดตาประกอบกับการเลือกใช้สีเส้นไหมน้อยหรือไหมยอกที่มีความเลื่อมมัน ประกอบเข้ากับการเก็บลายหรือเก็บขีดที่ ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษชาวผู้ไท จึงทำให้เป็นต้องการของตลาดมาก และเนื่องจากการทอผ้าไหมแพรวาต้องใช้ความชำนาญและฝีมือรวมทั้งระยะเวลาในการทอค่อนข้างมาก ทำให้บางครั้งไม่สามารถผลิตได้เพียงพอ ต้องมีการสั่งจองล่วงหน้า อีกทั้งทางกลุ่มยังไม่สามารถผลิตเส้นไหมดิบที่มีคุณภาพได้ซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญที่ใช้สำหรับการทอผ้าไหมแพรวา

2) ด้านการรวมกลุ่มทอผ้าไหมแพรวา

การรวมกลุ่มทอผ้าไหมแพรวาในเริ่มก่อตั้งขึ้นปี 2551 โดยเป็นการรวมตัวกันของผู้ประกอบการ วิสาหกิจชุมชน ภาคการค้าและการผลิตผ้าไหมแพรวา ในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีเป้าหมาย “มุ่งสร้างมาตรฐาน และเพิ่มยอดขายในระดับประเทศและต่างประเทศ” วัตถุประสงค์ของกลุ่มทอผ้าไหมแพรวามีดังนี้

2.1) เพื่อกระตุ้นให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจ ผ้าไหมแพรวา จังหวัดกาฬสินธุ์ เกิดความตระหนักและเห็น ความสำคัญของการรวมกลุ่มเป็นพันธมิตรทางธุรกิจ

2.2) เพื่อพัฒนาให้เกิดการรวมกลุ่มอุตสาหกรรมผ้าไหมแพรวา จังหวัดกาฬสินธุ์ และการดำเนินการของคลัสเตอร์ที่มีการกำหนดทิศทาง เป้าหมายและกลยุทธ์ รวมทั้งแผนปฏิบัติการในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจที่ชัดเจน

2.3) เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรม โดยการหาแนวทางร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์และสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ทั้งในด้านการตลาด การผลิตและบุคลากร

2.4) เพื่อสร้างศักยภาพในการแข่งขันให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

3) ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์ต่างๆเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยว ในการเลือกซื้อสินค้า จากเดิมที่มีการจัดจำหน่ายผ้าไหมแพรวาที่เป็นผืนเท่านั้น ปัจจุบันมีการคิดเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูปทั้งสำหรับสุภาพบุรุษและสำหรับสุภาพสตรีเป็นการเพิ่มมูลค่าของผ้าไหมแพรวา นอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์อื่นๆ เช่น ผ้าฝ้าย ผ้าขาวม้า ผ้าห่ม กระเป๋าผ้า ดอกไม้ติดหน้าอก กระติบข้าว เป็นต้น เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวในการเลือกซื้อเป็นของที่ระลึก และของฝากได้

4) ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

4.1) ปัญหาอุปสรรค

4.1.1) การผลิตผ้าไหมแพรวาไม่สามารถผลิตได้ตามความต้องการของตลาดได้ในบางครั้ง ต้องสั่งจองล่วงหน้า

4.1.2) คนรุ่นใหม่ที่สนใจการทอผ้าไหมแพรวามีน้อยลง มีแนวโน้มที่จะขาดแคลนผู้ที่มีความชำนาญในการทอผ้าไหมแพรวาได้ในอนาคต

4.1.3) การจัดหน่ายยังจำกัดอยู่ในเฉพาะกลุ่มเท่านั้น

4.2) แนวทางแก้ไข

4.2.1) เพิ่มศักยภาพการผลิตการทอผ้าไหมแพรวา โดยการส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนถ่ายทอดภูมิปัญญาการทอผ้าไหมแพรวาในชุมชน โดยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญการทอผ้าไหมแพรวา เป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดให้กับที่คนในชุมชนรวมทั้งประชาชนโดยทั่วไปที่สนใจการสร้างรายได้จากการทอผ้าไหมแพรวา รวมทั้งส่งเสริมการปลูกหม่อน เลี้ยงไหมที่มีคุณภาพให้มากขึ้น เพื่อเป็นวัตถุดิบที่ดีในการทอผ้าไหมแพรวาที่มีคุณภาพต่อไป

4.2.2) ปลูกฝังให้เยาวชนคนรุ่นใหม่มีความรักหวงแหนในมรดกทางวัฒนธรรมการทอผ้าไหมในท้องถิ่น โดยเริ่มจากครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ควรมีกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทอผ้าไหมแพรวาให้เยาวชนได้ศึกษาเรียนรู้

4.2.3) เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ต่างๆ ให้มากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างกระแสให้คนในสังคมหันมาสนใจในผ้าไหมแพรวามากขึ้น

1.2 หน่วยงานภาครัฐ

จากการสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักบริหารการปกครองท้องที่ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเกษตรอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ว่าการอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ รวมทั้งสิ้น 7 ตัวอย่าง โดยมีรายละเอียดดังนี้

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ 5 ด้านดังนี้

1) ด้านแหล่งท่องเที่ยว

บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นหมู่บ้านของชาวผู้ไท ที่มีรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือ การท่องเที่ยวในรูปแบบของการเรียนรู้วิถีชุมชนของ

ชาวผู้ไท โดยมีผ้าไหมแพรวาเป็นอัตลักษณ์ที่สำคัญในการนำมาซึ่งการดึงดูดนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางเพื่อมาเลือกชมเลือกซื้อผ้าไหมแพรวาโดยตรง หรือการมาติดต่อเพื่อซื้อขายผ้าไหมแพรวาในเชิงธุรกิจ และการเข้ามาท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมการผลิตผ้าไหมแพรวาของชาวผู้ไทบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

สภาพพื้นที่ของบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในปัจจุบันยังขาดศักยภาพด้านกิจกรรม นักท่องเที่ยวจึงไม่นิยมพักค้างคืน ส่วนใหญ่จะเป็นหน่วยงานภาครัฐ กลุ่มแม่บ้าน และสถาบันการศึกษาที่เข้ามาศึกษาดูงาน

สถานการณ์การท่องเที่ยวของบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในปัจจุบันเริ่มเป็นที่รู้จักและมีการขยายตัวของการท่องเที่ยว ซึ่งสังเกตได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวและมูลค่าการจำหน่ายผ้าไหมแพรวา ที่มีจำนวนมากขึ้นในทุกๆปี รวมถึงมีการจัดงานที่ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น งานพุทธาหวาน สืบสานวัฒนธรรมผู้ไท ผ้าไหมแพรวาบ้านโพน ของดีอำเภอคำม่วงเทศกาล และ งานมหกรรมโปงลางแพรวา และงานกาชาดกาฬสินธุ์ ซึ่งจัดขึ้นทุกปี รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ทางสื่ออินเตอร์เน็ต สื่อโทรทัศน์

หน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่ในการพัฒนาการท่องเที่ยวบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในส่วนของการเป็นผู้สนับสนุนด้านงบประมาณและการวางแผนการเผยแพร่กิจกรรมต่างๆ โดยได้จัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงนำเอาประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทบ้านโพน มานำเสนอในรูปแบบและวิธีการต่างๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อนำเสนอชุมชนวัฒนธรรมผู้ไทบ้านโพนให้เป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชน และมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุน การบริหารจัดการ ด้านการตลาดโดยเชื่อมโยงกับภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การนำเอาช่างทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพนไปจัดการเผยแพร่และสาธิตการทอผ้าไหมแพรวาตามประเทศต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

2) ด้านการวางแผนการดำเนินงาน

ปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เริ่มการพัฒนาด้านสถานที่ การประชาสัมพันธ์ สิ่งอำนวยความสะดวก การพัฒนาให้ผ้าไหมแพรวา กลายเป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในระดับสากล และจากบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ยังเป็นเส้นทางเชื่อมต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่ได้รับความนิยมในจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ อุทยานไม้กลายเป็นหิน อำเภอคำม่วง วัดพุทธนิมิตภูคำว อำเภอสหัสขันธ์ ศูนย์วิจัยและพิพิธภัณฑ์โค โนเสาร์ภูคุ้มข้าว อำเภอสหัสขันธ์ เขื่อนลำปาว สะพานเทพสุคา อำเภอสหัสขันธ์ เขื่อนลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นต้น จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต่อไปในอนาคต

หน่วยภาครัฐมีความต้องการพัฒนาเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานต่างๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากขึ้น เช่น ที่พักค้างคืนที่เหมาะสมและเรื่องของข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงภายในจังหวัด ร้านอาหารที่มีจำนวนเพียงพอและหลากหลาย ห้องน้ำสาธารณะ ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ป้ายสื่อความหมายต่างๆ ที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย และเรื่องของข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆเองและแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงและแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัด รองลงมาคือเรื่องของความปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยว

3) ด้านการบริหารจัดการ

ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐได้รับรู้ถึงศักยภาพของพื้นที่ คือ การเป็นชุมชนต้นแบบการผลิตผ้าไหมแพรวา และได้รับการพัฒนาให้เป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนั้นทางจังหวัดจึงมีโครงการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผ้าไหมแพรวาและวัฒนธรรม ผู้ไท มีการจัดสรรงบประมาณลงมาเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว การส่งเสริมวัฒนธรรม และการให้ทางชุมชนเข้ามามีบทบาทในจังหวัดกาฬสินธุ์ในการจัดงานประจำปีที่น่าเอาผ้าไหมแพรวาและวัฒนธรรมผู้ไท มานำเสนอ มาออกร้านจำหน่าย การต้อนรับผู้มาเยือน หน่วยงานภาครัฐจะเป็นกลุ่มหลักในการรับนโยบายจากส่วนกลางมาสานต่อให้เป็นจริงในเชิงปฏิบัติ นอกจากนี้ ในส่วนของการดำเนินกิจกรรมที่เกิดขึ้นในชุมชน หน่วยงานภาครัฐจะเป็นกลุ่มหลักที่มีส่วนต่อการกำหนดทิศทาง และเป็นผู้ดำเนินการหลัก เพราะมีความพร้อมด้านบุคลากรการทำงาน และทรัพยากรอื่นๆ

4) ด้านการมีส่วนร่วม

หน่วยงานภาครัฐคิดว่าชุมชนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม ด้านการร่วมกันวางแผนในการต้อนรับนักท่องเที่ยว แบ่งหน้าที่คนในชุมชนทำกันอย่างชัดเจน ไม่เอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว และไม่เอารัดเอาเปรียบคนในชุมชนด้วยกัน สร้างความสามัคคีในชุมชน นอกจากนี้ควรมีส่วนร่วมในด้านการพัฒนาการรองรับการพักค้างคืนของนักท่องเที่ยว โดยให้มีเอกลักษณ์เพื่อดึงดูดความสนใจ และมีมาตรฐานในการบริการนักท่องเที่ยวที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณูปโภคและบริการขั้นพื้นฐานต่างๆที่มีความจำเป็นกับนักท่องเที่ยว โดยการพัฒนาต่างๆต้องคำนึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยวด้วย ไม่ควรคำนึงผลประโยชน์ส่วนตนมากเกินไปควรคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากที่สุด

5) ด้านนโยบายของภาครัฐ

5.1) เป็นผู้จัดสรรงบประมาณเพื่อการก่อสร้างบ้านผู้ไท ขึ้นที่บริเวณศูนย์วัฒนธรรมผู้ไทบ้านโพน ด้วยงบประมาณ 3 ล้านบาทเศษ และจัดสรรงบประมาณต่างๆ ในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

5.2) เชื่อมโยงนำเอาประเพณีวัฒนธรรมผู้ไท บ้านโพน นำไปเสนอในรูปแบบและวิธีการต่างๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ

นโยบายภาครัฐที่ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ดังนี้

โครงการร้อยแก่นสารสินธุ์ โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นตลาดการท่องเที่ยวในภาคอีสานเชิงพุทธศาสนา ซึ่งนอกจากจะเป็นการสนองตอบต่อกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ศรัทธาพุทธศาสนา และยังเป็นการเชื่อมประสานความปรองดองของประชาชน โดยอาศัยกิจกรรมท่องเที่ยวเป็นตัวกลาง เน้นเส้นทางของ 4 จังหวัด คือ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และกาฬสินธุ์ ซึ่งแต่ละจังหวัดมีพระธาตุสำคัญๆ บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ เป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชน เป็นมงคลต่อชีวิตคือพระธาตุขามแก่น จ.ขอนแก่น พระธาตุยาคู จ.กาฬสินธุ์ พระมหาเจดีย์ชัยมงคล จังหวัดร้อยเอ็ด และพระธาตุนาคูน จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งโครงการนี้จะเป็น โครงการที่เกิด โอกาสให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวยังจังหวัดกาฬสินธุ์มากยิ่งขึ้น

ด้านความลิคเห็นที่มีต่อสภาพทั่วไปทางการท่องเที่ยวบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

1) สถานที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว

สถานที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวเหมาะสมในการเดินทางมาท่องเที่ยว โดยเป็นจุดที่สามารถเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่ได้รับความนิยมในจังหวัดกาฬสินธุ์ได้ เนื่องจากจังหวัดกาฬสินธุ์ยังเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ ทางธรรมชาติ และทางพุทธศาสนา ทำให้เกิดโอกาสทางการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น และจากสถานที่ตั้งของบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เหมาะสมกับการทำกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในเชิงวัฒนธรรม การจัดกิจกรรมต่างๆ ภายในไม่ส่งผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดงานพุทธาหวาน สืบสานวัฒนธรรมผู้ไท ผ้าไหมแพรวาบ้านโพน ของดีอำเภอกำม่วง เป็นต้น

2) การคมนาคมและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

การคมนาคมขนส่งและการเดินทางในแหล่งท่องเที่ยวบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เส้นทางส่วนใหญ่สามารถเดินทางเข้าถึงได้ง่าย มีถนนลาดยาง แต่มีเส้นทางบางส่วนที่ชำรุดแต่สามารถที่จะใช้เดินทางได้แต่ไม่สะดวก ซึ่งอยู่ในระหว่างรออนุมัติ

งบประมาณในการปรับปรุง และมีป้ายบอกทางแต่ยังมีจำนวนที่น้อยอยู่ มีการให้บริการโดยอาสาสมัคร

3) การรักษาความสะอาดของแหล่งที่ท่องเที่ยว

แหล่งที่ท่องเที่ยวมีระบบการจัดการด้านความสะอาดในเรื่องของขยะมูลฝอยอยู่ในเกณฑ์ที่ดี มีจุดทิ้งขยะที่ชัดเจน เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐมีการณรงค์ให้ทุกบ้านรักษาความสะอาดบริเวณหน้าบ้านของตัวเองให้สะอาดเรียบร้อย จึงช่วยส่งเสริมระบบการจัดการขยะมูลฝอยที่ดี

4) สิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งที่ท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกรวมทั้งสาธารณูปโภคพื้นฐานยังมีน้อยที่สมควรจะได้รับการพัฒนา เช่น ที่จอดรถ ห้องน้ำสาธารณะ ร้านอาหาร ที่พัก ป้ายบอกทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวควรอยู่ในจุดที่สังเกตเห็นง่ายและมีตามระยะทางต่างๆ และป้ายสื่อความการให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยว โทรทัศน์สาธารณะหลายจุดก็ชำรุดและเสียหายเนื่องจากขาดการดูแลรักษา หน่วยงานภาครัฐเห็นควรให้มีการซ่อมแซม ดูแลรักษา และเพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่างๆ ในแหล่งที่ท่องเที่ยว

5) การตรวจวัดคุณภาพและมาตรฐานของบุคลากร

หน่วยงานภาครัฐใช้วิธีการฝึกอบรมศึกษาดูงานการท่องเที่ยวในจังหวัดต่างๆทั่วประเทศเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และได้นำมาวางแผนด้านการท่องเที่ยวของคนให้เกิดขึ้น ด้านการทำงานมีการแบ่งหน้าที่งานต่างๆ และจัดทำแบบประเมิน แบบสอบถาม รวมทั้งกล่อมรับความคิดเห็นเพื่อรับความคิดเห็น ข้อติชม ของนักท่องเที่ยว รวมทั้งทั้งมีการทดสอบและประเมินผลงานเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติทั้งแผนระยะสั้นและระยะยาว

6) ความสำคัญของแหล่งที่ท่องเที่ยวที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ

เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน และเมื่อคนมีรายได้จึงเกิดการจับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ เกิดรายได้หมุนเวียนทั่วไป เกิดความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจอยู่ภายใต้ของพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง

7) ความสำคัญของแหล่งที่ท่องเที่ยวที่มีต่อสังคม

ช่วยยกระดับมาตรฐานการครองชีพของคนในชุมชนให้สูงขึ้น เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า การท่องเที่ยวได้ช่วยยกระดับมาตรฐานการครองชีพของคนในสังคมให้สูงขึ้น ทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี อีกทั้งเป็นการสร้างความอบอุ่นให้เกิดขึ้นในครอบครัว เนื่องจากคนเมื่อมีอาชีพและรายได้ไม่ต้องออกเดินทางออกจากท้องถิ่นของตนเองเพื่อไปหางานทำยังท้องถิ่นอื่น คนในชุมชนทุกคนจะตั้งใจฝึกฝนจนถึงการให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว

8) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว

การให้บริการที่มีมาตรฐานคุณภาพของบริการ จะเป็นรูปแบบการแลกเปลี่ยนความรู้และวัฒนธรรมของชุมชนในกระบวนการท่องเที่ยว ในขณะที่มีความต้องการที่จะการวางแผนมรดกเทศก์ท้องถิ่น วิทยากรท้องถิ่น หรือนักสื่อความหมาย ที่มีความรู้ทางด้านธรรมชาติและวัฒนธรรม สามารถอธิบายเรื่องราวในท้องถิ่นและภูมิปัญญาพื้นบ้าน ได้ในอนาคต

9) วิธีการและมาตรการในการรักษาความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว

การรักษาความปลอดภัยในชุมชนบ้านโพน สภาพโดยทั่วไปของชุมชนมีความปลอดภัยโดยสภาพการณ์ทั่วไป เพราะชุมชนบ้านโพนเป็นชุมชนที่มีความใกล้ชิดกัน และเป็นหนึ่งเดียวเชิงสามัคคีกันมาตั้งแต่บรรพชน ความเป็นอยู่ในวิถีสังคมของชาวบ้านโพนจึงดำเนินไปอย่างเรียบร้อย ปราศจากภาวะคุกคาม หรืออันตรายในชีวิตและทรัพย์สิน ในสภาพความเป็นจริงของเทศบาลตำบลโพนในปัจจุบัน ยังเป็นชุมชนที่ยังไม่มีสถานีตำรวจ ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบเรื่องการรักษาความปลอดภัยโดยตรง แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจจากสถานีตำรวจภูธรอำเภอม่วง ก็ได้เข้ามาดูแลความสงบเรียบร้อยในลักษณะเวรยามอย่างต่อเนื่อง ในปี 2545 หน่วยงานภาครัฐได้รับงบประมาณก่อสร้างป้อมตำรวจ และได้ขอกำลังตำรวจมาประจำที่ป้อมยามแห่งนี้ อย่างไรก็ตาม ที่ชุมชนบ้านโพนก็ได้มีการจัดกำลังของชุมชนในรูปแบบของตำรวจบ้านดูแลความสงบเรียบร้อยของชุมชน

10) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

10.1) ปัญหาอุปสรรค

- 10.1.1) การประชาสัมพันธ์อยู่ในวงจำกัด
- 10.1.2) สิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสาธารณูปโภคยังมีอยู่น้อยมาก
- 10.1.3) ปัญหาพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่อย่างจำกัด
- 10.1.4) มีปัญหาในการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับชุมชน
- 10.1.5) ขาดความชัดเจนด้านนโยบายในการพัฒนาอย่างแท้จริง

10.2) แนวทางแก้ไข

10.2.1) เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้หลากหลายรูปแบบให้มากขึ้น เพื่อสร้างโอกาสทางการท่องเที่ยว

10.2.2) ประเมินการบริหารจัดการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยนักวิชาการที่มีความรู้และประสบการณ์ แล้วนำผลที่ได้มาศึกษาและปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการให้ได้มาตรฐานสากล และเพิ่มในส่วนของสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน

10.2.3) สร้างนโยบายวางแผนการใช้ทรัพยากรพื้นที่ทางการท่องเที่ยวอย่างคุ้มค่าที่สุด โดยใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์ทางการเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้มากที่สุด ทั้งค่อนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน

10.2.4) สร้างความสัมพันธ์โดยการมีส่วนร่วม โดยชี้ให้เห็นถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญ ควรมีการจัดทำเวทีชาวบ้าน เพื่อให้ทุกคนในชุมชนได้มีบทบาทและส่วนร่วมในการร่วมกันพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน รวมทั้งให้ชุมชนได้เห็นถึงข้อดีและประโยชน์ของการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อม

10.2.5) ต้องมีแผนงานกำหนดคน นโยบายในการพัฒนาที่ชัดเจน กำหนดวัตถุประสงค์ ระยะเวลา งบประมาณ รวมทั้งต้องมีการประเมินผลงาน เพื่อการปรับปรุงสืบเนื่องต่อไป เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างแท้จริง

ตารางที่ 4 แสดงปฏิทิน ประจำปี 2552

วัน/เดือน/ปี	บันทึกการตรวจเยี่ยม	หมายเหตุ	จำนวน (คน)
12 ต.ค. 52	นายกเหล่ากาชาดประจำจังหวัด กาฬสินธุ์และคณะหัวหน้าส่วน ราชการประจำจังหวัดกาฬสินธุ์	ร่วมเป็นประธานในพิธีเปิด	20
16 ต.ค. 52	นายจุฬา ศรีรัตนะและคณะ ร.ร. นาโครีประชาสรรค์	ร่วมแสดงความยินดี	6
19 ต.ค. 52	องค์การบริหารส่วนตำบลจุ่มจาน อ.ประจักษ์ศิลปาคม จ.อุดรธานี	ศึกษาดูงาน	4
19 ต.ค. 52	กลุ่มคัคเย็บบ้านสันติภาพพัฒนา ต.โนนป่าฮาง อ.ผาขาว	ศึกษาดูงาน	10
20 ต.ค. 52	หมู่ขุวกาชาด ร.ร.กาฬสินธุ์พิทยา สวรรค์ และเหล่ากาชาดจังหวัด กาฬสินธุ์	ศึกษาดูงาน	7
29 ต.ค. 52	คณะนักศึกษาศึกษาปริญญาโท ม.รามคำแหงและคณาจารย์	ศึกษาดูงาน	54
31 ต.ค. 52	คณะผู้ประสานงานตำบลนาบอน และกลุ่มแม่บ้านนาบอน	ศึกษาดูงาน	20

ตารางที่ 4 แสดงปฏิทิน ประจำปี 2552 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	บันทึกการตรวจเยี่ยม	หมายเหตุ	จำนวน (คน)
1 ก.ย. 52	ร.ศ.เกียรติคุณ ดร.สิทธิ บุตรอินทร์ และคณะราชบัณฑิตภาคีสมาชิก	ศึกษาดูงาน	5
5 ก.ย. 52	นายฉัตรชัย ศรีรอง องค์การบริหาร ส่วนตำบลหนองม้า อ.โพธิ์ศรี สุวรรณ จ.ศรีสะเกษ	ศึกษาดูงาน	20
16 ก.ย. 52	คณะอนุกรรมการประกวดเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล	ศึกษาดูงาน	4
23 ก.ย. 52	คณะกรรมการประกวดผลงาน ดีเด่นตามโครงการบูรณาการ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ได้เข้าเยี่ยมชม/ประกวด ผลการดำเนินงานกิจกรรม ดีเด่น	10
2 ต.ค. 52	ผู้ว่าราชการจังหวัดและคณะ	ตรวจเยี่ยมการดำเนินงาน	5
13 ต.ค. 52	กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	ถ่ายทำสารคดี รายการ นักปกครองไทย ใจเกิน ร้อย	7
16 ต.ค. 52	สำนักงานสภกรณ์ จ.กาฬสินธุ์	ศึกษาดูงาน	5
2 พ.ย. 52	คณะครูและนักเรียนชาวสวีเดน ร.ร.สตรีศึกษา โครงการนักเรียน แลกเปลี่ยน ไทย-สวีเดน	ศึกษาดูงาน	21
29 พ.ย. 52	คณะเจ้าหน้าที่ ร.พ.ธรรมศาสตร์ เฉลิมพระเกียรติ	ศึกษาดูงาน	12

ตารางที่ 5 แสดงปฏิทิน ประจำปี 2553

วัน/เดือน/ปี	บันทึกการตรวจเยี่ยม	หมายเหตุ	จำนวน (คน)
4 ก.พ. 53	สำนักงานพัฒนาชุมชน จ.ขอนแก่น	ศึกษาดูงาน	5
4 ก.พ. 53	พัฒนาการ อ.มัญจาคีรี จ.ขอนแก่น	ศึกษาดูงาน	4
5 ก.พ. 53	เจ้าหน้าที่จาก เขตห้วยขวาง กรุงเทพ	ศึกษาดูงาน	20
13 มี.ค. 53	สำนักงานพัฒนาชุมชน อ.ไชยวาน จ.อุดรธานี	ศึกษาดูงาน	10
27-29 เม.ย. 53	สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม	ฝึกอบรม โครงการตระหนัก ในคุณค่าวัฒนธรรม	10
30 มิ.ย. 53	คณะกรรมการกักันรองนายอำเภอ ที่มีผลงานดีเด่นระดับเขต 10	ตรวจประเมินผลการ ปฏิบัติงานของนายอำเภอ เลิศบุศย์ กองทอง	5
22 ก.ค. 53	คณะนายค้ำรางวัลวิทยาลัยการค้ำรางวัล หลักสูตรผู้ก้ำกับการรุ่นที่ 73 โดย การนำของ พ.ศ.ท.ยุทธพล เดิมสม เกตุ อาจารย์วิทยาลัยการค้ำรางวัล	ได้นำผู้เข้ารับการอบรม อุดหนุนสินค้าและเยี่ยมชม	50
23 ก.ค. 53	องค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อ.กมลาไสย จ.กาฬสินธุ์	ศึกษาดูงาน	42
3 ส.ค. 53	สภาวัฒนธรรมตำบลโพนงาม	ศึกษาดูงาน	4
6 ส.ค. 53	กลุ่มอาชีพและพนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลนาเทียง อ.กุสุมาลย์ จ.สกลนคร	ศึกษาดูงาน	10
10 ส.ค. 53	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาน้อย อ.เวียงเก่า จ.ขอนแก่น	ศึกษาดูงาน	12
15 ส.ค. 53	นักศึกษาและอาจารย์ มหาวิทยาลัย นิวอิงแลนด์ ออสเตรเลีย	ศึกษาดูงาน	3

ตารางที่ 5 แสดงปฏิทิน ประจำปี 2553 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	บันทึกการตรวจเยี่ยม	หมายเหตุ	จำนวน (คน)
21 ส.ค. 53	สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรมเกษตรกรบ้านกุครึ่ง อ.กุครึ่ง จ.มหาสารคาม	ศึกษาดูงาน	20
25 ก.ย. 53	สภาวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ต.หนองมะเขือ อ.พล จ.ขอนแก่น	ศึกษาดูงาน	12
25 ต.ค. 53	คณะวัฒนธรรม นาฮีว อ.พล จ.ขอนแก่น	ศึกษาดูงาน	20
31 ต.ค. 53	นักศึกษาและอาจารย์วิทยาลัย นาฏศิลป์ กาฬสินธุ์	ศึกษาดูงาน	50
4 พ.ย. 53	คณะกรรมการเหล่าภาษา ค.คินจี อ.คำม่วง จ.กาฬสินธุ์	เยี่ยมชมเพื่อทูลเกล้าถวาย พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว	20
4 ธ.ค. 53	คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา ม. หอการค้าไทย	ศึกษาดูงาน	80
9 ธ.ค. 53	คณะนักศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ กาฬสินธุ์	ศึกษาดูงาน	100
8 ธ.ค. 53	รองผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์	ตรวจเยี่ยมการดำเนินงาน	5

ตารางที่ 6 แสดงปฏิทิน ประจำปี 2554

วัน/เดือน/ปี	บันทึกการตรวจเยี่ยม	หมายเหตุ	จำนวน (คน)
25 ม.ค. 54	ภาควิชาสังคมวิทยา มานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ ม.เกษตรศาสตร์	ศึกษาดูงาน	120
29 ม.ค. 54	เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน อ.มัญจาคีรี อ.โคกโพธิ์ชัย จ.ขอนแก่น	ศึกษาดูงาน	20

ตารางที่ 6 แสดงปฏิทิน ประจำปี 2554 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	บันทึกการตรวจเยี่ยม	หมายเหตุ	จำนวน (คน)
15 ก.พ. 54	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	ศึกษาดูงาน	3
16 ก.พ. 54	ผู้ช่วยท่องเที่ยวและกีฬา จ.กาฬสินธุ์	ตรวจเยี่ยมการดำเนินงาน	1
17 ก.พ. 54	สำนักงานพัฒนาชุมชน อ.นาแก จ.นครพนม	ศึกษาดูงานในโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา	20
1 มี.ค. 54	วิทยาลัยการอาชีพกาฬสินธุ์	ศึกษาดูงาน	60
2 มี.ค. 54	ผู้ตรวจราชการกระทรวงวัฒนธรรม	ตรวจการดำเนินงานโครงการวัฒนธรรมสถานียุวมชน	5
3 มี.ค. 54	สำนักงานเกษตร สำนักงานพาณิชย์ ผู้ประกอบการค้าทอ จ.ลำพูน	ศึกษาดูงาน	23
4 มี.ค. 54	ทีมงาน บริษัท อาร์เอส โปรโมชั่น	ถ่ายทำรายการโทรทัศน์	11
15 มี.ค. 54	กลุ่มผ้าคราม บ้านพันนา ต.พันนา อ.สว่างแดนดิน จ.สกลนคร	ศึกษาดูงาน	212
15 มี.ค. 54	คณะกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จ.ชลบุรี	ศึกษาดูงาน	100
15 มี.ค. 54	กลุ่มทอผ้าข้อมสีธรรมชาติตำบลพันนา อ.สว่างแดนดิน จ.สกลนคร	ศึกษาดูงาน	80
20 มี.ค. 54	คณะนักศึกษา ม.ราชภัฏกาฬสินธุ์	ศึกษาดูงาน	90
29 มี.ค. 54	องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี	ศึกษาดูงาน	10
29 มี.ค. 54	คณะครูอาจารย์ จาก จ.ระยอง	ศึกษาดูงาน	60
31 มี.ค. 54	องค์การบริหารส่วนตำบลเก่ากลอย อ.นากลาง จ.หนองบัวลำภู	ศึกษาดูงาน	1

สรุปยอดของการศึกษาดูงานตั้งแต่ ค.ศ. 2552 - มี.ค. 2554

ตารางที่ 7 แสดงสรุปยอดของการศึกษาดูงาน

หน่วยงาน	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย (ร้อยละ)
สถาบันการศึกษา	651	42.8
กลุ่มแม่บ้าน	432	28.4
หน่วยงานภาครัฐ	414	27.2
อื่นๆ	11	1.6
รวม	1508	100

จากตารางสรุปยอดของการศึกษาดูงาน จะเห็นได้ว่าผู้ที่เดินทางมาเยี่ยมชม ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มสถาบันการศึกษา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 42.8 รองลงมา คือ กลุ่มแม่บ้าน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 28.4 และหน่วยงานภาครัฐ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 27.2 ตามลำดับ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษาดูงาน ดังนั้นจากวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ในการท่องเที่ยว สรุปได้ว่า การจัดการท่องเที่ยวสำหรับบ้านโปง คำบด โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ น่าจะเป็นการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา หรือทัศนศึกษา เสียมากกว่า (คำทอง ไสภิกข, 2554)

จากงานวิจัยของ สุรศักดิ์ พิมพ์เสนและคณะ (2545) รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาสภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนผู้ไท บ้านโปง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนผู้ไทบ้านโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีชื่อเสียงด้านขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และการผลิตผ้าไหมแพรวาเพื่อการท่องเที่ยว ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนอย่างเป็นธรรม ชุมชนผู้ไทบ้านโปงยังมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่เหนียวแน่น มีการนับถือพุทธศาสนาอย่างเข้มแข็ง มีการทำบุญตามจารีตประเพณี 12 เดือน สำหรับบุญประเพณีที่ชาวบ้านโปงให้ความสำคัญ และจัดได้ยิ่งใหญ่ที่สุด คือ บุญบั้งไฟซึ่งใช้เวลา 2 วัน จัดขึ้นในเดือนพฤษภาคมของทุกปี ด้านรูปแบบการท่องเที่ยว สามารถจัดการท่องเที่ยวได้ 2 รูปแบบ รูปแบบที่ 1 คือ การท่องเที่ยวแบบไป-กลับ ภายใน 1 วัน โดยเริ่มเดินทางจากตัวเมืองกาฬสินธุ์เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวเสริมที่อำเภอสหัสขันธ์ และเข้าสู่ชุมชนบ้านโปงในช่วงบ่ายขึ้นชมวัฒนธรรมบุญประเพณี ประเพณีการทอผ้าไหมแพรวาเลือกซื้อผ้าไหมแพรวา และเดินทางกลับในตอนเย็น รูปแบบที่ 2 การท่องเที่ยวแบบค้างคืน ซึ่งปัจจุบันยังไม่เป็นรูปธรรมชัดเจน

จะพบว่ามี ความขัดแย้งกับงานวิจัยของ สุรศักดิ์ พิมพ์เสนและคณะ ซึ่งในปัจจุบันจะเป็น การท่องเที่ยวในรูปแบบของการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา หรือทัศนศึกษา (Education Tourism) มากกว่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาจากสถาบันการศึกษา กลุ่ม แม่บ้านและหน่วยงานภาครัฐ เพื่อมาศึกษาถึงผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง มากกว่าการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

รายการนำเที่ยวที่ 1

การท่องเที่ยวแบบไป-กลับ 1 วัน

การท่องเที่ยวบ้านโพนเฉพาะท่องเที่ยวในชุมชนผู้ไทบ้านโพน หมายถึง การมุ่งเข้ามา ท่องเที่ยวเฉพาะในชุมชนผู้ไทบ้านโพน โดยตรงนั้นสามารถดำเนินการท่องเที่ยวตามแหล่ง ท่องเที่ยวสำคัญของบ้านโพนดังนี้

09.00 – 12.00 น.	เข้าสู่ศูนย์วัฒนธรรมผู้ไทบ้านโพน ชมพิพิธภัณฑ์ผู้ไทบ้านโพน เรียนรู้ ธรรมเนียมวิถีกิจกรรมการเรียนรู้ถึงกรรมวิธีการทอผ้าไหม ขั้นตอนต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับผ้าไหมแพรวาและบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารที่บ้านโพน ในบรรยากาศแบบผู้ไทโบราณ ประกอบด้วยการต้อนรับของชาวผู้ไท
13.00 – 14.30 น.	ศึกษาเรียนรู้วิถีชีวิตผู้ไทบ้านโพน ที่ผ้าข่อยทอผ้าไหมแพรวา ผ้าชายจักสานในหมู่บ้าน ซึ่งวิถีชีวิตดังกล่าวยังปรากฏอยู่เกือบทุกครัวเรือน ซึ่ง สามารถเลือกซื้อผ้าไหมแพรวาและเครื่องจักสานต่างๆจากชาวบ้านได้
14.30 – 15.00 น.	เลือกซื้อผ้าไหมแพรวา ณ ศูนย์วิจิตรแพรวา ศูนย์แสดงจำหน่ายผ้าไหมแพรวาชุมชนได้
15.00 – 15.30 น.	ชมเคารพสักการะที่วัดบ้านโพน และวัดป่ารังสีปาลิวัน ซึ่งยังได้ชม ทิวทัศน์สภาพป่าที่สมบูรณ์ กระจอกขาว ไก่ป่า เป็นแหล่งท่องเที่ยวใน ระบบนิเวศได้เป็นอย่างดี
15.30 – 16.00 น.	ชมสวนผลไม้และเลือกซื้อผลไม้สดๆ ที่ ไร่ศิริบุตร
16.00 น.	เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

นอกจากนี้ การท่องเที่ยวเฉพาะภายในชุมชนบ้านโพน ยังมีกรณีพิเศษ คือ กรณีงานบุญบั้งไฟ บุญเข้าพรรษา ออกพรรษา หรือ เทศกาลพิเศษต่างๆ ซึ่งในวันดังกล่าว ชาวผู้ไทบ้านโพนจะร่วม

แรงร่วมใจกันแสดงออกให้ปรากฏ ถึงความเป็นผู้ไท โดยการแต่งกายแบบดั้งเดิมของผู้ไทแทบทุกคน รวมทั้งรูปแบบอาหารการกินที่ชาวผู้ไทบ้านโพนนำมาเลี้ยงแขกและนักท่องเที่ยว

รายการนำเที่ยวที่ 2

การท่องเที่ยวแบบไป-กลับ 1 วัน

การท่องเที่ยวผจญภัยแหล่งท่องเที่ยวเสริม คือ พิพิธภัณฑสถานฟอสซิลไดโนเสาร์และวัดพุทธนิมิต ภูค้ำ อำเภอสหัสขันธ์ แล้วเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวที่ชุมชนบ้านโพน หรือท่องเที่ยวที่ชุมชนบ้านโพนแล้วเดินทางไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวเสริมในรูปของเส้นทางและกิจกรรมท่องเที่ยวเสริมในรูปเส้นทางและกิจกรรมการท่องเที่ยวดังนี้

08.00 -10.00 น.	ชมพิพิธภัณฑสถานไดโนเสาร์ ศึกษาแหล่งฟอสซิลไดโนเสาร์ที่สมบูรณ์ที่สุดและใหญ่ที่สุดในประเทศไทยที่ภูคุ้มข้าว อ.สหัสขันธ์ จ.กาฬสินธุ์	11
10.30 -11.30 น.	ท่องเที่ยวธรรมชาติบนภูค้ำ ชมโบสถ์ไม้แกะสลักและสถาปัตยกรรมสลักไม้ที่นำขึ้นมาจากจกได้เขื่อนลำปาวและนมัสการพระพุทธไสยาสน์ตะแคงขวา สมัยทวารวดีศึกษาสถานปฏิบัติธรรมอันสงบของสงฆ์ที่ดำเนินมาตั้งแต่บรรพกาล	12
13
11.30 - 12.00 น.	เดินทางจากวัดพุทธนิมิตภูค้ำถึงชุมชนผู้ไทบ้านโพน เข้าสู่ศูนย์วัฒนธรรมผู้ไท	14
12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารที่ชุมชนชาวผู้ไท ในบรรยากาศผู้ไทโบราณ ประกอบการฟ้อนผู้ไท	15
13.30 - 14.00 น.	ชมพิพิธภัณฑสถานผู้ไทบ้านโพน ที่ฝ่ายหญิงทอผ้าไหมแพรวา ฝ่ายชายจักสานในหมู่บ้าน ซึ่งวิถีชีวิตดังกล่าวยังปรากฏอยู่เกือบทุกครัวเรือน ซึ่งสามารถเลือกซื้อผ้าไหมแพรวาและเครื่องจักสานต่างๆจากชาวบ้านได้	15
15.30 - 16.00 น.	เลือกซื้อผ้าไหมแพรวา ณ ศูนย์วิจิตรแพรวา ศูนย์แสดงจำหน่ายผ้าไหมแพรวาของชุมชน	16
16.00 น.	เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ	18

รายการนำเที่ยวที่ 3

การท่องเที่ยวแบบ 2 วัน 1 คืน

การจัดการท่องเที่ยวแบบ 2 วัน 1 คืน จะทำให้นักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวภายในชุมชนได้ในระดับลึกซึ้ง นอกจากการท่องเที่ยวและการต้อนรับนักท่องเที่ยวตามประเด็นการจัดการท่องเที่ยวในรอบ 1 วันแล้ว ชาวผู้ไทบ้านโพนยังสามารถดำเนินกิจกรรมการต้อนรับนักท่องเที่ยวเพิ่มเติมได้ดังนี้

วันที่ 1

09.00 – 12.00 น.	เข้าสู่ศูนย์วัฒนธรรมผู้ไทบ้านโพน ชมพิพิธภัณฑ์ผู้ไทบ้านโพน เรียนรู้กรรมวิธี กิจกรรมการเรียนรู้ถึงกรรมวิธีการทอผ้าไหม ขั้นตอนต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับผ้าไหมแพรวาและบ้านโพนตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
12.00 – 13.00 น.	รับประทานอาหารที่บ้านโพน ในบรรยากาศแบบผู้ไทโบราณ ประกอบด้วยการต้อนรับของชาวผู้ไท
13.00 – 14.30 น.	ศึกษาวิถีชีวิตผู้ไทบ้านโพน ที่ฝ่ายหญิงทอผ้าไหมแพรวา ฝ่ายชายจักสานในหมู่บ้าน ซึ่งวิถีชีวิตดังกล่าวยังปรากฏอยู่เกือบทุกครัวเรือน ซึ่งสามารถเลือกซื้อผ้าไหมแพรวาและเครื่องจักสานต่างๆจากชาวบ้านได้
14.30 – 15.00 น.	เลือกซื้อผ้าไหมแพรวา ณ ศูนย์วิถีชีวิตแพรวา ศูนย์แสดงจำหน่ายผ้าไหมแพรวาชุมชนได้
15.00 – 15.30 น.	ชมเคารพสักการะที่วัดบ้านโพน และวัดป่ารังสีปาลิวัน ซึ่งยังได้ชมทิวทัศน์สภาพป่าที่สมบูรณ์ กระจอกขาว ไก่ป่า เป็นแหล่งท่องเที่ยวในระบบนิเวศได้เป็นอย่างดี
15.30 - 16.00 น.	ชมสวนผลไม้และเลือกซื้อผลไม้สดๆที่ไร่ศิริบุตร
16.00 - 18.00 น.	เข้าที่พักอาศัยในเรือนผู้ไทกับชาวบ้านโพนแต่ละหลังคาเรือนที่เข้าร่วมเป็นบ้านพักโฮมสเตย์ เพื่อเรียนรู้การดำรงชีวิตของชาวผู้ไทบ้านโพน ซึ่งมีอัตลักษณ์เฉพาะและแตกต่างจากชุมชนอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการดำรงชีวิตที่ผูกพันกับการทอผ้าไหมแพรวา
18.00 – 20.00 น.	ร่วมรับประทานอาหารเย็น ณ ลานกิจกรรม ศูนย์วัฒนธรรมผู้ไท พร้อมกับพิธีบายศรีสู่ขวัญแบบชาวผู้ไท และชมการแสดงฟ้อนผู้ไทของเยาวชนจากโรงเรียนชุมชนโพนพิทยาคม

20.00 น. กลับเข้าที่พักอาศัยในเรือนผู้ไทกับชาวบ้านโพนแต่ละหลังคาเรือนที่เข้าร่วมเป็นบ้านพักโฮมสเตย์

วันที่ 2

06.00 น. ร่วมทำบุญตักบาตรพร้อมรับประทานอาหารเช้าที่วัดป่าบ้านโพน โดยการแต่งกายด้วยชุดผู้ไท สะพายตระกร้าอาหารไปทำบุญตักบาตรที่วัด

10.00 - 12.00 น. บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ภายในวัดป่าบ้านโพน

12.00 - 13.00 น. รับประทานอาหารท้องถิ่นที่บ้านพักโฮมสเตย์

13.00 น. เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ด้านความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวบ้านโพน

ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป/ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไป/ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป/ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	165	41.25
หญิง	235	58.75
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	88	22.00
20 - 30 ปี	146	36.50
31 - 40 ปี	57	14.25
41 - 50 ปี	72	18.00
51 - 60 ปี	34	8.50
มากกว่า 60 ปี	3	0.75
3. สัญชาติ		
ไทย	400	100.00

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไป/ข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป/ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
4. สถานภาพ		
โสด	258	64.50
สมรส	120	30.00
หย่าร้าง	8	2.00
หม้าย	14	3.50
5. การศึกษา		
ประถมศึกษา	18	4.50
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	49	12.25
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	9	2.25
ปริญญาตรี	232	58.00
สูงกว่าปริญญาตรี	92	23.00
6. อาชีพหลัก		
รับราชการ	95	23.75
เอกชน/รัฐวิสาหกิจ	55	13.75
ค้าขาย - ธุรกิจส่วนตัว	59	14.75
รับจ้าง	7	1.75
นักเรียน	45	11.25
นักศึกษา	123	30.75
เกษตรกร	3	0.75
อื่น ๆ	13	3.25
7. รายได้ของท่านเฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่เกิน 5,000 บาท	90	22.50
5,001 - 10,000 บาท	118	29.50
10,001 - 20,000 บาท	80	20.00
มากกว่า 20,000 บาท	112	28.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่า ทั้งหมดคือนักท่องเที่ยวชาวไทย เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.75 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 41.25

อายุ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.50 รองลงมา มีอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 22 และต่ำสุดคือ มีอายุมากกว่า 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.75

สถานภาพ ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 64.50 รองลงมา สถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 30 และต่ำสุดคือ สถานภาพหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 2

การศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 58 รองลงมา มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 23 และต่ำสุดคือ มีการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 2.25

อาชีพหลัก ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30.75 รองลงมา รับราชการ คิดเป็นร้อยละ 23.75 และต่ำสุดคือ เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 0.75

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็น ร้อยละ 29.50 รองลงมา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28 และต่ำสุดคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ระยะเวลาโดยส่วนใหญ่ที่ท่านใช้ในการท่องเที่ยว		
1 วัน	244	61.00
2-3 วัน	87	21.75
4-5 วัน	57	14.25
มากกว่า 5 วัน	12	3.00
2. ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยของท่านในการท่องเที่ยวต่อครั้งต่อคน		
ต่ำกว่า 1,000 บาท	50	12.50
1,000 – 3,000 บาท	143	35.75
3,001 – 5,000 บาท	111	27.75
มากกว่า 5,000 บาทขึ้นไป	96	24.00

การ

3.

4. 1

5. ๘

6. กิ

ที่สุด

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
(ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3. โดยส่วนใหญ่ท่านเดินทางท่องเที่ยวในลักษณะ		
เดินทางท่องเที่ยวโดยลำพัง	23	5.75
เดินทางท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อน	121	30.25
เดินทางท่องเที่ยวกับญาติและครอบครัว	43	10.75
เดินทางท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ	201	50.25
เดินทางท่องเที่ยวโดยใช้บริการบริษัทนำเที่ยว	6	1.50
อื่น ๆ.....	6	1.50
4. โดยส่วนใหญ่พาหนะที่ท่านใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว		
รถยนต์ส่วนตัว	53	13.25
รถจักรยานยนต์	13	3.25
รถสองแถวประจำทาง	17	4.25
รถเช่า	298	74.50
อื่น ๆ ระบุ.....	19	4.75
5. สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ที่ท่านชื่นชอบมากที่สุด		
พิพิธภัณฑ์สิรินธร	162	40.50
เขื่อนลำปาว	148	37.00
กลุ่มทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพน	44	11.00
หมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ไทยโคกโก่ง	9	2.25
วัดพุทธนิมิตภูคาว	28	7.00
อื่น ๆ.....	9	2.25
6. กิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบใดที่ท่านชื่นชอบหรืออยากทำที่สุด		
ศึกษาประวัติศาสตร์	57	14.25
เรียนรู้วัฒนธรรม	238	59.50
สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์	47	11.75

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
(ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ชมธรรมชาติ	50	12.50
อื่น ๆ.....	8	2.00
7. วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวของท่านตรงกับข้อใดมากที่สุด		
ต้องการออกกำลังกาย	13	3.25
อบรม สัมมนา ทัศนศึกษา ดูงาน	268	67.00
ต้องการพักผ่อนในรูปแบบใหม่ ๆ	23	5.75
ต้องการความรู้ใหม่ ๆ	36	9.00
ต้องการศึกษาวัฒนธรรมใหม่ ๆ	50	12.50
อื่น ๆ	10	2.50
8. สิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดคือข้อใด		
กิจกรรมทางการท่องเที่ยว	112	28.00
ความรู้ใหม่ ๆ	183	45.75
ความเป็นสิริมงคล	14	3.50
ความสนุกสนานเพลิดเพลิน	91	22.75
9. ปัจจัยใดมีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของท่านมากที่สุด		
สิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน	77	19.25
การโฆษณาประชาสัมพันธ์	177	44.25
กิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย	43	10.75
ความปลอดภัยในการท่องเที่ยว	101	25.25
อื่น ๆ	2	0.50
รวม	400	100.00

เป็น
กิจ
เป็น
กว่า
50
ที่
รถ
ละ
โก
ที่
รถ
ละ
กิจ
ประ
25.25

จากตารางที่ 9 พบว่า ระยะเวลาโดยส่วนใหญ่ที่ใช้ในการท่องเที่ยว คือ ใช้เวลา 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 61 รองลงมา ใช้เวลา 2 - 3 วัน คิดเป็นร้อยละ 21.75 และต่ำสุดคือ ใช้เวลามากกว่า 5 วัน คิดเป็นร้อยละ 3

ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการท่องเที่ยวต่อครั้งต่อคน ส่วนใหญ่ใช้จ่าย 1,000 - 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.75 รองลงมา ใช้จ่าย 3,001 - 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.75 และต่ำสุดคือ ใช้จ่ายต่ำกว่า 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.50

ลักษณะการเดินทางท่องเที่ยว โดยส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ คิดเป็นร้อยละ 50.25 รองลงมา เดินทางท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 30.25 และต่ำสุดคือ เดินทางท่องเที่ยวโดยใช้บริการบริษัทนำเที่ยวและเดินทางกับคนอื่น ๆ เช่น คู่รัก คิดเป็นร้อยละ 1.50

พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวส่วนใหญ่ คือ รถเช่า คิดเป็นร้อยละ 74.50 รองลงมา รถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 13.25 และต่ำสุดคือ รถจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 3.25

สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ที่ชื่นชอบมากที่สุด คือ พิพิธภัณฑ์สิรินธร คิดเป็นร้อยละ 40.50 รองลงมา เขื่อนลำปาว คิดเป็นร้อยละ 37 และต่ำสุดคือ หมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ไทย โศภโคง และสถานที่อื่นๆ ในกาฬสินธุ์ คิดเป็นร้อยละ 2.25

กิจกรรมการท่องเที่ยวที่อยากทำที่สุด คือ เรียนรู้วัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 59.50 รองลงมา ศึกษาประวัติศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 14.25 และต่ำสุดคือ อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 2

วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว คือ อบรม สัมมนา ทัศนศึกษา ดูงาน คิดเป็นร้อยละ 67 รองลงมา ต้องการศึกษาวรรณกรรมใหม่ๆ คิดเป็นร้อยละ 12.50 และต่ำสุดคือ อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 2.50

สิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดคือ ความรู้ใหม่ๆ คิดเป็นร้อยละ 45.75 รองลงมา กิจกรรมทางการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 28 และต่ำสุดคือ ความเป็นสิริมงคล คิดเป็นร้อยละ 3.50

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด คือ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 44.25 รองลงมา ความปลอดภัยในการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 25.25 และต่ำสุด คือ อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 0.25

การทดสอบสมมติฐาน

1. ปัจจัยพื้นฐานของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแตกต่างกัน

อ่าน

การ

ตารางที่ 10 แสดงค่าไคสแควร์ของความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	ลักษณะทางประชากรศาสตร์ Pearson Chi-Square(P-value)					
	เพศ	อายุ	สถานภาพ	การศึกษา	อาชีพ	รายได้
ระยะเวลาในการท่องเที่ยว	0.077	0.000*	0.000*	0.000*	0.000*	0.000*
ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อครั้งต่อคน	0.002*	0.000*	0.000*	0.000*	0.000*	0.000*
ลักษณะการเดินทาง	0.000*	0.000*	0.000*	0.063	0.000*	0.000*
พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว	0.000*	0.083	0.000*	0.119	0.001*	0.013*
สถานที่ท่องเที่ยวที่ชื่นชอบมากที่สุด	0.000*	0.000*	0.000*	0.000*	0.000*	0.001*
กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ชื่นชอบมากที่สุดหรืออยากทำที่สุด	0.061	0.000*	0.000*	0.000*	0.000*	0.000*
วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว	0.000*	0.000*	0.025*	0.000*	0.000*	0.000*
สิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุด	0.000*	0.004*	0.000*	0.000*	0.000*	0.059
ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว	0.000*	0.007*	0.164	0.000*	0.000*	0.002*
รวม	0.008*	0.000*	0.000*	0.000*	0.000*	0.000*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ค่าเบ
มือแ
ความ
(3.55)

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านสถานที่ท่องเที่ยว

ด้านสถานที่ท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. ความพร้อมของสถานที่ท่องเที่ยว	3.60	0.808	มาก
2. ความพร้อมของการท่องเที่ยว	3.35	0.895	ปานกลาง
3. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.55	0.949	มาก
4. การรองรับนักท่องเที่ยว	3.45	0.902	มาก
5. การจัดการด้านการท่องเที่ยว	3.40	0.910	ปานกลาง
ภาพรวม	3.47	0.893	มาก

จากตารางที่ 11 ภาพรวมความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านสถานที่ท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.47) เมื่อแยกพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า ระดับคะแนนความพึงพอใจ ด้านสถานที่ท่องเที่ยวสูงสุดคือ ความพร้อมของสถานที่ท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.60) รองลงมา การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.55) และต่ำสุดคือ ความพร้อมของอุปกรณ์การท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.35)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโพน คำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานและ
สิ่งอำนวยความสะดวก

ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. ห้องน้ำสาธารณะ	3.35	0.932	ปานกลาง
2. ที่จอดรถเพียงพอ	3.56	0.868	มาก
3. ป้ายบอกทางต่าง ๆ ไปสถานที่ท่องเที่ยว	3.40	1.067	ปานกลาง
4. การให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยว	3.35	1.034	ปานกลาง
5. การจัดเก็บขยะและระบบกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย	3.34	0.854	ปานกลาง
6. โทรศัพท์สาธารณะ	3.15	0.887	ปานกลาง
ภาพรวม	3.36	0.940	ปานกลาง

จากตารางที่ 12 ภาพรวมความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโพน
คำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก
อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.36) เมื่อแยกพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า ระดับคะแนนความ
พึงพอใจ ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก สูงสุดคือ ที่จอดรถเพียงพอ
(ค่าเฉลี่ย 3.56) รองลงมา ป้ายบอกทางต่าง ๆ ไปสถานที่ท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.40) และต่ำสุดคือ
โทรศัพท์สาธารณะ (ค่าเฉลี่ย 3.15)

การ

1.

2.

3.

สธ

คำบ

นักย

คะแ

กิจก

ในก

ท่อง

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านกิจกรรมและ
การตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

ด้านกิจกรรมและการตอบสนองความต้องการ ของนักท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ	3.51	0.782	มาก
2. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	3.71	0.802	มาก
3. ความสามารถในการตอบสนองความต้องการของ สถานที่ท่องเที่ยว	3.55	0.784	มาก
ภาพรวม	3.59	0.789	มาก

จากตารางที่ 13 ภาพรวมความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านกิจกรรมและการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.59) เมื่อแยกพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า ระดับคะแนนความพึงพอใจ ด้านกิจกรรมและการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงสุดคือ กิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (ค่าเฉลี่ย 3.71) รองลงมา ความสามารถในการตอบสนองความต้องการของสถานที่ท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.55) และต่ำสุดคือ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ย 3.51)

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านความปลอดภัย

ด้านความปลอดภัย	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. มาตรฐานกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.46	0.909	มาก
2. การให้คำแนะนำจากบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ	3.40	0.976	ปานกลาง
3. ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว	3.39	0.908	ปานกลาง
ภาพรวม	3.42	0.931	มาก

จากตารางที่ 14 ภาพรวมความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.42) เมื่อแยกพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า ระดับคะแนนความพึงพอใจ ด้านความปลอดภัย สูงสุดคือ มาตรฐานกิจกรรมการท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.46) รองลงมา การให้คำแนะนำจากบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ (ค่าเฉลี่ย 3.40) และต่ำสุดคือ ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว (Safety) (ค่าเฉลี่ย 3.39)

2. ปัจจัยพื้นฐานของนักท่องเที่ยว มีผลต่อความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแตกต่างกัน

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวจำแนกตามอายุ

ตาราง

1. f

ต่อ

2. ก

ต่อ

3. ก

ต่อ

4. ก

5. ก

ต่อ

แตกตัว

จังหวัด

คังคาร

ตารางที่ 15 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจด้านสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอายุ

ด้านสถานที่ท่องเที่ยว	แหล่งแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ความพร้อมของสถานที่ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	18.634	5	3.727	6.074	0.000*
	ภายในกลุ่ม	241.756	394	0.614		
	รวม	260.39	399			
2. ความพร้อมของการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	19.575	5	3.915	5.147	0.000*
	ภายในกลุ่ม	299.722	394	0.761		
	รวม	319.298	399			
3. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	12.588	5	2.518	2.863	0.015*
	ภายในกลุ่ม	346.509	394	0.879		
	รวม	359.097	399			
4. การรองรับนักท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	12.718	5	2.544	3.21	0.007*
	ภายในกลุ่ม	312.179	394	0.792		
	รวม	324.898	399			
5. การจัดการด้านการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	24.07	5	4.814	6.196	0.000*
	ภายในกลุ่ม	306.128	394	0.777		
	รวม	330.197	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	15.344	5	3.069	5.26	0.000*
	ภายในกลุ่ม	229.872	394	0.583		
	รวม	245.216	399			

จากตารางที่ 15 พบว่า ค่า Sig. = 0.000 นั่นคือ ปฏิเสธ H_0 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ได้แสดงผลดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 สถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

การ

ที่

มา

ปี แ

31-4

ปี แ

ระคั

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 20 ปี	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	มากกว่า 60 ปี
		3.81	3.44	3.51	3.65	3.88	2.00
ต่ำกว่า 20 ปี	3.81		0.001*	0.026*	0.217	0.633	0.000*
20-30 ปี	3.44			0.565	0.058	0.003*	0.002*
31-40 ปี	3.51				0.300	0.028*	0.001*
41-50 ปี	3.65					0.16	0.000*
51-60 ปี	3.88						0.000*
มากกว่า 60 ปี	2.00						

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้ที่มีอายุ ต่ำกว่า 20 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี 31-40 ปี และ
 มากกว่า 60 ปี ส่วนผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 51-60 ปีและมากกว่า 60 ปี ส่วน 31-40
 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 51-60 ปี และมากกว่า 60 ปี ส่วน 41-50 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60
 ปี โดยที่ 51-60 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 17 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 การท่องเที่ยว จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 20 ปี	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	มากกว่า 60 ปี
		3.6	3.22	3.26	3.26	3.74	2.00
ต่ำกว่า 20 ปี	3.60		0.001*	0.023*	0.015*	0.451	0.002*
20-30 ปี	3.22			0.747	0.722	0.002*	0.017*
31-40 ปี	3.26				0.996	0.013*	0.015*
41-50 ปี	3.26					0.01*	0.014*
51-60 ปี	3.74						0.001*
มากกว่า 60 ปี	2.00						

จากตารางที่ 17 พบว่า ผู้ที่มีอายุ ต่ำกว่า 20 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี และมากกว่า 60 ปี ส่วนผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 51-60 ปี และมากกว่า 60 ปี ส่วน 31-40 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 51-60 ปี และมากกว่า 60 ปี ส่วน 41-50 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 51-60 ปี และมากกว่า 60 ปี โดยที่ 51-60 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 18 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ค่ายโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวจำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 20 ปี	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	มากกว่า 60 ปี
		3.75	3.45	3.51	3.60	3.56	2.00
ต่ำกว่า 20 ปี	3.75		0.016*	0.131	0.306	0.313	0.002*
20-30 ปี	3.45			0.665	0.261	0.525	0.009*
31-40 ปี	3.51				0.595	0.806	0.007*
41-50 ปี	3.60					0.844	0.004*
51-60 ปี	3.56						0.006*
มากกว่า 60 ปี	2.00						

จากตารางที่ 18 พบว่า ผู้ที่มีอายุ ต่ำกว่า 20 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี และมากกว่า 60 ปี ส่วนผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี ส่วน 31-40 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี ส่วน 41-50 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี โดยที่ 51-60 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 19 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
การรองรับนักท่องเที่ยว จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 20 ปี	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	มากกว่า 60 ปี
		3.68	3.36	3.37	3.46	3.47	2.00
ต่ำกว่า 20 ปี	3.68		0.007*	0.039*	0.115	0.241	0.001*
20-30 ปี	3.36			0.93	0.426	0.5	0.009*
31-40 ปี	3.37				0.569	0.597	0.01*
41-50 ปี	3.46					0.947	0.006*
51-60 ปี	3.47						0.006*
มากกว่า 60 ปี	2						

จากตารางที่ 19 พบว่า ผู้ที่มีอายุ ต่ำกว่า 20 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี ,31-40 ปี และ
มากกว่า 60 ปี ส่วนผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี ส่วน 31-40 ปี แตกต่างกับ
ผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี ส่วน 41-50 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี โดยที่ 51-60 ปีแตกต่างกับ
ผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 20 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
การจัดการด้านการท่องเที่ยวจำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 20 ปี	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	มากกว่า 60 ปี
		3.81	3.33	3.21	3.31	3.32	2.00
ต่ำกว่า 20 ปี	3.81		0.000*	0.000*	0.000*	0.007*	0.001*
20-30 ปี	3.33			0.391	0.855	0.975	0.01*
31-40 ปี	3.21				0.543	0.554	0.021*
41-50 ปี	3.31					0.922	0.012*
51-60 ปี	3.32						0.013*
มากกว่า 60 ปี	2.00						

จากตารางที่ 20 พบว่า ผู้ที่มีอายุ ต่ำกว่า 20 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี 51-60 ปีและมากกว่า 60 ปี ส่วนผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี ส่วน 31-40 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี ส่วน 41-50 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี โดยที่ 51-60 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่

ด้าน

1.ห้อง

2.ที่จอ

3.ป้าย
ท่องเที่ยว

4.การเ

5.การร
กำจัด

ขยะแ

6.โทร

ตารางที่ 21 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน คำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอายุ

ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานและ สิ่งอำนวยความสะดวก	แหล่ง แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1.ห้องน้ำสาธารณะ	ระหว่างกลุ่ม	13.848	5	2.77	3.278	0.007*
	ภายในกลุ่ม	332.849	394	0.845		
	รวม	346.697	399			
2.ที่จอดรถเพียงพอ	ระหว่างกลุ่ม	8.311	5	1.662	2.239	0.05*
	ภายในกลุ่ม	292.479	394	0.742		
	รวม	300.79	399			
3.ป้ายบอกทางต่างๆ ไปสถานที่ ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	21.825	5	4.365	3.978	0.002*
	ภายในกลุ่ม	432.372	394	1.097		
	รวม	454.197	399			
4.การให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	15.648	5	3.13	2.998	0.011*
	ภายในกลุ่ม	411.352	394	1.044		
	รวม	427	399			
5.การจัดเก็บขยะและระบบ กำจัด ขยะและบำบัดน้ำเสีย	ระหว่างกลุ่ม	13.864	5	2.773	3.941	0.002*
	ภายในกลุ่ม	277.246	394	0.704		
	รวม	291.11	399			
6.โทรศัพท์สาธารณะ	ระหว่างกลุ่ม	6.932	5	1.386	1.781	0.116
	ภายในกลุ่ม	306.766	394	0.779		
	รวม	313.697	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	9.563	5	1.913	3.08	0.01*
	ภายในกลุ่ม	244.684	394	0.621		
	รวม	254.247	399			

จากตารางที่ 21 พบว่า ค่า Sig.= 0.000 นั่นคือ ปฏิเสธ H_0 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ได้แสดงผลดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของห้องน้ำสาธารณะ จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 20 ปี	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	มากกว่า 60 ปี
		3.52	3.25	3.26	3.31	3.68	2.00
ต่ำกว่า 20 ปี	3.52		0.027*	0.098	0.138*	0.408	0.005*
20-30 ปี	3.25			0.908	0.656	0.014*	0.021*
31-40 ปี	3.26				0.795	0.039*	0.021*
41-50 ปี	3.31					0.053	0.016*
51-60 ปี	3.68						0.003*
มากกว่า 60 ปี	2.00						

จากตารางที่ 22 พบว่า ผู้ที่มีอายุ ต่ำกว่า 20 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี 41-50 ปี และมากกว่า 60 ปี ส่วนผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 51-60 ปีและมากกว่า 60 ปี ส่วน 31-40 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 51-60 ปีและมากกว่า 60 ปี ส่วน 41-50 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี โดยที่ 51-60 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่

อายุ
ต่ำกว่า 20
20-30
31-40
41-50
51-60
มากกว่า 60

อายุ 20-30 ส่วน 41-50 ปีอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 2

อายุ
ต่ำกว่า 20
20-30
31-40
41-50
51-60
มากกว่า 60

ตารางที่ 23 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
ที่จอดรถเพียงพอ จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 20 ปี	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	มากกว่า 60 ปี
		3.51	3.61	3.61	3.50	3.59	2.00
ต่ำกว่า 20 ปี	3.51		0.399	0.484	0.934	0.659	0.003*
20-30 ปี	3.61			0.974	0.378	0.897	0.001*
31-40 ปี	3.61				0.456	0.89	0.002*
41-50 ปี	3.50					0.623	0.003*
51-60 ปี	3.59						0.002*
มากกว่า 60 ปี	2.00						

จากตารางที่ 23 พบว่า ผู้ที่มีอายุ ต่ำกว่า 20 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี ส่วนผู้ที่มี
อายุ 20-30 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี ส่วน 31-40 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี
ส่วน 41-50 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี โดยที่ 51-60 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60
ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 24 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
ป้ายบอกทางต่างๆ ไปสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 20 ปี	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	มากกว่า 60 ปี
		3.56	3.42	3.32	3.28	3.56	1.00
ต่ำกว่า 20 ปี	3.56		0.326	0.177	0.094	0.992	0.000*
20-30 ปี	3.42			0.533	0.354	0.480	0.000*
31-40 ปี	3.32				0.838	0.285	0.000*
41-50 ปี	3.28					0.198	0.000*
51-60 ปี	3.56						0.000*
มากกว่า 60 ปี	1.00						

จากตารางที่ 24 พบว่า ผู้ที่มีอายุ ต่ำกว่า 20 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี ส่วนผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี ส่วน 31-40 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี ส่วน 41-50 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี โดยที่ 51-60 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 25 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอลำปาง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยว จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 20 ปี	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	มากกว่า 60 ปี
		3.58	3.33	3.16	3.21	3.59	2.00
ต่ำกว่า 20 ปี	3.58		0.07	0.016*	0.023*	0.966	0.009*
20-30 ปี	3.33			0.285	0.414	0.183	0.026*
31-40 ปี	3.16				0.781	0.053	0.056
41-50 ปี	3.21					0.075	0.045*
51-60 ปี	3.59						0.01*
มากกว่า 60 ปี	2.00						

จากตารางที่ 25 พบว่า ผู้ที่มีอายุ ต่ำกว่า 20 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 31-40 ปี 41-50 ปี และมากกว่า 60 ปี ส่วนผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี ส่วน 41-50 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี โดยที่ 51-60 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่

8

ต่ำกว่า

20-

31-

41-

51-

มากกว่า

มากกว่า

ปี แต่

51-60

ตารางที่ 26 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 การจัดเก็บขยะ ระบบกำจัดขยะและน้ำบาด้าน้ำเสีย จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยว
 เป็นรายคู่

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 20 ปี	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	มากกว่า 60 ปี
		3.56	3.37	3.09	3.25	3.32	2.00
ต่ำกว่า 20 ปี	3.56		0.099	0.001*	0.022*	0.169	0.002*
20-30 ปี	3.37			0.032*	0.322	0.772	0.005*
31-40 ปี	3.09				0.276	0.195	0.029*
41-50 ปี	3.25					0.674	0.012*
51-60 ปี	3.32						0.009*
มากกว่า 60 ปี	2.00						

จากตารางที่ 26 พบว่า ผู้ที่มีอายุ ต่ำกว่า 20 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 31-40 ปี 41-50 ปี และ
 มากกว่า 60 ปี ส่วนผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 31-40 ปีและมากกว่า 60 ปี ส่วน 31-40
 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี ส่วน 41-50 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี โดยที่
 51-60 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 27 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อม
 ของโทรศัพท์สาธารณะ จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 20 ปี	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	มากกว่า 60 ปี
		3.19	3.22	3.95	3.01	3.41	3.00
ต่ำกว่า 20 ปี	3.19		0.827	0.102	0.202	0.221	0.709
20-30 ปี	3.22			0.049*	0.107	0.252	0.67
31-40 ปี	2.95				0.671	0.016*	0.92
41-50 ปี	3.01					0.031*	0.979
51-60 ปี	3.41						0.439
มากกว่า 60 ปี	3.00						

จากตารางที่ 27 พบว่า ผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 31-40 ปี ส่วน 31-40 ปี
 แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 51-60 ปี ส่วน 41-50 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 51-60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่

ด้านกิจ

ความ

1.กิจกร

กรรมข

2.กิจกร

วัฒนธรรม

3.ความ

ตอบส

ถาน์

แตกค่า

จังหวัด

คังตรา

ตารางที่ 28 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านกิจกรรมและ
การตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน
ตำบลโปน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอายุ

ด้านกิจกรรมและการตอบสนอง ความต้องการของนักท่องเที่ยว	แหล่ง แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1.กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิง ธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	11.422	5	2.284	3.87	0.002*
	ภายในกลุ่ม	232.555	394	0.59		
	รวม	243.977	399			
2.กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	14.204	5	2.841	4.622	0.000*
	ภายในกลุ่ม	242.156	394	0.615		
	รวม	256.36	399			
3.ความสามารถในการ ตอบสนองความต้องการของ สถานที่ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	4.796	5	0.959	1.573	0.167
	ภายในกลุ่ม	240.302	394	0.61		
	รวม	245.098	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	8.956	5	1.791	4.116	0.001*
	ภายในกลุ่ม	171.478	394	0.435		
	รวม	180.434	399			

จากตารางที่ 28 พบว่า ค่า Sig. = 0.000 นั่นคือ ปฏิเสธ H_0 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ
แตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอกำม่วง
จังหวัดกาฬสินธุ์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ได้แสดงผล
ดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 20 ปี	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	มากกว่า 60 ปี
		3.65	3.38	3.54	3.40	3.91	3.00
ต่ำกว่า 20 ปี	3.65		0.009*	0.427	0.046*	0.09	0.152
20-30 ปี	3.38			0.164	0.814	0.000*	0.401
31-40 ปี	3.54				0.301	0.028*	0.233
41-50 ปี	3.40					0.002*	0.374
51-60 ปี	3.91						0.049*
มากกว่า 60 ปี	3.00						

จากตารางที่ 29 พบว่า ผู้ที่มีอายุ ต่ำกว่า 20 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 20-30 ปีและ 41-50 ปี ส่วนผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 51-60 ปี ส่วน 31-40 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 51-60 ปี ส่วน 41-50 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 51-60 ปี โดยที่ 51-60 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปีอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่

อน

ต่ำกว่า

20-30

31-40

41-50

51-60

มากกว่า

20-30 ปี

แตกต่าง

ทางสถิติ

ตารางที่ 30 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 20 ปี	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	มากกว่า 60 ปี
		3.51	3.74	3.59	3.70	3.69	4.26
ต่ำกว่า 20 ปี	3.51		0.158	0.782	0.723	0.001*	0.109
20-30 ปี	3.74			0.358	0.351	0.000*	0.198
31-40 ปี	3.59				0.958	0.001*	0.132
41-50 ปี	3.70					0.001*	0.134
51-60 ปี	3.69						0.008*
มากกว่า 60 ปี	4.26						

จากตารางที่ 30 พบว่า ผู้ที่มีอายุ ต่ำกว่า 20 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 51-60 ปี ส่วนผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 51-60 ปี ส่วน 31-40 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 51-60 ปี ส่วน 41-50 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 51-60 ปี โดยที่ 51-60 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 31 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 ความสามารถในการตอบสนองความต้องการของสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ
 ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 20 ปี	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	มากกว่า 60 ปี
		3.66	3.49	3.54	3.44	3.76	3.00
ต่ำกว่า 20 ปี	3.66		0.116	0.386	0.084	0.503	0.151
20-30 ปี	3.49			0.678	0.665	0.069	0.28
31-40 ปี	3.54				0.473	0.193	0.24
41-50 ปี	3.44					0.049*	0.335
51-60 ปี	3.76						0.105
มากกว่า 60 ปี	3.00						

จากตารางที่ 31 พบว่า ผู้ที่มีอายุ 41-50 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 51-60 ปีอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง

1. ม
ท่องเที่ยว2. ก
บุคคล3. ก
ความแตกค่า
จังหวัด

คังตาราง

ตารางที่ 32 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอายุ

ด้านความปลอดภัย	แหล่งแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. มาตรฐานกิจกรรมการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	20.758	5	4.152	5.3	0.000*
	ภายในกลุ่ม	308.602	394	0.783		
	รวม	329.36	399			
2. การให้คำแนะนำจากบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ	ระหว่างกลุ่ม	13.691	5	2.738	2.947	0.013*
	ภายในกลุ่ม	366.107	394	0.929		
	รวม	379.798	399			
3. การจัดระบบการรักษาความปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	12.744	5	2.549	3.176	0.008*
	ภายในกลุ่ม	316.194	394	0.803		
	รวม	328.938	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	13.378	5	2.676	3.796	0.002*
	ภายในกลุ่ม	277.732	394	0.705		
	รวม	291.11	399			

จากตารางที่ 32 พบว่า ค่า Sig.= 0.000 นั่นคือ ปฏิเสธ H_0 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ได้แสดงผลดังตารางที่ 33

ตารางที่ 33 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 มาตรฐานกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 20 ปี	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	มากกว่า 60 ปี
		3.80	3.42	3.19	3.42	3.41	2.00
ต่ำกว่า 20 ปี	3.80		0.002*	0.000*	0.007*	0.032*	0.001*
20-30 ปี	3.42			0.095	0.95	0.939	0.006*
31-40 ปี	3.19				0.155	0.255	0.023*
41-50 ปี	3.42					0.979	0.007*
51-60 ปี	3.41						0.008*
มากกว่า 60 ปี	2.00						

60 ปี ส
 มากกว่า
 มากกว่า

ตารางที่

01
ต่ำกว่า
20-3
31-4
41-5
51-6
มากกว่า

จากตารางที่ 33 พบว่า ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี 20-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี 51-60 ปีและมากกว่า 60 ปี ส่วนผู้ที่มีอายุ 20-30 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ส่วนผู้ที่มีอายุ 31-40 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุมากกว่า 60 ปี ส่วนผู้ที่มีอายุ 41-50 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุมากกว่า 60 ปี โดยที่ผู้ที่มีอายุ 51-60 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุมากกว่า 60 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 34 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของการให้
 คำแนะนำจากบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 20 ปี	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	มากกว่า 60 ปี
		3.60	3.29	3.32	3.36	3.65	2.00
ต่ำกว่า 20 ปี	3.60		0.018*	0.081	0.116	0.818	0.005*
20-30 ปี	3.29			0.888	0.632	0.056	0.022*
31-40 ปี	3.32				0.791	0.114	0.022*
41-50 ปี	3.36					0.155	0.017*
51-60 ปี	3.65						0.005*
มากกว่า 60 ปี	2.00						

60 ปี ส
 อายุ มาก
 มีอายุ มา

จากตารางที่ 34 พบว่า ผู้ที่มีอายุ ต่ำกว่า 20 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี และมากกว่า 60 ปี ส่วนผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี ส่วน 31-40 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี ส่วน 41-50 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี โดยที่ 51-60 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 35 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้าน โพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
การจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามอายุของ
กลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 20 ปี	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	มากกว่า 60 ปี
		3.60	3.42	3.33	3.21	3.29	2.00
ต่ำกว่า 20 ปี	3.60		0.128	0.078	0.006*	0.089	0.002*
20-30 ปี	3.42			0.546	0.105	0.469	0.007*
31-40 ปี	3.33				0.432	0.84	0.012*
41-50 ปี	3.21					0.646	0.023*
51-60 ปี	3.29						0.017*
มากกว่า 60 ปี	2.00						

จากตารางที่ 35 พบว่า ผู้ที่มีอายุ ต่ำกว่า 20 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ 41-50 ปี และมากกว่า 60 ปี ส่วนผู้ที่มีอายุ 20-30 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี ส่วน 31-40 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี ส่วน 41-50 ปี แตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปี โดยที่ 51-60 ปีแตกต่างกับผู้ที่มีอายุ มากกว่า 60 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 36 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโพน คำบลโพน
อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตาม
สถานภาพ

ด้านสถานที่ท่องเที่ยว	แหล่ง แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ความพร้อมของสถานที่ ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	5.446	3	1.815	2.82	0.039*
	ภายในกลุ่ม	254.944	396	0.644		
	รวม	260.39	399			
2. ความพร้อมของการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	7.171	3	2.39	3.032	0.029*
	ภายในกลุ่ม	312.127	396	0.788		
	รวม	319.298	399			
3. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	6.489	3	2.163	2.429	0.065
	ภายในกลุ่ม	352.609	396	0.89		
	รวม	359.097	399			
4. การรองรับนักท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	2.504	3	0.835	1.025	0.381
	ภายในกลุ่ม	322.394	396	0.814		
	รวม	324.898	399			
5. การจัดการด้านการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	9.774	3	3.258	4.027	0.008*
	ภายในกลุ่ม	320.423	396	0.809		
	รวม	330.197	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4.029	3	1.343	2.205	0.087
	ภายในกลุ่ม	241.187	396	0.609		
	รวม	245.216	399			

จากตารางที่ 36 พบว่า ค่า Sig. = 0.000 นั่นคือ ปฏิเสธ H_0 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ
แตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้านโพน คำบลโพน อำเภอคำม่วง
จังหวัดกาฬสินธุ์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ได้แสดงผล
ดังตารางที่ 37

ตารางที่

อย่างมีนัย

ตารางที่

สถานภาพ

ตารางที่ 37 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอลำปาง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อม
ของสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

สถานภาพ	\bar{X}	โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย
		3.60	3.51	4.13	4.00
โสด	3.60		0.318	0.067	0.068
สมรส	3.51			0.036*	0.031*
หย่าร้าง	4.13				0.725
หม้าย	4.00				

จากตารางที่ 37 พบว่า ผู้ที่มีสถานภาพ สมรส แตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพ หย่าร้างและหม้าย
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 38 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอลำปาง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
การท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

สถานภาพ	\bar{X}	โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย
		3.36	3.25	4.38	4.00
โสด	3.36		0.244	0.973	0.009*
สมรส	3.25			0.7	0.003*
หย่าร้าง	3.38				0.113
หม้าย	4.00				

จากตารางที่ 38 พบว่า ผู้ที่มีสถานภาพ โสดแตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพ หม้าย ส่วนผู้ที่มี
สถานภาพสมรส แตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพ หม้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 39 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยการเข้าถึง
แหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

สถานภาพ	\bar{X}	โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย
		3.35	3.55	4.46	4.13
โสด	3.35		0.398	0.088	0.081
สมรส	3.55			0.054	0.043*
หย่าร้าง	3.46				0.765
หม้าย	4.13				

จากตารางที่ 39 พบว่า ผู้ที่มีสถานภาพสมรส แตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพ หม้าย อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 40 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
การรองรับนักท่องเที่ยวจำแนกตามสถานภาพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

สถานภาพ	\bar{X}	โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย
		3.60	3.51	4.13	4.00
โสด	3.60		0.318	0.067	0.068
สมรส	3.51			0.036*	0.031*
หย่าร้าง	4.13				0.725
หม้าย	4.00				

ตารางที่

สถานก

ตารางที่

ด้าน
และดี

1.ห้อง

2.ที่จ

ตารางที่ 41 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
การจัดการด้านการท่องเที่ยว จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

สถานภาพ	\bar{X}	โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย
		3.48	3.19	4.00	3.43
โสด	3.48		0.004*	0.109	0.833
สมรส	3.19			0.014*	0.352
หย่าร้าง	4.00				0.153
หม้าย	3.43				

จากตารางที่ 41 พบว่า ผู้ที่มีสถานภาพ โสดแตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพ สมรส ส่วนผู้ที่มี
สถานภาพสมรส แตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพ หย่าร้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 42 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน
และสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอกำม่วง
จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามสถานภาพ

ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก	แหล่ง แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1.ห้องน้ำสาธารณะ	ระหว่างกลุ่ม	8.613	3	2.871	3.363	0.019*
	ภายในกลุ่ม	338.084	396	0.854		
	รวม	346.698	399			
2.ที่จอดรถเพียงพอ	ระหว่างกลุ่ม	5.729	3	1.91	2.563	0.054
	ภายในกลุ่ม	295.061	396	0.745		
	รวม	300.79	399			

ตารางที่ 42 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามสถานภาพ (ต่อ)

ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก	แหล่งแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
3. ป้ายบอกทางต่างๆ ไปสถานที่ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	9.031	3	3.01	2.678	0.047*
	ภายในกลุ่ม	445.166	396	1.124		
	รวม	454.198	399			
4. การให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	8.182	3	2.727	2.579	0.053
	ภายในกลุ่ม	418.818	396	1.058		
	รวม	427	399			
5. การจัดเก็บขยะและระบบกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย	ระหว่างกลุ่ม	11.112	3	3.704	5.239	0.001*
	ภายในกลุ่ม	279.998	396	0.707		
	รวม	291.11	399			
6. โทรศัพท์สาธารณะ	ระหว่างกลุ่ม	7.15	3	2.383	3.079	0.027*
	ภายในกลุ่ม	306.547	396	0.774		
	รวม	313.698	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	5.046	3	1.682	2.673	0.047*
	ภายในกลุ่ม	249.2	396	0.629		
	รวม	254.247	399			

จากตารางที่ 42 พบว่า ค่า Sig.= 0.000 นั่นคือ ปฏิเสธ H_0 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ได้แสดงผลดังตารางที่ 43

ตารางที่ 4

๓๕

๗

๑

สถานภาพ

0.05

ตารางที่ 4

๓๕

๗

๑

สถานภาพ

ตารางที่ 43 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
ห้องน้ำสาธารณะ จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

สถานภาพ	\bar{X}	โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย
		3.35	3.23	4.00	3.86
โสด	3.35		0.243	0.052	0.047*
สมรส	3.23			0.024*	0.017*
หย่าร้าง	4.00				0.727
หม้าย	3.86				

จากตารางที่ 43 พบว่า ผู้ที่มีสถานภาพ โสดแตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพ หม้าย ส่วนผู้ที่มี
สถานภาพสมรส แตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพ หย่าร้างและหม้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.05

ตารางที่ 44 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
ที่จอดรถเพียงพอ จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

สถานภาพ	\bar{X}	โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย
		3.58	3.43	3.63	4.07
โสด	3.58		0.121	0.888	0.039*
สมรส	3.43			0.543	0.009*
หย่าร้าง	3.63				0.244
หม้าย	4.07				

จากตารางที่ 44 พบว่า ผู้ที่มีสถานภาพ โสดแตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพ หม้าย ส่วนผู้ที่มี
สถานภาพสมรส แตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพ หม้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 45 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
ป้ายบอกทางต่างๆ ไปยังสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยว
เป็นรายคู่

สถานภาพ	\bar{X}	โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย
		3.47	3.20	3.50	3.86
โสด	3.47		0.022*	0.935	0.183
สมรส	3.20			0.439	0.029*
หย่าร้าง	3.50				0.448
หม้าย	3.86				

จากตารางที่ 45 พบว่า ผู้ที่มีสถานภาพ โสดแตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพ สมรส ส่วนผู้ที่มี
สถานภาพสมรส แตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพ หม้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 46 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อม
ของโทรศัพท์สาธารณะ จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

สถานภาพ	\bar{X}	โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย
		3.20	3.08	2.38	3.43
โสด	3.20		0.208	0.01*	0.339
สมรส	3.08			0.03*	0.156
หย่าร้าง	2.38				0.007*
หม้าย	3.43				

จากตารางที่ 46 พบว่า ผู้ที่มีสถานภาพ โสดแตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพ หย่าร้าง ส่วนผู้ที่มี
สถานภาพสมรส แตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพ หย่าร้าง ส่วนผู้ที่มีสถานภาพ หย่าร้าง แตกต่างกับผู้ที่มี
สถานภาพ หม้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง

ด้าน
ควา1. กิจ
กรรม2. กิจ
วัฒนา3. คว
ตอบ
สถานแตกต่า
จังหวัด

คังคาร

ตารางที่ 47 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านกิจกรรมและ การตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้าน โพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามสถานภาพ

ด้านกิจกรรมและการตอบสนอง ความต้องการของนักท่องเที่ยว	แหล่ง แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิง ธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	0.467	3	0.156	0.253	0.859
	ภายในกลุ่ม	243.51	396	0.615		
	รวม	243.978	399			
2. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	5.112	3	1.704	2.686	0.046*
	ภายในกลุ่ม	251.248	396	0.634		
	รวม	256.36	399			
3. ความสามารถในการ ตอบสนองความต้องการของ สถานะที่ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	10.164	3	3.388	5.711	0.001*
	ภายในกลุ่ม	234.934	396	0.593		
	รวม	245.097	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3.644	3	1.215	2.721	0.044*
	ภายในกลุ่ม	176.79	396	0.446		
	รวม	180.434	399			

จากตารางที่ 47 พบว่า ค่า Sig.= 0.000 นั่นคือ ปฏิเสธ H_0 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ แตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้าน โพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ได้แสดงผล ดังตารางที่ 48

ตารางที่ 48 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

สถานภาพ	\bar{X}	โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย
		3.50	3.53	3.38	3.64
โสด	3.50		0.739	0.667	0.496
สมรส	3.53			0.601	0.595
หย่าร้าง	3.38				0.441
หม้าย	3.64				

ตารางที่ 49 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำแนกตามอายุของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

สถานภาพ	\bar{X}	โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย
		3.67	3.83	3.13	3.86
โสด	3.67		0.073	0.059	0.384
สมรส	3.83			0.017*	0.886
หย่าร้าง	3.13				0.039
หม้าย	3.86				

จากตารางที่ 49 พบว่า ผู้ที่มีสถานภาพสมรส แตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพ หย่าร้าง อย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ :

ด

สถานภาพ

สถานภาพ

ตารางที่ 50 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 ความสามารถในการตอบสนองความต้องการของสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ
 ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

สถานภาพ	\bar{X}	โศค	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย
		3.56	3.56	2.50	3.86
โศค	3.56		0.998	0.000*	0.158
สมรส	3.56			0.000*	0.17
หย่าร้าง	2.50				0.000*
หม้าย	3.86				

จากตารางที่ 50 พบว่า ผู้ที่มีสถานภาพ โศคแตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพ หย่าร้าง ส่วนผู้ที่มี
 สถานภาพสมรส แตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพ หย่าร้าง ส่วนผู้ที่มีสถานภาพ หย่าร้าง แตกต่างกับผู้ที่มี
 สถานภาพ หม้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 51 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่วัดด้านความปลอดภัยที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามสถานภาพ

ด้านความปลอดภัย	แหล่งแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. มาตรฐานกิจกรรมการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	8.402	3	2.801	3.456	0.017*
	ภายในกลุ่ม	320.958	396	0.81		
	รวม	329.36	399			
2. การให้คำแนะนำจากบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ	ระหว่างกลุ่ม	2.165	3	0.722	0.757	0.519
	ภายในกลุ่ม	377.633	396	0.954		
	รวม	379.797	399			
3. การจัดระบบการรักษาความปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	8.615	3	2.872	3.55	0.015*
	ภายในกลุ่ม	320.323	396	0.809		
	รวม	328.937	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3.992	3	1.331	1.835	0.14
	ภายในกลุ่ม	287.118	396	0.725		
	รวม	291.11	399			

จากตารางที่ 51 พบว่า ค่า Sig. = 0.000 นั่นคือ ปฏิเสธ H_0 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ได้แสดงผลดังตารางที่ 52

ตารางที่ :

ต

สถานภา

ตารางที่

ตารางที่ 52 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ค่ายโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 มาตรฐานกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

สถานภาพ	\bar{X}	โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย
		3.53	3.26	3.50	3.86
โสด	3.53		0.006*	0.924	0.188
สมรส	3.26			0.463	0.019*
หย่าร้าง	3.50				0.371
หม้าย	3.86				

จากตารางที่ 52 พบว่า ผู้ที่มีสถานภาพ โสด แตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพ สมรส ส่วนผู้ที่มี
 สถานภาพสมรส แตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพ หม้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 53 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ค่ายโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 การให้คำแนะนำจากบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มนักท่องเที่ยว
 เป็นรายคู่

สถานภาพ	\bar{X}	โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย
		3.36	3.42	3.75	3.64
โสด	3.36		0.628	0.272	0.299
สมรส	3.42			0.35	0.413
หย่าร้าง	3.75				0.805
หม้าย	3.64				

ตารางที่ 54 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
การจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ
ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

สถานภาพ	\bar{X}	โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย
		3.45	3.21	3.13	3.86
โสด	3.45		0.014*	0.31	0.103
สมรส	3.21			0.8	0.011*
หย่าร้าง	3.13				0.067
หม้าย	3.86				

จากตารางที่ 54 พบว่า ผู้ที่มีสถานภาพ โสดแตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพ สมรส ส่วนผู้ที่มี
สถานภาพสมรส แตกต่างกับผู้ที่มีสถานภาพ หม้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 55 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน
อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา

ด้านสถานที่ท่องเที่ยว	แหล่ง แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ความพร้อมของสถานที่ ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	12.682	4	3.171	5.056	0.001*
	ภายในกลุ่ม	247.708	395	0.627		
	รวม	260.39	399			
2. ความพร้อมของการ ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	11.681	4	2.92	3.75	0.005*
	ภายในกลุ่ม	307.616	395	0.779		
	รวม	319.298	399			
3. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	23.781	4	5.945	7.003	0.000*
	ภายในกลุ่ม	335.317	395	0.849		
	รวม	359.097	399			

ตารางที่ :

คำา

4. การร

5. การจ
ท่องเที่ยวแตกต่าง
จังหวัด

คังตาราง

ตารางที่ 55 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโพน ตำบลโพน
อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา (ต่อ)

ด้านสถานที่ท่องเที่ยว	แหล่ง แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
4. การรองรับนักท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	26.28	4	6.57	8.69	0.000*
	ภายในกลุ่ม	298.618	395	0.756		
	รวม	324.897	399			
5. การจัดการด้านการ ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	21.654	4	5.414	6.93	0.000*
	ภายในกลุ่ม	308.543	395	0.781		
	รวม	330.197	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	17.271	4	4.318	7.482	0.000*
	ภายในกลุ่ม	227.944	395	0.577		
	รวม	245.216	399			

จากตารางที่ 55 พบว่า ค่า Sig.= 0.000 นั่นคือ ปฏิเสธ H_0 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ
แตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง
จังหวัดกาฬสินธุ์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ได้แสดงผล
ดังตารางที่ 56

ตารางที่ 56 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อม
ของสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

การศึกษา	\bar{X}	ประอม ศึกษา	มัธยม หรือ เทียบเท่า	อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		3.67	4.02	4.00	3.50	3.55
ประอมศึกษา	3.67		0.106	0.303	0.39	0.582
มัธยม/เทียบเท่า	4.02			0.943	0.000*	0.001*
อนุปริญญา/เทียบเท่า	4.00				0.064	0.108
ปริญญาตรี	3.50					0.578
สูงกว่าปริญญาตรี	3.55					

จากตารางที่ 56 พบว่า ผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา
ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่

1
มี
อนุ
สูง

ปริญญา

ตารางที่ 57 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
การท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

การศึกษา	\bar{X}	ประอม ศึกษา	มัธยม หรือ เทียบเท่า	อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		3.33	3.78	3.67	3.30	3.23
ประอมศึกษา	3.33		0.07	0.355	0.884	0.644
มัธยม/เทียบเท่า	3.78			0.734	0.001*	0.001*
อนุปริญญา/เทียบเท่า	3.67				0.224	0.156
ปริญญาตรี	3.30					0.5
สูงกว่าปริญญาตรี	3.23					

จากตารางที่ 57 พบว่า ผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา
ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 58 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน คำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวจำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

ตารางที่ 5

การศึกษา	\bar{X}	ประดม ศึกษา	มัธยม หรือ เทียบเท่า	อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		3.61	4.12	4.00	3.39	3.58
ประดมศึกษา	3.61		0.045*	0.302	0.332	0.883
มัธยม/เทียบเท่า	4.12			0.714	0.000*	0.001*
อนุปริญญา/เทียบเท่า	4.00				0.053	0.188
ปริญญาตรี	3.39					0.106
สูงกว่าปริญญาตรี	3.58					

จากตารางที่ 58 พบว่า ผู้ที่มีการศึกษา ประถมศึกษา แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษา
หรือเทียบเท่า ส่วนผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา ปริญญาตรี
และสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ก

ปร

มัช

อนุปริ

ป

สูงก

หรือเท

มัช

นัยสำคัญ

ตารางที่ 59 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ค้ำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 การรองรับนักท่องเที่ยวจำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

การศึกษา	\bar{X}	ประอม ศึกษา	มัธยม หรือ เทียบเท่า	อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		2.89	4.02	4.00	3.39	2.89
ประอมศึกษา	2.89		0.000*	0.002*	0.018*	0.046*
มัธยม/เทียบเท่า	4.02			0.948	0.000*	0.000*
อนุปริญญา/เทียบเท่า	4.00				0.04*	0.03*
ปริญญาตรี	3.39					0.606
สูงกว่าปริญญาตรี	3.34					

จากตารางที่ 59 พบว่า ผู้ที่มีการศึกษา ประอมศึกษา แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า , อนุปริญญาหรือเทียบเท่า , ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 60 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
การจัดการด้านการท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

การศึกษา	\bar{X}	ประดม ศึกษา	มัธยม หรือ เทียบเท่า	อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		3.22	3.96	4.00	3.31	3.32
ประดมศึกษา	3.22		0.003*	0.032*	0.684	0.683
มัธยม/เทียบเท่า	3.96			0.899	0.000*	0.000*
อนุปริญญา/เทียบเท่า	4.00				0.022*	0.027*
ปริญญาตรี	3.31					0.964
สูงกว่าปริญญาตรี	3.32					

จากตารางที่ 60 พบว่า ผู้ที่มีการศึกษา ประถมศึกษา แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษา หรือเทียบเท่าและอนุปริญญาหรือเทียบเท่าส่วนผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า แตกต่าง กับผู้ที่มีการศึกษา ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนผู้ที่มีการศึกษา อนุปริญญาหรือเทียบเท่า แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 61

ด้านตา
และสิ่ง

1. ห้องน้ำ

2. ที่จอดรถ

3. ป้ายขอ
ท่องเที่ยว4. การให้
ท่องเที่ยว5. การจัด
กำจัดขยะ

6. โทรศัพท์

ตารางที่ 61 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก ที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์จำแนกตามการศึกษา

ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก	แหล่ง แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ห้องน้ำสาธารณะ	ระหว่างกลุ่ม	15.517	4	3.879	4.627	0.001*
	ภายในกลุ่ม	331.18	395	0.838		
	รวม	346.698	399			
2. ที่จอดรถเพียงพอ	ระหว่างกลุ่ม	6.299	4	1.575	2.112	0.079
	ภายในกลุ่ม	294.491	395	0.746		
	รวม	300.79	399			
3. ป้ายบอกทางต่างๆ ไปสถานที่ ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	17.417	4	4.354	3.938	0.004*
	ภายในกลุ่ม	436.781	395	1.106		
	รวม	454.198	399			
4. การให้ข้อมูลทางการ ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	9.807	4	2.452	2.321	0.056
	ภายในกลุ่ม	417.193	395	1.056		
	รวม	427	399			
5. การจัดเก็บขยะและระบบ กำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย	ระหว่างกลุ่ม	11.969	4	2.992	4.234	0.002*
	ภายในกลุ่ม	279.141	395	0.707		
	รวม	291.11	399			
6. โทรศัพท์สาธารณะ	ระหว่างกลุ่ม	21.744	4	5.436	7.355	0.000*
	ภายในกลุ่ม	291.953	395	0.739		
	รวม	313.698	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	10.112	4	2.528	4.09	0.003*
	ภายในกลุ่ม	244.134	395	0.618		
	รวม	254.247	399			

จากตารางที่ 61 พบว่า ค่า Sig.= 0.000 นั่นคือ ปฏิเสธ H_0 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีLSD ได้แสดงผลดังตารางที่ 62

ตารางที่ 62 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของห้องน้ำสาธารณะ จำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

การศึกษา	\bar{X}	ประณมศึกษา	มัธยมหรือเทียบเท่า	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.11	3.65	4.33	3.28	3.29
ประณมศึกษา	3.11		0.032*	0.001*	0.439	0.44
มัธยม/เทียบเท่า	3.65			0.041*	0.011*	0.027*
อนุปริญญา/เทียบเท่า	4.33				0.001*	0.001*
ปริญญาตรี	3.28					0.936
สูงกว่าปริญญาตรี	3.29					

จากตารางที่ 62 พบว่า ผู้ที่มีการศึกษา ประณมศึกษา แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่าและอนุปริญญาหรือเทียบเท่าส่วนผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนผู้ที่มีการศึกษา อนุปริญญาหรือเทียบเท่า แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 6:

กา

ประ

มัช

อนุ

ป

สูง

จ

หรือ

หรือ

และ

ตารางที่ 63 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 ที่จอดรถเพียงพอ จำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

การศึกษา	\bar{X}	ประดม ศึกษา	มัธยม หรือ เทียบเท่า	อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		3.44	3.63	4.33	3.52	3.55
ประดมศึกษา	3.44		0.43	0.012*	0.731	0.622
มัธยม/เทียบเท่า	3.63			0.026*	0.396	0.608
อนุปริญญา/เทียบเท่า	4.33				0.006*	0.01*
ปริญญาตรี	3.52					0.727
สูงกว่าปริญญาตรี	3.55					

จากตารางที่ 63 พบว่า ผู้ที่มีการศึกษา ประถมศึกษา แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา อนุปริญญา
 หรือเทียบเท่า ส่วนผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา อนุปริญญา
 หรือเทียบเท่า ส่วนผู้ที่มีการศึกษา อนุปริญญาหรือเทียบเท่า แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา ปริญญาตรี
 และสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 64 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 ป้ายบอกทางต่างๆ ไปยังสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยว
 เป็นรายคู่

การศึกษา	\bar{X}	ประดม ศึกษา	มัธยม หรือ เทียบเท่า	อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		2.83	3.59	4.33	3.33	3.50
ประดมศึกษา	2.83		0.009*	0.001*	0.053	0.014*
มัธยม/เทียบเท่า	3.59			0.053	0.117	0.622
อนุปริญญา/เทียบเท่า	4.33				0.005*	0.024*
ปริญญาตรี	3.33					0.195
สูงกว่าปริญญาตรี	3.50					

จากตารางที่ 64 พบว่า ผู้ที่มีการศึกษา ประถมศึกษา แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษา
 หรือเทียบเท่า อนุปริญญาหรือเทียบเท่าและสูงกว่าปริญญาตรีส่วนผู้ที่มีการศึกษา อนุปริญญาหรือ
 เทียบเท่า แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ 0.05

ตารางที่ 6

ก

ประ

มัช

อนุปรี

ปรี

สูงกว

ปริญญา

ตารางที่ 65 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 การให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

การศึกษา	\bar{X}	ประถม ศึกษา	มัธยม หรือ เทียบเท่า	อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		3.61	3.69	3.67	3.27	3.29
ประถมศึกษา	3.61		0.77	0.895	0.172	0.231
มัธยม/เทียบเท่า	3.69			0.942	0.009*	0.028*
อนุปริญญา/เทียบเท่า	3.67				0.253	0.299
ปริญญาตรี	3.27					0.836
สูงกว่าปริญญาตรี	3.29					

จากตารางที่ 65 พบว่า ผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา
 ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 66 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ค่ำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 การจัดเก็บขยะ ระบบการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสียจำแนกตามอายุ จำแนกตาม
 การศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

การศึกษา	\bar{X}	ประอม ศึกษา	มัธยม หรือ เทียบเท่า	อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		3.17	3.67	4.00	3.25	3.35
ประอมศึกษา	3.17		0.029*	0.016*	0.701	0.404
มัธยม/เทียบเท่า	3.67			0.285	0.001*	0.029*
อนุปริญญา/เทียบเท่า	4.00				0.009*	0.027*
ปริญญาตรี	3.25					0.325
สูงกว่าปริญญาตรี	3.35					

จากตารางที่ 66 พบว่า ผู้ที่มีการศึกษา ประอมศึกษา แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษา หรือเทียบเท่าและอนุปริญญาหรือเทียบเท่าส่วนผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า แตกต่าง กับผู้ที่มีการศึกษา ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนผู้ที่มีการศึกษา อนุปริญญาหรือเทียบเท่า แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ (

ก

ปร

มัช

อนุปริ

ป

สูงก

หรือเที

มัธยมศึ

อนุปริ

นัยสำคัญ

ตารางที่ 67 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ค่ายโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อม
 ของโทรศัพท์สาธารณะ จำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยงเป็นรายคู่

การศึกษา	\bar{X}	ประดม ศึกษา	มัธยม หรือ เทียบเท่า	อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		2.28	3.31	4.00	3.13	3.21
ประดมศึกษา	2.28		0.000*	0.000*	0.000*	0.000*
มัธยม/เทียบเท่า	3.31			0.027*	0.203	0.513
อนุปริญญา/เทียบเท่า	4.00				0.003*	0.009*
ปริญญาตรี	3.13					0.492
สูงกว่าปริญญาตรี	3.21					

จากตารางที่ 67 พบว่า ผู้ที่มีการศึกษา ประถมศึกษา แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ส่วนผู้ที่มีการศึกษา อนุปริญญาหรือเทียบเท่า แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 6 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านกิจกรรมและ การตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้าน โพน คำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามการศึกษา

ด้านกิจกรรมและการตอบสนอง ความต้องการของนักท่องเที่ยว	แหล่ง แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิง ธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	10.602	4	2.65	4.486	0.001*
	ภายในกลุ่ม	233.376	395	0.591		
	รวม	243.977	399			
2. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	5.374	4	1.344	2.115	0.078
	ภายในกลุ่ม	250.986	395	0.635		
	รวม	256.36	399			
3. ความสามารถในการ ตอบสนองความต้องการของ สถานที่ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	9.813	4	2.453	4.119	0.003*
	ภายในกลุ่ม	235.284	395	0.596		
	รวม	245.098	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	6.574	4	1.644	3.734	0.005*
	ภายในกลุ่ม	173.86	395	0.44		
	รวม	180.434	399			

จากตารางที่ 68 พบว่าค่า Sig. = 0.000 นั่นคือ ปฏิเสธ H_0 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้าน โพน คำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ได้แสดงผล ดังตารางที่ 69

ก

ประ

มัชย

อนุปริอ

ปรี

สูงกว

ปริญา

นัยสำคัญ

ตารางที่ 69 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ค่ายโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อม
 ของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ จำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยว
 เป็นรายคู่

การศึกษา	\bar{X}	ประอม ศึกษา	มัธยม หรือ เทียบเท่า	อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		3.50	3.88	3.67	3.39	3.59
ประอมศึกษา	3.50		0.075	0.596	0.567	0.661
มัธยม/เทียบเท่า	3.88			0.45	0.000*	0.033
อนุปริญญา/เทียบเท่า	3.67				0.294	0.767
ปริญญาตรี	3.39					0.04*
สูงกว่าปริญญาตรี	3.59					

จากตารางที่ 69 พบว่า ผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา
 ปริญญาตรี ส่วนผู้ที่มีการศึกษา ปริญญาตรี แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี อย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 70 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยว
 เป็นรายคู่

การศึกษา	\bar{X}	ประณม ศึกษา	มัธยม หรือ เทียบเท่า	อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		3.94	3.73	4.00	3.62	3.85
ประณมศึกษา	3.94		0.34	0.865	0.098	0.638
มัธยม/เทียบเท่า	3.73			0.359	0.364	0.423
อนุปริญญา/เทียบเท่า	4.00				0.162	0.585
ปริญญาตรี	3.62					0.021*
สูงกว่าปริญญาตรี	3.85					

จากตารางที่ 70 พบว่า ผู้ที่มีการศึกษา ปริญญาตรี แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา สูงกว่าปริญญา
 ตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่

ก

ปร

มัชย

อนุปริ

ป

สูงก:

และสูง

ปริญญา

อย่างมีน

ตารางที่ 71 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความสามารถใน
การตอบสนองความต้องการของสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษาของ
กลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

การศึกษา	\bar{X}	ประดม ศึกษา	มัธยม หรือ เทียบเท่า	อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		3.94	3.80	4.00	3.45	3.53
ประดมศึกษา	3.94		0.485	0.86	0.01*	0.039*
มัธยม/เทียบเท่า	3.80			0.466	0.005*	0.054
อนุปริญญา/เทียบเท่า	4.00				0.037*	0.084
ปริญญาตรี	3.45					0.401
สูงกว่าปริญญาตรี	3.53					

จากตารางที่ 71 พบว่า ผู้ที่มีการศึกษา ประถมศึกษา แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา ปริญญาตรี
และสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา
ปริญญาตรี ส่วนผู้ที่มีการศึกษา อนุปริญญาหรือเทียบเท่า แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา ปริญญาตรี
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 72 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านสาธารณูปโภค
ที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์
จำแนกตามการศึกษา

ด้านความปลอดภัย	แหล่ง แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. มาตรฐานกิจกรรมการ ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	13.898	4	3.474	4.35	0.002*
	ภายในกลุ่ม	315.462	395	0.799		
	รวม	329.36	399			
2. การให้คำแนะนำจากบุคลากร ผู้เชี่ยวชาญ	ระหว่างกลุ่ม	12.584	4	3.146	3.384	0.01*
	ภายในกลุ่ม	367.213	395	0.93		
	รวม	379.797	399			
3. การจัดระบบการรักษาความ ปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	4.895	4	1.224	1.492	0.204
	ภายในกลุ่ม	324.042	395	0.82		
	รวม	328.938	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	7.843	4	1.961	2.734	0.029*
	ภายในกลุ่ม	283.267	395	0.717		
	รวม	291.11	399			

จากตารางที่ 72 พบว่า ค่า Sig.= 0.000 นั่นคือ ปฏิเสธ H_0 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ
แตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน
จังหวัดกาฬสินธุ์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ได้แสดงผล
ดังตารางที่ 73

ตารางที่ 7.

กา

ประ

มัธย

อนุปริย

ปริ

สูงกว่า

หรือเทียบ

และสูงก

ปรียุญาติ

ตารางที่ 73 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อม
ของมาตรฐานกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยว
เป็นรายคู่

การศึกษา	\bar{X}	ประถม ศึกษา	มัธยม หรือ เทียบเท่า	อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		3.39	3.88	4.00	3.35	3.47
ประถมศึกษา	3.39		0.048*	0.095	0.871	0.733
มัธยม/เทียบเท่า	3.88			0.706	0.000*	0.01*
อนุปริญญา/เทียบเท่า	4.00				0.034*	0.089
ปริญญาตรี	3.35					0.301
สูงกว่าปริญญาตรี	3.47					

จากตารางที่ 73 พบว่า ผู้ที่มีการศึกษา ประถมศึกษา แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า ส่วนผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนผู้ที่มีการศึกษา อนุปริญญาหรือเทียบเท่า แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา ปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 74 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
การให้คำแนะนำจากบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ จำแนกตามการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยว
เป็นรายคู่

การศึกษา	\bar{X}	ประอม ศึกษา	มัธยม หรือ เทียบเท่า	อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		3.89	3.65	3.67	3.27	3.47
ประอมศึกษา	3.89		0.375	0.573	0.009*	0.091
มัธยม/เทียบเท่า	3.65			0.969	0.011*	0.277
อนุปริญญา/เทียบเท่า	3.67				0.223	0.554
ปริญญาตรี	3.27					0.093
สูงกว่าปริญญาตรี	3.47					

จากตารางที่ 74 พบว่า ผู้ที่มีการศึกษา ประอมศึกษา แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา ปริญญาตรี
ส่วนผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา ปริญญาตรี อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 7

ก
ประ
มัชย
อนุปริศ
ปรี
สูงกว

ปริญญาตรี

ตารางที่ 75 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อม
 ของการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา
 ของกลุ่มนักท่องเที่ยงเป็นรายคู่

การศึกษา	\bar{X}	ประดม	มัธยม	อนุปริญญา	ปริญญา	สูงกว่า
		ศึกษา	หรือ	หรือ	ตรี	ปริญญาตรี
		3.17	3.63	3.67	3.35	3.37
ประดมศึกษา	3.17		0.063	0.177	0.411	0.385
มัธยม/เทียบเท่า	3.63			0.918	0.047*	0.101
อนุปริญญา/เทียบเท่า	3.67				0.303	0.348
ปริญญาตรี	3.35					0.855
สูงกว่าปริญญาตรี	3.37					

จากตารางที่ 75 พบว่า ผู้ที่มีการศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า แตกต่างกับผู้ที่มีการศึกษา
 ปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 76 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว จำนวนความอาชีพ

ตารางที่ 77

ด้านสถานที่ท่องเที่ยว	แหล่งแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ความพร้อมของสถานที่ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	18.634	5	3.727	6.074	0.000*
	ภายในกลุ่ม	241.756	394	0.614		
	รวม	260.39	399			
2. ความพร้อมของการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	19.575	5	3.915	5.147	0.000*
	ภายในกลุ่ม	299.722	394	0.761		
	รวม	319.298	399			
3. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	12.588	5	2.518	2.863	0.015*
	ภายในกลุ่ม	346.509	394	0.879		
	รวม	359.097	399			
4. การรองรับนักท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	12.718	5	2.544	3.21	0.007*
	ภายในกลุ่ม	312.179	394	0.792		
	รวม	324.898	399			
5. การจัดการด้านการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	24.07	5	4.814	6.196	0.000*
	ภายในกลุ่ม	306.128	394	0.777		
	รวม	330.197	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	15.344	5	3.069	5.26	0.000*
	ภายในกลุ่ม	229.872	394	0.583		
	รวม	245.216	399			

จากตารางที่ 76 พบว่า ค่า Sig.= 0.000 นั่นคือ ปฏิเสธ H_0 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีLSD ได้แสดงผลดังตารางที่ 77

อาชีพ

รับราชการ

เอกชน/
รัฐวิสาหกิจค้าขาย/
ธุรกิจ

ส่วนตัว

รับจ้าง

นักเรียน

นักศึกษา

เกษตรกร

อื่นๆ

จ

ค้าขาย/ธุรกิจ

รับจ้าง นั

รับจ้าง นั

นักเรียน

อย่างมีนัย

ตารางที่ 77 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้าน โพน คำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 สถานที่ท่องเที่ยวจำแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อาชีพ	\bar{X}	รับ	เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	รับจ้าง	นัก เรียน	นัก ศึกษา	เกษตร	อื่นๆ
		ราชการ							
		3.74	3.22	3.31	4.14	4.00	3.53	0.557	4.31
รับราชการ	3.74		0.000*	0.001*	0.175	0.058	0.046*	0.557	0.012*
เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	3.22			0.544	0.003*	0.000*	0.013*	0.085	0.000*
ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	3.31				0.006*	0.000*	0.065	0.125	0.000*
รับจ้าง	4.14					0.645	0.039*	0.786	0.645
นักเรียน	4.00						0.000*	1	0.201
นักศึกษา	3.53							0.291	0.001*
เกษตรกร	4.00								0.53
อื่นๆ	4.31								

จากตารางที่ 77 พบว่า ผู้ที่มีอาชีพ รับราชการ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ
 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว นักศึกษาและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ
 รับจ้าง นักเรียน นักศึกษาและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ
 รับจ้าง นักเรียนและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ รับจ้าง แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักศึกษา ส่วนผู้ที่มีอาชีพ
 นักเรียน แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักศึกษา ส่วนผู้ที่มีอาชีพ นักศึกษา แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ อื่นๆ
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 78 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
การท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อาชีพ	\bar{X}	รับ ราชการ	เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	รับจ้าง	นัก เรียน	นัก ศึกษา	เกษตร กร	อื่นๆ
		3.52	2.89	2.98	3.43	3.64	3.43	4.00	3.85
รับราชการ	3.52		0.000*	0.000*	0.795	0.407	0.469	0.336	0.193
เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	2.89			0.567	0.119	0.000*	0.000*	0.03	0.000*
ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	2.98				0.194	0.000*	0.001*	0.046	0.001*
รับจ้าง	3.43					0.536	0.994	0.335	0.299
นักเรียน	3.64						0.153	0.487	0.455
นักศึกษา	3.43							0.256	0.097
เกษตรกร	4.00								0.779
อื่นๆ	3.85								

จากตารางที่ 78 พบว่า ผู้ที่มีอาชีพ รับราชการ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ และค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ส่วนผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษาและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษา และอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 7

อาชีพ
รับราชการ
เอกชน รัฐวิสาหกิจ
ค้าขาย ธุรกิจ ส่วนตัว
รับจ้าง
นักเรียน
นักศึกษา
เกษตรกร
อื่นๆ

ค้าขาย-ธุ
นักเรียน
ส่วนผู้
ที่มีอาชีพ

ตารางที่ 79 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยการเข้าถึง
 แหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อาชีพ	\bar{X}	รับ ราชการ	เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	รับจ้าง	นัก เรียน	นัก ศึกษา	เกษตร กร	อื่นๆ
		3.64	3.15	3.31	3.43	3.89	3.57	4.00	3.23
รับราชการ	3.64		0.002*	0.028*	0.555	0.14	0.563	0.509	0.032*
เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	3.15			0.357	0.445	0.000*	0.005*	0.119	0.000*
ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	3.31				0.738	0.002*	0.072	0.204	0.001*
รับจ้าง	3.43					0.22	0.695	0.37	0.064
นักเรียน	3.89						0.047*	0.84	0.24
นักศึกษา	3.57							0.425	0.014*
เกษตรกร	4.00								0.696
อื่นๆ	4.23								

จากตารางที่ 79 พบว่า ผู้ที่มีอาชีพ รับราชการ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ
 ค้าขาย-ธุรกิจส่วนตัวและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักเรียน
 นักศึกษาและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักเรียนและอื่นๆ
 ส่วนผู้ที่มีอาชีพ นักเรียน แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักศึกษา ส่วนผู้ที่มีอาชีพ นักศึกษา แตกต่างกับผู้
 มีอาชีพ อื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 80 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ค่ายโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 การรองรับนักท่องเที่ยวจำแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อาชีพ	\bar{X}	รับ ราชการ	เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	รับจ้าง	นัก เรียน	นัก ศึกษา	เกษตร กร	อื่นๆ
		3.57	3.09	3.17	2.71	3.71	3.58	4.00	3.46
รับราชการ	3.57		0.001*	0.006*	0.013*	0.37	0.941	0.402	0.681
เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	3.09			0.633	0.286	0.000*	0.001*	0.081	0.172
ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	3.17				0.195	0.002*	0.004*	0.111	0.278
รับจ้าง	2.71					0.005*	0.012*	0.034*	0.07
นักเรียน	3.71						0.382	0.581	0.367
นักศึกษา	3.58							0.41	0.652
เกษตรกร	4.00								0.339
อื่นๆ	3.46								

จากตารางที่ 80 พบว่า ผู้ที่มีอาชีพ รับราชการ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ
 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวและรับจ้าง ส่วนผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ
 นักเรียนและนักศึกษา ส่วนผู้ที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักเรียนและ
 นักศึกษา ส่วนผู้ที่มีอาชีพ รับจ้าง แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษาและเกษตรกร อย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 8

อาชีพ

รับราชการ

เอกชน/
รัฐวิสาหค้าขาย/
ธุรกิจ
ส่วนตัว

รับจ้าง

นักเรียน

นักศึก

เกษตรกร

อื่นๆ

ค้าขาย/
นักเรีย

นักเรียน

นักเรีย

นักเรียน

ตารางที่ 81 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
การจัดการด้านการท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อาชีพ	\bar{X}	รับ	เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	รับจ้าง	นัก เรียน	นัก ศึกษา	เกษตรกร	อื่นๆ
		ราชการ							
		3.37	2.95	3.02	3.14	3.89	3.59	4.00	3.85
รับราชการ	3.37		0.004*	0.014*	0.504	0.001*	0.056	0.212	0.061
เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	2.95			0.658	0.568	0.000*	0.000*	0.04*	0.001*
ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	3.02				0.715	0.000*	0.000*	0.054	0.002*
รับจ้าง	3.14					0.034*	0.179	0.15	0.082
นักเรียน	3.89						0.05*	0.829	0.875
นักศึกษา	3.59							0.42	0.315
เกษตรกร	4.00								0.78
อื่นๆ	3.85								

จากตารางที่ 81 พบว่า ผู้ที่มีอาชีพ รับราชการ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวและนักเรียน ส่วนผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ
นักเรียน นักศึกษา เกษตรกรและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ
นักเรียน นักศึกษาและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ รับจ้าง แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักเรียน ส่วนผู้ที่มีอาชีพ
นักเรียน แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 82 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านสาธารณูปโภค
ที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์
จำแนกตามอาชีพ

ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก	แหล่ง แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ห้องน้ำสาธารณะ	ระหว่างกลุ่ม	33.792	7	4.827	6.048	0.000*
	ภายในกลุ่ม	312.905	392	0.798		
	รวม	346.698	399			
2. ที่จอดรถเพียงพอ	ระหว่างกลุ่ม	17.368	7	2.481	3.432	0.001*
	ภายในกลุ่ม	283.422	392	0.723		
	รวม	300.79	399			
3. ป้ายบอกทางต่างๆ ไป สถานที่ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	47.968	7	6.853	6.613	0.000*
	ภายในกลุ่ม	406.229	392	1.036		
	รวม	454.198	399			
4. การให้ข้อมูลทางการ ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	24.689	7	3.527	3.437	0.001*
	ภายในกลุ่ม	402.311	392	1.026		
	รวม	427	399			
5. การจัดเก็บขยะและระบบ กำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย	ระหว่างกลุ่ม	22.39	7	3.199	4.666	0.000*
	ภายในกลุ่ม	268.72	392	0.686		
	รวม	291.11	399			
6. โทรศัพท์สาธารณะ	ระหว่างกลุ่ม	24.884	7	3.555	4.825	0.000*
	ภายในกลุ่ม	288.814	392	0.737		
	รวม	313.698	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	24.196	7	3.457	5.89	0.000*
	ภายในกลุ่ม	230.051	392	0.587		
	รวม	254.247	399			

จ
แตกต่างกั
จังหวัดกา
เ
ตั้งตาราง

ตารางที่ 8

อาชีพ

รับราชการ

เอกชน/

รัฐวิสาหกิจ

ค้าขาย/

ธุรกิจ

ส่วนตัว

รับจ้าง

นักเรียน

นักศึกษา

เกษตรกร

อื่นๆ

จ

เกษตรกร

เกษตรกร

เกษตรกร

นักเรียน

อาชีพ เกษ

จากตารางที่ 82 พบว่า ค่า Sig= 0.000 นั่นคือ ปฏิเสธ H_0 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้าน โพน คำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ได้แสดงผลดังตารางที่ 83

ตารางที่ 83 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้าน โพน คำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของห้องนำสาธารณะ จำแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อาชีพ	\bar{X}	รับราชการ	เอกชน/รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	รับจ้าง	นักเรียน	นักศึกษา	เกษตรกร	อื่นๆ
		3.34	3.05	2.98	3.43	3.44	3.49	5.00	4.23
รับราชการ	3.34		0.063	0.017*	0.793	0.506	0.217	0.002*	0.001*
เอกชน/รัฐวิสาหกิจ	3.05			0.67	0.297	0.031*	0.003*	0.000*	0.000*
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	2.98				0.213	0.009*	0.000*	0.000*	0.000*
รับจ้าง	3.43					0.965	0.865	0.011*	0.056
นักเรียน	3.44						0.781	0.004*	0.005*
นักศึกษา	3.49							0.004*	0.005*
เกษตรกร	5.00								
อื่นๆ	4.23								

จากตารางที่ 83 พบว่า ผู้ที่มีอาชีพ รับราชการ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกรและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษา เกษตรกรและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษา เกษตรกรและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ รับจ้าง แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ เกษตรกร ส่วนผู้ที่มีอาชีพ นักเรียน แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ เกษตรกรและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ นักศึกษา แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ เกษตรกรและอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 84 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
ที่จอดรถเพียงพอ จำแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

ตารางที่ 8

อาชีพ	\bar{X}	รับ	เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	รับจ้าง	นัก เรียน	นัก ศึกษา	เกษตร กร	อื่นๆ
		ราชการ	3.42	3.42	3.29	3.36	3.73	5.00	4.00
รับราชการ	3.49		0.595	0.615	0.531	0.366	0.042*	0.003*	0.045*
เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	3.42			0.972	0.698	0.714	0.024*	0.002*	0.027*
ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	3.42				0.685	0.686	0.023*	0.002*	0.028*
รับจ้าง	3.29					0.84	0.178	0.004*	0.074
นักเรียน	3.36						0.011*	0.001*	0.017*
นักศึกษา	3.73							0.011*	0.28
เกษตรกร	5.00								0.067
อื่นๆ	4.00								

จากตารางที่ 84 พบว่า ผู้ที่มีอาชีพ รับราชการ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักศึกษา เกษตรกร และอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักศึกษา เกษตรกรและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักศึกษา เกษตรกรและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ รับจ้าง แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ เกษตรกร ส่วนผู้ที่มีอาชีพ นักเรียน แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักศึกษา เกษตรกรและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ นักศึกษา แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ เกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อาชีพ
รับราชการ
เอกชน/ รัฐวิสาห
ค้าขาย ธุรกิจ ส่วนตัว
รับจ้
นักเรีย
นักศึก
เกษตร
อื่นๆ

ค้าขาย/
นักศึกษ
เกษตรกร
ส่วนผู้
แตกต่าง

ตารางที่ 85 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 ป้ายบอกทางต่างๆ ไปยังสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยว
 เป็นรายคู่

อาชีพ	\bar{X}	รับ ราชการ	เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	รับจ้าง	นัก เรียน	นัก ศึกษา	เกษตร กร	อื่นๆ
		3.45	3.02	3.02	2.71	3.40	3.61	5.00	4.46
รับราชการ	3.45		0.012*	0.01*	0.065	0.775	0.259	0.01*	0.001*
เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	3.02			0.995	0.457	0.063	0.000*	0.001*	0.000*
ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	3.02				0.457	0.058	0.000*	0.001*	0.000*
รับจ้าง	2.71					0.098	0.024*	0.001*	0.000*
นักเรียน	3.40						0.238	0.009*	0.001*
นักศึกษา	3.61							0.02*	0.004*
เกษตรกร	5.00								0.409
อื่นๆ	4.46								

จากตารางที่ 85 พบว่า ผู้ที่มีอาชีพ รับราชการ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ
 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกรและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ
 นักศึกษา เกษตรกรและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักศึกษา
 เกษตรกรและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ รับจ้าง แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักศึกษา เกษตรกรและอื่นๆ
 ส่วนผู้ที่มีอาชีพ นักเรียน แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ เกษตรกรและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ นักศึกษา
 แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ เกษตรกรและอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 86 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง คำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 การให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อาชีพ	\bar{X}	รับ ราชการ	เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	รับจ้าง	นัก เรียน	นัก ศึกษา	เกษตร กร	อื่นๆ
		3.29	3.05	3.07	3.43	3.51	3.49	4.00	4.23
รับราชการ	3.29		0.163	0.177	0.736	0.239	0.164	0.236	0.002*
เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	3.05			0.944	0.358	0.026*	0.009*	0.116	0.000*
ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	3.07				0.374	0.028*	0.009*	0.121	0.000*
รับจ้าง	3.43					0.841	0.88	0.414	0.092
นักเรียน	3.51						0.895	0.419	0.025*
นักศึกษา	3.49							0.387	0.012*
เกษตรกร	4.00								0.722
อื่นๆ	4.23								

จากตารางที่ 86 พบว่า ผู้ที่มีอาชีพ รับราชการ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ อื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ
 เอกชน/รัฐวิสาหกิจ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษาและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ ค้าขาย/
 ธุรกิจส่วนตัว แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษาและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ นักเรียน แตกต่าง
 กับผู้ที่มีอาชีพ อื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ นักศึกษา แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ อื่นๆอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 8'

อาชีพ
 รับราชการ
 เอกชน
 รัฐวิสาหกิจ
 ค้าขาย
 ธุรกิจ
 ส่วนตัว
 รับจ้าง
 นักเรียน
 นักศึกษา
 เกษตรกร
 อื่นๆ

นักศึกษา
 เกษตรกร
 และอื่นๆ
 0.05

ตารางที่ 87 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ค่ำบลโปง อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 การจัดเก็บขยะ ระบบกำจัดขยะ และบำบัดน้ำเสีย จำแนกตามอาชีพของ
 กลุ่มนักท่องเที่ยงเป็นรายกลุ่ม

อาชีพ	\bar{X}	รับ	เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	รับจ้าง	นัก เรียน	นัก ศึกษา	เกษตร กร	อื่นๆ
		ราชการ	2.93	3.15	3.00	3.51	3.52	4.00	3.85
รับราชการ	3.29		0.009*	0.301	0.364	0.15	0.047*	0.147	0.025*
เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	2.93			0.147	0.827	0.001*	0.000*	0.029*	0.000*
ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	3.15				0.645	0.029*	0.005*	0.085	0.007*
รับจ้าง	3.00					0.129	0.107	0.081	0.03*
นักเรียน	3.51						0.949	0.323	0.199
นักศึกษา	3.52							0.322	0.178
เกษตรกร	4.00								0.772
อื่นๆ	3.85								

จากตารางที่ 87 พบว่า ผู้ที่มีอาชีพ รับราชการ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ
 นักศึกษาและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษา
 เกษตรกรและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษา
 และอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ รับจ้าง แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ อื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

0.05

ตารางที่ 88 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
โทรศัพท์สาธารณะ จำแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

ตาราง

อาชีพ	\bar{X}	รับ	เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	รับจ้าง	นัก เรียน	นัก ศึกษา	เกษตร กร	อื่นๆ
		ราชการ							
		3.17	2.85	2.98	3.00	2.87	3.37	4.00	3.85
รับราชการ	3.17		0.032*	0.193	0.617	0.053	0.08	0.099	0.008*
เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	2.85			0.425	0.673	0.944	0.000*	0.025*	0.000*
ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	2.98				0.961	0.494	0.004*	0.046*	0.001*
รับจ้าง	3.00					0.702	0.263	0.092	0.036*
นักเรียน	2.87						0.001*	0.027*	0.000*
นักศึกษา	3.37							0.213	0.06
เกษตรกร	4.00								0.78
อื่นๆ	3.85								

ด้าน
ควา
1. กิจ
กรรม
2. กิจ
วัฒนา
3. คว
ตอบ
สถาน

จากตารางที่ 88 พบว่า ผู้ที่มีอาชีพ รับราชการ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ
และอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักศึกษา เกษตรกรและอื่นๆ
ส่วนผู้ที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักศึกษา เกษตรกรและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มี
อาชีพ รับจ้าง แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ อื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพนักเรียน แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักศึกษา
เกษตรกรและอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แตก
ต่าง
จังหวัด
คังคาง

ตารางที่ 89 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านกิจกรรมและ
การตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้าน โพน
คำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอาชีพ

ด้านกิจกรรมและการตอบสนอง ความต้องการของนักท่องเที่ยว	แหล่ง แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิง ธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	4.908	7	0.701	1.15	0.331
	ภายในกลุ่ม	239.069	392	0.61		
	รวม	243.978	399			
2. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	11.858	7	1.694	2.716	0.009*
	ภายในกลุ่ม	244.502	392	0.624		
	รวม	256.36	399			
3. ความสามารถในการ ตอบสนองความต้องการของ สถานที่ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	13.728	7	1.961	3.323	0.002*
	ภายในกลุ่ม	231.369	392	0.59		
	รวม	245.097	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	8.034	7	1.148	2.61	0.012*
	ภายในกลุ่ม	172.401	392	0.44		
	รวม	180.434	399			

จากตารางที่ 89 พบว่า ค่า Sig.= 0.000 นั่นคือ ปฏิเสธ H_0 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ
แตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้าน โพน คำบล โพน อำเภอคำม่วง
จังหวัดกาฬสินธุ์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ได้แสดงผล
ดังตารางที่ 90

ตารางที่ 90 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ จำแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อาชีพ	\bar{X}	รับ ราชการ	เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	รับจ้าง	นัก เรียน	นัก ศึกษา	เกษตร กร	อื่นๆ
		3.54	3.29	3.47	3.71	3.67	3.51	4.00	3.54
รับราชการ	3.54		0.064	0.631	0.562	0.359	0.817	0.312	0.994
เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	3.29			0.21	0.177	0.017*	0.081	0.126	0.305
ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	3.47				0.443	0.215	0.761	0.256	0.79
รับจ้าง	3.71					0.881	0.506	0.596	0.631
นักเรียน	3.67						0.257	0.475	0.602
นักศึกษา	3.51							0.286	0.908
เกษตรกร	4.00								0.357
อื่นๆ	3.54								

จากตารางที่ 90 พบว่า ผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักเรียน อย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่

อาชีพ

รับราชการ

เอกชน
รัฐวิสาหกิจค้าขาย
ธุรกิจ
ส่วนตัว

รับจ้าง

นักเรียน

นักศึกษา

เกษตรกร

อื่นๆ

ส่วนผู้ที่
และอื่น ๆ

0.05

ตารางที่ 91 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปง ค่ายโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อาชีพ	\bar{X}	รับ ราชการ	เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	รับจ้าง	นัก เรียน	นัก ศึกษา	เกษตร กร	อื่นๆ
		3.77	3.35	3.85	3.71	3.78	3.68	4.00	4.15
รับราชการ	3.77		0.002*	0.546	0.861	0.948	0.429	0.617	0.1
เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	3.35			0.001*	0.245	0.007*	0.009*	0.163	0.001*
ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	3.85				0.673	0.656	0.189	0.744	0.206
รับจ้าง	3.71					0.843	0.919	0.6	0.236
นักเรียน	3.78						0.491	0.637	0.131
นักศึกษา	3.68							0.492	0.042*
เกษตรกร	4.00								0.761
อื่นๆ	4.15								

จากตารางที่ 91 พบว่า ผู้ที่มีอาชีพ รับราชการ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว นักเรียน นักศึกษา และอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ นักศึกษา แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ อื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 92 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความสามารถ
ในการตอบสนองความต้องการของสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ
ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

ตารางที่ 9:

อาชีพ	\bar{X}	รับ ราชการ	เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	รับจ้าง	นัก เรียน	นัก ศึกษา	เกษต กร	อื่นๆ
		3.47	3.24	3.47	4.00	3.78	3.61	4.00	4.00
รับราชการ	3.47		0.069	0.994	0.081	0.029*	0.195	0.243	0.021*
เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	3.24			0.099	0.014*	0.001*	0.003*	0.094	0.001*
ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	3.47				0.088	0.047*	0.267	0.249	0.026*
รับจ้าง	4.00					0.477	0.192	1	1
นักเรียน	3.78						0.21	0.628	0.359
นักศึกษา	3.61							0.385	0.082
เกษตรกร	4.00								1
อื่นๆ	4.00								

จากตารางที่ 92 พบว่า ผู้ที่มีอาชีพ รับราชการ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักเรียนและอื่นๆ
ส่วนผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ รับจ้าง นักเรียน นักศึกษาและอื่นๆ ส่วน
ผู้ที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักเรียนและอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ 0.05

ค่า

1. มาตรฐาน
ท่องเที่ยว

2. การให้
ผู้เชี่ยวชาญ

3. ความ
ท่องเที่ยว

จ

แตกต่างกับ

จังหวัดกา

มี

คั้งตารางที่

ตารางที่ 93 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านความปลอดภัย
ที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
จำแนกตามอาชีพ

ด้านความปลอดภัย	แหล่ง แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. มาตรฐานกิจกรรมการ ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	37.268	7	5.324	7.145	0.000*
	ภายในกลุ่ม	292.092	392	0.745		
	รวม	329.36	399			
2. การให้คำแนะนำจากบุคลากร ผู้เชี่ยวชาญ	ระหว่างกลุ่ม	31.239	7	4.463	5.019	0.000*
	ภายในกลุ่ม	348.558	392	0.889		
	รวม	379.798	399			
3. ความปลอดภัยในแหล่ง ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	43.056	7	6.151	8.434	0.000*
	ภายในกลุ่ม	285.881	392	0.729		
	รวม	328.938	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	34.491	7	4.927	7.527	0.000*
	ภายในกลุ่ม	256.619	392	0.655		
	รวม	291.11	399			

จากตารางที่ 93 พบว่า ค่า Sig.= 0.000 นั่นคือ ปฏิเสธ H_0 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ
แตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง
จังหวัดกาฬสินธุ์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ได้แสดงผล
ดังตารางที่ 102

ตารางที่ 94 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อม
ของมาตรฐานกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อาชีพ	\bar{X}	รับ	เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	รับจ้าง	นัก เรียน	นัก ศึกษา	เกษตร กร	อื่นๆ
		ราชการ	2.89	3.31	2.71	3.71	3.69	4.00	4.00
รับราชการ	3.43		0.000*	0.377	0.034*	0.074	0.028*	0.262	0.027*
เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	2.89			0.011*	0.61	0.000*	0.000*	0.031*	0.000*
ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	3.31				0.088	0.018*	0.005*	0.175	0.009*
รับจ้าง	2.71					0.005*	0.004*	0.032*	0.002*
นักเรียน	3.71						0.894	0.575	0.288
นักศึกษา	3.69							0.541	0.22
เกษตรกร	4.00								1
อื่นๆ	4.00								

จากตารางที่ 94 พบว่า ผู้ที่มีอาชีพ รับราชการ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ
รับจ้าง นักศึกษาและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจ
ส่วนตัว นักเรียน นักศึกษา เกษตรกรและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว แตกต่างกับผู้
ที่มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษาและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ รับจ้าง แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักเรียน
นักศึกษา เกษตรกรและอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 9

อาชีพ

รับราชการ

เอกชน/
รัฐวิสาหกิจค้าขาย/
ธุรกิจ

ส่วนตัว

รับจ้าง

นักเรียน

นักศึกษ

เกษตรกร

อื่นๆ

จ

ส่วนผู้ที่มี

เกษตรกร.

ตารางที่ 95 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
การให้คำแนะนำจากบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ จำแนกตามอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยว
เป็นรายคู่

อาชีพ	\bar{X}	รับ ราชการ	เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	รับจ้าง	นัก เรียน	นัก ศึกษา	เกษตร กร	อื่นๆ
		3.51	2.75	3.31	3.29	3.60	3.55	4.00	3.54
รับราชการ	3.51		0.000*	0.201	0.553	0.579	0.712	0.371	0.905
เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	2.75			0.002*	0.154	0.000*	0.000*	0.025*	0.007*
ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	3.31				0.959	0.115	0.098	0.214	0.42
รับจ้าง	3.29					0.413	0.466	0.273	0.568
นักเรียน	3.60						0.774	0.477	0.836
นักศึกษา	3.55							0.418	0.958
เกษตรกร	4.00								0.445
อื่นๆ	3.54								

จากตารางที่ 95 พบว่า ผู้ที่มีอาชีพ รับราชการ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ
ส่วนผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว นักเรียน นักศึกษา
เกษตรกรและอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 96 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อม
การจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพของ
กลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

อาชีพ	\bar{X}	รับ ราชการ	เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	รับจ้าง	นัก เรียน	นัก ศึกษา	เกษตร กร	อื่นๆ
		3.32	2.80	3.25	2.57	3.47	3.73	4.00	3.77
รับราชการ	3.32		0.000*	0.664	0.027*	0.33	0.000*	0.173	0.073
เอกชน/ รัฐวิสาหกิจ	2.80			0.005*	0.505	0.000*	0.000*	0.018*	0.000*
ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	3.25				0.046*	0.21	0.000*	0.141	0.05*
รับจ้าง	2.57					0.01*	0.001*	0.016*	0.003*
นักเรียน	3.47						0.076	0.296	0.261
นักศึกษา	3.73							0.591	0.88
เกษตรกร	4.00								0.673
อื่นๆ	3.77								

จากตารางที่ 96 พบว่า ผู้ที่มีอาชีพ รับราชการ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ
รับจ้างและนักศึกษา ส่วนผู้ที่มีอาชีพ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจ
ส่วนตัว นักเรียน นักศึกษา เกษตรกรและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว แตกต่างกับผู้
มีอาชีพ รับจ้าง นักศึกษาและอื่นๆ ส่วนผู้ที่มีอาชีพ รับจ้าง แตกต่างกับผู้ที่มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษา
เกษตรกรและอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 9

ด้าน:

1. ความพ
ท่องเที่ยว

2. ความพ

3. การเข้า

4. การรอ

5. การจั

แตกต่า

นกรรม:

คลังสาร

ตารางที่ 97 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโพน ตำบลโพน
อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้

ด้านสถานที่ท่องเที่ยว	แหล่ง แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ความพร้อมของสถานที่ ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	11.631	3	3.877	6.172	0.000*
	ภายในกลุ่ม	248.759	396	0.628		
	รวม	260.39	399			
2. ความพร้อมของการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	18.095	3	6.032	7.93	0.000*
	ภายในกลุ่ม	301.203	396	0.761		
	รวม	319.298	399			
3. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	24.38	3	8.127	9.614	0.000*
	ภายในกลุ่ม	334.718	396	0.845		
	รวม	359.098	399			
4. การรองรับนักท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	20.38	3	6.793	8.834	0.000*
	ภายในกลุ่ม	304.518	396	0.769		
	รวม	324.897	399			
5. การจัดการด้านการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	30.292	3	10.097	13.333	0.000*
	ภายในกลุ่ม	299.906	396	0.757		
	รวม	330.197	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	18.032	3	6.011	10.477	0.000*
	ภายในกลุ่ม	227.183	396	0.574		
	รวม	245.216	399			

จากตารางที่ 97 พบว่า ค่า Sig = 0.000 นั่นคือ ปฏิเสธ H_0 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ
แตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและผจญภัยในจังหวัด
นครราชสีมา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ได้แสดงผล
ดังตารางที่ 98

ตารางที่ 98 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อม
ของสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

20,000
รายได้ 10

ตารางที่

รายได้	\bar{X}	ไม่เกิน	5,001–	10,001–	มากกว่า
		5,000 บาท	10,000 บาท	20,000 บาท	20,000 บาท
		3.91	3.49	3.51	3.51
ไม่เกิน 5,000 บาท	3.91		0.00*	0.001*	0.000*
5,001–10,000 บาท	3.49			0.854	0.868
10,001–20,000 บาท	3.51				0.972
มากกว่า 20,000 บาท	3.51				

จากตารางที่ 98 พบว่า ผู้ที่มีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ 10,001 –
20,000 บาท และมากกว่า 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 99 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
การท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

ไม่เกิ
5,001
10,001
มากกว่า

10,000 1
บาท แด

รายได้	\bar{X}	ไม่เกิน	5,001–	10,001–	มากกว่า
		5,000 บาท	10,000 บาท	20,000 บาท	20,000 บาท
		3.61	3.49	3.03	3.25
ไม่เกิน 5,000 บาท	3.61		0.331	0.000*	0.003*
5,001–10,000 บาท	3.49			0.000*	0.034*
10,001–20,000 บาท	3.03				0.081
มากกว่า 20,000 บาท	3.25				

จากตารางที่ 99 พบว่า ผู้ที่มีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ 10,001 - 20,000 บาท และมากกว่า 20,000 บาท ส่วนผู้ที่มีรายได้ 5,001 - 10,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท และมากกว่า 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 100 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

รายได้	\bar{X}	ไม่เกิน	5,001-	10,001-	มากกว่า
		5,000 บาท	10,000 บาท	20,000 บาท	20,000 บาท
		3.94	3.62	3.36	3.31
ไม่เกิน 5,000 บาท	3.94		0.01*	0.000*	0.000*
5,001-10,000 บาท	3.62			0.06	0.011*
10,001-20,000 บาท	3.36				0.667
มากกว่า 20,000 บาท	3.31				

จากตารางที่ 100 พบว่า ผู้ที่มีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท , 10,001 - 20,000 บาท และมากกว่า 20,000 บาท ส่วนผู้ที่มีรายได้ 5,001 - 10,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ มากกว่า 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 101 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอลำปาง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
การรองรับนักท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

รายได้	\bar{X}	ไม่เกิน	5,001–	10,001–	มากกว่า
		5,000 บาท	10,000 บาท	20,000 บาท	20,000 บาท
		3.72	3.62	3.15	3.28
ไม่เกิน 5,000 บาท	3.72		0.393	0.000*	0.000*
5,001–10,000 บาท	3.62			0.000*	0.004*
10,001–20,000 บาท	3.15				0.308
มากกว่า 20,000 บาท	3.28				

จากตารางที่ 101 พบว่า ผู้ที่มีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาทและมากกว่า 20,000 บาท ส่วนผู้ที่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาทและมากกว่า 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ :

ไม่เกิน
5,001-
10,001
มากกว่า

10,000 บ
แตกต่างก็
ระดับ 0.0

ตารางที่ 102 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ค่ายโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 การจัดการด้านการท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

รายได้	\bar{X}	ไม่เกิน	5,001–	10,001–	มากกว่า
		5,000 บาท	10,000 บาท	20,000 บาท	20,000 บาท
		3.81	3.52	3.25	3.08
ไม่เกิน 5,000 บาท	3.81		0.018*	0.000*	0.000*
5,001–10,000 บาท	3.52			0.036*	0.000*
10,001–20,000 บาท	3.25				0.191
มากกว่า 20,000 บาท	3.08				

จากตารางที่ 102 พบว่า ผู้ที่มีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท 10,001 – 20,000 บาทและมากกว่า 20,000 บาท ส่วนผู้ที่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาท และมากกว่า 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 103 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามรายได้

ตารางที่

ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานและ สิ่งอำนวยความสะดวก	แหล่ง แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ห้องน้ำสาธารณะ	ระหว่างกลุ่ม	14.305	3	4.768	5.681	0.001*
	ภายในกลุ่ม	332.392	396	0.839		
	รวม	346.697	399			
2. ที่จอดรถเพียงพอ	ระหว่างกลุ่ม	6.625	3	2.208	2.973	0.032*
	ภายในกลุ่ม	294.165	396	0.743		
	รวม	300.79	399			
3. ป้ายบอกทางต่างๆ ไปสถานที่ ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	20	3	6.667	6.08	0.000*
	ภายในกลุ่ม	434.197	396	1.096		
	รวม	454.197	399			
4. การให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	33.311	3	11.104	11.169	0.000*
	ภายในกลุ่ม	393.689	396	0.994		
	รวม	427	399			
5. การจัดเก็บขยะและระบบกำจัด ขยะและบำบัดน้ำเสีย	ระหว่างกลุ่ม	21.03	3	7.01	10.278	0.000*
	ภายในกลุ่ม	270.08	396	0.682		
	รวม	291.11	399			
6. โทรศัพท์สาธารณะ	ระหว่างกลุ่ม	14.305	3	4.768	5.681	0.001*
	ภายในกลุ่ม	332.392	396	0.839		
	รวม	346.697	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	6.625	3	2.208	2.973	0.032*
	ภายในกลุ่ม	294.165	396	0.743		
	รวม	300.79	399			

ไม่เก็

5,001

10,00

มากก

10,000 1

จากตารางที่ 103 พบว่า ค่า Sig. = 0.000 นั่นคือ ปฏิเสธ H_0 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ได้แสดงผลดังตารางที่ 104

ตารางที่ 104 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อม
 ของห้องน้ำสาธารณะ จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

รายได้	\bar{X}	ไม่เกิน	5,001–	10,001–	มากกว่า
		5,000 บาท	10,000 บาท	20,000 บาท	20,000 บาท
		3.68	3.35	3.20	3.19
ไม่เกิน 5,000 บาท	3.68		0.011*	0.001*	0.000*
5,001–10,000 บาท	3.35			0.27	0.205
10,001–20,000 บาท	3.20				0.969
มากกว่า 20,000 บาท	3.19				

จากตารางที่ 104 พบว่า ผู้ที่มีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท 10,001 – 20,000 บาทและมากกว่า 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 105 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
ที่จอดรถเพียงพอ จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

รายได้	\bar{X}	ไม่เกิน 5,000 บาท	5,001- 10,000 บาท	10,001- 20,000 บาท	มากกว่า 20,000 บาท
		3.64	3.69	3.54	3.37
ไม่เกิน 5,000 บาท	3.64		0.724	0.42	0.025*
5,001-10,000 บาท	3.69			0.235	0.006*
10,001-20,000 บาท	3.54				0.188
มากกว่า 20,000 บาท	3.37				

จากตารางที่ 105 พบว่า ผู้ที่มีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้มากกว่า
20,000 บาท ส่วนผู้ที่มีรายได้ 5,001 - 10,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ มากกว่า 20,000 บาท
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 106 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
ป้ายบอกทางต่างๆ ไปยังสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยว
เป็นรายคู่

รายได้	\bar{X}	ไม่เกิน 5,000 บาท	5,001- 10,000 บาท	10,001- 20,000 บาท	มากกว่า 20,000 บาท
		3.80	3.38	3.23	3.24
ไม่เกิน 5,000 บาท	3.80		0.005*	0.000*	0.000*
5,001-10,000 บาท	3.38			0.3	0.289
10,001-20,000 บาท	3.23				0.935
มากกว่า 20,000 บาท	3.24				

10,000 1

ตารางที่

ไม่เกิ

5,001

10,001

มากกว

10,000 บ

จากตารางที่ 106 พบว่า ผู้ที่มีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท 10,001 – 20,000 บาทและมากกว่า 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 107 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
การให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

รายได้	\bar{X}	ไม่เกิน	5,001–	10,001–	มากกว่า
		5,000 บาท	10,000 บาท	20,000 บาท	20,000 บาท
		2.72	2.88	2.95	3.04
ไม่เกิน 5,000 บาท	2.72		0.027*	0.003*	0.000*
5,001–10,000 บาท	2.88			0.314	0.054
10,001–20,000 บาท	2.95				0.281
มากกว่า 20,000 บาท	3.04				

จากตารางที่ 107 พบว่า ผู้ที่มีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท 10,001 – 20,000 บาทและมากกว่า 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 108 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 การจัดเก็บขยะ ระบบกำจัดขยะ และบำบัดน้ำเสีย จำแนกตามรายได้ของ
 กลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

รายได้	\bar{X}	ไม่เกิน	5,001-	10,001-	มากกว่า
		5,000 บาท	10,000 บาท	20,000 บาท	20,000 บาท
		3.68	3.44	3.16	3.09
ไม่เกิน 5,000 บาท	3.68		0.041*	0.000*	0.000*
5,001-10,000 บาท	3.44			0.023*	0.002*
10,001-20,000 บาท	3.16				0.563
มากกว่า 20,000 บาท	3.09				

จากตารางที่ 108 พบว่า ผู้ที่มีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท 10,001 - 20,000 บาทและมากกว่า 20,000 บาท ส่วนผู้ที่มีรายได้ 5,001 - 10,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ 10,001 - 20,000 บาทและมากกว่า 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่

ไม่เกิน
5,001-
10,001
มากกว่า

1
20,000 1
อย่างมีนัย

ตารางที่ 109 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 โทรศัพท์สาธารณะ จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

รายได้	\bar{X}	ไม่เกิน 5,000 บาท	5,001- 10,000 บาท	10,001- 20,000 บาท	มากกว่า 20,000 บาท
		3.26	3.26	3.13	2.99
ไม่เกิน 5,000 บาท	3.26		0.978	0.336	0.033*
5,001-10,000 บาท	3.26			0.3	0.022*
10,001-20,000 บาท	3.13				0.297
มากกว่า 20,000 บาท	2.99				

จากตารางที่ 109 พบว่า ผู้ที่มีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้มากกว่า
 20,000 บาท ส่วนผู้ที่มีรายได้ 5,001 - 10,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ มากกว่า 20,000 บาท
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 110 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านกิจกรรมและ
การตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโปน
ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์จำแนกตามรายได้

ด้านกิจกรรมและการตอบสนอง ความต้องการของนักท่องเที่ยว	แหล่ง แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิง ธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	2.872	3	0.957	1.572	0.196
	ภายในกลุ่ม	241.106	396	0.609		
	รวม	243.978	399			
2. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	9.665	3	3.222	5.172	0.002*
	ภายในกลุ่ม	246.695	396	0.623		
	รวม	256.36	399			
3. ความสามารถในการ ตอบสนองความต้องการของ สถานที่ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	10.127	3	3.376	5.689	0.001*
	ภายในกลุ่ม	234.97	396	0.593		
	รวม	245.098	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	5.415	3	1.805	4.084	0.007*
	ภายในกลุ่ม	175.019	396	0.442		
	รวม	180.434	399			

จากตารางที่ 110 พบว่า ค่า Sig.= 0.000 นั่นคือ ปฏิเสธ H_0 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ
แตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง
จังหวัดกาฬสินธุ์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ได้แสดงผล
ดังตารางที่ 110

ตารางที่

ไม่มี

5,00

10,00

มาก

20,000

ตารางที่

ไม่มี

5,00

10,00

มาก

ตารางที่ 111 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

รายได้	\bar{X}	ไม่เกิน	5,001–	10,001–	มากกว่า
		5,000 บาท	10,000 บาท	20,000 บาท	20,000 บาท
		3.63	3.52	3.38	3.49
ไม่เกิน 5,000 บาท	3.63		0.296	0.032*	0.195
5,001–10,000 บาท	3.52			0.212	0.798
10,001–20,000 บาท	3.38				0.303
มากกว่า 20,000 บาท	3.49				

จากตารางที่ 111 พบว่า ผู้ที่มีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 112 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
 ในบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของกิจกรรม
 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

รายได้	\bar{X}	ไม่เกิน	5,001–	10,001–	มากกว่า
		5,000 บาท	10,000 บาท	20,000 บาท	20,000 บาท
		3.80	3.67	3.44	3.86
ไม่เกิน 5,000 บาท	3.80		0.244	0.003*	0.56
5,001–10,000 บาท	3.67			0.045*	0.062
10,001–20,000 บาท	3.44				0.000*
มากกว่า 20,000 บาท	3.86				

จากตารางที่ 112 พบว่า ผู้ที่มีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาท ส่วนผู้ที่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาท ส่วนผู้ที่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ มากกว่า 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 113 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความสามารถใน
การตอบสนองความต้องการของสถานที่ท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ของ
กลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

รายได้	\bar{X}	ไม่เกิน 5,000 บาท	5,001– 10,000 บาท	10,001– 20,000 บาท	มากกว่า 20,000 บาท
		3.82	3.54	3.38	3.46
ไม่เกิน 5,000 บาท	3.82		0.011*	0.000*	0.001*
5,001–10,000 บาท	3.54			0.133	0.392
10,001–20,000 บาท	3.38				0.459
มากกว่า 20,000 บาท	3.46				

จากตารางที่ 113 พบว่า ผู้ที่มีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท 10,001 – 20,000 บาทและมากกว่า 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง

1. 3
ต่อ2. 4
ผู้เช่า3. 4
ปลแตก
จังหวัด

คังคา

ตารางที่ 114 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยที่มี
ต่อการท่องเที่ยวในบ้าน โพน คำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
จำแนกตามรายได้

ด้านความปลอดภัย	แหล่ง แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. มาตรฐานกิจกรรมการ ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	34.891	3	11.63	15.64	0.000*
	ภายในกลุ่ม	294.469	396	0.744		
	รวม	329.36	399			
2. การให้คำแนะนำจากบุคลากร ผู้เชี่ยวชาญ	ระหว่างกลุ่ม	16.562	3	5.521	6.019	0.001*
	ภายในกลุ่ม	363.235	396	0.917		
	รวม	379.797	399			
3. การจัดระบบการรักษาความ ปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	29.279	3	9.76	12.898	0.000*
	ภายในกลุ่ม	299.658	396	0.757		
	รวม	328.937	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	24.797	3	8.266	12.291	0.000*
	ภายในกลุ่ม	266.313	396	0.673		
	รวม	291.11	399			

จากตารางที่ 114 พบว่า ค่า Sig.= 0.000 นั่นคือ ปฏิเสธ H_0 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ
แตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้าน โพน คำบล โพน อำเภอคำม่วง
จังหวัดกาฬสินธุ์ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีLSD ได้แสดงผล
ดังตารางที่ 115

ตารางที่ 115 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยความพร้อมของ
มาตรฐานกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยว
เป็นรายคู่

รายได้	\bar{X}	ไม่เกิน	5,001–	10,001–	มากกว่า
		5,000 บาท	10,000 บาท	20,000 บาท	20,000 บาท
		3.91	3.58	3.15	3.21
ไม่เกิน 5,000 บาท	3.91		0.007*	0.000*	0.000*
5,001–10,000 บาท	3.58			0.001*	0.001*
10,001–20,000 บาท	3.15				0.621
มากกว่า 20,000 บาท	3.21				

จากตารางที่ 115 พบว่า ผู้ที่มีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ 5,001–10,000 บาท 10,001 – 20,000 บาทและมากกว่า 20,000 บาท ส่วนผู้ที่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาทและมากกว่า 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 116 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยการให้คำแนะนำ
จากบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ จำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

รายได้	\bar{X}	ไม่เกิน	5,001–	10,001–	มากกว่า
		5,000 บาท	10,000 บาท	20,000 บาท	20,000 บาท
		3.76	3.38	3.20	3.27
ไม่เกิน 5,000 บาท	3.76		0.006*	0.000*	0.000*
5,001–10,000 บาท	3.38			0.19	0.373
10,001–20,000 บาท	3.20				0.608
มากกว่า 20,000 บาท	3.27				

10,000 1

ตารางที่

ไม่เกิ

5,001

10,000

มากกว่า

20,000 1

รายได้ 10

บ้านโปน

จากตารางที่ 116 พบว่า ผู้ที่มีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท 10,001 – 20,000 บาทและมากกว่า 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 117 ทดสอบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโพน คำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปัจจัยการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยจำแนกตามรายได้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นรายคู่

รายได้	\bar{X}	ไม่เกิน 5,000 บาท	5,001-10,000 บาท	10,001-20,000 บาท	มากกว่า 20,000 บาท
		3.70	3.62	3.14	3.10
ไม่เกิน 5,000 บาท	3.70		0.496	0.000*	0.000*
5,001-10,000 บาท	3.62			0.000*	0.000*
10,001-20,000 บาท	3.14				0.776
มากกว่า 20,000 บาท	3.10				

จากตารางที่ 117 พบว่า ผู้ที่มีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาทและมากกว่า 20,000 บาท ส่วนผู้ที่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท แตกต่างกับผู้ที่มีรายได้ 10,001 – 20,000 บาทและมากกว่า 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในด้านความต้องการการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวผ้าไหมแพรวา บ้านโพน คำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ของนักท่องเที่ยว

- ถนนลาดยาง
- ที่จอดรถเพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว
- ป้อมยาม คำนวณ
- ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว
- เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยวและวิทยากรที่ให้ความรู้เกี่ยวกับผ้าไหมแพรวา
- กิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการทุกเพศทุกวัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป/ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน

ตารางที่

ตารางที่ 118 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไป/ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป/ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	146	36.50
หญิง	254	63.50
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	89	22.25
20 - 30 ปี	115	28.75
31 - 40 ปี	91	22.75
41 - 50 ปี	52	13.00
51 - 60 ปี	47	11.75
มากกว่า 60 ปี	6	1.50
3. สถานภาพ		
โสด	201	50.25
สมรส	180	45.00
หย่าร้าง	5	1.25
หม้าย	14	3.50
4. การศึกษา		
ประถมศึกษา	184	46.00
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	75	18.75
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	15	3.75
ปริญญาตรี	83	20.75
สูงกว่าปริญญาตรี	40	10.00
อื่น ๆ	3	0.75

5. อา

รับรา

เอกช

ค้าขา

รับจ้

นักเร

นักศึ

เกษตร

อื่น ๆ

6. ร

ไม่เก

5,001

10,001

มาก

7. ทำ

สมาชิ

กำนัน

กรรมก

ไม่เค

ตารางที่ 118 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไป/ข้อมูลส่วนบุคคล (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป/ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
5. อาชีพหลัก		
รับราชการ	78	19.50
เอกชน/รัฐวิสาหกิจ	10	2.50
ค้าขาย - ธุรกิจส่วนตัว	21	5.25
รับจ้าง	23	5.75
นักเรียน	44	11.00
นักศึกษา	85	21.25
เกษตรกร	110	27.50
อื่น ๆ	29	7.25
6. รายได้ของท่านเฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่เกิน 5,000 บาท	189	47.25
5,001 - 10,000 บาท	89	22.25
10,001 - 20,000 บาท	54	13.50
มากกว่า 20,000 บาท	68	17.00
7. ท่านได้เข้าร่วมเป็นกรรมการหรือสมาชิกกลุ่มใดบ้าง		
สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	18	4.50
กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน	6	1.50
กรรมการหมู่บ้าน	72	18.00
ไม่เคยเป็น	304	76.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 118 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.50 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 36.50

อายุ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.75 รองลงมา มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.75 และต่ำสุดคือ มีอายุมากกว่า 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.50

สถานภาพ ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 50.25 รองลงมา สถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 45 และต่ำสุดคือ สถานภาพหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 1.25

การศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46 รองลงมา มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 20.75 และต่ำสุดคือ มีการศึกษาระดับอื่น ๆ เช่น ไม่ได้ รับการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 2.25

อาชีพหลัก ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 27.50 รองลงมา นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 21.25 และต่ำสุดคือ เอกชน/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 2.50

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่เกิน 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.25 รองลงมา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.25 และต่ำสุดคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.50

การเข้าร่วมเป็นกรรมการหรือสมาชิกกลุ่ม ส่วนใหญ่ไม่เคยเป็นสมาชิกกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 76 รองลงมา เป็นกรรมการหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 18 และต่ำสุดคือ กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 1.50

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ตารางที่ 119 จำนวนและร้อยละความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1. เมื่อกล่าวถึงจังหวัดกาฬสินธุ์ ท่านนึกถึงแหล่งท่องเที่ยวประเภทใด		
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	51	12.75
แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์	119	29.75
แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	173	43.25
แหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตร	44	11.00
แหล่งท่องเที่ยวทางอื่น ๆ	13	3.25

ตารางที่

2. สถาน
มากที่สุด

พิพิธภัณฑ์

เขื่อนลำ

กลุ่มทอ

หมู่บ้าน

วัดพุทธ

อื่น ๆ....

3. ความ

สร้างรา

เป็นทาง

สามารถ

ให้ความ

4. สิ่งดี

กิจกรรม

ความแ

การออก

ความส

ศึกษาป

เรียนรู้วิ

5. สิ่งดี

สักการะ

ชมธรรม

อื่น ๆ....

ตารางที่ 119 จำนวนและร้อยละความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
2. สถานที่ท่องเที่ยวที่พาและผจญภัยในจังหวัดกาฬสินธุ์ที่ท่านชื่นชอบมากที่สุด		
พิพิธภัณฑ์สิรินธร	114	28.50
เขื่อนลำปาว	59	14.75
กลุ่มทอผ้าไหมแพรวบ้านโพน	176	44.00
หมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ไทย โศภโคง	25	6.25
วัดพุทธนิมิตกุคำ	17	4.25
อื่น ๆ.....	9	2.25
3. ความสำคัญในการท่องเที่ยวของท่านตรงกับข้อใด		
สร้างรายได้ให้กับชุมชน	206	51.50
เป็นทางเลือกใหม่ในการเดินทางท่องเที่ยว	109	27.25
สามารถเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว	46	11.50
ให้ความรู้สึกตื่นเต้นท้าทาย	39	9.75
4. สิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดคือข้อใด		
กิจกรรมทางการท่องเที่ยว	169	42.25
ความแปลกใหม่/การคาดเดาได้ยาก	84	21.00
การออกกำลังกาย	20	5.00
ความสนุกสนานเพลิดเพลิน	127	31.75
ศึกษาประวัติศาสตร์	71	17.75
เรียนรู้วัฒนธรรม	174	43.50
5. สิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดคือข้อใด		
สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์	33	8.25
ชมธรรมชาติ	113	28.25
อื่น ๆ.....	9	2.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 119 พบว่า เมื่อกล่าวถึงจังหวัดกาฬสินธุ์ นึกถึงแหล่งท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 43.25 แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 29.75 แหล่งท่องเที่ยวทางอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 3.25

สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ที่ชื่นชอบมากที่สุด คือ กลุ่มทอผ้าไหมแพรวา บ้านโพน คิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมา พิพิธภัณฑสถานสิรินธร คิดเป็นร้อยละ 28.50 และต่ำสุดคือ สถานที่อื่นๆ ในกาฬสินธุ์ คิดเป็นร้อยละ 2.25

ความสำคัญในการท่องเที่ยวตรงกับการสร้างรายได้ให้กับชุมชน คิดเป็นร้อยละ 51.50 รองลงมา เป็นทางเลือกใหม่ในการเดินทางท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 27.25 และต่ำสุดคือ ให้ความรู้สึกตื่นเต้นท้าทาย คิดเป็นร้อยละ 9.75

สิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดคือ กิจกรรมทางการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 42.25 รองลงมา ความสนุกสนานเพลิดเพลิน คิดเป็นร้อยละ 31.75 และต่ำสุดคือ การออกกำลังกาย คิดเป็นร้อยละ 5

กิจกรรมการท่องเที่ยวที่อยากทำที่สุด คือ เรียนรู้วัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 43.50 รองลงมา ชมธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 28.25 และต่ำสุดคือ อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 2.25

ส่วนที่ 3 ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว

ตารางที่ 120 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว
ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	ระดับความต้องการ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. มีรถโดยสารประจำทางให้บริการ	3.75	0.960	มาก
2. มีรถโดยสารประจำทางขนาดเล็ก	3.43	1.154	มาก
3. มีถนนลาดยาง	4.24	0.847	มากที่สุด
4. มีป้ายบอกทางชัดเจน	4.24	0.892	มากที่สุด
ภาพรวม	3.92	0.963	มาก

อยู่ในร
ต้องกา
(ค่าเฉลี่ย
โดยสา:

ตารางที่

1. มีที่

2. มีรั

3. มีรั

4. มีอุ

5. มีห้

6. มีที่

ระดับ
พัฒนา
รองลง
สำหรับ

จากตารางที่ 120 ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.92) เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า ข้อที่มีระดับคะแนนความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวสูงสุดคือ มีป้ายบอกทางชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 4.24) รองลงมา มีถนนลาดยาง (ค่าเฉลี่ย 4.24) ส่วนข้อที่มีระดับคะแนนต่ำสุดคือ มีรถโดยสารประจำทางขนาดเล็ก (ค่าเฉลี่ย 3.43)

ตารางที่ 121 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว
ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว	ระดับความต้องการ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. มีที่พักแรมสำหรับบริการนักท่องเที่ยว	3.89	0.953	มาก
2. มีร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก	3.76	0.969	มาก
3. มีร้านจำหน่ายอาหาร	3.81	0.981	มาก
4. มีอุปกรณ์การท่องเที่ยวต่างๆที่ทันสมัยและเพียงพอ	3.51	1.092	มาก
5. มีห้องน้ำสาธารณะ	3.93	1.031	มาก
6. มีที่จอดรถเพียงพอ	4.00	0.935	มาก
ภาพรวม	3.82	0.994	มาก

จากตารางที่ 121 ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.82) เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า ข้อที่มีระดับคะแนนความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยวสูงสุดคือ มีที่จอดรถเพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 4.00) รองลงมา มีห้องน้ำสาธารณะ (ค่าเฉลี่ย 3.93) ส่วนข้อที่มีระดับคะแนนต่ำสุดคือ มีที่พักแรมสำหรับบริการนักท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.89)

ตารางที่ 122 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว	ระดับความต้องการ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. มีด่านตรวจ ป้อมยาม	3.95	0.934	มาก
2. มีห้องปฐมพยาบาลตามแหล่งท่องเที่ยว	3.75	1.093	มาก
3. มีการตรวจสอบมาตรฐานอุปกรณ์ทางการท่องเที่ยว	3.71	1.135	มาก
ภาพรวม	3.80	1.054	มาก

จากตารางที่ 122 ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.80) เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า ข้อที่มีระดับคะแนนความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยวสูงสุดคือ มีด่านตรวจ ป้อมยาม (ค่าเฉลี่ย 3.95) รองลงมา มีห้องปฐมพยาบาลตามแหล่งท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.75) ส่วนข้อที่มีระดับคะแนนต่ำสุดคือ มีการตรวจสอบมาตรฐานอุปกรณ์ทางการท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.71)

ตารางที่ 123 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน

ปัจจัยด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน	ระดับความต้องการ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. ไฟฟ้า	4.23	0.86	มากที่สุด
2. ประปา	4.22	0.856	มากที่สุด
3. โทรศัพท์	4.04	0.915	มาก
4. การจัดเก็บขยะ และระบบกำจัดขยะ	4.12	0.935	มาก
5. ระบบบำบัดน้ำเสีย	3.78	1.123	มาก
ภาพรวม	4.08	0.938	มาก

พื้นที่

การ

4.23

(ค่า

การ

1. ใ

2. ใ

3. ใ

มาก

พัฒน

ท่องเที่ยว

ระดับ

จากตารางที่ 123 ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.08) เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า ข้อที่มีระดับคะแนนความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน สูงสุดคือ ไฟฟ้า (ค่าเฉลี่ย 4.23) รองลงมา ประปา (ค่าเฉลี่ย 4.22) ส่วนข้อที่มีระดับคะแนนต่ำสุดคือ ระบบบำบัดน้ำเสีย (ค่าเฉลี่ย 3.78)

ตารางที่ 124 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว
ปัจจัยด้านการบริการ

ปัจจัยด้านการบริการ	ระดับความต้องการ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. จัดสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	3.95	0.89	มาก
2. จัดทำเอกสารแนะนำกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ	3.84	0.883	มาก
3. ทำป้ายบอกทางและอธิบายกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.97	0.842	มาก
ภาพรวม	3.92	0.872	มาก

จากตารางที่ 124 ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านการบริการ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.92) เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า ข้อที่มีระดับคะแนนความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านการบริการ สูงสุดคือ ทำป้ายบอกทางและอธิบายกิจกรรมการท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.97) รองลงมาจัดสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.95) ส่วนข้อที่มีระดับคะแนนต่ำสุดคือ จัดทำเอกสารแนะนำกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ (ค่าเฉลี่ย 3.84)

ตารางที่ 125 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว
ปัจจัยด้านบุคลากร

ปัจจัยด้านบุคลากร	ระดับความต้องการ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. มีผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬาและการท่องเที่ยวดูแลกิจกรรมท่องเที่ยวต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด	3.70	1.029	มาก
2. มีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกและให้บริการนักท่องเที่ยวตลอดเวลา	3.76	1.049	มาก
3. มีการสร้างเครือข่ายท่องเที่ยวทั้งกับธุรกิจท่องเที่ยวต่าง ๆ และสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง	3.73	1.038	มาก
ภาพรวม	3.73	1.039	มาก

จากตารางที่ 125 ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านบุคลากร อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.73) เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า ข้อที่มีระดับคะแนนความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านบุคลากร สูงสุดคือ มีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกและให้บริการนักท่องเที่ยวตลอดเวลา (ค่าเฉลี่ย 3.76) รองลงมามีการสร้างเครือข่ายท่องเที่ยวทั้งกับธุรกิจท่องเที่ยวต่าง ๆ และสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง (ค่าเฉลี่ย 3.73) ส่วนข้อที่มีระดับคะแนนต่ำสุดคือ มีผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬาและการท่องเที่ยวดูแลกิจกรรมท่องเที่ยวต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด (ค่าเฉลี่ย 3.70)

ตารางที่

1. มีกิจ
ท่องเที่ยว
2. มีกิจ
3. มีกา:

อยู่ในระ
ต้องการที่
รองรับค
(ค่าเฉลี่ย :
เดียวกัน (

ตารางที่ 126 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว
ปัจจัยด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว

ปัจจัยด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	ระดับความต้องการ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอยู่ในสถานที่ท่องเที่ยวเดียวกัน	3.62	0.972	มาก
2. มีกิจกรรมที่สามารถรองรับคนทุกเพศทุกวัยได้	3.81	1.017	มาก
3. มีการจัดทำกิจกรรมท่องเที่ยวภายในจังหวัด	3.78	0.993	มาก
ภาพรวม	3.74	0.994	มาก

จากตารางที่ 126 ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.74) เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า ข้อที่มีระดับคะแนนความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว สูงสุดคือ มีกิจกรรมที่สามารถรองรับคนทุกเพศทุกวัยได้ (ค่าเฉลี่ย 3.81) รองลงมามีการจัดทำกิจกรรมท่องเที่ยวภายในจังหวัด (ค่าเฉลี่ย 3.78) ส่วนข้อที่มีระดับคะแนนต่ำสุดคือ มีกิจกรรมกีฬาและผจญภัยอยู่ในสถานที่ท่องเที่ยวเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 3.62)

ส่วนที่ 4 ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว

ตารางที่ 127 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว

รูปแบบของการมีส่วนร่วม	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1. การมีสิทธิในการตัดสินใจด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว	3.71	0.774	มาก
2. การประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวการท่องเที่ยว	3.76	0.843	มาก
3. ในการประชุมแผนและนโยบายด้านการท่องเที่ยว	3.45	0.868	มาก
4. การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว	3.54	0.895	มาก
5. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม	3.62	0.929	มาก
6. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจเพื่อกำหนดมาตรการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว	3.57	0.953	มาก
7. การตัดสินใจในการกำหนดกฎระเบียบในการมาท่องเที่ยว	3.44	0.856	มาก
8. ท่านต้องการให้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวสามารถดำเนินกิจกรรมท่องเที่ยวเองได้	3.77	0.912	มาก
9. ท่านต้องการให้นักท่องเที่ยวใช้บริการด้านการท่องเที่ยวของคนในชุมชน	3.91	0.848	มาก
10. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวและการแก้ไขผลกระทบในด้านลบต่าง ๆ	3.67	0.935	มาก
ภาพรวม	3.64	0.881	มาก

จากตารางที่ 127 ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.64) เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น พบว่า ข้อที่มีระดับคะแนนความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว สูงสุดคือ ท่านต้องการให้นักท่องเที่ยวใช้บริการด้านการท่องเที่ยวของคนในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.91) รองลงมา ท่านต้องการให้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวสามารถดำเนินกิจกรรมท่องเที่ยวเองได้ (ค่าเฉลี่ย 3.77) ส่วนข้อที่มีระดับคะแนนต่ำสุดคือ การตัดสินใจในการกำหนดกฎระเบียบในการมาท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.44)

แตกต่าง

แตกต่าง

อย่างมีน

ท่องเที่ยว

ปัจจัยค้า

ตารางที่

ความ

ปัจจัยค

ท่องเที่ยว

ปัจจัยค

ปัจจัยค

ของสธ

การทดสอบสมมติฐาน

3. ปัจจัยพื้นฐานของประชาชน มีผลต่อความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแตกต่างกัน

3.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

3.1.1 เพศที่แตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีความแตกต่างกันในด้านปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว ปัจจัยด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ปัจจัยด้านการบริการ ปัจจัยด้านบุคลากร และปัจจัยด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ดังแสดงในตารางที่ 127

ตารางที่ 128 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับความ ต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ

ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	2.079	1	2.079		0.048*
	ภายในกลุ่ม	212.206	398	0.528	3.938	
	รวม		399			
ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	6.161	1	6.161	9.328	0.002*
	ภายในกลุ่ม	262.894	398	0.661		
	รวม	269.056	399			
ปัจจัยด้านความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	0.141	1	0.141	0.156	0.693
	ภายในกลุ่ม	360.61	398	0.906		
	รวม	360.751	399			

ตารางที่ 128 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับ
ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาการ ท่องเที่ยว	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ปัจจัยด้านระบบ สาธารณูปโภคพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	5.763	1	5.763	9.112	0.003*
	ภายในกลุ่ม	251.714	398	0.632		
	รวม	257.477	399			
ปัจจัยด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	11.801	1	11.801	22.065	0.000*
	ภายในกลุ่ม	212.865	398	0.535		
	รวม	224.666	399			
ปัจจัยด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	12.627	1	12.627	14.666	0.000*
	ภายในกลุ่ม	342.67	398	0.861		
	รวม	355.298	399			
ปัจจัยด้านกิจกรรมทางการ ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	6.91	1	6.91	9.443	0.002*
	ภายในกลุ่ม	291.223	398	0.732		
	รวม	298.132	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	5.383	1	5.383	10.629	0.001*
	ภายในกลุ่ม	201.574	398	0.506		
	รวม	206.957	399			

ตารางที่ 129 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว
จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	P-value
ชาย	33	3.72	0.677	10.629	0.001*
หญิง	184	3.96	0.731		
รวม	217	3.64	0.720		

หญิงมีค
ท่องเที่ยว

นัยสำคัญ

ตารางที่

คว

ปัจจัยค
ท่องเที่ยว

ปัจจัยค

ปัจจัยค
พื้นฐานปัจจัยค
สถานที่

ปัจจัยค

จากตารางที่ 129 พบว่า ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 3.96) แสดงว่า เพศที่แตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวสูงสุด

3.1.2 อายุที่แตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

พบว่า อายุที่แตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 130

ตารางที่ 130 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ

ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	20.78	5	4.156	8.554	0.000*
	ภายในกลุ่ม	191.427	394	0.486		
	รวม	212.206	399			
ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	27.201	5	5.44	8.863	0.000*
	ภายในกลุ่ม	241.854	394	0.614		
	รวม	269.056	399			
ปัจจัยด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	12.913	5	2.583	4.161	0.001*
	ภายในกลุ่ม	244.565	394	0.621		
	รวม	257.478	399			
ปัจจัยด้านความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	27.366	5	5.473	6.468	0.000*
	ภายในกลุ่ม	333.385	394	0.846		
	รวม	360.751	399			
ปัจจัยด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	19.062	5	3.812	7.306	0.000*
	ภายในกลุ่ม	205.604	394	0.522		
	รวม	224.666	399			

ตารางที่ 130 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับ
ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ปัจจัยด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	28.02	5	5.604	6.747	0.000*
	ภายในกลุ่ม	327.277	394	0.831		
	รวม	355.298	399			
ปัจจัยด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	16.676	5	3.335	4.669	0.000*
	ภายในกลุ่ม	281.456	394	0.714		
	รวม	298.132	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	17.706	5	3.541	7.372	0.000*
	ภายในกลุ่ม	189.252	394	0.48		
	รวม	206.957	399			

ตารางที่ 131 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว
จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	\bar{X}	S.D.	F	P-value
ต่ำกว่า 20 ปี	89	4.00	0.567	7.372	0.000*
21 - 30 ปี	115	3.89	0.759		
31 - 40 ปี	91	3.70	0.701		
41 - 50 ปี	52	3.74	0.823		
51 - 60 ปี	47	4.20	0.598		
มากกว่า 60 ปี	6	2.74	0.041		
รวม	400	3.87	0.720		

จากตารางที่ 131 พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว ของผู้ตอบแบบสอบถามอายุระหว่าง 51 - 60 ปี มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.20) แสดงว่าอายุที่แตกต่างกัน

กันมิก
พัฒนา

แตกต่า
แตกต่า

ตารางที่

คว

ปัจจัย
ท่องเที่ยว

ปัจจัย

ปัจจัย
ของส

ปัจจัย
สาธารณะ

ปัจจัย

กันมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน โดยอายุระหว่าง 51-60 ปี มีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวสูงสุด

3.1.3 สถานภาพที่แตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

พบว่า สถานภาพที่แตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน เมื่อแยกแต่ละปัจจัยพบว่า สถานภาพที่แตกต่างกันมีปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 132

ตารางที่ 132 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับความ
ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ

ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	2.366	3	0.789	1.489	0.217
	ภายในกลุ่ม	209.84	396	0.53		
	รวม	212.206	399			
ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	6.123	3	2.041	3.074	0.028*
	ภายในกลุ่ม	262.933	396	0.664		
	รวม	269.056	399			
ปัจจัยด้านความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	5.81	3	1.937	2.161	0.092
	ภายในกลุ่ม	354.941	396	0.896		
	รวม	360.751	399			
ปัจจัยด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	1.605	3	0.535	0.828	0.479
	ภายในกลุ่ม	255.872	396	0.646		
	รวม	257.478	399			
ปัจจัยด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	0.962	3	0.321	0.568	0.637
	ภายในกลุ่ม	223.704	396	0.565		
	รวม	224.666	399			

ตารางที่ 132 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับ
ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ปัจจัยด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	4.623	3	1.541	1.74	0.158
	ภายในกลุ่ม	350.675	396	0.886		
	รวม	355.298	399			
ปัจจัยด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	1.575	3	0.525	0.701	0.552
	ภายในกลุ่ม	296.558	396	0.749		
	รวม	298.132	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.487	3	0.496	0.955	0.414
	ภายในกลุ่ม	205.471	396	0.519		
	รวม	206.957	399			

3.1.4 การศึกษาที่แตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน
พบว่า การศึกษาที่แตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 133

ตารางที่

คว

ปัจจัย
ท่องเที่ยว

ปัจจัย

ปัจจัย
สถานปัจจัย
สาธา

ปัจจัย

ปัจจัย

ปัจจัย
ท่องเที่ยว

ตารางที่ 133 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับ
ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา

ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	17.254	5	3.451	6.974	0.000*
	ภายในกลุ่ม	194.952	394	0.495		
	รวม	212.206	399			
ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	32.605	5	6.521	10.866	0.000*
	ภายในกลุ่ม	236.45	394	0.6		
	รวม	269.056	399			
ปัจจัยด้านความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	41.624	5	8.325	10.278	0.000*
	ภายในกลุ่ม	319.127	394	0.81		
	รวม	360.751	399			
ปัจจัยด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	22.12	5	4.424	7.406	0.000*
	ภายในกลุ่ม	235.358	394	0.597		
	รวม	257.478	399			
ปัจจัยด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	15.045	5	3.009	5.656	0.000*
	ภายในกลุ่ม	209.621	394	0.532		
	รวม	224.666	399			
ปัจจัยด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	19.482	5	3.896	4.572	0.000*
	ภายในกลุ่ม	335.815	394	0.852		
	รวม	355.298	399			
ปัจจัยด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	21.649	5	4.33	6.17	0.000*
	ภายในกลุ่ม	276.484	394	0.702		
	รวม	298.132	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	22.441	5	4.488	9.584	0.000*
	ภายในกลุ่ม	184.517	394	0.468		
	รวม	206.957	399			

ตารางที่ 134 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว
จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	จำนวน	\bar{X}	S.D.	F	P-value
ประถมศึกษา	83	3.52	0.592	4.243	0.001*
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	75	3.69	0.666		
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	15	4.34	0.278		
ปริญญาตรี	184	4.05	0.750		
สูงกว่าปริญญาตรี	40	3.90	0.698		
อื่น ๆ	3	4.07	0.000		
รวม	400	3.87	0.720		

จากตารางที่ 134 พบว่า ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มี
การศึกษาระดับอื่นๆ (ประกาศนียบัตรวิชาชีพ) มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.07) แสดงว่า
การศึกษาที่แตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน โดยการศึกษาอื่นๆ มีความ
ต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวสูงสุด

3.1.5 อาชีพที่แตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

พบว่า อาชีพที่แตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 135

ตาราง

คว

ปัจจัย

ท่องเที่ยว

ปัจจัย

ปัจจัย

สถาน

ปัจจัย

สาขา:

ปัจจัย

ปัจจัย

ปัจจัย

ท่องเที่ยว

ตารางที่ 135 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับ
ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามอาชีพ

ความต้องการพัฒนาการ ท่องเที่ยว	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	19.587	7	2.798	5.694	0.000*
	ภายในกลุ่ม	192.619	392	0.491		
	รวม	212.206	399			
ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	36.917	7	5.274	8.906	0.000*
	ภายในกลุ่ม	232.138	392	0.592		
	รวม	269.056	399			
ปัจจัยด้านความปลอดภัยของ สถานที่ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	46.501	7	6.643	8.287	0.000*
	ภายในกลุ่ม	314.25	392	0.802		
	รวม	360.751	399			
ปัจจัยด้านระบบ สาธารณูปโภคพื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	13.013	7	1.859	2.981	0.005*
	ภายในกลุ่ม	244.464	392	0.624		
	รวม	257.477	399			
ปัจจัยด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	31.437	7	4.491	9.111	0.000*
	ภายในกลุ่ม	193.228	392	0.493		
	รวม	224.666	399			
ปัจจัยด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	27.067	7	3.867	4.618	0.000*
	ภายในกลุ่ม	328.231	392	0.837		
	รวม	355.298	399			
ปัจจัยด้านกิจกรรมทางการ ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	35.061	7	5.009	7.463	0.000*
	ภายในกลุ่ม	263.071	392	0.671		
	รวม	298.132	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	25.095	7	3.585	7.727	0.000*
	ภายในกลุ่ม	181.863	392	0.464		
	รวม	206.957	399			

ตารางที่ 136 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว
จำแนกตามอาชีพ

การศึกษา	จำนวน	\bar{X}	S.D.	F	P-value
รับราชการ	78	4.16	0.715	7.727	0.000*
เอกชน/รัฐวิสาหกิจ	10	3.73	0.400		
ค้าขาย - ธุรกิจส่วนตัว	21	4.14	0.548		
รับจ้าง	23	3.43	0.713		
นักเรียน	44	3.78	0.456		
นักศึกษา	85	4.05	0.771		
เกษตรกร	110	3.58	0.722		
อื่น ๆ	29	3.97	0.537		
รวม	400	3.87	0.720		

จากตารางที่ 136 พบว่า ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพรับราชการ มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.16) แสดงว่าอาชีพที่แตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน โดยอาชีพรับราชการมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวสูงสุด

3.1.6 รายได้ที่แตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

พบว่ารายได้ที่แตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีความแตกต่างกันในด้านปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว ปัจจัยด้านความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว ปัจจัยด้านการบริการ ปัจจัยด้านบุคลากร และปัจจัยด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ดังแสดงในตารางที่ 137

ตารางที่

คว

ปัจจัย
ท่องเที่ยว

ปัจจัย

ปัจจัย
สถานที่ปัจจัย
พื้นฐาน

ปัจจัย

ปัจจัย
ท่องเที่ยว

ตารางที่ 137 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับ
ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามรายได้

ความต้องการพัฒนาการ ท่องเที่ยว	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่ง ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	8.164	3	2.721	5.282	0.001*
	ภายในกลุ่ม	204.042	396	0.515		
	รวม	212.206	399			
ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	6.361	3	2.12	3.197	0.023*
	ภายในกลุ่ม	262.694	396	0.663		
	รวม	269.056	399			
ปัจจัยด้านความปลอดภัยของ สถานที่ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	18.704	3	6.235	7.218	0.000*
	ภายในกลุ่ม	342.047	396	0.864		
	รวม	360.751	399			
ปัจจัยด้านระบบสาธารณูปโภค พื้นฐาน	ระหว่างกลุ่ม	3.771	3	1.257	1.962	0.119
	ภายในกลุ่ม	253.706	396	0.641		
	รวม	257.478	399			
ปัจจัยด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	12.9	3	4.3	8.041	0.000*
	ภายในกลุ่ม	211.765	396	0.535		
	รวม	224.666	399			
ปัจจัยด้านกิจกรรมทางการ ท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	5.888	3	1.963	2.66	0.048*
	ภายในกลุ่ม	292.244	396	0.738		
	รวม	298.132	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	6.307	3	2.102	4.149	0.007*
	ภายในกลุ่ม	200.65	396	0.507		
	รวม	206.957	399			

ตารางที่ 138 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว
จำแนกตามรายได้

การศึกษา	จำนวน	\bar{X}	S.D.	F	P-value
ไม่เกิน 5,000 บาท	189	3.79	0.666	4.149	0.007*
5,001 – 10,000 บาท	89	3.88	0.747		
10,001 – 20,000 บาท	54	3.81	0.833		
มากกว่า 20,000 บาท	68	4.14	0.684		
รวม	400	3.87	0.720		

จากตารางที่ 138 พบว่า ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามที่มี
รายได้มากกว่า 20,000 บาท มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.14) แสดงว่ารายได้ที่แตกต่างกันมี
ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน โดยรายได้มากกว่า 20,000 บาท มีความต้องการ
พัฒนาการท่องเที่ยวสูงสุด

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันกับ ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

อายุและการศึกษาที่แตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่

ป
เพศ
อายุ
สถาน
การที่
อาชีพ
รายได้

ตารางที่ 139 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับ
ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว

ลักษณะทาง ประชากรศาสตร์	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
เพศ	ระหว่างกลุ่ม	0.357	1	0.357	0.841	0.360
	ภายในกลุ่ม	168.689	398	0.424		
	รวม	169.046	399			
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	9.196	5	1.839	4.533	0.000*
	ภายในกลุ่ม	159.85	394	0.406		
	รวม	169.046	399			
สถานภาพ	ระหว่างกลุ่ม	0.159	3	0.053	0.124	0.946
	ภายในกลุ่ม	168.887	396	0.426		
	รวม	169.046	399			
การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	8.638	5	1.728	4.243	0.001*
	ภายในกลุ่ม	160.408	394	0.407		
	รวม	169.046	399			
อาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	5.209	7	0.744	1.78	0.090
	ภายในกลุ่ม	163.837	392	0.418		
	รวม	169.046	399			
รายได้	ระหว่างกลุ่ม	1.422	3	0.474	1.12	0.341
	ภายในกลุ่ม	167.624	396	0.423		
	รวม	169.046	399			

ตารางที่ 140 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วม
ในการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	\bar{X}	S.D.	F	P-value
ต่ำกว่า 20 ปี	89	3.71	0.483	4.533	0.000*
21 - 30 ปี	115	3.66	0.732		
31 - 40 ปี	91	3.61	0.628		
41 - 50 ปี	52	3.49	0.667		
51 - 60 ปี	47	3.83	0.648		
มากกว่า 60 ปี	6	2.65	0.383		
รวม	400	3.64	0.651		

จากตารางที่ 143 พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม อายุระหว่าง 51 - 60 ปี มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 3.83) แสดงว่าอายุที่แตกต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน โดยอายุระหว่าง 51-60 ปี มีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวสูงสุด

ตารางที่ 141 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการมีส่วนร่วม
ในการพัฒนาการท่องเที่ยว จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	จำนวน	\bar{X}	S.D.	F	P-value
ประถมศึกษา	83	3.46	0.593	4.243	0.001*
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	75	3.61	0.668		
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	15	3.64	0.826		
ปริญญาตรี	184	3.77	0.645		
สูงกว่าปริญญาตรี	40	3.42	0.576		
อื่น ๆ	3	4.10	0.000		
รวม	400	3.64	0.651		

แบบสอบถาม
แตกต่าง
อื่นๆ (ป

3. การ
จังหวัด

นักท่องเที่ยว
ปัญหา
คงต่อไป

อำเภอ

จากตารางที่ 141 พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.10) แสดงว่าการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวแตกต่างกัน โดยการศึกษาในระดับอื่นๆ (ประกาศนียบัตรวิชาชีพ) มีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวสูงสุด

3. การพัฒนาศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

จากการศึกษาข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างใหม่แพรวา หน่วยงานราชการ ข้อมูลจากนักท่องเที่ยวและประชาชน ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาศักยภาพผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่นและการท่องเที่ยว ในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปรากฏในรอบ 1 ปี

1.1 ประเพณีฮีต 12 ของภาคอีสาน

ฮีตที่ 1 บุญเข้ากรรม (บุญเดือนห้า)

ฮีต 2 บุญคูณลาน (บุญเดือนยี่)

ฮีตที่ 3 บุญข้าวจี (บุญเดือนสาม)

ฮีตที่ 4 บุญแห่แหดหรือบุญมหาชาติ (บุญเดือนสี่)

ฮีตที่ 5 บุญสงกรานต์ (บุญเดือนห้า)

ฮีตที่ 6 บุญบั้งไฟ (บุญเดือนหก)

ฮีตที่ 7 บุญซำฮะ (บุญเดือนเจ็ด)

ฮีตที่ 8 บุญเข้าพรรษา (บุญเดือนแปด)

ฮีตที่ 9 บุญข้าวประดับดิน (บุญเดือนเก้า)

ฮีตที่ 10 บุญข้าวสาก (บุญเดือนสิบ)

ฮีตที่ 11 บุญออกพรรษา (บุญเดือนสิบเอ็ด)

ฮีตที่ 12 บุญกฐิน (บุญเดือนสิบสอง)

1.2 งานเทศกาล

งานพุทธาหวาน สืบสานวัฒนธรรมผู้ไท ผ้าไหมแพรวาบ้านโพน ของดี

อำเภอคำม่วง

2. ด้านการต้อนรับนักท่องเที่ยว
 - 2.1 สร้างเอกลักษณ์ให้กับกิจกรรมต่างๆ โดยการนำเอาวัฒธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการให้บริการกับนักท่องเที่ยว เช่น การแต่งกาย อาหารท้องถิ่น เป็นต้น
 - 2.2 จัดอบรมโครงการมัคคุเทศก์น้อย สามารถที่จะให้ความรู้และคำแนะนำต่างๆ ให้กับนักท่องเที่ยวได้ อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกในการรักท้องถิ่นของตน
3. ด้านรูปแบบของการท่องเที่ยว
 - 3.1 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
 - 3.1.1 การจัดทำเส้นทางศึกษาวัฒนธรรม ทั้งเส้นทางไปและกลับทางเดิม เส้นทางเป็นแบบวงรอบและวงกลม ระยะทางตั้งแต่ 800 เมตร ถึง 1,000 เมตร เป็นต้นไป อย่างน้อย 1 เส้นทาง
 - 3.1.2 สรรหาวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับผ้าไหมแพรวา
 - 3.2 การท่องเที่ยวเชิงเกษตร
 - 3.2.1 ศึกษาเรียนรู้กรรมวิธีในการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเพื่อนำมาผลิตเส้นไหมที่ใช้ในการทอผ้าไหมแพรวา
 - 3.3 การท่องเที่ยวโดยชุมชน
 - 3.3.1 จัดทำเวทีชาวบ้านร่วมกับหน่วยงานจากภาครัฐ เพื่อให้ทุกคนในชุมชนเข้ามามีส่วนในการร่วมคิดวางแผนการท่องเที่ยว และแบ่งหน้าที่ในการเป็นส่วนร่วมของการท่องเที่ยว
 - 3.3.2 จัดรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เรียนรู้วิถีชีวิตและพักอาศัยกับคนในท้องถิ่น ในรูปแบบของโฮมสเตย์ (Home Stay)
 - 3.3.3 ให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้กับคนในชุมชน เป็นการพัฒนาบุคลากรอีกทางหนึ่ง มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี
 - 3.4 การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา
 - 3.4.1 จัดทำรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ถึงกรรมวิธีการทอผ้าไหม ขั้นตอนต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผ้าไหมแพรวาและกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การทำนา
4. ด้านที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวก
 - 4.1 ถนนลาดยางเพื่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวให้สะดวกสบายมากขึ้น รวมถึงปรับปรุงซ่อมแซมในส่วนที่ชำรุด

นักทอ

ประช

โดยมี
นิมิต

4. กา

โพน

ท่องเที่ยว

คำนำ

บ้านโ

สี่สน:

2 เมต

ราษฎ

ผ้าแพ

ศิลป์

พระร

4.2 จัดสร้างที่จอดรถให้เพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมาก หรือนักท่องเที่ยวที่เป็นหมู่คณะ

4.3 ป้อมยามและด่านตรวจ เพื่อรักษาความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวและประชาชน เป็นการยกระดับมาตรฐานของสถานที่ท่องเที่ยว

4.4 ป้ายบอกทาง ป้ายสื่อความหมายต่างๆบนเส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว

4.5 โทรศัพท์สาธารณะให้สามารถใช้บริการได้ทุกจุด

5. ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียง

5.1 จัดโปรแกรมหรือกิจกรรมท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง โดยมีจุดศูนย์กลาง คือ บ้านโพน อาทิเช่น พิพิธภัณฑ์ฟอสซิล ไดโนเสาร์ (ภูกลุ่มข้าว) และวัดพุทธนิมิต (ภูค่าว) อำเภอสหัสขันธ์

4. การอภิปรายผล

ผู้วิจัยได้ทำการอภิปรายผลการวิจัยโดยเรียงลำดับ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

4.1 รูปแบบผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรมผู้ไทในเขตบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

4.2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

4.3 การพัฒนาศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1. รูปแบบผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรมผู้ไทในเขตบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ผ้าแพรวาหรือผ้าไหมแพรวา เป็นผ้าที่ไหมที่ทอผ้าด้วยมือ มีความละเอียดประณีตสลัปลีเส้นสวยงาม ตามแบบลวดลายต่างๆ ผ้าไหมแพรวามีขนาดความยาวประมาณ 1 วา หรือประมาณ 2 เมตรเศษ การทอผ้าไหมแพรวาเป็นงานศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้านดั้งเดิมของสตรี

เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2520 สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จไปเยี่ยมราษฎรอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ และได้ทอดพระเนตรเห็นกลุ่มสตรีที่แต่งกายชุดผู้ไท สไบ ผ้าแพรวาที่เข้าเฝ้ารับเสด็จจึงมีความสนพระทัยเป็นอย่างยิ่ง และทรงมีพระราชดำริว่าผ้าแพรวาเป็นศิลปหัตถกรรมพื้นเมืองที่ควรได้รับการฟื้นฟูทำให้ทำกันอย่างจริงจัง และให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นจึงได้มีพระราชเสาวนีย์ให้จังหวัดกาฬสินธุ์ฟื้นฟูการทอผ้าไหมแพรวานับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ชาวบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งชาวบ้านโพนได้สืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษที่เป็นชาวไทย แม้ว่าการทอผ้าจะเป็นวัฒนธรรมที่สตรีไทยได้สืบสวนถ่ายทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณว่าเป็นหน้าที่ของสตรีโดยตรง แต่การทอผ้าไหมแพรวาที่บ้านโพนนี้ จะมีความแตกต่างจากที่อื่น คือที่บ้านโพนจะเน้นด้านความประณีต ความวิจิตรสวยงาม และมาตรฐานของผลผลิตปัจจุบันการทอผ้าไหมแพรวาที่บ้านโพน มีทอกันเกือบทุกครัวเรือน บางครั้งครัวเรือนทอเป็นจำนวนมากและต่อเนื่อง จนมีลักษณะเป็นกึ่งหัตถกรรม-อุตสาหกรรมในครัวเรือน ถึงแม้ว่าประชากรชาวบ้านโพน ส่วนใหญ่ยังคงมีการประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร คือทำนาเป็นอาชีพหลัก แต่ขณะเดียวกันก็มีการทอผ้าไหมแพรวาเป็นอาชีพเสริมควบคู่ไปกับการทำนาตลอดมา

ตามประเพณีของชาวบ้านโพนซึ่งมีมาแต่โบราณหญิงสาวทุกคนจะต้องทอผ้าแพรวาเป็นจึงจะแต่งงานได้ จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันนี้สตรีที่มีอายุเพียง 12 ปี จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก็สามารถทอผ้าไหมแพรวาได้ ผ้าแพรวาดังกล่าวจะได้รับความนิยมจากสตรี โดยเฉพาะใช้สำหรับตัดชุดสตรี หรือใช้เป็นสไบเฉียงห่มทับเสื้อ เพื่อไปงานมงคลสมรสหรืองานอื่น ๆ

บ้านโพน หมู่ที่ 1-5 ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นแหล่งผลิต ผ้าไหมแพรวาแห่งเดียวของประเทศไทย โดยส่วนใหญ่เป็นการทอเพื่อส่งเสริมรายได้ให้แก่ครอบครัวลดรายสีตันของผ้า ตลอดจนคุณภาพของเส้นไหมถูกกำหนดการทอผ้าไหมแพรวาจึงทอเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ผ้าแต่ละผืนต้องใช้เวลาทออย่างน้อย 12-15 วัน และมีความยากในการทอมาก ราคาจำหน่ายเริ่มต้นผืนละประมาณ 2,000 - 3,000 บาท ถึง 150,000 บาท ตามแต่ความประณีต ลวดลายและความสวยงาม

ลวดลายของผ้าไหมแพรวา การนำลวดลายมาทอผ้าแพรวาในแต่ละผืน ผู้ทอจะอาศัยลายดั้งเดิมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ ซึ่งมีอยู่มากมาย ลายของผ้าแพรวาจะเป็นลายเดียวกันลายแม่บทของผ้าชนิด ซึ่งพอจะแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ด้วยกันคือ

1. ลายที่ได้จากรูปทรงของสัตว์ เช่น ลายนาคเกี้ยว เป็นต้น
2. ลายที่ได้จากรูปทรงของพืชพันธุ์ไม้ เช่น ลายดอกสร้อย เป็นต้น
3. ลายจำลองจากสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ เช่น ลายปราสาท เป็นต้น
4. ลายเบ็ดเตล็ด เช่น ขนมเปียกปูน ลายจิดดา เป็นต้น

ลายต่าง ๆ เหล่านี้ อาจมีเรียกแตกต่างกันไปตามท้องถิ่น ไม่มีกำหนดกฎเกณฑ์ตายตัวแต่อาจจะเหมือนกัน หรืออาจจะคล้ายคลึงกันในเรื่องของลาย ซึ่งโดยรวมแล้วจาก 4 ประเภทนี้ยังสามารถจำแนกเป็นลายย่อยได้ทั้งสิ้น 60 ลาย

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าลักษณะการท่องเที่ยวของบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ น่าจะเป็นการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา หรือทัศนศึกษา (คำพอง โสภณ, 2554) โดย

มีกิจกรรม:
กลุ่มนัก
แหล่งที่:
เข้าสู่แห
บุญประ
รูปแบบ

ท่องเที่ยว

กาฬสิน
ในความ
อำนาจ
ที่สุด คำ
พึงพอใจ
พอใจใน

จังหวัด
ใหญ่คือ
ศูนย์บริ
ใช้บริก
ท่องเที่ยว
เข้าถึง วิ
ว่าควรมี

การเข้า
สถานที่
สถานที่
สาธารณ
อยู่ในระ
บุคลาก

มีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพื่อศึกษารวมวิธีการทอผ้าไหมแพรวา ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนักเรียนนักศึกษา ซึ่งขัดแย้งกับ สรุศักดิ์ ทิมพ์เสน และคณะ (2545) ชุมชนผู้ไท บ้านโพน เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยมีรูปแบบการท่องเที่ยว สามารถเริ่มเดินทางจากตัวเมืองกาฬสินธุ์เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวเสริมที่อำเภอสหัสขันธ์ และเข้าสู่ชุมชนบ้านโพนในช่วงบ่ายขึ้นชมวัฒนธรรม บุญประเพณี ประเพณีการทอผ้าไหมแพรวาเลือกซื้อผ้าไหมแพรวา และเดินทางกลับในตอนเย็นรูปแบบที่ 2 การท่องเที่ยวแบบค้างคืน ซึ่งปัจจุบันยังไม่เป็นรูปธรรมชัดเจน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2. ด้านความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวของประชาชนที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในความพร้อมของการจัดแสดงศูนย์วัฒนธรรมผู้ไทมากที่สุด ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความพึงพอใจในการให้ข้อมูลของผลิตภัณฑ์มากที่สุด ด้านกิจกรรมและการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวมากที่สุดด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยวมากที่สุด

นักท่องเที่ยวมีความต้องการในการพัฒนาการท่องเที่ยวบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา หรือทัศนศึกษา (Education Tourism) ส่วนใหญ่ต้องการพัฒนา ถนนลาดยาง ที่จอดรถที่เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยว ป้อมยาม ระบบไฟฟ้า ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่อธิบาย กิจกรรมที่รองรับทุกเพศทุกวัย ต้องการให้นักท่องเที่ยวใช้บริการชุมชน สอดคล้องกับ เพ็ญพร ฤกษ์ประคิษฐ์ (2542) ความคิดเห็นต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับบริการสาธารณูปโภคมากที่สุด ถนนหรือการเข้าถึง วิธีการแก้ไขปัญหาการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นว่าควรมีการพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้สะอาด สวยงามและเป็นระเบียบ

ประชาชนมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการถนนลาดยางมากที่สุด ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก โดยต้องการให้มีที่จอดรถเพียงพอ ปัจจัยด้านความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก โดยต้องการให้มีด่านตรวจและป้อมยาม ปัจจัยด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก โดยต้องการให้มีระบบไฟฟ้าสำรอง ปัจจัยด้านการบริการอยู่ในระดับมาก โดยต้องการให้มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก โดยต้องการให้มีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกและให้บริการกับ

นักท่องเที่ยวมากที่สุด ปัจจัยด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก โดยมีกิจกรรมที่รองรับนักท่องเที่ยวได้ทุกเพศทุกวัย ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก โดยต้องการให้นักท่องเที่ยวใช้บริการการท่องเที่ยวของชุมชน สอดคล้องกับ สรศักดิ์ พิมพ์เสน และคณะ (2545) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆในหมู่บ้านในเรื่องน้ำดื่ม น้ำใช้ ไฟฟ้า ห้องน้ำ สถานีอนามัย ถนนในหมู่บ้าน และการรักษาความปลอดภัยอยู่ในระดับคิปานกลาง เพียงพอดักนักท่องเที่ยว 200 คนต่อครั้ง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3. การพัฒนาศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

การพัฒนาศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปรากฏในรอบ 1 ปี

1.1 ประเพณีฮีต 12 ของภาคอีสาน

ฮีตที่ 1 บุญเข้ากรรม (บุญเดือนห้า)

ฮีต 2 บุญคูณลาน (บุญเดือนยี่)

ฮีตที่ 3 บุญข้าวจี่ (บุญเดือนสาม)

ฮีตที่ 4 บุญแหวดหรือบุญมหาชาติ (บุญเดือนสี่)

ฮีตที่ 5 บุญสงกรานต์ (บุญเดือนห้า)

ฮีตที่ 6 บุญบั้งไฟ (บุญเดือนหก)

ฮีตที่ 7 บุญซำฮะ (บุญเดือนเจ็ด)

ฮีตที่ 8 บุญเข้าพรรษา (บุญเดือนแปด)

ฮีตที่ 9 บุญข้าวประดับดิน (บุญเดือนเก้า)

ฮีตที่ 10 บุญข้าวสาก (บุญเดือนสิบ)

ฮีตที่ 11 บุญออกพรรษา (บุญเดือนสิบเอ็ด)

ฮีตที่ 12 บุญกฐิน (บุญเดือนสิบสอง)

1.2 งานเทศกาล

งานพุทธาหวาน สืบสานวัฒนธรรมผู้ไท ผ้าไหมแพรวาบ้านโพน ของอำเภอดำม่วง

2. ด้านการต้อนรับนักท่องเที่ยว

2.1 สร้างเอกลักษณ์ให้กับกิจกรรมต่างๆโดยการนำเอาวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการให้บริการกับนักท่องเที่ยว เช่น การแต่งกาย อาหารท้องถิ่น เป็นต้น

ต่างๆ

เส้นทาง

1 เส้นทาง

ใช้ในก

ชุมชน

ท่องเที่ยว

ท่องเที่ยว

การมีส

ร่วมกัน

คนในท

เป็นกา

ประสทิ

ต่างๆ ร

และภูมิ

รวมถึง

2.2 จัดอบรมโครงการมัคคุเทศก์น้อย สามารถที่จะให้ความรู้และคำแนะนำต่างๆให้กับนักท่องเที่ยวได้ อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกในการรักท้องถิ่นของตน

3. ด้านรูปแบบของการท่องเที่ยว

3.1 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

3.1.1 การจัดทำเส้นทางศึกษาวัฒนธรรม ทั้งเส้นทางไปและกลับทางเดิม เส้นทางเป็นแบบวงรอบและวงกลม ระยะทางตั้งแต่ 800 เมตร ถึง 1,000 เมตร เป็นคันทันไป อย่างน้อย 1 เส้นทาง

3.1.2 สรรหาวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับผ้าไหมแพรวา

3.2 การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ศึกษาเรียนรู้กรรมวิธีในการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเพื่อนำมาผลิตเส้นไหมที่ใช้ในการทอผ้าไหมแพรวา

3.3 การท่องเที่ยวโดยชุมชน

3.3.1 จัดทำเวทีชาวบ้านร่วมกับหน่วยงานจากภาครัฐ เพื่อให้ทุกคนในชุมชนเข้ามามีส่วนในการร่วมคิดวางแผนการท่องเที่ยว และแบ่งหน้าที่ในการเป็นส่วนร่วมของการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ ประภาส อินทนปสาธน์ (2546) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วม กรณี หมู่บ้านโคกโค้ง อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมการท่องเที่ยวสัมผัสวัฒนธรรมชนบทบ้านโคกโค้งนั้น ชาวบ้านได้มีการร่วมกันคิดวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการและร่วมรับผลประโยชน์อยู่ในระดับสูง

3.3.2 จัดรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เรียนรู้วิถีชีวิตและพักอาศัยกับคนในท้องถิ่น ในรูปแบบของโฮมสเตย์ (Home Stay)

3.3.3 ให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้กับคนในชุมชน เป็นการพัฒนาบุคลากรอีกทางหนึ่ง มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี

3.4 การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา

3.4.1 จัดทำรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ถึงกรรมวิธีการทอผ้าไหม ขึ้นตอนต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับผ้าไหมแพรวาและกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การทำนา

4. ด้านที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวก

4.1 ถนนลาดยางเพื่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวให้สะดวกสบายมากขึ้น รวมถึงปรับปรุงซ่อมแซมในส่วนที่ชำรุด

4.2 จัดสร้างที่จอดรถให้เพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมาก หรือนักท่องเที่ยวที่เป็นหมู่คณะ

4.3 ป้อมยามและด่านตรวจ เพื่อรักษาความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวและประชาชน เป็นการยกระดับมาตรฐานของสถานที่ท่องเที่ยว

4.4 ป้ายบอกทาง ป้ายสื่อความหมายต่างๆ บนเส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว

4.5 โทรศัพท์สาธารณะให้สามารถใช้บริการได้ทุกจุด ซึ่งสอดคล้องกับชวนชม อาษา (2552) เกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ได้อธิบายถึงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวจำเป็นต้องพัฒนา 3 ด้าน คือ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทั่วไปในแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านป้ายบอกทางในแหล่งท่องเที่ยว พบว่าควรปรับปรุงซ่อมแซมโทรศัพท์สาธารณะให้สามารถใช้บริการได้ทุกจุด ยังขาดระบบบำบัดน้ำเสียภายในชุมชน การให้บริการที่พัก อาหารและเครื่องดื่ม ศูนย์บริการและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ท้องถิ่น ป้ายบอกทาง ป้ายสื่อความหมายต่างๆ บนเส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว

5. ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียง

5.1 จัดโปรแกรมหรือกิจกรรมท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง โดยมีจุดศูนย์กลาง คือ บ้าน โพน อาที พิศิธิภัณฑ์ฟอสซิล ไคโนเสาร์ (ภูกลุ่มข้าว) และวัดพุทธนิมิต (ภูค่าว) อำเภอสหัสขันธ์

การศึก
แบบด
ภาครัฐ
ฉบับ :

1. ๘๗

คำบลโ

ประชา

กำมวง

อำเภอค

สลับสี่
ประมา

เขียนรา
สไบผ้า
เป็นศิลป
ได้มีพระ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว
การศึกษาในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นใช้
แบบสัมภาษณ์ ในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มทอผ้าไหมแพรวา จำนวน 8 ฉบับ ในกลุ่มตัวอย่างหน่วยงาน
ภาครัฐ จำนวน 7 ฉบับ และแบบสอบถาม สำหรับประชาชน 400 ฉบับ สำหรับนักท่องเที่ยว 400
ฉบับ รวมทั้งสิ้น 800 ฉบับ และ ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษา และมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลการศึกษาโดยเรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ

- 1.1 เพื่อศึกษารูปแบบผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรมผู้ไทในเขตบ้านโพน
ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
- 1.2 เพื่อสำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวของ
ประชาชนที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
- 1.3 เพื่อศึกษาด้านการพัฒนาศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอ
คำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ด้านรูปแบบผ้าไหมแพรวาวัฒนธรรมผู้ไทในเขตบ้านโพน ตำบลโพน
อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ผ้าแพรวาหรือผ้าไหมแพรวา เป็นผ้าที่ไหมที่ทอผ้าด้วยมือ มีความละเอียดประณีต
สลักสีสันสวยงาม ตามแบบลวดลายต่าง ๆ ผ้าไหมแพรวามีขนาดความยาวประมาณ 1 วา หรือ
ประมาณ 2 เมตรเศษการทอผ้าไหมแพรวาเป็นงานศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้านดั้งเดิมของสตรี

เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2520 สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จไป
เยี่ยมราษฎรอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ และได้ทอดพระเนตรเห็นกลุ่มสตรีที่แต่งกายชุดผู้ไท
สไบผ้าแพรวาที่เข้าเฝ้ารับเสด็จจึงมีความสนพระทัยเป็นอย่างยิ่ง และทรงมีพระราชดำริว่าผ้าแพรวา
เป็นศิลปหัตถกรรมพื้นเมืองที่ควรได้รับการฟื้นฟูทำให้ทำกันอย่างจริงจัง และให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นจึง
ได้มีพระราชเสาวนีย์ให้จังหวัดกาฬสินธุ์ฟื้นฟูการทอผ้าไหมแพรวานับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ชาวบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งชาวบ้านโพนได้สืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษที่เป็นชาวไทย แม้ว่าการทอผ้าจะเป็นวัฒนธรรมที่สตรีไทยได้สืบสวนถ่ายทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณว่าเป็นหน้าที่ของสตรีโดยตรง แต่การทอผ้าไหมแพรวาที่บ้านโพนนี้ จะมีความแตกต่างจากที่อื่น คือที่บ้านโพนจะเน้นด้านความประณีต ความวิจิตรสวยงาม และมาตรฐานของผลผลิตปัจจุบันการทอผ้าไหมแพรวาที่บ้านโพน มีทอกันเกือบทุกครัวเรือน บางครั้งครัวเรือนทอเป็นจำนวนมากและต่อเนื่อง จนมีลักษณะเป็นกึ่งหัตถกรรม-อุตสาหกรรมในครัวเรือน ถึงแม้ว่าประชากรชาวบ้านโพน ส่วนใหญ่ยังคงมีการประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร คือทำนาเป็นอาชีพหลัก แต่ขณะเดียวกันก็มีการทอผ้าไหมแพรวาเป็นอาชีพเสริมควบคู่ไปกับการทำนาตลอดมา

ตามประเพณีของชาวบ้านโพนซึ่งมีมาแต่โบราณหญิงสาวทุกคนจะต้องทอผ้าแพรวาเป็น จึงจะแต่งงานได้จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันนี้สตรีที่มีอายุเพียง 12 ปี จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก็สามารถทอผ้าไหมแพรวาได้ ผ้าแพรวาดังกล่าวจะได้รับความนิยมจากสตรี โดยเฉพาะใช้สำหรับตัดชุดสตรี หรือใช้เป็นสไบเฉียงห่มทับเสื้อ เพื่อไปงานมงคลสมรสหรืองานอื่นๆ

บ้านโพน หมู่ที่ 1-5 ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นแหล่งผลิตผ้าไหมแพรวาแห่งเดียวของประเทศไทย โดยส่วนใหญ่เป็นการทอเพื่อส่งเสริมรายได้ให้แก่ครอบครัวลดรายจ่าย สีสันของผ้า ตลอดจนคุณภาพของเส้นไหมถูกกำหนดการทอผ้าไหมแพรวาจึงทอเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ผ้าแต่ละผืนต้องใช้เวลาทออย่างน้อย 12 - 15 วัน และมีความยากในการทอมาก ราคาจำหน่ายเริ่มต้นผืนละประมาณ 2,000 - 3,000 บาท ถึง 150,000 บาท ตามแต่ความประณีต ลวดลายและความสวยงาม

ลวดลายของผ้าไหมแพรวา การนำลวดลายมาทอผ้าแพรวาในแต่ละผืน ผู้ทอจะอาศัยลายดั้งเดิมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ ซึ่งมีอยู่มากมาย ลายของผ้าแพรวาจะเป็นลายเดียวกันลายแม่บทของผ้าชนิด ซึ่งพอจะแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ด้วยกันคือ

1. ลายที่ได้จากรูปทรงของสัตว์ เช่น ลายนาคเกี้ยว เป็นต้น
2. ลายที่ได้จากรูปทรงของพืชพันธุ์ไม้ เช่น ลายดอกสร้อย เป็นต้น
3. ลายจำลองจากสิ่งประติมากรรม เครื่องใช้ เช่น ลายปราสาท เป็นต้น
4. ลายเบ็ดเตล็ด เช่น ขนมเปียกปูน ลายจิดดา เป็นต้น

ลายต่างๆ เหล่านี้ อาจมีเรียกแตกต่างกันไปตามท้องถิ่น ไม่มีกำหนดกฎเกณฑ์ตายตัวแต่อาจจะเหมือนกัน หรืออาจจะคล้ายคลึงกันในเรื่องของลาย ซึ่งโดยรวมแล้วจาก 4 ประเภทนี้ยังสามารถ จำแนกเป็นลายย่อยได้ทั้งสิ้น 60 ลาย

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าลักษณะการทอเกี่ยวของที่บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ น่าจะเป็นการทอเกี่ยวเพื่อการศึกษา หรือทัศนศึกษา (คำทอง โสภณ, 2554)

โดย
เป็นก

ท้อง

ท้อง
เป็นน
คิดเป็
(ร้อยล
(ร้อยล

ใหญ่ใ
ส่วนใ
ท้องที่
รถยนต์
พิพิธภั
คิดเป็น
(ร้อยละ
มีผลต่อ
(ร้อยละ

คำม่วง
3.47) โ
สาธารณ
พึงพอใจ
นักท่อง

โดยมีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพื่อศึกษากรรมวิธีการทอดผ้าไหมแพรวา ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนักเรียนนักศึกษา

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ด้านความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวของประชาชนที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวบ้านโพน คำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

2.1 สรุปผลการศึกษาจากการเก็บข้อมูล แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาของนักท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวบ้านโพน คำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวนทั้งสิ้นจำนวน 400 คน ทั้งหมดเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็น (ร้อยละ 58.75) มีอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็น (ร้อยละ 36.50) มีสถานภาพโสด คิดเป็น (ร้อยละ 64.50) มีการศึกษาระดับปริญญาตรีคิดเป็น (ร้อยละ 58) เป็นนักศึกษา คิดเป็น (ร้อยละ 30.75) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาท คิดเป็น (ร้อยละ 29.50)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ระยะเวลาโดยส่วนใหญ่ในการท่องเที่ยวใช้เวลา 1 วัน (ร้อยละ 61.00) ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการท่องเที่ยวต่อครั้งต่อคนส่วนใหญ่ใช้จ่าย 1,000 - 3,000 บาท คิดเป็น (ร้อยละ 35.75) ลักษณะการเดินทางท่องเที่ยว เดินทางท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ คิดเป็น (ร้อยละ 50.25) พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวส่วนใหญ่ คือ รถยนต์เช่า คิดเป็น (ร้อยละ 74.50) สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ที่ชื่นชอบมากที่สุด คือ พิพิธภัณฑ์สิรินธร คิดเป็น (ร้อยละ 40.50) กิจกรรมการท่องเที่ยวที่อยากทำที่สุด คือ เรียนรู้วัฒนธรรม คิดเป็น (ร้อยละ 59.50) วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว คือ อบรม สัมมนา ทัศนศึกษา ดูงาน คิดเป็น (ร้อยละ 67) สิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดคือ ความรู้ใหม่ๆ คิดเป็น (ร้อยละ 45.75) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด คือ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ คิดเป็น (ร้อยละ 44.25)

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวในบ้านโพน คำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 3.47) โดยมีความพึงพอใจในความพร้อมของการจัดแสดงศูนย์วัฒนธรรมผู้ไทมากที่สุด ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 3.36) โดยมีความพึงพอใจในการให้ข้อมูลของผลิตภัณฑ์มากที่สุด ด้านกิจกรรมและการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 3.59) โดยมีความพึงพอใจด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวมากที่สุด

ด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก (3.42) โดยมีความพึงพอใจในความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยวมากที่สุด

นักท่องเที่ยวมีความต้องการในการพัฒนาการท่องเที่ยวบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา หรือทัศนศึกษา (Educational Tourism) ส่วนใหญ่ต้องการพัฒนา ถนนลาดยาง ที่จอดรถที่เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยว ป้อมยาม ระบบไฟฟ้า ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่อธิบาย กิจกรรมที่รองรับทุกเพศทุกวัย ต้องการให้นักท่องเที่ยวใช้บริการชุมชน

2.2 สรุปผลการศึกษาจากการเก็บข้อมูลแบบสอบถามสำหรับประชาชน

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวนทั้งสิ้นจำนวน 400 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี คิดเป็น (ร้อยละ 28.75) มีสถานภาพโสด คิดเป็น (ร้อยละ 50.25) มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็น (ร้อยละ 46) เป็นเกษตรกร คิดเป็น (ร้อยละ 27.50) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่เกิน 5,000 บาท คิดเป็น (ร้อยละ 47.25) การเข้าร่วมเป็นกรรมการหรือสมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่ไม่เคยเป็นสมาชิกกลุ่ม คิดเป็น (ร้อยละ 76)

ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อกล่าวถึงจังหวัดกาฬสินธุ์ นึกถึงแหล่งท่องเที่ยวประเภทแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม คิดเป็น (ร้อยละ 43.25) สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ที่ชื่นชอบมากที่สุด คือ กลุ่มทอผ้าไหมแพรวที่บ้านโปง คิดเป็น (ร้อยละ 44) ความสำคัญในการท่องเที่ยวตรงกับการสร้างรายได้ให้กับชุมชน คิดเป็น (ร้อยละ 51.50) สิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดคือ กิจกรรมทางการท่องเที่ยว คิดเป็น (ร้อยละ 42.25) กิจกรรมการท่องเที่ยวที่อยากทำที่สุด คือ เรียนรู้วัฒนธรรม คิดเป็น (ร้อยละ 43.50)

ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

ประชาชนมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 3.92) โดยมีความต้องการถนนลาดยางมากที่สุด ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 3.82) โดยต้องการให้มีที่จอดรถเพียงพอ ปัจจัยด้านความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 3.80) โดยต้องการให้มีค่านตรวจและป้อมยาม ปัจจัยด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 4.08) โดยต้องการให้มีระบบไฟฟ้าสำรอง ปัจจัยด้านการบริการอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 3.92) โดยต้องการให้มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านบุคลากรอยู่ใน

ระดับ
นักท่องเที่ยว
กิจกรรม
อยู่ใน

ตำบล

กำม่วง

อำเภอกำ

ใช้ในกา:

ต่างๆให้

ระดับมาก (ร้อยละ 3.73) โดยต้องการให้มีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกและให้บริการกับนักท่องเที่ยวมากที่สุด ปัจจัยด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 3.74) โดยมีกิจกรรมที่รองรับนักท่องเที่ยวได้ทุกเพศทุกวัย ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 3.64)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การพัฒนาศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

การพัฒนาศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปรากฏในรอบ 1 ปี

1.1 ประเพณี ฮีต 12 ของภาคอีสาน

- ฮีตที่ 1 บุญเข้ากรรม (บุญเดือนห้า)
- ฮีต 2 บุญคูณลาน (บุญเดือนยี่)
- ฮีตที่ 3 บุญข้าวจี่ (บุญเดือนสาม)
- ฮีตที่ 4 บุญแห่แหดหรือบุญมหาชาติ (บุญเดือนสี่)
- ฮีตที่ 5 บุญสงกรานต์ (บุญเดือนห้า)
- ฮีตที่ 6 บุญบั้งไฟ (บุญเดือนหก)
- ฮีตที่ 7 บุญซำฮะ (บุญเดือนเจ็ด)
- ฮีตที่ 8 บุญเข้าพรรษา (บุญเดือนแปด)
- ฮีตที่ 9 บุญข้าวประดับดิน (บุญเดือนเก้า)
- ฮีตที่ 10 บุญข้าวสาก (บุญเดือนสิบ)
- ฮีตที่ 11 บุญออกพรรษา (บุญเดือนสิบเอ็ด)
- ฮีตที่ 12 บุญกฐิน (บุญเดือนสิบสอง)

1.2 งานเทศกาล

งานพุทธาหวาน สืบสานวัฒนธรรมผู้ไท ผ้าไหมแพรวาบ้านโพน ของดีอำเภอคำม่วง

2. ด้านการต้อนรับนักท่องเที่ยว

2.1 สร้างเอกลักษณ์ให้กับกิจกรรมต่างๆ โดยการนำเอาวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการให้บริการกับนักท่องเที่ยว เช่น การแต่งกาย อาหารท้องถิ่น เป็นต้น

2.2 จัดอบรมโครงการมัคคุเทศก์น้อย สามารถที่จะให้ความรู้และคำแนะนำต่างๆ ให้กับนักท่องเที่ยวได้ อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกในการรักท้องถิ่นของตน

3. ด้านรูปแบบของการท่องเที่ยว

3.1 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

3.1.1 การจัดทำเส้นทางศึกษาวัฒนธรรม ทั้งเส้นทางไปและกลับทางเดิม เส้นทางเป็นแบบวงรอบและวงกลม ระยะทางตั้งแต่ 800 เมตร ถึง 1,000 เมตร เป็นคั่นไป อย่างน้อย 1 เส้นทาง

3.1.2 สรรหาวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับผ้าไหมแพรวา

3.2 การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ศึกษาเรียนรู้กรรมวิธีในการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเพื่อนำมาผลิตเส้นไหมที่ใช้ในการทอผ้าไหมแพรวา

3.3 การท่องเที่ยวโดยชุมชน

3.3.1 จัดทำเวทีชาวบ้านร่วมกับหน่วยงานจากภาครัฐ เพื่อให้ทุกคนในชุมชนเข้ามามีส่วนในการร่วมคิดวางแผนการท่องเที่ยว และแบ่งหน้าที่ในการเป็นส่วนร่วมของการท่องเที่ยว

3.3.2 จัดรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เรียนรู้วิถีชีวิตและพักอาศัยกับคนในท้องถิ่น ในรูปแบบของโฮมสเตย์ (Home Stay)

3.3.3 ให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้กับคนในชุมชน เป็นการพัฒนานุเคราะห์อีกทางหนึ่ง มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี

3.4 การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา

3.4.1 จัดทำรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ถึงกรรมวิธีการทอผ้าไหม ขั้นตอนต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผ้าไหมแพรวาและกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การทำนา

4. ด้านที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวก

4.1 ถนนลาดยางเพื่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวให้สะดวกสบายมากขึ้น รวมถึงปรับปรุงซ่อมแซมในส่วนที่ชำรุด

4.2 จัดสร้างที่จอดรถให้เพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมาก หรือนักท่องเที่ยวที่เป็นหมู่คณะ

4.3 ป้อมยามและด่านตรวจ เพื่อรักษาความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวและประชาชน เป็นการยกระดับมาตรฐานของสถานที่ท่องเที่ยว

4.4 ป้ายบอกทาง ป้ายสื่อความหมายต่างๆบนเส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว

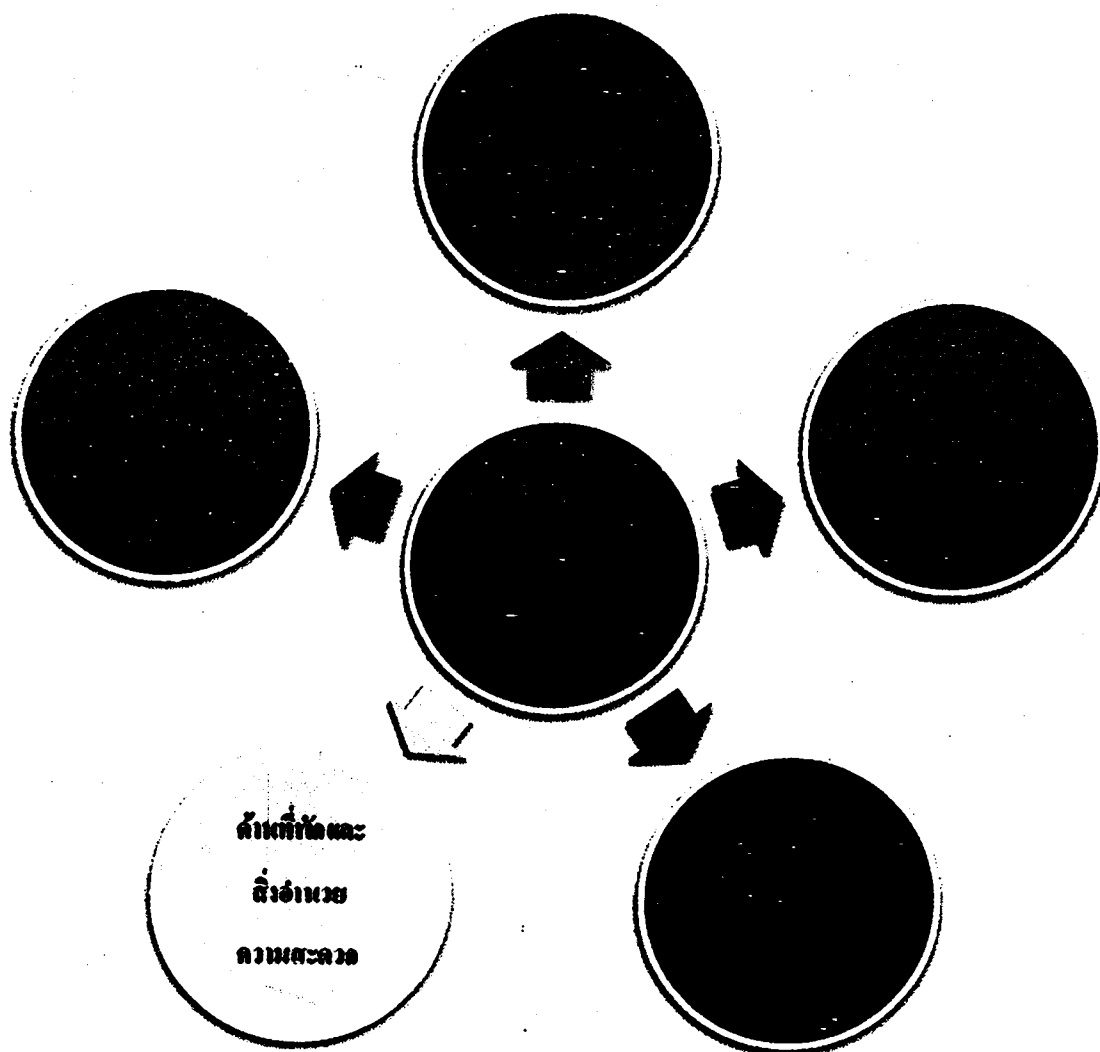

4.5 โทรศัพท์สาธารณะให้สามารถใช้บริการได้ทุกจุด

5. ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียง

จัดโปรแกรมหรือกิจกรรมท่องเที่ยวเชื่อม โยงกับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงโดยมีจุดศูนย์กลาง คือ บ้านโพน อาทิเช่น พิพิธภัณฑ์ฟอสซิลไดโนเสาร์(ภูกลุ่มข้าว) และวัดพุทธนิมิต (ภูค่าว) อำเภอสหัสขันธ์

โมเดล (Model) การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภาพที่ 2 โมเดล (Model) การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากโมเดล (Model) สามารถอธิบายการพัฒนาศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ด้านขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปรากฏในรอบ 1 ปี

1.1 ประเพณี ฮีต 12 ของภาคอีสาน

ฮีตที่ 1 บุญเข้ากรรม (บุญเดือนห้า)

ฮีตที่ 2 บุญคูณลาน (บุญเดือนยี่)

ฮีตที่ 3 บุญข้าวจี่ (บุญเดือนสาม)

ฮีตที่ 4 บุญสะเทวดหรือบุญมหาชาติ (บุญเดือนสี่)

ฮีตที่ 5 บุญสงกรานต์ (บุญเดือนห้า)

ฮีตที่ 6 บุญบั้งไฟ (บุญเดือนหก)

ฮีตที่ 7 บุญซำฮะ (บุญเดือนเจ็ด)

ฮีตที่ 8 บุญเข้าพรรษา (บุญเดือนแปด)

ฮีตที่ 9 บุญข้าวประดับดิน (บุญเดือนเก้า)

ฮีตที่ 10 บุญข้าวสาก (บุญเดือนสิบ)

ฮีตที่ 11 บุญออกพรรษา (บุญเดือนสิบเอ็ด)

ฮีตที่ 12 บุญกฐิน (บุญเดือนสิบสอง)

1.2 งานเทศกาล

งานพุทธาหวาน สืบสานวัฒนธรรมผู้ไท ผ้าไหมแพรวาบ้านโพน ของดีอำเภอคำม่วง

2. ด้านการต้อนรับนักท่องเที่ยว

2.1 สร้างเอกลักษณ์ให้กับกิจกรรมต่างๆ โดยการนำเอาनावัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการให้บริการกับนักท่องเที่ยว เช่น การแต่งกาย อาหารท้องถิ่น เป็นต้น

2.2 จัดอบรมโครงการมัคคุเทศก์น้อย สามารถที่จะให้ความรู้และคำแนะนำต่างๆ ให้กับนักท่องเที่ยวได้ อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกในการรักท้องถิ่นของคน

3. ด้านรูปแบบของการท่องเที่ยว

3.1 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

3.1.1 การจัดทำเส้นทางศึกษาวัฒนธรรม ทั้งเส้นทางไปและกลับทางเดิม เส้นทางเป็นแบบวงรอบและวงกลม ระยะทางตั้งแต่ 800 เมตร ถึง 1,000 เมตร เป็นคั่นไป อย่างน้อย 1 เส้นทาง

3.1.2 สรรหาวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับผ้าไหมแพรวา

ใช้ในก

ชุมชน
ท่องเที่ยว

ในท้อง

เป็นกา
ประสิท

ต่างๆ ร
และภูมิ

ปรับปรุ

นักท่องเที่ยว

ประชา

จุดศูนย์
(ภูค้ำว)

3.2 การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ศึกษาเรียนรู้กรรมวิธีในการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเพื่อนำมาผลิตเส้นไหมที่ใช้ในการทอผ้าไหมแพรวา

3.3 การท่องเที่ยวโดยชุมชน

3.3.1 จัดทำเวทีชาวบ้านร่วมกับหน่วยงานจากภาครัฐ เพื่อให้ทุกคนในชุมชนเข้ามามีส่วนในการร่วมคิดวางแผนการท่องเที่ยว และแบ่งหน้าที่ในการเป็นส่วนร่วมของการท่องเที่ยว

3.3.2 จัดรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เรียนรู้วิถีชีวิตและพักอาศัยกับคนในท้องถิ่น ในรูปแบบของโฮมสเตย์ (Home Stay)

3.3.3 ให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้กับคนในชุมชน เป็นการพัฒนาบุคลากรอีกทางหนึ่ง มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี

3.4 การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา

3.4.1 จัดทำรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ถึงกรรมวิธีการทอผ้าไหม ขั้นตอนต่างๆ รวมถึงเกร็ดความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผ้าไหมแพรวาและกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การทำนา

4. ด้านที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวก

4.1 ถนนลาดยางเพื่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวให้สะดวกสบายมากขึ้น รวมถึงปรับปรุงซ่อมแซมในส่วนที่ชำรุด

4.2 จัดสร้างที่จอดรถให้เพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมาก หรือนักท่องเที่ยวที่เป็นหมู่คณะ

4.3 ป้อมยามและด่านตรวจ เพื่อรักษาความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวและประชาชน เป็นการยกระดับมาตรฐานของสถานที่ท่องเที่ยว

4.4 ป้ายบอกทาง ป้ายสื่อความหมายต่างๆ บนเส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว

4.5 โทรศัพท์สาธารณะให้สามารถใช้บริการได้ทุกจุด

5. ด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียง

จัดโปรแกรมหรือกิจกรรมท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง โดยมีจุดศูนย์กลาง คือ บ้านโพน อาทิเช่น พิพิธภัณฑ์ฟอสซิลไดโนเสาร์(ภูกลุ่มข้าว) และวัดพุทธนิมิต(ภูคำว) อำเภอสหัสขันธ์

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

2.1.1 การประชาสัมพันธ์ ควรมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและที่พักแบบโฮม สเตย์ (Home stay) ในวงกว้าง ไม่เพียงแต่นำเสนอเฉพาะผ้าไหมแพรวาท่านั้น ควรจะประชาสัมพันธ์เพื่อให้นักท่องเที่ยวโดยทั่วไปได้ทราบถึงข้อมูลการท่องเที่ยวในบ้าน โพน คำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

2.1.2 การพัฒนาในเรื่องการบริการ เช่น ด้านที่พัก โดยมีการรักษามาตรฐานเรื่องความสะอาด ถูกสุขลักษณะ และการจัดระบบที่พักแบบโฮมสเตย์ (Homestay) ที่สอดคล้องกลมกลืนกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นของแหล่งท่องเที่ยวบ้าน โพน คำบล โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

2.1.3 ชุมชนไม่ควรจะมุ่งกับการสร้างรายได้จากกิจกรรมการท่องเที่ยวในเชิงธุรกิจเพียงอย่างเดียว โดยการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตดั้งเดิม อาจส่งผลกระทบต่ออาชีพดั้งเดิม และวิถีชีวิตดั้งเดิมได้ การดำเนินการด้านการท่องเที่ยวควรอยู่ในขอบเขตของวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ และวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิม

2.1.4 การดำเนินงานทางการท่องเที่ยวจำเป็นต้องอาศัยหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นภายในชุมชน ก่อให้เกิดทิศทางของวัฒนธรรมผสมผสานในการอยู่ร่วมกันระหว่างชุมชนกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.2.1 ควรศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากมีการดำเนินงานและบริหารจัดการการท่องเที่ยวในแต่ละด้าน เช่น ด้านผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว

2.2.2 ควรศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารจัดการในเรื่องของการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เช่น การจัดองค์กรชาวบ้าน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาการท่องเที่ยวกับชุมชนอื่นๆ

2.2.3 ควรมีการจัดการประเมินและติดตามผล ทั้งด้านความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและความพึงพอใจของคนในชุมชน เพื่อพัฒนาการบริหารและการจัดการให้เกิดประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

2.2.4 ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา (Education Tourism) เพื่อเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาต่อไป

2.2.5 ควรมีการศึกษาระบบการขนส่งในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรม

กระ

กัลปี

กัลปี

การท

การท

การท

เกษตร

คณะ

คณะ

คำพ

จังหวัด

จารีรัต

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. [น.ป.ป.]. ภูมิปัญญาชาวบ้านและท้องถิ่น. ค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2553, จาก <http://school.obec.go.th/prbr/wisdom/mean.htm>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา
ในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กัลปยานี ปฎิมาพรเทพ. (2547). การวิจัยและพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาชุมชนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
กรณีศึกษาชุมชนไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา.
- กัลปยานี ปฎิมาพรเทพ. [น.ป.ป.]. มหาวิทยาลัยชาวบ้าน ๔ ภาค. ค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2553, จาก
http://www.thaiwisdom.org/p_pum/move/move_news/uni_4.htm
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2540). ความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ:
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2540). ความหมายของการท่องเที่ยว. ค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2554,
จาก <http://www.watphraphutthachai.com/tourprachay/tour4.html>
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). การพัฒนาการท่องเที่ยวเรื่องกฤษฎีกาการท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์. กรุงเทพฯ: [น.ป.พ.].
- เกศสุภา สิทธิสันติกุล. (2547). บทบาทสถาบันการศึกษาต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน. ค้นเมื่อ
9 ธันวาคม 2553, จาก http://www.vijai.org/Activity_detail.asp?topicid=2.
- คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ. (2542). วัฒนธรรม พัฒนาการ ประวัติศาสตร์
เอกลักษณ์และภูมิปัญญาจังหวัดกาฬสินธุ์. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2535). ความหมายและขอบข่ายงานวัฒนธรรมพื้นบ้าน.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- คำพอง โสภิน. (9 มกราคม 2554). ตัมภาษณ์. เจ้าหน้าที่ฝ่ายงานวิชาการ สำนักงานเทศบาลตำบล
โพน อำเภอโพน จังหวัดกาฬสินธุ์.
- จังหวัดราชบุรี. สภาวัฒนธรรมอำเภอบางแพ. [น.ป.ป.]. ภูมิปัญญาไทยท้องถิ่นบางแพ. ราชบุรี:
สภาวัฒนธรรมอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี.
- จารีรัตน์ ประกแก้ว และคณะ. (2539). ความเข้มแข็งของชุมชน เรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น
บุรีรัมย์. บุรีรัมย์: [น.ป.พ.].

- จิตตินันท์ เคชะกุลต์. (2539). หน่วยที่ 8 เจตคติและความพึงพอใจในการบริการ: ในเอกสารการ
สอนชุด วิชาจิตวิทยาการบริการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ธีวช :
- จินตนา โยธาศรี. (2539). ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่องานบริการพยาบาลผู้ป่วยนอก
โรงพยาบาลสกลนคร. สกลนคร: [ม.ป.พ.]. ธีวช :
- ชวนชม อาษา. (2552). แนวทางการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในจังหวัด
ลพบุรี กรณีศึกษา พระนารายณ์ราชนิเวศน์ ตำบลท่าหิน อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี.
พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร. ธีรวุฒิ
- ชนัญ วงษ์วิภาค และคณะ. (2547). การจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวอย่าง
ยั่งยืน. กรุงเทพฯ: คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร. ธีรวุฒิ
- ชาญชัย ดวงจิตต์. (2541). การส่งเสริมการท่องเที่ยวทางบกและการพัฒนาที่พักริมทาง. วารสารการ
ท่องเที่ยว, 17(3), 57-71. นงลัก
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. นงลัก
- ชูสิทธิ์ ชูชาติ. (2538). องค์ประกอบพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว. วารสารการท่องเที่ยว, 14(4), 24- 32. นฤมล
- คารศ ฆารพันธุ์. (2544). กระบวนการประกอบอาชีพผลิตและค้าผ้าไหมแพรวา และผลกระทบจาก
การประกอบอาชีพผลิตและค้าผ้าไหมแพรวาของชาวบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัด
กาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. นวลนิ
- ถวิล เกศรราช. (2512). ประวัติผู้ไท. พระนครศรีอยุธยา: กรุงเทพมหานครพิมพ์. นันทน
- ทัศนีย์ ทองไชย. (2542). สภาพและแนวทางการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการ
สอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี.
ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น. นิคม ๑
- ทัศนัยวรรณ ดวงมาลา และคณะ. (2550). รายงานวิจัย: กฤษฎการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยว
ของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้. ชัยภูมิ: คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. นิธิ เอี
- เทิชาช ช่วยบำรุง. (2550). สถานการณ์วิจัยท่องเที่ยว: บทเรียน ประสพการณ์และก้าวต่อไป.
ค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2554, จาก [http://dailynews.co.th/newstartpage/index.cfm?page=cont
ent&categoryId=420&contentID=130897](http://dailynews.co.th/newstartpage/index.cfm?page=cont
ent&categoryId=420&contentID=130897). นิธิ เอี
- ไทยคำบลคอตคอม. (2543). บ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์. ค้นเมื่อ 25
ตุลาคม 2553, จาก <http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=461002> บุญชม
บุญธรร
- ประกาศ

- ธวัช ปุณโณทก. (2531). ทิศทางหมู่บ้านไทย. กรุงเทพฯ: โอเคียนส โคร์.
- ธวัช ปุณโณทก. (2525). วรรณกรรมท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โอเคียนส โคร์.
- ธีรพล อรุณะกสิการ และคณะ. (2540). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: วิทยุชน.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2544). ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี: วิทยาออฟเซทการพิมพ์.
- ธีรวุฒิ บุญยโสภณ. (2534). จิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- นงลักษณ์ นันทโกวัฒน์. (2533). การออกแบบสื่อประสมในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่อง โบราณสถานโบราณวัตถุที่สำคัญในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นงลักษณ์ เอมประคิษฐ์. (2535). นักสังคมสงเคราะห์กับการพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นฤมล ปิยวิทย์. (2544). การศึกษานวัตกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในคัมภีร์ไบเบิลเรื่องปฐมบุรุษอัครราชสีมา: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- นवलนิตย์ ฤทธิรักษ์. แผนพัฒนาการท่องเที่ยวปี 2538 อุตสาหกรรมท่องเที่ยว-ไทย. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (จุลสาร).
- นันทนา กัดป้าศิริ. (2540). ความต้องการใช้สื่อในการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรตำบลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิคม จารุณี. (2536). การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: โอเคียนส โคร์.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2536). อนาคตขององค์กรสงฆ์ มองอนาคต บทวิเคราะห์เพื่อปรับเปลี่ยนทิศทางสังคมไทย. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2546). ภูมิปัญญาชาวบ้าน. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2538). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- บุญธรรม กิจปริคาบวิสุทธิ. (2540). การเขียนรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: ภาควิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประกาศิต หงส์วิเศษ. (2545). การพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการที่ดินเพื่อการเกษตรบนพื้นที่สูง: กรณีศึกษาบ้านห่อ้อย ตำบลป่าตึง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ประกาศیه สุวรรณ. (2526). ทศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ: โอเคียนสโตร์. พย
- ประกาศ ศิลปะศรี. (2529). รายงานการวิจัยบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของ คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปค.) ในการสนับสนุน การปฏิบัติงาน ของสภาตำบล ในทัศนะของกรรมการสภาตำบล. กรุงเทพฯ: สำนักงาน กองทุนสนับสนุนการวิจัย. พระ
- ประกาศ อินทนปสาธน์. (2546). การบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วม กรณี หมู่บ้านโคกโค้ง อำเภอภูผามาศ จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. พวง
- ประเวศ วะสี. (2536). การสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทยเพื่อการพัฒนาภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนา ชนบท. กรุงเทพฯ: มูลนิธิภูมิปัญญา. พวง
- ปราณี ทองประพันธ์. (2546). สภาพและปัญหาการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียน การสอนของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตเพชรบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. พวง
- ปรีชา อุยตระกูล. (2536). สรุปคำบรรยายเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้าน. (เอกสารประกอบการสัมมนา). ขอนแก่น: [ม.ป.พ.]. ภูมิ
- ปรีชา อุยตระกูล. (2537). ศักยภาพและเครือข่ายผู้นำท้องถิ่น. คู่มือและทิศทางการพัฒนาผู้นำ ชาวบ้านเพื่อแก้ปัญหาในชนบท. ขอนแก่น: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. มนัส
- ปรีชพร ศรีงาน. (2544). สภาพปัญหาและความต้องการการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการ สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. มหาว
- ปรีชาพร วงศ์อนุคร โรจน์. (2544). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซต. มัลลิก
- ปวีณา จำพืด. (2552). แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ โรงแรมและการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. มิ่งสร
- ปัญญา ธีระวิทย์. (2549). การวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏจันทรเกษม. สุทรน
- พจนา สวนศรี. (2546). คู่มือการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน. กรุงเทพฯ: โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิต และธรรมชาติ. โยธิน

- พยอม ธรรมบุตร. (2548). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับท้องถิ่น.
กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- พระกฤษดิ์ สุนันดา. (2548). การประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการอนุรักษ์ระบบนิเวศชุมชนบ้าน
ป่าดงหลวง ตำบลเชิงคอย อำเภอคอยสะแกก จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่.
- พวงเพชร วัชรอยู่. (2524). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พุทธชาติ ปานแมน. (2547). การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในระบบเกษตรทางเลือก. เชียงใหม่:
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เพ็ญพร ถิษฐ์ประคิษฐ์. (2542). การวิเคราะห์การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและปัญหาของการพัฒนา
แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต.
สาขาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภูมิปัญญาท้องถิ่น. (2548). ค้นเมื่อ 8 กรกฎาคม 2550, จาก [http://www.budmgt.com/lifeways/
lwo1/wisom-as-challenge.html](http://www.budmgt.com/lifeways/lwo1/wisom-as-challenge.html)
- มนัส ชัยยะ. (2548). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไปและโรงเรียนในฝัน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. [น.ป.ป.]. การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา. ค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2554, จาก
http://cyberclass.msu.ac.th/cyberclass/cyberclass-uploads/libs/html/30137/3_2.htm
- มัลลิกา นิตยาพร. (2540). ปัญหาท้องถิ่นกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภา.
- มิ่งสรรพ์ ชาวสะอาด. (2538). การเปรียบเทียบศักยภาพการลงทุนในระหว่างประเทศ ญี่ปุ่น.ลาว
กับจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนา
ประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ).
- ยุทธนา เกียรติคำเนินงาม. (2554). กระตุ้นเศรษฐกิจชุมชน ส่งเสริมการท่องเที่ยว. ค้นเมื่อ
1 กุมภาพันธ์ 2554, จาก [http://dailynews.co.th/newstartpage/index.cfm?page=conten
t&categoryId=420&contentID=130897](http://dailynews.co.th/newstartpage/index.cfm?page=content&categoryId=420&contentID=130897)
- โยธิน แสงวดี. (2527). เทคนิควิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ: การสนทนากลุ่มสถาบันวิจัยประชากรและ
สังคม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล. (เอกสารอัดสำเนา).

- รศิกา อังกูร. (2548). การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น: รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิจัย
- รัตนะ บัวสนธ์. (2535). การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษาชุมชนแห่งหนึ่งในภาคกลางตอนล่าง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. วิจัย
- รัตนะ บัวสนธ์. (2535). การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น กรณีศึกษาชุมชนแห่งหนึ่งในเขตภาคกลางตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา คุุณภัฒบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วินิจ
วินิจ
ศกน
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2532). พจนานุกรมศัพท์สังคมศึกษา. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป. ศรัญ
- ราณี อิศัยกุล. (2552). การส่งเสริมการท่องเที่ยวผู้สูงอายุจากยุโรปสู่ประเทศไทย : รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. เอกสาร โครงการวาระแห่งชาติเพื่อการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน ปี 2551. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. ศกษัย
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). ปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: มติชน.
- วนิดา สัมพันธ์พร. (2549). บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา. สนธย
สมเก
- วรรณมา วงศ์วานิช. (2539). ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: วิวัฒน์ เอ็ดดูเคชั่น.
- วลัยลักษณ์ บุญปราบ. (2542). การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเกาะสมุย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ. สมยศ
สมาน
- วัชรเวดิน จีราวรรณกุล. (2553). ความหมาย ความสำคัญของการท่องเที่ยว. ค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2553, จาก <http://tourismindustrydpu004kench.blogspot.com/2010/08/my-lecture-1.html> สามารถ
สามารถ
- วันทนี อิศระ ไพจิตร, ศรีย์ลักษณ์ จักรวัฒนา และจิรวรรณ อัครานุชาติ. (2540). รายงานการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของประชาชนในอำเภอเมืองต่อบริการของโรงพยาบาลสุโขทัย. [ม.ป.ท.: ม.ป.ท.]. สามารถ
- วิชัย แหวนเพชร. (2548). มนุษย์สัมพันธ์ในการบริหารอุตสาหกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธรรมกล.

- วิชิต นันทสุวรรณ. (2538). ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- วิชิต นันทสุวรรณ. (2541). รายงานการวิจัยประกอบรางวัลพระราชนิพนธ์การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2541 ประเด็นบทบาทของชุมชนกับการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- วินิจ เกตุขำ และคมเพชร ฉัตรสุกกุล. (2544). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: โอเคียนสโตร์.
- วินิจ เกตุขำ. (2535). มนุษย์สัมพันธ์สำหรับผู้บริหารยุคใหม่. กรุงเทพฯ: โอเคียนสโตร์.
- ศกุนตลา เหลืองสกุล. (2543). กระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่น: กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศรัญญา วรากุลวิทย์. (2546). ปฐมนิเทศอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. พระนครศรีอยุธยา: สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา ท่าवासกรี.
- ศุภชัย สิงห์ชะบาศย์. (2547). การถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการออกแบบด้านการผลิต และกระบวนการนำเสนอผลิตภัณฑ์จากผ้าทอย้อมสีธรรมชาติเชิงธุรกิจแบบองค์รวม เพื่อพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ ในชุมชนท้องถิ่นของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). มหาสารคาม: คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สนธยา พลศรี. (2536). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: โอเคียนสโตร์.
- สมเกียรติ อุ่นท้าว. (2549). การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของประชาชนบ้านฝาง อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น ในการอนุรักษ์ป่าชุมชน. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมยศ มีเทศน์. (2540). สารานเทศการจัดการศึกษาสำหรับชุมชนบนพื้นที่สูง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สมาน ชาติยานนท์. (2538). แนวทางการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สามารถ จันทร์สุรย์. (2534). ภูมิปัญญาชาวบ้านคืออะไร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สามารถ รอดสำราญ. (2546). การใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สามารถ จันทร์สุรย์. (2536). ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: มูลนิธิภูมิปัญญา.

- สินธุ์ สโรบล. (2547). เครื่องข่ายการเรียนรู้และประสานงานวิจัยการท่องเที่ยวโดยชุมชนคุณข้อมูล ภายใต้วามร่วมมือของงานสื่อสารสังคม (สกว.). วารสารประชาคมวิจัย, 47(57), 15-21.
- สีลาภรณ์ นาคทรพรพ. (2538). การพัฒนากระบวนการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สีลาภรณ์ นาคทรพรพ. (2538). โครงการระบบการเรียนรู้ของชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน : กรณีศึกษาชุมชนอีสานใต้. (รายงานฉบับสมบูรณ์). กรุงเทพฯ: สาขาพัฒนาชุมชน สุขุขทัยธรรมาราช.
- สุภาพร มากแจ้ง. (2534). หลักมคคเทศก. กรุงเทพฯ: โอเคียนสโตร์.
- สุภาวดี คุ่มเงิน. (2538). การทอผ้าแพรวาที่บ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรศักดิ์ พิมพ์เสน และคณะ. (2545). โครงการศึกษาภาพด้านการท่องเที่ยวศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนผู้ไทบ้าน โพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์. (รายงานฉบับสมบูรณ์). มหาสารคาม: ภาควิชาดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (เอกสารอัดสำเนา).
- สุรัตน์ วรจักรรัตน์. (2541). การศึกษาเปรียบเทียบประเพณีวัฒนธรรมชาวผู้ไทย-ชาวโซ่ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอพรรณานิคมและอำเภอกุดชุมาเฒ่า จังหวัดสกลนคร. (รายงานการวิจัย). สกลนคร: สำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- เสรี พงษ์พิศ. (2546). ภูมิปัญญาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คอกหญ้า.
- เสรี มีสุข. (2544). การศึกษาความค้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านอาชีวศึกษาของผู้บริการสถานประกอบการในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- เสรี วงศ์ไพจิตร. (2537). พลิกโฉม? ททท. ใน สุดใจ เพียรสุขใจ (บรรณาธิการ). การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (หน้า 28-42). กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- หลุย จำปาเทศ. (2533). จิตวิทยาการงูใจ. กรุงเทพฯ: สามัคคีสาส์น.
- อดิศักดิ์ จันทไทย. (2540). กลยุทธ์การพัฒนาอาชีพสตรี กรณีศึกษาการทอผ้าไหมแพรวาของสตรีบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อภิร

อัจฉ

อุทุม

เอกวิ

Goo

Wolr

Katz,

Olive

- อภิรมย์ พรหมจรรยา และคณะ. (2546). โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวชนบท จังหวัดภูเก็ต. (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อัจฉรา สุขสมบูรณ์. (2545). คำฝ้ายล้อมสี่ธรรมชาติของกลุ่มแม่บ้านหนองแวง จ.ขอนแก่น. *มติชนบทเทคโนโลยีชาวบ้าน*, 15(299), 18-21.
- อุทุมพร จามามาน. (2531). *ระเบียบวิธีวิจัยธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2544). *ภูมิปัญญาอีสาน*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิภูมิปัญญา.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill.
- Wolman, Benjamin B. (1989). *Dictionary of Behavioral Science*. 2nd ed. London: Macmillan Press.
- Katz, and Other. (1959). *Used and Gratification and Mass Communication Theory Overview*, 20(18), 46-69.
- Oliver, R.L. (1980). A Cognitive Model of The Antecedents and Consequences of Satisfaction Decisions. *Journal of Marketing Research*, 17(4), 460-469.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ภาพประกอบ

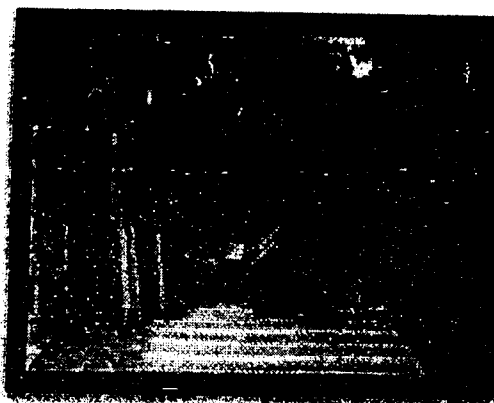
ภาพที่ ก.1 ป้ายศูนย์วัฒนธรรมผ้าไหมแพรวา
ที่มา: ทิพย์สุรางค์ วะชุม, 2553

ภาพที่ ก.2 ศูนย์วัฒนธรรมผ้าไหมแพรวา
ที่มา: ทิพย์สุรางค์ วะชุม, 2553

ภาพที่ ก.3 การสาธิตวิธีการสาวไหม
ที่มา: ทิพย์สุรางค์ วะชุม, 2553

ภาพที่ ก.4 การสาธิตวิธีการผลิตเส้นไหม
ที่มา: ทิพย์สุรางค์ วะชุม, 2553

ภาพที่ ก.5 การประชุมเตรียมงานพุทธาหวาน
สืบสานวัฒนธรรมผู้ไทผ้าไหม
แพรวาของดีอำเภอคำม่วง
ที่มา: ทิพย์สุรางค์ วะชุม, 2553

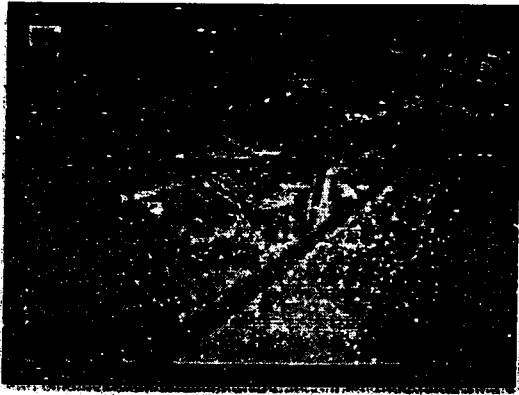
ภาพที่ ก.6 รางวัลสินค้า OTOP
ที่มา: ทิพย์สุรางค์ วะชุม, 2553

ภาพที่ ก.7 งานประกวดธิดาแพรวา
ที่มา: ทิพย์สุรางค์ วะชุม, 2553

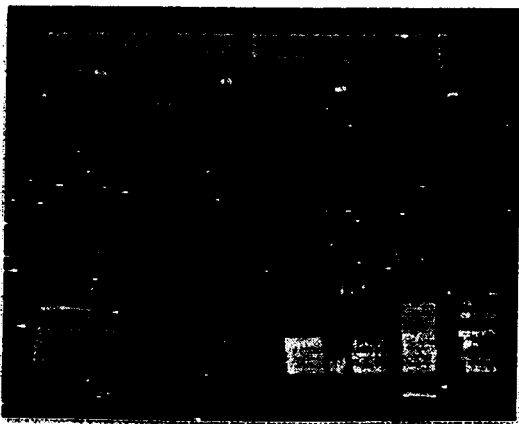
ภาพที่ ก.8 แฟชั่นโชว์ชุดผ้าไหมแพรวาประยุกต์
ที่มา: ทิพย์สุรางค์ วะชุม, 2553

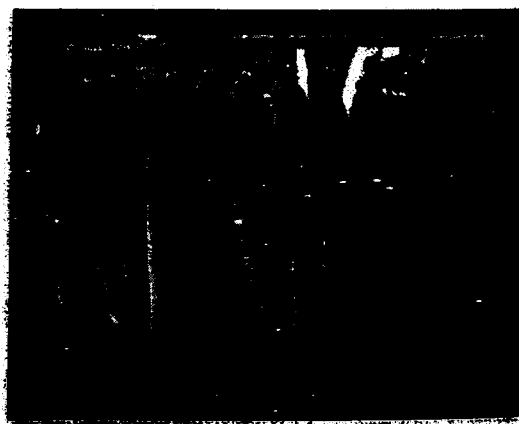
ภาพที่ ก.9 ตู้โชว์ผ้าไหมแพรวา
ที่มา: ทิพย์สุรางค์ วะชุม, 2553

ภาพที่ ก.10 ชั้นวางผ้าไหมแพรวาและผ้าฝ้าย
ที่มา: ทิพย์สุรางค์ วะชุม, 2553

ภาพที่ ก.11 ตัวอย่างลายผ้าไหมแพรวา
ที่มา: ทิพย์สุรางค์ วะชุม, 2553

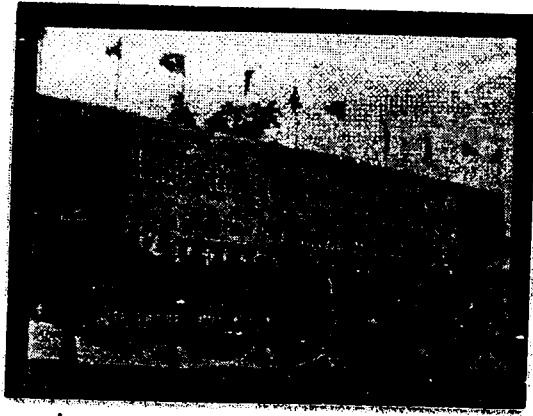

ภาพที่ ก.12 เสื้อผ้าไหมแพรวา
ที่มา: ทิพย์สุรางค์ วะชุม, 2553

ภา
ที่

ภา
ที่

ภา
ที่

ภาพที่ ก.13 การเปิดงานบุญบั้งไฟแพรวา 2553
ที่มา: ทิพย์สุรางค์ วะชุม, 2553

ภาพที่ ก.14 บรรยากาศงานบุญบั้งไฟแพรวา 2553
ที่มา: ทิพย์สุรางค์ วะชุม, 2553

ภาพที่ ก.15 บรรยากาศภายในศูนย์วัฒนธรรมฯ (1)
ที่มา: ทิพย์สุรางค์ วะชุม, 2553

ภาพที่ ก.16 บรรยากาศภายในศูนย์วัฒนธรรมฯ (2)
ที่มา: ทิพย์สุรางค์ วะชุม, 2553

ภาพที่ ก.17 ชุดชาวสุโขทัย
ที่มา: ทิพย์สุรางค์ วะชุม, 2553

ภาพที่ ก.18 ชุดผ้าไหมแพรวา
ที่มา: ทิพย์สุรางค์ วะชุม, 2553

ภาคผนวก ข

ลายผ้าไหมแพรวบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ลายที่ 1 นาคคอคค

ลายที่ 2 ทันมหา

ลายที่ 3 ลายแบคอุ้มหางปลา

ลายที่ 4 ลายใบนุ่นก้านทอง

ลายที่ 5 กาบแบคอุ้มดอกจันทน์

ลายที่ 6 ดอกหางปลา

ลายที่ 7 กาบแบคอุ้มปลาและนาคสองแขน

ลายที่ 8 ดอกจันทน์อุ้มดอกสำน

ลายที่ 9 กาบแบคตัดอุ้มดอกสำน

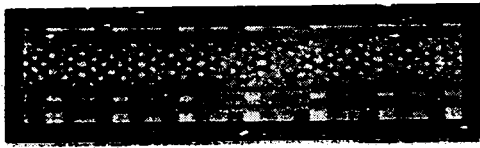
ลายที่ 10 ก้ามปู

ลายที่ 11 ผีเสื้อ

ลายที่ 12 พันมหาตุ้ดอกปลาวา

ลายที่ 13 ไบนุ่น

ลายที่ 14 นาคหัวสร้อย

ลายที่ 15 ปีกดอกขวากว่าดอกดาวดาบั้ง

ลายที่ 16 นาคหัวหย่อน

ลายที่ 17 ดาวดาบั้งอุ้มดอกกาบแบค

ลายที่ 18 ดอกกาบแบคคึดอุ้มดอกกาบแบค

ลายที่ 19 ดอกตันสนเล็กกั้นดอกดาว

ลายที่ 20 คนนั่งช้าง

ลายที่ 21 ดอกแก้วอุ้มดอกกาบแปด

ลายที่ 22 ดอกसान

ลายที่ 23 ดอกกาบแปดคัค

ลายที่ 24 นาคหัวสร้อยคอกดอกกาบแปด

ลายที่ 25 ดอกกระบวนหวาน

ลายที่ 26 ดอกกระบวนหัวหย่อน

ลายที่ 27 ช่อดอกหมาก

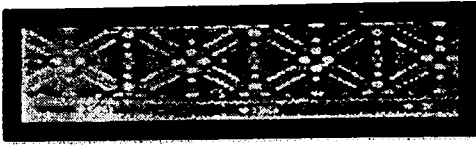
ลายที่ 28 ดอกดาวอุ้มดอกกาบแปด

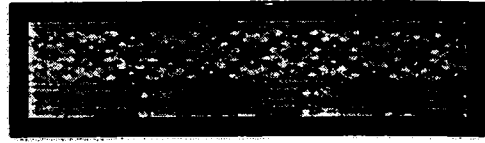
ลายที่ 29 นาคคอดคดสี่แขนอุ้มดอกกาบแปด

ลายที่ 30 ดอกหันมหาใหญ่

ลายที่ 31 ดอกนาคนอน

ลายที่ 32 ดอกดาวอุ้มดอกจันทน์

ลายที่ 33 กาบแบคไต่เครืออุ้มดอกจันทน์

ลายที่ 34 ดอกกาบแบค

ลายที่ 35 ดอกไบบูนใหญ่อุ้มดอกกาบแบคขอ

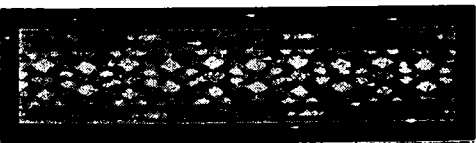
ลายที่ 36 ดอกกาบแบคขออุ้มไบบูน

ลายที่ 37 ดอกกะแก

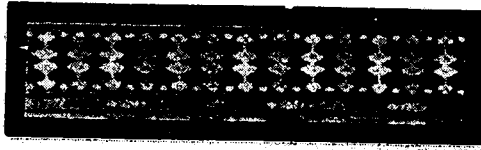
ลายที่ 38 พันมหาดาวกระจาย

ลายที่ 39 ดอกจันทน์อุ้มดอกหางปลา

ลายที่ 40 นาคหัวสร้อยอุ้มดอกไบบูนก้านทอง

ลายที่ 41 ดอกช่อต้นสน

ลายที่ 42 ดอกขจรขยิบ
(คุ่มhusาวผู้โทสมัยก่อน)

ลายที่ 43 ดอกนาคหัวจุ่มอุ้มดอกดาวกระจาย

ลายที่ 44 ดอกกาบแบบคชอุ้มดอกดาว

ลายที่ 45 ช่อดอกไม้กระจายดอกดาว

ลายที่ 46 ดอกกระบวนเอวกี่

ลายที่ 47 ดอกกระบวนหัวขวาง

ลายที่ 48 นาคสี่แขนได้เครือ

ลายที่ 49 ดอกแก้วอุ้มปีกดอกขวา

ลายที่ 50 ช้างไทยใบนุ่นก้านทอง

ลายที่ 51 ซ่อปีกดอกขวา

ลายที่ 52 กาบแบคไตเครื่องอ้อมดอกล้าน

ลายที่ 53 ไบนุ่นหวานอ้อมกาบแบคขอ

ลายที่ 54 ดอกหูดัง (จมูก)

ลายที่ 55 จันกิ่งดอกแก้วอ้อมดอกดาวไตเครื่อง

ลายที่ 56 ดอกกระบวนเอวกี่แปลง

ลายที่ 57 ดอกผักแว่นแก้วแล้วคู่ดาวกระจาย

ลายที่ 58 มังกรแก้วแล้วคู่แบคกาบตัด

ลายที่ 59 หงส์ลงชมกาบแบคขอ

ลายที่ 60 ดอกบัวคว่ำบัวหงายคล้าย
ดอกหางปลา

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์ (กลุ่มผู้ทอผ้าไหมแพรวา)

แบบสัมภาษณ์ (กลุ่มผู้ทอผ้าไหมแพรวา)
ผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว
การศึกษาในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว การศึกษาในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ของนักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จัดทำเพื่อรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ที่มีผลกระทบต่อจัดการการท่องเที่ยวในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว จึงขอความร่วมมือจากท่านช่วยแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อ - สกุลของผู้ให้สัมภาษณ์.....
2. อาชีพ..... กลุ่มการทอผ้าไหมที่.....

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาผ้าไหมแพรวาในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง
จังหวัดกาฬสินธุ์

คำอธิบาย ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในการพัฒนาการท่องเที่ยว อย่างไรในหัวข้อต่อไปนี้โปรดอธิบาย

1. ด้านผ้าไหมแพรวา

1.1 รูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาที่ออกวางจำหน่ายของท่านในขณะนี้ มีรูปแบบใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

1.2 สิ่งใดคือสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดในการมาเลือกซื้อผ้าไหมแพรวาของท่าน

.....

.....

.....

.....

2.6 ลักษณะพิเศษของผ้าไหมแพรวาของท่าน

.....

.....

.....

2.7 ช่วงระยะเวลาในการผลิตผ้าไหมแพรวาของท่าน

.....

.....

.....

3. ด้านการรวมกลุ่มทอผ้าไหมแพรวา

3.1 การจัดตั้งกลุ่มการทอผ้าไหมแพรวาของท่านเกิดขึ้นเมื่อใด

.....

.....

.....

3.2 การจัดตั้งกลุ่มการทอผ้าไหมแพรวาของท่านเกิดขึ้นได้อย่างไร

.....

.....

.....

3.3 มีขั้นตอนการดำเนินงานภายในกลุ่มการทอผ้าไหมแพรวาของท่านอย่างไร

.....

.....

.....

3.4 การมีส่วนร่วมของท่านในกิจกรรมการรวมกลุ่มทอผ้าไหมอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง
ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์ (หน่วยงานภาครัฐ)

แบบสัมภาษณ์ (หน่วยงานภาครัฐ)
ผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว
การศึกษาในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว การศึกษาในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ของนักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จัดทำเพื่อรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ที่มีผลกระทบต่อจัดการการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวใน บ้านโปน ตำบลโปน อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จึงขอความร่วมมือจากท่านช่วยแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อ - สกุลของผู้ให้สัมภาษณ์
2. การศึกษา.....
3. อาชีพ.....
4. ตำแหน่ง.....
5. หน่วยงานที่สังกัด.....

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอดำม่วง
จังหวัดกาฬสินธุ์

คำอธิบาย ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในการพัฒนาการท่องเที่ยวบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างไรในหัวข้อต่อไปนี้โปรดอธิบาย

1. ด้านการท่องเที่ยว

1.1 ในปัจจุบันกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของท่านมีรูปแบบใดบ้าง

.....

.....

.....

1.2 สิ่งใดคือสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดในแหล่งท่องเที่ยวของท่าน

.....
.....
.....
.....

1.3 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางเข้ามาเป็นกลุ่มใด

.....
.....
.....

1.4 สถานการณ์ทางการท่องเที่ยวในปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวของท่าน

.....
.....
.....

2. ด้านการวางแผน

2.1 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของท่าน

.....
.....
.....

2.2 ท่านคิดว่าสิ่งใดเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนาการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของท่าน

.....
.....
.....

ที่

.....

.....

.....

.....

3.

.....

.....

.....

.....

ใด

.....

.....

.....

.....

ใน

.....

.....

.....

.....

2.3 ท่านใช้วิธีหรือเกณฑ์ใดในการประเมินผลการพัฒนาการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของท่าน

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการดำเนินงาน

3.1 ในปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวของท่านได้รับการพัฒนาหรือปรับปรุงในด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

3.2 ท่านคิดว่าในแหล่งท่องเที่ยวควรได้รับการดำเนินการพัฒนาทางการท่องเที่ยวในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

3.3 หน่วยงานของท่านมีแผนดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของท่านในอนาคตอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการบริหารจัดการ

4.1 กิจกรรมทางการท่องเที่ยวต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยวของท่าน มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และชุมชนหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

4.2 ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ควรมีการบริหารจัดการด้านใดและอย่างไร

.....
.....
.....
.....

5. ด้านการมีส่วนร่วม

5.1 ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวของท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

5.2 หน่วยงานของท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านใดบ้าง

.....
.....
.....
.....

ด

ค

1.

2.

3.

4.

5.

6. 1

**ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพทั่วไปทางการท่องเที่ยวบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง
จังหวัดกาฬสินธุ์**

คำอธิบาย ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรสภาพทางการท่องเที่ยวบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง
จังหวัดกาฬสินธุ์ ในหัวข้อต่อไปนี้ โปรดอธิบาย

1. สถานที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว

.....

2. การคมนาคมและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

.....

3. สถานที่ท่องเที่ยวของท่านมีวิธีการด้านการรักษาความสะอาดอย่างไร

.....

4. สถานที่ท่องเที่ยวของท่านมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้างไว้บริการนักท่องเที่ยว

.....

5. มีวิธีการอะไรบ้างในการตรวจวัดคุณภาพและมาตรฐานของบุคลากร และเจ้าหน้าที่

.....

6. แหล่งท่องเที่ยวของท่านมีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจอย่างไรบ้าง

.....

7. แหล่งท่องเที่ยวของท่านมีความสำคัญต่อสังคม และชุมชนอย่างไร

.....
.....
.....
.....

8. สถานที่ท่องเที่ยวของท่านมีเกณฑ์ด้านการบริการอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

9. สถานที่ท่องเที่ยวของท่านมีวิธีการและมาตรการในด้านการรักษาความปลอดภัยอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

ตอนที่ 4 สภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไข

ท่านคิดว่าในปัจจุบัน บ้านโพน คำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีปัญหาและอุปสรรคด้านใดบ้างที่มีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด และท่านคิดว่าควรมีแนวทางการแก้ไขอย่างไรบ้าง

- ปัญหาและอุปสรรค.....

.....
.....
.....

- ข้อเสนอแนะ.....

.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างแบบสอบถาม (นักท่องเที่ยว)

แบบสอบถาม ชุดที่ 1

เรื่อง

ผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว
การศึกษาในบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน ดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป/ข้อมูลส่วนบุคคล
- ตอนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
- ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
- ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยว

ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามนี้โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง ซึ่งข้อมูลที่ได้จากท่าน ผู้วิจัยจะปกปิดไว้เป็นความลับ แต่จะนำมาวิเคราะห์รวบรวมในเชิงเนื้อหา เพื่อนำไปใช้ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากท่านได้โปรดให้ข้อมูลที่เป็นจริงเพื่อนำข้อมูลผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่นพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว การศึกษาในบ้านโปง ตำบลโปง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ต่อไป

ทิพย์สุรางค์ วัฒน

ผู้วิจัย

สาขาการจัดการการท่องเที่ยว

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความต่อไปนี้

1. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

2. อายุ

() 1. ต่ำกว่า 20 ปี

() 2. 20 - 30 ปี

() 3. 31 - 40 ปี

() 4. 41 - 50 ปี

() 5. 51 - 60 ปี

() 6. มากกว่า 60 ปี

3. สัญชาติ

() 1. ไทย

() 2. อื่น ๆ

4. สถานภาพ

() 1. โสด

() 2. สมรส

() 3. หย่าร้าง

() 4. หม้าย

5. การศึกษา

() 1. ประถมศึกษา

() 2. มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า

() 3. อนุปริญญา หรือเทียบเท่า

() 4. ปริญญาตรี

() 5. สูงกว่าปริญญาตรี

() 6. อื่น ๆ

6. อาชีพหลัก

() 1. รับราชการ

() 2. เอกชน/รัฐวิสาหกิจ

() 3. ค้าขาย - ธุรกิจส่วนตัว

() 4. รับจ้าง

() 5. นักเรียน

() 6. นักศึกษา

() 7. เกษตรกร

() 8. อื่น ๆ

7. รายได้ของท่านเฉลี่ยต่อเดือน

() 1. ไม่เกิน 5,000 บาท

() 2. 5,001 - 10,000 บาท

() 3. 10,001 - 20,000 บาท

() 4. มากกว่า 20,000 บาท

๕

๕

8

9

1

1

1:

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยว
คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ท่านเลือก

8. โดยส่วนใหญ่ท่านใช้เวลาในการท่องเที่ยวกี่วัน
- () 1. 1 วัน () 2. 2-3 วัน
- () 3. 4-5 วัน () 4. มากกว่า 5 วัน
9. ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยของท่านในการท่องเที่ยวต่อครั้งต่อคน
- () 1. ต่ำกว่า 1,000 บาท () 2. 1,000-3,000 บาท
- () 3. 3,001-5,000 บาท () 4. มากกว่า 5,000 บาทขึ้นไป
10. โดยส่วนใหญ่ท่านเดินทางท่องเที่ยวในลักษณะใด
- () 1. เดินทางท่องเที่ยวโดยลำพัง
- () 2. เดินทางท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อน
- () 3. เดินทางท่องเที่ยวกับญาติและครอบครัว
- () 4. เดินทางท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ
- () 5. เดินทางท่องเที่ยวโดยใช้บริการบริษัทนำเที่ยว
- () 6. อื่น ๆ.....
11. โดยส่วนใหญ่พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวของท่าน คือ
- () 1. รถยนต์ส่วนตัว
- () 2. รถจักรยานยนต์
- () 3. รถสองแถวประจำทาง
- () 4. รถเช่า
- () 5. อื่น ๆ ระบุ.....
12. สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดกาฬสินธุ์ที่ท่านชื่นชอบมากที่สุด
- () 1. พิพิธภัณฑ์สิรินธร
- () 2. เขื่อนลำปาว
- () 3. กลุ่มทอผ้าไหมแพรวบ้านโพน
- () 4. หมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ไทยโคกโก่ง
- () 5. วัดพุทธนิมิตภูทิว
- () 6. อื่น ๆ.....

13. กิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบใดที่ท่านชื่นชอบมากที่สุด

- () 1. ศึกษาประวัติศาสตร์
- () 2. เรียนรู้วัฒนธรรม
- () 3. สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์
- () 4. ชมธรรมชาติ
- () 5. อื่น ๆ.....

14. วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวของท่านตรงกับข้อใดมากที่สุด

- () 1. ต้องการออกกำลังกาย
- () 2. อบรม สัมมนา ทัศนศึกษา ดูงาน
- () 3. ต้องการพักผ่อนในรูปแบบใหม่ ๆ
- () 4. ต้องการความรู้ใหม่ ๆ
- () 5. ต้องการศึกษาวรรณกรรมใหม่ ๆ
- () 6. อื่น ๆ.....

15. สิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดคือข้อใด

- () 1. กิจกรรมทางการท่องเที่ยว
- () 2. ความรู้ใหม่ ๆ
- () 3. ความเป็นสิริมงคล
- () 4. ความสนุกสนานเพลิดเพลิน

16. ปัจจัยใดมีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของท่านมากที่สุด

- () 1. สิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน
- () 2. การโฆษณาประชาสัมพันธ์
- () 3. กิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย
- () 4. ความปลอดภัยในการท่องเที่ยว
- () 5. อื่น ๆ.....

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง
จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเลือกตอบตามความเป็นจริงของท่าน

ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านสถานที่ท่องเที่ยว					
1. ความพร้อมของสถานที่ท่องเที่ยว					
2. ความพร้อมของอุปกรณ์การท่องเที่ยว					
3. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว					
4. การรองรับนักท่องเที่ยว					
5. การจัดการด้านการท่องเที่ยว					
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
1. ห้องนำสารธารณะ					
2. ที่จอดรถเพียงพอ					
3. ป้ายบอกทางต่าง ๆ ไปสถานที่ท่องเที่ยว					
4. การให้ข้อมูลทางการท่องเที่ยว					
5. การจัดเก็บขยะและระบบกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย					
6. โทรศัพท์สาธารณะ					
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว					
1. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ					
2. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม					
3. ความสามารถในการตอบสนองความต้องการของสถานที่ท่องเที่ยว					
ด้านความปลอดภัย					
1. มาตรฐานของกิจกรรมการท่องเที่ยว					
2. การให้คำแนะนำจากบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ					
3. การจัดระบบการรักษาความปลอดภัย					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นด้าน ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

17. ท่านคิดว่าการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....

16. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงหรือพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์อย่างไรบ้าง

1. ด้านสถานที่

.....
.....
.....

2. ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน

.....
.....
.....

3. ด้านกิจกรรม

.....
.....
.....

4. ด้านความปลอดภัย

.....
.....
.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ
ทิพย์ธรารงค์ วัฒน

ภาคผนวก ฉ
ตัวอย่างแบบสอบถาม (ประชาชน)

สำหรับประชาชน
บ้านโพน ตำบลโพน
อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

แบบสอบถาม ชุดที่ 2

เรื่อง

ผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว
การศึกษาในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง แบบสอบถามมีทั้งหมด 5 ตอน ดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป/ข้อมูลส่วนบุคคล
- ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- ตอนที่ 3 ความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยว
- ตอนที่ 4 ความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว
- ตอนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยว

ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามนี้โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง ซึ่งข้อมูลที่ได้จากท่าน ผู้วิจัยจะปกปิดไว้เป็นความลับ แต่จะนำมาวิเคราะห์รวบรวมในเชิงเนื้อหา เพื่อนำไปใช้ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากท่านได้โปรดให้ข้อมูลที่เป็นจริงเพื่อนำข้อมูลผ้าไหมแพรวาและภูมิปัญญาท้องถิ่นพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว การศึกษาในบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ต่อไป

ทิพย์สุรางค์ วะชุม
ผู้วิจัย

สาขาการจัดการการท่องเที่ยว
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความต่อไปนี้

1. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

2. อายุ

() 1. ต่ำกว่า 20 ปี

() 2. 20-30 ปี

() 3. 31-40 ปี

() 4. 41-50 ปี

() 5. 51-60 ปี

() 6. มากกว่า 60 ปี

3. สถานภาพ

() 1. โสด

() 2. สมรส

() 3. หย่าร้าง

() 4. หม้าย

4. การศึกษา

() 1. ประถมศึกษา

() 2. มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า

() 3. อนุปริญญา หรือเทียบเท่า

() 4. ปริญญาตรี

() 5. สูงกว่าปริญญาตรี

() 6. อื่น ๆ

5. อาชีพหลัก

() 1. รัฐบาล

() 2. เอกชน/รัฐวิสาหกิจ

() 3. ก้าขาย - ธุรกิจส่วนตัว

() 4. รับจ้าง

() 5. นักเรียน

() 6. นักศึกษา

() 7. เกษตรกร

() 8. อื่น ๆ

6. รายได้ของท่านเฉลี่ยต่อเดือน

() 1. ไม่เกิน 5,000 บาท

() 2. 5,001 - 10,000 บาท

() 3. 10,001 - 20,000 บาท

() 4. มากกว่า 20,000 บาท

7. ท่านได้เข้าร่วมเป็นกรรมการหรือสมาชิกกลุ่มใดบ้าง

() 1. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

() 2. กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน

() 3. กรรมการหมู่บ้าน

() 4. ไม่เคยเป็น

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ท่านเลือก

8. เมื่อกล่าวถึงจังหวัดกาฬสินธุ์ ท่านนึกถึงแหล่งท่องเที่ยวประเภทใด
- () 1. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
- () 2. แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์
- () 3. แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
- () 4. แหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตร
- () 5. แหล่งท่องเที่ยวทางอื่น ๆ
9. สถานที่ท่องเที่ยวกีฬาและผจญภัยในจังหวัดกาฬสินธุ์ที่ท่านชื่นชอบมากที่สุด
- () 1. พิชิตภรณ์สิรินธร
- () 2. เขื่อนลำปาว
- () 3. กลุ่มทอผ้าไหมแพรวที่บ้านโพน
- () 4. หมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ไทยโคกโก่ง
- () 5. วัดพุทธนิมิตภูคำว
- () 6. อื่น ๆ.....
10. ความสำคัญในการท่องเที่ยวของท่านตรงข้อใด
- () 1. สร้างรายได้ให้กับชุมชน
- () 2. เป็นทางเลือกใหม่ในการเดินทางท่องเที่ยว
- () 3. สามารถเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว
- () 4. ให้ความรู้สึกตื่นเต้นท้าทาย
11. สิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดคือข้อใด
- () 1. กิจกรรมทางการท่องเที่ยว
- () 2. ความแปลกใหม่/การคาดเดาได้ยาก
- () 3. การออกกำลังกาย
- () 4. ความสนุกสนานเพลิดเพลิน
12. กิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบใดที่ท่านชื่นชอบหรืออยากทำที่สุด
- () 1. ศึกษาประวัติศาสตร์
- () 2. เรียนรู้วัฒนธรรม
- () 3. สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์
- () 4. ชมธรรมชาติ
- () 5. อื่น ๆ.....

ตอนที่ 3 ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเลือกตอบตามความเป็นจริงของท่าน

ปัจจัยในการพัฒนาการท่องเที่ยว	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ปัจจัยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว					
1. มีรถโดยสารประจำทางให้บริการ					
2. มีรถโดยสารประจำทางขนาดเล็ก					
3. มีถนนลาดยาง					
4. มีป้ายบอกทางชัดเจน					
ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว					
2. มีที่พักแรมสำหรับบริการนักท่องเที่ยว					
3. มีร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก					
4. มีร้านจำหน่ายอาหาร					
5. มีอุปกรณ์การท่องเที่ยวต่างๆที่ทันสมัยและเพียงพอ					
6. มีห้องน้ำสาธารณะ					
7. มีที่จอดรถเพียงพอ					
ปัจจัยด้านความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว					
1. มีคนตรวจ ป้อมยาม					
2. มีห้องปฐมพยาบาลตามแหล่งท่องเที่ยว					
3. มีการตรวจสอบมาตรฐานอุปกรณ์ทางการท่องเที่ยว					
ปัจจัยด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน					
1. ไฟฟ้า					
2. ประปา					
3. โทรศัพท์					
4. การจัดเก็บขยะ และระบบกำจัดขยะ					
5. ระบบบำบัดน้ำเสีย					

ปัจจัยในการพัฒนาการท่องเที่ยว	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ปัจจัยด้านการบริการ					
1. จัดสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว					
2. จัดทำเอกสารแนะนำกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ					
3. ทำป้ายบอกทางและอธิบายกิจกรรมการท่องเที่ยว					
ปัจจัยด้านบุคลากร					
1. มีผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬาและการท่องเที่ยวดูแลกิจกรรมท่องเที่ยวต่างๆ อย่างใกล้ชิด					
2. มีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกและให้บริการนักท่องเที่ยวตลอดเวลา					
3. มีการสร้างเครือข่ายท่องเที่ยวทั้งกับธุรกิจท่องเที่ยวต่างๆ และสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง					
ปัจจัยด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว					
1. มีกิจกรรมกีฬาและผจญภัยอยู่ในสถานที่ท่องเที่ยวเดียวกัน					
2. มีกิจกรรมที่สามารถรองรับคนทุกเพศทุกวัยได้					
3. มีการจัดทำกิจกรรมท่องเที่ยวภายในจังหวัด					

ตอนที่ 4 ความต้องการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยว
คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเลือกตอบตามความเป็นจริงของท่าน

14. ท่านต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว

รูปแบบของการมีส่วนร่วม	ระดับความต้องการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การมีสิทธิในการตัดสินใจด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว					
2. การประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวการท่องเที่ยว					
3. ในการประชุมแผนและนโยบายด้านการท่องเที่ยว					
4. การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว					
5. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม					
6. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจเพื่อกำหนดมาตรการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยว					
7. การตัดสินใจในการกำหนดกฎระเบียบในการมาท่องเที่ยว					
8. ท่านต้องการให้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวสามารถดำเนินกิจกรรมท่องเที่ยวเองได้					
9. ท่านต้องการให้นักท่องเที่ยวใช้บริการด้านการท่องเที่ยวของคนในชุมชน					
10. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวและการแก้ไขผลกระทบในด้านลบต่าง ๆ					

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นด้าน ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

15. ท่านคิดว่าการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง

.....

.....

.....

16. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงหรือพัฒนาการท่องเที่ยวในบ้านโปน ตำบลโปน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์อย่างไรบ้าง

1. ด้านสถานที่

.....

.....

.....

2. ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน

.....

.....

.....

3. ด้านกิจกรรม

.....

.....

.....

4. ด้านความปลอดภัย

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ทิพย์สุรางค์ วัฒน

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

รายชื่อผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง
1	นายบัวทอง พิมพ์ใส	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
2	นางสาวคำพอง ไสภิม	เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการ เทศบาลตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
3	นายประวิทย์ วงศ์เจริญ	กำนันตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
4	นายวีรวัฒน์ กุลสิงห์	เกษตรอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
5	นายเลิศบุศย์ กองทอง	นายอำเภอ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
6	นางชะม้อย วรามิตร	เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์
7	นางณัฐธิดา พัฒนชัย	นักวิชาการพัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
8	นางบัวลัย วรรณอำไพ	ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มทอผ้าไหมแพรวา 168 หมู่ 3
9	นางहनุวรรณ ทะนาจันทร์	ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มอาชีพสตรีทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพน (ศูนย์วัฒนธรรมผู้ไท) 173 หมู่ 5
10	นางบุญมาก บุตรผา	ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพน 7 หมู่ 3
11	นางสวรรคค์ ลามุล	ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพน 88 หมู่ 2
12	นางสมศรี สระทอง	ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพน 220 หมู่ 3
13	นางทองสี วงเจริญ	ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพน 49 หมู่ 1
14	นางจันทอม นามปัญญา	ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพน 195 หมู่ 1
15	นางลิมา ดิปะติ	ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มทอผ้าไหมแพรวาบ้านโพน 130 หมู่ 1

ประวัติผู้เขียน

นางสาวทิพย์สุรางค์ วัชรุม เกิดเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2529 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการการโรงแรมและการท่องเที่ยว) จากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อปีการศึกษา 2551 เข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อปีการศึกษา 2552